

การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว: ศึกษากรณีบริษัทจำกัด

ธานี มะลูลีม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2558

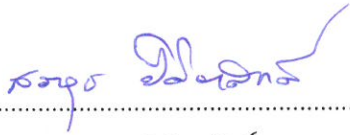
การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว: ศึกษากรณีบริษัทจำกัด

ธานี มะธุลีสม

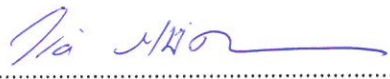
คณะนิติศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.วริยา ล้าเลิศ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

รองศาสตราจารย์..........ประธานกรรมการ
(ดร.สรารุช ปิตยาศักดิ์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร.วริยา ล้าเลิศ)

ศาสตราจารย์..........คณบดี
(ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ)

เมษายน 2559

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว: ศึกษากรณีบริษัทจำกัด
ชื่อผู้เขียน	นายธานี มะลูลีม
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2558

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดที่ก่อตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจำกัดกับกฎหมายบริษัทของต่างประเทศเช่นกฎหมายอังกฤษ อินเดีย สิงคโปร์และฮ่องกง

จากการศึกษาพบว่า แม้กฎหมายไทยบางส่วนจะมีแนวคิดเรื่องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว แต่กฎหมายหลักๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการดำเนินการบริษัทของไทยยังไม่มีข้อกำหนดให้บริษัทที่ไม่มีกิจการเป็นบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้โดยชอบด้วยกฎหมาย จึงทำให้บริษัทที่แม้จะไม่ดำเนินกิจการใดๆก็ยังคงมีภาระหน้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายเหมือนกับบริษัทที่ดำเนินกิจการค้าตามปกติ

ผู้เขียนจึงเสนอว่าควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงตัวบทกฎหมายหลักในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพที่เกี่ยวกับบริษัทจำกัด โดยให้กำหนดลักษณะของนิติบุคคลบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวและแก้ไขปรับปรุงตัวบทกฎหมายในกฎหมายฉบับอื่นที่สัมพันธ์กันกับเรื่องบริษัทจำกัด เช่น พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และประมวลรัษฎากร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประชุมสามัญประจำปี การจัดทำบัญชี การจัดให้มีผู้สอบบัญชี เพื่อที่บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวจะสามารถพักการดำเนินธุรกิจได้อย่างแท้จริงโดยไม่โดนยึดชื่อทิ้งหรือโดนปรับดำเนินคดีในกรณีที่ไม่ดำเนินการตามกฎหมาย

ABSTRACT

Title of Thesis	Dormant Status for Business Operation: In the Case of Limited Company
Author	Mr. Thani Maluleem
Degree	Master of Laws
Year	2015

This study aimed to examine the temporary suspension of operations of a limited company—dormant company—established under the Thai Civil and Commercial Code. The study compares the Thai law with respect to company with those of other countries, i.e. the company laws of England, India, Singapore, and Hong Kong.

The study found that, although legal concept of dormant company does exist in part of Thai laws, main of Thai laws related to regulatory processes are still lacking of determination about lawful dormant company. As a result a dormant company is not recognized by Thai laws and still has obligation to comply with the laws as if it is a normal active company.

The author therefore suggests that the law in the Civil and Commercial Code with respect to the company should be amended. Such chapter should determine the nature of the dormant company therein. Besides, other laws in related to company matters such as annual general meeting, accounting preparation, and auditor, should be also amended accordingly, e.g. Act Prescribing Offences Related to Registered Partnership, Limited Partnership, Limited Companies, Associations and Foundations (No.2) B.E. 2535, Accounting Act B.E. 2543, and the Revenue Code. Eventually, the dormant company can be free from such legal burdens without any risk to be struck off by registrar or fined by other relevant laws.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนได้ทำการศึกษา โดยการรวบรวมข้อมูลจากตัวบทกฎหมาย หนังสือ คำบรรยายกฎหมาย บทความทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ในเว็บไซต์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเพื่อนำมาเทียบเคียง วิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณเจ้าของผลงานทุกชิ้นที่ผู้เขียนได้นำมาเป็น ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วริยา ล้ำเลิศ ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าคอยเอื้อเพื่อให้คำชี้แนะแก่ผู้เขียน อีกทั้งยัง เชื่อมั่นในตัวผู้เขียนมาโดยตลอด พร้อมทั้งขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรารุช ปิตียาศักดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใน ประเด็นปัญหาต่างๆ ตลอดจนให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณแรงกระตุ้น กำลังใจ ตลอดจนความช่วยเหลือต่างๆ ของกัลยาณมิตรทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอาจารย์ภัทรพร เย็นบุตร พี่ปุก เพื่อนเอก เพื่อนข้าง นายเอ๋ ตลอดจนเพื่อนๆ พี่ๆ ร่วมสถาบันการศึกษาของผู้เขียนที่มีส่วนสำคัญในการทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ ด้วยดีในที่สุด

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จักเป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อผู้สนใจเพื่อ การศึกษาค้นคว้าและพัฒนาองค์ความรู้ต่อไปไม่มากนักน้อย หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาด ประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียวและขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ธานี มะลูลีม

พฤษภาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 สมมติฐาน	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย	5
บทที่ 2 หลักการกฎหมายที่เกี่ยวกับสถานะบริษัท	6
2.1 ลักษณะทั่วไปของบริษัทจำกัด	6
2.1.1 ประวัติและแนวคิดทฤษฎีบริษัทจำกัด.	6
2.1.2 ความเป็นมาของบริษัทในประเทศไทย	7
2.1.3 ความหมายและองค์ประกอบสำคัญ	8
2.1.4 องค์ประกอบสำคัญของบริษัท	10
2.1.5 ประเภทของบริษัท	11
2.1.6 การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท	13
2.2 การเลิกและการสิ้นสภาพนิติบุคคลของบริษัท	18
2.2.1 ความหมายของคำว่า การเลิกบริษัท	18
2.2.2 ความหมายของคำว่า สิ้นสภาพนิติบุคคล	19
2.2.3 เหตุแห่งการเลิกและสิ้นสภาพนิติบุคคลของบริษัท	21

2.3	ผลของการเลิกบริษัท	23
2.4	การชำระบัญชี	23
2.4.1	ความหมายของการชำระบัญชี	23
2.4.2	ผู้ชำระบัญชี	24
2.5	การถอนทะเบียนบริษัทร้าง	26
2.5.1	ความหมายบริษัทร้าง	26
2.5.2	ความหมายการไม่ดำเนินกิจการ	27
2.5.3	เหตุแห่งการถอนทะเบียนร้าง	27
2.5.4	วิธีถอนทะเบียนร้าง	27
2.5.5	ผลการถอนทะเบียนร้าง	29
2.6	การจดทะเบียนเข้าสู่ทะเบียน	29
2.6.1	หลักเกณฑ์	30
2.6.2	ผลการจดทะเบียน	30
2.7	บรรดากฎหมายหลักๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบริษัท	31
2.7.1	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	31
2.7.2	พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535	32
2.7.3	พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543	33
2.7.4	ประมวลรัษฎากร	35
2.7.5	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542	37
2.7.6	พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 3) พ.ศ. 2542	39
บทที่ 3	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ	42
3.1	ความหมาย การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย	42
3.1.1	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย	43
3.1.2	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน	45
3.1.3	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในกฎหมายประกันสังคม	48
3.1.4	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในประมวลรัษฎากร	49
3.1.5	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	50
3.2	การรับรู้โดยทั่วไปเกี่ยวกับ Dormant Company ในประเทศไทยของผู้ให้บริการ จดทะเบียนบริษัทและบริการทางบัญชีภาษี	51

3.2.1	บริษัท ก. ให้คำนิยามคำว่า Dormant Company ไว้ในเว็บไซต์ได้	51
3.2.2	บริษัท ข. ให้คำนิยามคำว่า Dormant Company ไว้ในเว็บไซต์ไว้	52
3.3	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัดในต่างประเทศ	54
3.3.1	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัดในต่างประเทศ ตามกฎหมายอังกฤษ	54
3.3.2	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัดในต่างประเทศ ตามกฎหมายอินเดีย	58
3.3.3	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัดในต่างประเทศ ตามกฎหมายฮ่องกง	65
3.3.4	การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัดในต่างประเทศ ตามกฎหมายสิงคโปร์	68
3.4	ตารางเปรียบเทียบ	71
3.5	ความหมายของคำว่า Dormant Company ในกฎหมายต่างประเทศ	76
3.6	ความแตกต่างของบริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการ (Non-Trading Company) บริษัทที่ พักการดำเนินกิจการชั่วคราว Dormant Company และบริษัทร้าง (Defunct Company)	77
3.7	รายงานประจำปี (Annual Return)	79
3.8	ข้อดีข้อเสียของการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว	80
3.8.1	ข้อดี	80
3.8.2	ข้อเสีย	81
3.9	ธุรกรรมทางทะเบียนที่อนุญาตให้บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวกระทำได้	82
3.10	บริษัทที่ไม่สามารถยื่นขอพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้	83
บทที่ 4	ปัญหาการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด	85
4.1	ปัญหาในทางกฎหมาย.	86
4.1.1	การประชุมใหญ่ประจำปีและการจัดทำบัญชีงบดุล	86
4.1.2	การจัดทำบัญชี	88
4.1.3	ภาษีอากรของนิติบุคคล	89
4.2	ปัญหาในทางปฏิบัติ	90
4.2.1	วิเคราะห์สถานะทางกฎหมายของบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว	91
4.2.2	วิเคราะห์ปัญหาการประวิงเวลาในการจดทะเบียนบริษัท	94
4.2.3	วิเคราะห์ปัญหาการกำกับดูแลบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว	95

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	98
5.1 บทสรุป	98
5.2 ข้อเสนอแนะ	100
5.2.1 ข้อเสนอแนะตามกฎหมาย	100
5.2.2 ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ	104
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก กฎหมายอังกฤษและแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	113
ภาคผนวก ข กฎหมายอินเดียและแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	144
ภาคผนวก ค กฎหมายฮ่องกงและแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	159
ภาคผนวก ง กฎหมายสิงคโปร์และแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	168
ประวัติผู้เขียน	184

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 หลักเกณฑ์และค่าธรรมเนียมของธนาคารพาณิชย์ที่เปิดบัญชีเงินฝากไว้แต่บัญชีไม่มีความเคลื่อนไหวเป็นเวลา 1 ปี	45
3.2 ความแตกต่างของกฎหมายและหลักเกณฑ์ของประเทศต่างๆ	72

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันรัฐบาลให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจในรูปแบบของ SME หรือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นฟันเฟืองสำคัญในการหมุนกงล้อเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลมีการลดภาษีสำหรับกิจการ SME โดยกำหนดให้บริษัทที่มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่าห้าล้านบาทและมีรายได้ไม่น้อยกว่าสามสิบล้านบาทได้รับการยกเว้นภาษีรายได้สุทธิตั้งแต่ 0 บาทแต่ไม่เกิน 300,000 บาท รายได้สุทธิเกินกว่า 300,000 บาท แต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท เสียภาษีในอัตรา ร้อยละ 15 ส่วนที่มีรายได้สุทธิเกินกว่า 1 ล้านบาทต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 เท่ากับนิติบุคคลรายใหญ่ทั่วไป มีการจัดตั้งธนาคารเพื่อ SME อีกทั้งบรรดาธนาคารต่างๆ ก็มีโครงการเงินกู้สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าว

อย่างไรก็ตามการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์นั้นเศรษฐกิจโลกมีการเชื่อมโยงกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรายได้หลักๆ ของประเทศไทยนั้นมาจากการส่งออกสินค้าและนำเข้านักท่องเที่ยวต่างประเทศมาเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังนั้นเราจึงมักจะได้ยินเรื่องราวของการที่ยอดการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยลดลงอย่างมากในปี พ.ศ. 2557 เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า ด้วยปัจจัยแวดล้อมต่างๆไม่ว่าจะเป็นความไม่สงบทางการเมือง เหตุการณ์ความไม่สงบของบางส่วนของประเทศไทยซึ่งเป็นปัจจัยภายในหรือภาวะเศรษฐกิจไม่ฟื้นตัวของประเทศคู่ค้าตลอดจนความกังวลในเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่นำมาซึ่งการยกเลิกการเดินทางมาเที่ยวประเทศไทยซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก

จากการที่เศรษฐกิจของไทยผูกโยงกับเศรษฐกิจโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ส่งผลให้ธุรกิจไทยได้รับผลกระทบไม่ทางใดก็ทางหนึ่งเมื่อเกิดแรงกระเพื่อมทางเศรษฐกิจ ผลตามมาสำหรับธุรกิจที่มีสายป่านไม่ยาวพออาจทำให้ธุรกิจชะงักงัน รายได้ลดลง ลดค่าใช้จ่ายและอาจลุกลามไปถึงการปรับลดคนงานหรือเลิกกิจการในที่สุด

อย่างไรก็ตาม การดำเนินธุรกิจนั้นมีทั้งช่วงรุ่งโรจน์และช่วงอับเฉาหรือช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ แต่นั่นก็เป็นวัฏจักรของเศรษฐกิจ การที่จะปิดบริษัทหรือเลิกกิจการไปเสียเลยอาจเป็นทางเลือกของบาง

คน แต่บางคนอาจมีความประสงค์ที่จะเก็บธุรกิจ หรือกิจการที่ตนได้ก่อตั้งและฝ่าฟันมาเอาไว้ก่อน และเมื่อเศรษฐกิจมีแนวโน้มดีขึ้น หรือเมื่อมีความพร้อมมากขึ้นจึงค่อยกลับมาสู่สนามธุรกิจอีกครั้ง

ทั้งนี้ การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวอาจเป็นเรื่องที่ไม่คุ้นเคยกับคนไทยเท่าใด เนื่องจากแนวคิดของการดำเนินธุรกิจในประเทศไทยมีเพียง ดำเนินกิจการ หยุดดำเนินกิจการแต่ยังคงต้องจัดการไปตามภาระของกิจการ หรือเลิกดำเนินธุรกิจโดยสมัครใจหรือโดยคำสั่งศาล หรือปล่อยให้ทิ้งร้าง และถูกขีตซื้อบริษัททิ้งไปในที่สุด

ดูเหมือนมีช่องว่างหรือสุญญากาศเกิดขึ้น ณ บริเวณนี้ กล่าวคือการดำเนินธุรกิจนั้นมีเพียง (ก) ดำเนินธุรกิจไปตามปกติ (ข) หยุดดำเนินธุรกิจทางธุรกิจแต่ไม่เลิกกิจการ ไม่มีรายได้และไม่มีพนักงาน (ค) เลิกกิจการและชำระบัญชี หรือ (ง) ทิ้งร้าง ทั้งนี้หากเลือกแนวทางตามข้อ (ข) แล้ว กิจการก็ยังคงต้องมีภาระหน้าที่ๆ จะต้องรับผิดชอบในเชิงกระบวนการ กล่าวคือธุรกิจยังคงมีภาระต้องยื่นแบบฟอร์มภาษีมูลค่าเพิ่มรายเดือน (ภพ.30) หรือต้องยื่นแบบฟอร์มภาษีครึ่งปี ปลายปี ตลอดจนต้องจัดทำบัญชี จัดทำงบการเงิน จัดประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อรับรองงบและต้องให้ผู้สอบบัญชี ตรวจสอบและรับรองงบการเงินไม่ว่าธุรกิจนั้นจะมีรายได้หรือไม่ก็ตาม เป็นอาทิ

ถ้าเป็นเช่นที่กล่าวมาข้างต้น จะมีทางเลือกอื่นหรือไม่ หากผู้ประกอบการไม่ต้องการเลือก ทางเลือกที่มีอยู่ในปัจจุบัน (ทั้งนี้ไม่รวมถึงการขายหรือควบรวมกิจการ เพราะเจ้าของธุรกิจไม่มีความประสงค์เปลี่ยนมือหรือร่วมทุน) กล่าวคือผู้ประกอบการไม่มีความประสงค์ที่จะดำเนินกิจการต่อ ไม่ต้องการเลิก ไม่ต้องการให้ถูกขีตซื้อทิ้ง ไม่ต้องการรับภาระค่าใช้จ่ายแบบเปเปอร์เวิร์คต่างๆ ดังที่กล่าวมาในข้อ (ข) ผู้ประกอบธุรกิจมีความประสงค์เพียงแต่ต้องการพักเพื่อรอเวลาที่จะกลับเข้าสู่สมรมภูมิ ธุรกิจอีกครั้งในอนาคต

คำตอบสำหรับปัญหาดังกล่าวคือ ณ ปัจจุบัน ยังไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นสำหรับประเทศไทย แต่ในต่างประเทศมีทางเลือกสำหรับผู้ประกอบการที่ไม่ต้องการดำเนินการและไม่ต้องการเลิกกิจการเนื่องจากประสงค์จะกลับมาดำเนินธุรกิจอีกครั้งในอนาคตไม่ว่าจะเป็นอนาคตอันใกล้หรือไกล และวิธีการหรือแนวคิดที่เวลานี้เรียกว่า การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว หรือในภาษาอังกฤษเรียกว่า Dormant Company¹ พจนานุกรมแบล็คลอร์ให้ความหมายไว้ว่า บริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการแต่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งสามารถกลับมาดำเนินธุรกิจใหม่อีกได้ เพียงแต่ ณ ปัจจุบันไม่ได้ดำเนินการ² โดยที่กิจการที่อยู่ภายใต้สถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวไม่ต้องมี

¹ Henry Campbell Black, **Black's Law Dictionary**, 5th ed. (St. Paul, Minn: West, 1979).

² Dormant corporation: An inactive but legal corporation which is capable of being activated, but is presently not operating.

ภาระในการจัดทำงบการเงิน จัดประชุมรับรองงบการเงิน ตรวจสอบงบการเงินและให้ผู้สอบรับรอง งบการเงินที่ผู้สอบรับรอง แล้วต่อหน่วยงานราชการที่กำกับดูแลเป็นการประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล โดยมีเงื่อนไขหลักๆ ว่าธุรกิจดังกล่าวต้องไม่มีรายได้และไม่มีธุรกรรมทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญในช่วงระหว่างปีภาษีของกิจการ

วิธีการดังกล่าวที่ว่านี้ พอจะเปรียบเทียบให้เข้าใจได้ง่ายกับการจำศีลของสัตว์และพืชใน ฤดูกาลของปี เช่นการจำศีลของหมีในฤดูหนาว การเข้าสู่ภาวะผลัดใบทิ้งของต้นไม้เมืองหนาวบางชนิด เมื่อหิมะตกหรือการที่คางคกบางประเภทสามารถฝังตัวอยู่พื้นดินได้เป็นปีเพื่อรอฤดูฝนของอีกปีถัดไป หรือแม้แต่การพักหน้าจอกของคอมพิวเตอร์ที่จะดับหรือแสดงเพียงภาพเล็กๆ เพื่อประหยัดกระแสไฟฟ้า ในยามที่หน้าจอไม่มีความเคลื่อนไหว และพร้อมกลับสู่สภาพใช้งานเมื่อยูสเซอร์สัมผัสแป้นพิมพ์อีกครั้ง

แนวคิดดังกล่าวสามารถเป็นทางเลือกที่เหมาะสมแก่ธุรกิจที่ได้รับผลกระทบในการประกอบ กิจการได้ไม่ว่าจากปัญหาการดำเนินงานกิจการ เงินทุน หรือปัจจัยอื่นๆ ซึ่งจากการที่กฎหมายไทยไม่มี แนวคิดเรื่องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว จึงทำให้ผู้ประกอบการหรือธุรกิจบางรายต้องเลิกกิจการ ไปในที่สุดหรือที่แย่ไปกว่านั้นก็อาจทิ้งร้างบริษัทโดยไม่ทำตามขั้นตอนการเลิกบริษัทตามกฎหมาย เพราะเจ้าของกิจการอาจไม่ยอมรับภาระเรื่องการดำเนินการเลิกกิจการเนื่องจากยังคงต้องมี ค่าใช้จ่ายในทางทะเบียน ทางบัญชี ตลอดจนการชำระบัญชีและอื่นๆ ดังนั้น แนวคิดเรื่องการพักการ ดำเนินธุรกิจจึงเปรียบเสมือนที่พักริมทางสำหรับผู้เดินทาง ที่พักเหนื่อยระหว่างเดินทาง เมื่อถึงเวลา หรือพร้อมก็สามารถเริ่มต้นกิจการได้ใหม่ทันที โดยไม่ต้องไปจดทะเบียนธุรกิจใหม่อีก

ทั้งนี้ ทางเลือกที่สามารถดำเนินการได้คือเพิ่มแนวคิดเรื่องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวใน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบริษัทของไทย นั่นคือ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พรพที่ เกี่ยวข้องกับบริษัทจำกัด ตลอดจนกฎหมายฉบับอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่นพระราชบัญญัติความรับผิด หุ้นส่วนบริษัท ตลอดจนในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบัญชีและภาษี

โดยที่การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว (Dormant Company) เป็นเพียงการหยุดการดำเนิน ธุรกิจลงเพียงชั่วคราวเท่านั้น มิได้เป็นการเลิกกิจการ ดังนั้นกรรมการและผู้ถือหุ้นของบริษัทยังคงมี ส่วนรับผิดชอบต่อการดำเนินการหรือการเข้าทำธุรกรรมใดๆ ของบริษัทเสมือนบริษัทที่อยู่ในสถานะ ปกติ (Active Company) นอกจากนี้การเข้าสู่สถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในต่างประเทศ นั้นกฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับมติพิเศษจากผู้ถือหุ้นก่อนจึงจะสามารถยื่นขอเปลี่ยนแปลงสถานะ บริษัทได้ หรือในบางประเทศกฎหมายกำหนดว่า ต้องไม่เป็นบริษัทที่กำลังถูกดำเนินคดี ค้างชำระหนี้ ค้างชำระภาษีอากร หรือมีข้อขัดแย้งภายในระหว่างผู้บริหารและผู้ถือหุ้น เป็นอาทิ

เนื่องจากรูปแบบของการดำเนินธุรกิจในประเทศไทยมีหลายประเภท เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทเอกชนจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด เป็นต้น ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะ ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัทเอกชนจำกัดเท่านั้น โดยจะศึกษาหลักการและวิธีการที่กฎหมายบริษัทของ

อังกฤษเนื่องจากเชื่อกันว่าประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกที่มีกฎหมายบริษัท³ และกฎหมายว่าด้วยบริษัทจำกัดของไทยนั้นก็มีลักษณะคล้ายคลึงกับกฎหมายว่าด้วยบริษัทจำกัดของอังกฤษซึ่งได้เริ่มบัญญัติตั้งแต่ปี ค.ศ. 1812 และแก้ไขเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาในปี ค.ศ. 1908, 1928-1929 จนได้ยกร่างประกาศใช้เป็นกฎหมายฉบับหลังสุดในปี ค.ศ. 1948 จึงอาจเรียกได้ว่ากฎหมายว่าด้วยบริษัทจำกัดของไทยมีรากฐานมาจากประเทศอังกฤษก็ได้⁴ เช่นเดียวกันกับกฎหมายบริษัทของประเทศอินเดียซึ่งอดีตเป็นประเทศอาณานิคมของอังกฤษ ได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมายของอังกฤษอีกทั้งอินเดียมีกฎหมายที่เกี่ยวกับบริษัทไต่หลังอังกฤษเพียง 6 ปี⁵ และกฎหมายบริษัทของเขตรัฐกิจฮ่องกงตลอดจนสิงคโปร์เนื่องจากเป็นประเทศที่อยู่ในเขตอาเซียนเหมือนประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษา ความหมาย ประวัติความเป็นมา หลักทั่วไปของบริษัทจำกัดและการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวไทยและของต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวทั้งของไทยและของต่างประเทศ
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขกฎหมายที่บังคับดูแลเรื่องนิติบุคคลบริษัทจำกัดให้มีข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

1.3 สมมติฐาน

ในปัจจุบัน มีบริษัทจำนวนไม่น้อยที่ต้องการพักการดำเนินธุรกิจลงชั่วคราวสืบเนื่องจากปัญหาในการประกอบกิจการ หรือมีความประสงค์จะรอดูสถานการณ์ทางเศรษฐกิจก่อนว่าจะมีแนวโน้มอย่างไร แต่ประเทศไทยไม่มีหลักเกณฑ์การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว (Dormant) นิติ

³ Ashok Sharma, *Company Law* (New Delhi: V. K. (India) Enterprise, 2011), p. 3.

⁴ ทวี เจริญพิทักษ์, *คำอธิบายโดยพิสดารกฎหมายหุ้นส่วน-บริษัท* (พระนคร: โรงพิมพ์แสงสว่าง, 2504), หน้า 225 อ้างถึงใน ภาสกร ชุณหะวัณ, *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรียงมาตรา ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2553), หน้า 175.

⁵ Ashok Sharma, *op.cit.*, p. 3.

บุคคลประเภทบริษัทจำกัดมีเพียงสองทางเลือกคือ ดำเนินธุรกิจต่อไปหรือไม่ก็ยุติการดำเนินกิจการ ด้วยการเลิกบริษัทและชำระบัญชี ดังนั้น หากประเทศไทยมีหลักเกณฑ์การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวเหมือนในต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ อินเดีย เขตเศรษฐกิจพิเศษฮ่องกง ก็จะทำให้นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดสามารถพักการดำเนินธุรกิจไว้ก่อน เมื่อใดที่พร้อมก็สามารถกลับมาดำเนินธุรกิจต่อได้โดยไม่ต้องเสียโอกาสในการดำเนินธุรกิจ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาความเป็นมา และแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับการพักดำเนินธุรกิจชั่วคราว โดยศึกษาจากความเป็นมา หลักทฤษฎี และกฎหมายต่างประเทศ ตลอดจนกฎหมายและแนวทางปฏิบัติของไทยเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความหมาย ประวัติความเป็นมา หลักทั่วไปของบริษัทจำกัดและแนวคิดเกี่ยวกับหลักการพักการดำเนินธุรกิจลงชั่วคราว
2. ทำให้ทราบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพักการดำเนินธุรกิจลงชั่วคราว
3. ทำให้ทราบผลการวิเคราะห์ปัญหาหากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพักการดำเนินธุรกิจลงชั่วคราวของไทยและของต่างประเทศ
4. ทำให้ทราบแนวทางในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพักการดำเนินธุรกิจลงชั่วคราว

1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยนี้ เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่อยู่ในรูปแบบของหนังสือ ตำรา อีบุ๊ก (E-Book) ตลอดจนตัวบทกฎหมายและบทความที่เกี่ยวกับการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว (Dormant Company) ในเว็บไซต์ต่างๆ Website (www.)

บทที่ 2

หลักการกฎหมายที่เกี่ยวกับสถานะบริษัท

2.1 ลักษณะทั่วไปของบริษัทจำกัด

บริษัทเป็นรูปแบบหนึ่งขององค์กรธุรกิจซึ่งต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับและการควบคุมของทางราชการมากกว่าธุรกิจการค้ารูปแบบอื่น ทั้งในด้านการจัดตั้ง บริหารงาน ตลอดจนการเลิกกิจการ อีกทั้งต้องมีการส่งรายงานและเปิดเผยข้อมูลบางประการ เนื่องจากบริษัทมีฐานะเป็นนิติบุคคลจึงมีชื่อ มีสถานะทางกฎหมาย มีภูมิลำเนา ตลอดจนมีดวงตราประทับของตนและมีสิทธิส่วนใหญ่แก่บุคคลธรรมดา บริษัทเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้ถือหุ้นจึงสามารถมีทรัพย์สินและทำนิติกรรมในนามของตนเอง สามารถดำเนินคดีและมีหน้าที่ต้องเสียภาษีในนามบริษัทเอง แม้การจัดตั้งบริษัทจะมีพิธีการและรายจ่ายมาก อีกทั้งบางกรณีกฎหมายกำหนดเงินทุนขั้นต่ำไว้ด้วยและต้องดำเนินการบางอย่างให้ลุล่วงก่อนประกอบธุรกิจ แต่บริษัทได้รับความน่าเชื่อถือกว่าการค้าในรูปแบบอื่น สามารถระดมทุนได้ด้วยการออกหุ้นและสามารถโอนขายต่อกันได้สะดวก ทั้งนี้ ความได้เปรียบอีกประการหนึ่งของบริษัทคือ การที่สามารถคงอยู่ได้ตลอดไปซึ่งเป็นลักษณะที่การค้าบางรูปแบบไม่สามารถทำได้⁶

2.1.1 ประวัติและแนวคิดทฤษฎีบริษัทจำกัด

ประวัติความเป็นมาในเรื่องของบริษัทจำกัดนั้นอาจกล่าวได้ว่าประเทศแรกที่เกิดมีความคิดในเรื่องของบริษัทจำกัดนั้น คือประเทศอิตาลี โดยมีการตั้งบริษัทจำกัดเป็นแห่งแรกของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 14 เนื่องจาก ในขณะนั้นเมืองยัรวเกิดมีหนี้สินมากมายเพราะเหตุจากการปราบปรามเมืองขึ้น และเมื่อไม่มีเงินที่จะไปชำระหนี้ จึงต้องทำการชำระหนี้โดยการนำเมืองขึ้นไปให้เจ้าหนี้ปกครองแทน ดังนั้นเจ้าหนี้จึงได้ทำการตั้งบริษัท โดยนำจำนวนเงินที่เป็นหนี้ออกมาตั้งเป็นทุน และก็แบ่งทุนดังกล่าวออกเป็นหุ้น กำหนดให้หุ้นเหล่านี้สามารถโอนกันได้ โดยที่บริษัทดังกล่าวนี้ได้รับการอนุญาตให้ตั้งขึ้นเพื่อทำการค้าขายและทำกิจการต่างๆ ในเมืองขึ้นด้วยต่อมาในปี ค.ศ. 1407 ธนาคารแห่งเมืองยัรวยอมชำระหนี้แทน โดยให้ผู้ถือหุ้นนำหุ้นของบริษัทดังกล่าวไปเปลี่ยนเป็นหุ้น

⁶ โสภณ รัตนากร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 12 (กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ, 2553), หน้า 206.

ของธนาคารแทน และต่อมาในปี ค.ศ. 1453 ธนาคารเนเธอร์แลนด์ก็กลายเป็นบริษัท ทำการค้าขายกับเมืองจีน และได้รับสิทธิให้ควบคุมธุรกิจและการพาณิชย์ของเมืองจีนด้วย⁷

ส่วนประเทศที่มีความเจริญในเรื่องของบริษัทตามหลังมาไม่แพ้กัน คือ ประเทศอังกฤษ โดยมีความเจริญทางด้านกฎหมายบริษัท ทั้งยังเป็นแม่แบบของกฎหมายในเรื่องดังกล่าวในอีกหลายประเทศโดยบริษัทจำกัดของอังกฤษได้เติบโตมาจากกิจการค้าของพวกสมาคมการค้าซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองมาก่อน โดยวัตถุประสงค์ของการตั้งบริษัทดังกล่าวก็เพื่อดำเนินการค้าระหว่างประเทศ และคุ้มครองเมืองจีน โดยบริษัทดังกล่าวได้แก่ บริษัทอินเดียตะวันออก (East India Company) ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1602 เพื่อทำการค้าขายกับประเทศอินเดียเป็นส่วนใหญ่⁸ เป็นต้น

2.1.2 ความเป็นมาของบริษัทในประเทศไทย

กล่าวกันว่าแนวคิดเรื่องบริษัทของไทยนั้นเริ่มมีขึ้นเป็นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 5 อันเป็นระยะเวลาหลังการทำสนธิสัญญาเบาว์ริงกับประเทศอังกฤษในตอนต้นสมัยรัชกาลที่ 4 มีผลให้ประเทศไทยต้องเปิดการค้าอย่างเสรีกับต่างชาติ ทำให้เอกชนสามารถซื้อขายกันเองกับฝรั่งต่างชาติได้ โดยรัฐบาลมีอาชญากรรมการค้าไว้แต่เพียงผู้เดียวดังเช่นแต่ก่อน ส่งผลให้มีพ่อค้านักธุรกิจต่างประเทศเข้ามาติดต่อค้าขายและทำสัญญากับประเทศไทยมากขึ้น⁹

อีกทั้ง ยังมีการนำเอาหลักกฎหมายกฎหมายอังกฤษมาใช้ในศาลไทย เนื่องจากกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์พระราชโอรสของรัชกาลที่ 5 ได้สำเร็จการศึกษากฎหมายจากมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดประเทศอังกฤษ และได้้นำเอากฎหมายอังกฤษมาสอนนักศึกษากฎหมายไทย นอกจากนี้ยังได้แต่งตำรากฎหมายต่างๆ โดยอาศัยแนวความคิดของกฎหมายอังกฤษ จึงทำให้กฎหมายอังกฤษมีอิทธิพลต่อกฎหมายไทยมากขึ้น และเมื่อมีคดีความเกี่ยวกับหุ้นส่วนในศาลไทยและคดีความนั้นมิได้อยู่ในกฎหมายสองบทดังกล่าว ศาลก็จะนำเอาหลักกฎหมายหุ้นส่วนบริษัทของประเทศอังกฤษมาปรับใช้

⁷ เสาวณีย์ อัครโรจน์, เอกสารประกอบการบรรยายหลักกฎหมายธุรกิจเปรียบเทียบ (กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530), หน้า 1 อ้างถึงใน สิริธร มาระพะฤกษ์วรรณ, การเลิกบริษัท: ศึกษากรณีการถอนทะเบียนบริษัทร้าง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), หน้า 10.

⁸ สิริธร มาระพะฤกษ์วรรณ, การเลิกบริษัท: ศึกษากรณีการถอนทะเบียนบริษัทร้าง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), หน้า 10.

⁹ ทิพย์ชนก รัตโนสถ, คำอธิบายเรียงมาตรา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยลักษณะหุ้นส่วนและบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554), หน้า 208.

ในศาลไทย เนื่องจากกฎหมายอังกฤษในสมัยนั้นนับว่าเป็นกฎหมายพาณิชย์ที่เจริญก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับของประเทศอื่น¹⁰ นอกจากนี้ กฎหมายลักษณะหุ้นส่วนและบริษัทในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ปัจจุบันนี้เป็นกฎหมายที่เราเอาอย่างมาจากประเทศตะวันตก กฎหมายของไทยแต่เดิมที่เกี่ยวข้องกับบริษัทไม่มีเลย เพราะบริษัทเป็นแนวคิดทางกฎหมายของชาวตะวันตกโดยแท้¹¹

2.1.3 ความหมายและองค์ประกอบสำคัญ

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2535 ได้ให้ความหมายของคำว่า “บริษัท” ไว้ว่า บริษัท (บอริสัด) น. หมู่, คณะ, เช่น พุทธบริษัท, ที่ประชุม เช่น จะพูดอย่างไรต้องดูบริษัทเสียก่อน. (ส. บริษัท; ป.ปรีสา)

ส่วนคำว่า “บริษัทจำกัด” นั้น หมายความว่า (กฎ) น. บริษัทจำกัดซึ่งตั้งขึ้นด้วยแบ่งทุนเป็นหุ้น มีมูลค่าเท่าๆ กันและผู้ถือหุ้นดังกล่าวต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ¹²

ตาม Oxford Advanced Learner’s Dictionary ได้ให้ความหมายของคำว่า “Company” ไว้คือ A group of people working together for business or commercial purposes¹³.

ส่วนคำว่า “Limited Liability Company” หรือ “Limited Company” หมายความว่า Business company whose members are liable for its debts only to a limited amount¹⁴

¹⁰ โสภณ รัตนากร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ, 2539), หน้า 22 อ้างถึงใน สิริธร มาระพะฤกษ์วรรณ, *เรื่องเดิม*, หน้า 14.

¹¹ โสภณ รัตนากร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 12, หน้า 6.

¹² ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2539), หน้า 464.

¹³ Oxford University Press, Oxford Advanced Learner’s Dictionary, 5th ed. (Oxford: Oxford University Press, 1995), p. 231.

¹⁴ Oxford University Press, Oxford Advanced Learner’s Dictionary, 4th ed. (Oxford: Oxford University Press, 1989), p. 684.

ตาม Black's Law Dictionary ได้ให้ความหมายของคำว่า "Company" ไว้ว่า "Union or association of persons for carrying on a commercial or industrial enterprise; a partnership, corporation, association, joint stock company."¹⁵

ส่วนคำว่า "Limited Company" หมายความว่า A company in which the liability of each shareholder is limited by the number of shares he has taken, so that he cannot be called on to contribute beyond the amount of his shares. In England, the memorandum of association of such company may provide that the liability of the directors, manager, or managing director thereof shall be unlimited

คำว่า "บริษัท" นั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีได้กำหนดนิยามความหมายเอาไว้ อย่างไรก็ตามเมื่อนำเอาบทบัญญัติในเรื่องที่ได้ตราไว้มาพิจารณาประกอบกัน จะพบว่า มีมาตราที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

มาตรา 1012 บัญญัติว่า "อันว่าสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการกิจการร่วมกัน ด้วยประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้แต่กิจการที่ทำนั้น"

มาตรา 1096 บัญญัติว่า "อัน ว่าบริษัทจำกัดนั้น คือบริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆ กัน โดยมีผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ"

มาตรา 1097 บัญญัติว่า "บุคคลใดๆ ตั้งแต่สามคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้โดยเข้าชื่อกัน ทำหนังสือบริคณห์สนธิ และกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้"

จากบทบัญญัติข้างต้น พอจะกล่าวได้ว่า บริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คือ กิจการซึ่งมุ่งหากำไรซึ่งได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีทุนจดทะเบียนของบริษัทแบ่งออกเป็นหุ้นแต่ละหุ้นมีมูลค่าเท่ากัน และมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 3 คน ผู้ถือ

¹⁵ Henry Campbell Black, *op.cit.*, p. 255.

หุ้นแต่ละคนรับผิดชอบจำกัดเพียงค่าหุ้นที่ยังส่งใช้ไม่ครบ¹⁶ ซึ่งโดยสรุปแล้ว บริษัทก็คือสิ่งที่กฎหมายสร้างขึ้น มา เป็นนิติสัมพันธ์ชุดหนึ่งและมันเป็นที่กฎหมายได้นิยามให้มันเป็น¹⁷

2.1.4 องค์ประกอบสำคัญของบริษัท¹⁸

การที่นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดจะก่อตั้งขึ้นได้ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

2.1.4.1 จะต้องเป็นสัญญาร่วมลงทุนของบุคคลอย่างน้อย 3 คน

โดยบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1012 ซึ่งบัญญัติไว้ในตอนหนึ่งว่า “สัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป . . .” ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นเป็นการเข้าทำสัญญากันระหว่างบุคคลที่จะเข้าร่วมกันจัดตั้งบริษัทดังกล่าว ส่วนที่ว่า “ตั้งแต่สองคนขึ้นไป” นั้น อาจดูผิวเผินเสมือนกับว่า การจัดตั้งบริษัทสามารถมีผู้ร่วมลงทุนเพียงสองคนก็จัดตั้งบริษัทได้ อย่างไรก็ตาม มาตรา 1097 ได้บัญญัติไว้ว่า “บุคคลใดตั้งแต่สามคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งบริษัทจำกัดก็ได้ด้วยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ. . .” จึงสรุปได้ว่า การตั้งบริษัทนั้นต้องมีผู้ร่วมเข้าทำสัญญาตั้งบริษัทจำนวน 3 คนเป็นอย่างน้อย มิเช่นนั้นก็ไม่สามารถจัดตั้งบริษัทได้เลย

เมื่อมีบุคคลผู้ที่จะเข้าร่วมทำสัญญาตั้งบริษัทอย่างน้อย 3 คน ซึ่งกฎหมายเรียกบุคคลเหล่านี้ว่า “ผู้เริ่มก่อการ” อาจมีปัญหาต่อไปว่า ผู้เริ่มก่อการดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ซึ่งหากดูจากกฎหมายอันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องหุ้นส่วนบริษัทแล้วนั้น จะเห็นได้ว่ามิได้มีกฎหมายใดระบุในเรื่องของคุณสมบัติของผู้ก่อการไว้อย่างชัดเจน จะมีก็เพียงแต่ในระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง ว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท พ.ศ. 2538 ข้อ 53 ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิที่มีนิติบุคคลเข้าเป็นผู้เริ่มก่อการ” แสดงว่า เฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้นที่จะสามารถเข้าเป็นผู้เริ่มก่อการได้ นอกจากนี้บทบัญญัติข้อ 35 ของระเบียบดังกล่าวกำหนดว่า “นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนผู้เยาว์เข้าเป็นหุ้นส่วน ผู้เริ่มก่อการ กรรมการ หรือผู้ชำระบัญชีของห้างหุ้นส่วนบริษัทได้ เมื่อปรากฏว่า 1. ผู้เยาว์มีอายุไม่น้อยกว่า 12 ปี และ 2. ผู้เยาว์ได้ลง

¹⁶ โสภณ รัตนากร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 12, หน้า 218.

¹⁷ Lewis D. Solomon and Allan R. Palmiter, *Corporations*, 2nd ed. (Frederick, MD: Little, Brown and Company, 1994), p. 2 อ้างถึงใน ทิพย์ชนก รัตโนสถ, *เรื่องเดิม*, หน้า 201.

¹⁸ โสภณ รัตนากร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 12, หน้า 218-230.

ลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนและเอกสารประกอบด้วยตนเอง” ดังนั้นผู้เยาว์จึงสามารถเป็นผู้เริ่มก่อการได้ไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะ เมื่อได้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อ 35 ดังกล่าว

2.1.4.2 ต้องเป็นกิจการที่มุ่งจะหากำไร

โดยหลักการของบริษัทแล้วนั้น จะต้องเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหากำไรอันเนื่องมาจากการประกอบกิจการงานภายใต้วัตถุประสงค์ของบริษัท มาแบ่งปันกันในระหว่างผู้ถือหุ้นตามสัดส่วนของการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นแต่ละราย มิใช่เป็นกิจการเพื่อการกุศล มูลนิธิ สมาคม สโมสรหรือกิจการอื่นซึ่งไม่ประสงค์จะหากำไร

2.1.4.3 แบ่งทุนออกเป็นหุ้น โดยแต่ละหุ้นมีมูลค่าเท่ากัน

บริษัทจะต้องมีทุนจดทะเบียนจำนวนหนึ่ง ทุนดังกล่าวต้องแบ่งเป็นหน่วยย่อยเรียกว่าหุ้น โดยที่หุ้นทุกหุ้นจะมีราคาเท่ากันหมด เช่น บริษัทมีทุนจดทะเบียน 1,000,000 บาท แบ่งเป็น 10,000 ราคาหุ้นละ 100 บาท เป็นต้น หุ้นจะมีค่าเท่าใดก็ได้แต่จะต้องไม่น้อยกว่า 5 บาท

2.1.4.4 ผู้ถือหุ้นรับผิดชอบจำกัดค่าหุ้นที่ยังส่งใช้ไม่ครบ

ตามมาตรา 1096 บัญญัติไว้ว่า “อันว่าบริษัทจำกัดนั้น คือ บริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆกัน ผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ” จากบทบัญญัติดังกล่าวนี้ อาจกล่าวได้ว่า ผู้ถือหุ้นในบริษัทจะรับผิดชอบไม่เกินจำนวนที่ตนยังค้างส่งค่าหุ้นเท่านั้น เจ้าหนี้จะเรียกให้ผู้ถือหุ้นชำระหนี้ได้ไม่เกินจำนวนเงินที่ผู้ถือหุ้นยังส่งชำระค่าหุ้นไม่ครบเท่านั้น เช่นถือหุ้นหุ้นละ 100 บาท จำนวน 100 หุ้น เป็นเงิน 10,000 บาท ส่งเงินค่าหุ้นแล้วร้อยละ 75 คือ 7,500 ยังเหลือค้างส่งค่าหุ้นอีกเพียง 3,500 บาท ดังนั้น เจ้าหนี้จะเรียกให้ผู้ถือหุ้นรายนี้ชำระหนี้ได้เพียง 3,500 บาทเท่านั้น

2.1.4.5 ต้องจดทะเบียนตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กิจการค้าซึ่งแม้จะมีลักษณะครบถ้วนดังที่ได้กล่าวมาในข้อ 1-4 แล้วก็ตาม ถ้ายังไม่ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก็ยังไม่มีผลเป็นบริษัทจำกัด เว้นแต่จะเป็นบริษัท ที่ตั้งขึ้นโดยพระบรมราชานุญาตของพระมหากษัตริย์ ในสมัยก่อนที่ จะมีการบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3

2.1.5 ประเภทของบริษัท¹⁹

ในต่างประเทศมีบริษัทอยู่หลายประเภท เช่นในประเทศอังกฤษมีบริษัทนิติบุคคลอยู่ 4 ประเภทใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ 1. บริษัทจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ 2. บริษัทตั้งขึ้นโดยกฎหมาย

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 210-211.

เฉพาะราย 3. บริษัทซึ่งได้รับอนุญาตจากพระมหากษัตริย์ ซึ่งเรียกว่า Chartered Company และ 4. บริษัทเหมืองแร่ใน Stanaries ซึ่งเรียกว่า Cost Bank Companies ในบรรดาบริษัทจดทะเบียนนั้น ประเภทที่สำคัญที่สุดมี 3 ประเภท คือ 1. บริษัทจำกัดโดยหุ้น Limited by Shares 2. บริษัทจำกัดโดยค้ำรับรอง Limited by Guarantee 3. บริษัทไม่จำกัด ในเยอรมนี ฝรั่งเศส และญี่ปุ่นต่างก็เป็นบริษัทจำกัดโดยหุ้น ซึ่งผู้ถือหุ้นรับผิดชอบจำกัดตามจำนวนค่าหุ้นที่ตนถือเท่านั้น

ส่วนประเทศไทย ตามประมวลแพ่งและพาณิชย์ บริษัทมีประเภทเดียวคือบริษัทจำกัดโดยหุ้น ซึ่งตรงกับคำว่า A Company Limited by Shares ของอังกฤษและบริษัทตามกฎหมายชิวิลลอว์ ซึ่งมาตรา 1096 บัญญัติว่า “. . . ผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ”

อย่างไรก็ตาม หากจะแบ่งประเภทบริษัทตามกฎหมายที่บริษัทจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ ก็อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1.5.1 บริษัทเอกชน (Private Company Limited)

เป็นบริษัทซึ่งจัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ซึ่งแต่เดิมนั้นไม่ได้เรียกว่าบริษัทเอกชน เรียกแต่เพียงว่าเป็นบริษัทจำกัดธรรมดาเท่านั้น ที่มาเรียกกันว่าเป็นบริษัทเอกชนในภายหลังต่อเมื่อได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา²⁰ โดยที่บริษัทเอกชนหรือบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นั้นจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งตามลำดับ กล่าวคือต้องมีผู้ร่วมก่อการตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ร่วมกันลงทุนเพื่อดำเนินกิจการใดๆ โดยหุ้นที่นำมาลงนี้จะถูกแบ่งออกเป็นหุ้นแต่ละหุ้นมีมูลค่าเท่ากัน โดยเรียกผู้ที่เป็นเจ้าของหุ้นว่า “ผู้ถือหุ้น” ซึ่งจะรับผิดชอบในจำนวนไม่เกินกว่าจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ ทั้งนี้ในครั้งแรกผู้เข้าซื้อหุ้นต้องใช้เงินค่าหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 และเมื่อเรียกเก็บค่าหุ้นครั้งแรกแล้ว กรรมการชุดแรกของบริษัทต้องไปขอจดทะเบียนบริษัทภายใน 3 เดือน นับแต่วันประชุมตั้งบริษัท

2.1.5.2 บริษัทมหาชนจำกัด (Public Company Limited)

เป็นบริษัทซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535²¹ ซึ่งระบุว่า บริษัทมหาชนคือบริษัทซึ่งจัดตั้งขึ้นด้วยความประสงค์จะขายหุ้นต่อประชาชนโดยระบุมูลค่าประสงค์ เช่นนั้นไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ โดยมีบุคคลธรรมดาไม่น้อยกว่า 15 คน เป็นผู้เริ่มจัดตั้งบริษัท โดยไม่มีการกำหนดราคาหุ้น (Par Value) ดังเช่นบริษัทเอกชน

²⁰ ภาสกร ชุณหอุไร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรียงมาตรา ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2553), หน้า 175.

²¹ มาตรา 15, 16 และ 50 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

ในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า บริษัทเอกชนต่างจากบริษัทมหาชนในข้อสำคัญที่ว่า บริษัทมหาชนตั้งขึ้นด้วยประสงค์ที่จะเสนอขายหุ้นต่อสาธารณชน ขณะที่บริษัทเอกชนไม่มีวัตถุประสงค์เช่นนั้น บริษัทเอกชนจึงไม่อาจเสนอขายหุ้นต่อประชาชนได้ดังเช่นบริษัทมหาชนประกอบกับบริษัทเอกชนไม่อาจออกหุ้นกู้ได้ดังเช่นบริษัทมหาชน บริษัทมหาชนต้องประกอบด้วยผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 15 คน ส่วนบริษัทเอกชนอาจมีผู้ถือหุ้นเพียง 3 คน และหุ้นของบริษัทเอกชนต้องมีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 5 บาท ในขณะที่ไม่มีการกำหนดมูลค่าหรือราคา (Par Value) ของบริษัทมหาชนไว้²²

2.1.6 การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท

การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1.6.1 จัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ

ตามมาตรา 1098 หนังสือบริคณห์สนธินั้น ต้องมีรายการดังต่อไปนี้ คือ

- 1) ชื่อบริษัทอันคิดจะตั้งขึ้น ซึ่งต้องมีคำว่า"จำกัด"ไว้ปลายชื่อนั้นด้วยเสมอไป
- 2) ที่สำนักงานของบริษัทซึ่งบอกทะเบียนนั้นจะตั้งอยู่ ณ ที่ใดในพระราชอาณาเขต
- 3) วัตถุประสงค์ทั้งหลายของบริษัท
- 4) ถ้อยคำสำแดงว่าความรับผิดชอบของผู้ถือหุ้นจะมีจำกัด
- 5) จำนวนทุนเรือนหุ้นซึ่งบริษัทคิดกำหนดจะจดทะเบียนแบ่งออกเป็นหุ้นมีมูลค่ากำหนดหุ้นละเท่าไร
- 6) ชื่อ สำนัก อาชีวะ และลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ ทั้งจำนวนหุ้นซึ่งต่างคนต่างเข้าชื่อซื้อไว้คนละเท่าใด

2.1.6.2 จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ

มาตรา 1099 หนังสือบริคณห์สนธินั้น ท่านให้ทำเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่าสองฉบับ และให้ลงลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ และลายมือชื่อทั้งปวงนั้นให้มีพยานลงชื่อรับรองด้วยสองคน หนังสือบริคณห์สนธิซึ่งได้ทำนั้น ท่านบังคับให้นำฉบับหนึ่งไปจดทะเบียนและมอบไว้ ณ หอทะเบียนในส่วนพระราชอาณาเขตซึ่งบ่งไว้ว่าจะบอกทะเบียนตั้งสำนักงานของ บริษัทนั้น

2.1.6.3 จัดให้มีการเข้าจองซื้อหุ้นจนครบ

²² โสภณ รัตนากร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 12, หน้า 216-217.

เมื่อนำหนังสือบริคณห์สนธิไปจดทะเบียนแล้ว ผู้เริ่มก่อการต้องจัดให้มีการเข้าซื้อซื้อหุ้นจนครบตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 1104 ว่า หุ้นทั้งหมดที่บริษัทจะจดทะเบียนนั้นต้องมีผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นจนครบก่อนการจดทะเบียนบริษัท ซึ่งขั้นตอนนี้ก็คือการขายหุ้นให้แก่ผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นเพื่อนำทุนมาใช้ในกิจการตามจำนวนหุ้นที่ได้ระบุไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ²³

2.1.6.4 நடบรรดาผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นมาประชุมตั้งบริษัท

เมื่อมีผู้ตกลงจะซื้อหุ้นของบริษัทจนครบจำนวนมูลค่าที่กำหนดไว้แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือจัดการประชุมผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นไว้ทั้งหมดหรือที่เรียกกันว่าประชุมตั้งบริษัทเพื่อมาตกลงกันในเรื่องต่างๆของบริษัทโดยที่การประชุมตั้งบริษัทนั้นมีหลักเกณฑ์ต้องพิจารณาดังต่อไปนี้²⁴

1) เตรียมและนัดประชุม เป็นไปตาม มาตรา 1107 ที่กำหนดว่า เมื่อหุ้นชนิดซึ่งจะต้องลงเงินได้มีผู้เข้าซื้อซื้อหมดแล้ว ผู้เริ่มก่อการต้องนัดบรรดาผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นมาประชุมเป็นการประชุมใหญ่โดยไม่ชักช้า ซึ่งการประชุมนี้เรียกว่าประชุมตั้งบริษัท

2) การประชุมตั้งบริษัท มาตรา 1108 กำหนดกิจการอันพึงจะกระทำในที่ประชุมตั้งบริษัทไว้ ดังนี้คือ

- (1) ทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่างๆ ของบริษัท
- (2) ให้สัตยาบันแก่บรรดาสัญญาซึ่งผู้เริ่มก่อการได้ทำไว้และค่าใช้จ่ายอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งเขาต้องออกไปในการเริ่มก่อบริษัท
- (3) วางกำหนดจำนวนเงินซึ่งจะให้แก่ผู้เริ่มก่อการ ถ้าหากมีเจตนาว่าจะให้
- (4) วางกำหนดจำนวนหุ้นบุริมสิทธิ ทั้งกำหนดสภาพและบุริมสิทธิแห่งหุ้นนั้นๆ ว่าเป็นสถานใดเพียงใด ถ้าหากจะมีหุ้นเช่นนั้นบริษัท
- (5) วางกำหนดจำนวนหุ้นสามัญ หรือหุ้นบุริมสิทธิซึ่งออกให้เหมือนหนึ่งว่าได้ใช้เต็มค่าแล้วหรือได้ใช้แต่ บางส่วนแล้ว เพราะใช้ให้ด้วยอย่างอื่นนอกจากตัวเงิน และกำหนดว่าเพียงใดซึ่งจะถือเอาเป็นว่าได้ใช้เงินแล้ว ถ้าหากจะมีหุ้นเช่นนั้นบริษัท ให้แถลงในที่ประชุมโดยเฉพาะว่า ซึ่งจะออกหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิให้เหมือนหนึ่งว่าได้ใช้เงินแล้วเช่น นั้น เพื่อแทนคุณแรงงานหรือตอบแทนทรัพย์สินอย่างใด ให้บรรณางจชัดเจนทุกประการ
- (6) เลือกตั้งกรรมการและพนักงานสอบบัญชีอันเป็นชุดแรกของบริษัท และวางกำหนดอำนาจของคนเหล่านี้ด้วย

²³ จันตรี สินศุภฤกษ์, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2555), หน้า 129.

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 130-131.

2.1.6.5 ที่ประชุมแต่งตั้งกรรมการชุดแรกและรับมอบกิจการทั้งปวงจากผู้ร่วมก่อ การ

เมื่อได้ประชุมตั้งบริษัทแล้ว กฎหมายกำหนดให้ ผู้เริ่มก่อการบริษัทมอบกิจการงานทั้งปวงให้แก่กรรมการของบริษัท และเมื่อกรรมการบริษัทได้รับการแล้ว ก็ให้ลงมือจัดการเรียกให้ผู้เริ่มก่อการและผู้เข้าซื้อหุ้นทั้งหลายใช้เงินในหุ้นซึ่งจะต้องใช้เป็นตัวเงิน โดยเรียกค่าหุ้นๆ หนึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้า ตามที่ได้กำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวนบอกกล่าวป่าวร้องหรือหนังสือชวนให้ซื้อหุ้น ตัวอย่างเช่น ถ้ากำหนดราคาหุ้นไว้ที่หุ้นละ 100 บาท ก็ต้องเรียกเก็บค่าหุ้นๆ ละ 25 บาท

2.1.6.6 จดทะเบียนบริษัทภายในกำหนดเวลา 3 เดือน นับแต่วันประชุมตั้งบริษัท

1) การยื่นขอจดทะเบียน

มาตรา 1111 เมื่อจำนวนเงินซึ่งว่าไว้ในมาตรา 1110 ได้ใช้เสร็จแล้ว กรรมการต้องไปขอจดทะเบียนบริษัทนั้น คำขอและข้อความจะทำการจดทะเบียนนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1110 วรรคสอง บัญญัติให้ระบุนายการตามที่ได้ตกลงกันในที่ประชุมตั้งบริษัท ดังต่อไปนี้ คือ

(1) จำนวนหุ้นทั้งสิ้นซึ่งได้มีผู้เข้าซื้อชื่อ หรือได้จัดออกให้แล้ว แยกให้ปรากฏว่า เป็นชนิดหุ้นสามัญเท่าใด หุ้นบุริมสิทธิเท่าใด

(2) จำนวนหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ ซึ่งออกให้เหมือนหนึ่งว่าได้ใช้เต็มค่าแล้วหรือได้ใช้แต่บางส่วนแล้ว นอกจากที่ใช้เป็นตัวเงิน และหุ้นที่ได้ใช้แต่บางส่วนนั้น ให้บอกว่าได้ใช้แล้วเพียงใด

(3) จำนวนเงินที่ได้ใช้แล้วหุ้นละเท่าใด

(4) จำนวนเงินที่ได้รับไว้เป็นค่าหุ้นรวมทั้งสิ้นเท่าใด

(5) ชื่อ อาชิวะ และที่สำนักของกรรมการทุกคน

(6) ถ้าให้กรรมการต่างมีอำนาจจัดการของบริษัทได้โดยลำพังตัวให้แสดงอำนาจของ กรรมการนั้นๆ ว่าคนใดมีเพียงใด และบอกจำนวนหรือชื่อกรรมการซึ่งจะลงชื่อเป็นสำคัญผูกพันบริษัทได้นั้นด้วย

(7) ถ้าตั้งบริษัทขึ้นชั่วคราวกำหนดอันหนึ่ง ให้บอกกาลกำหนดอันนั้นด้วย

(8) ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่และสาขาทั้งปวง

การลงทะเบียนจะมีรายการอย่างอื่นซึ่งกรรมการเห็นสมควรจะให้ทราบแก่ประชาชนก็ลงได้ ในการขอจดทะเบียนนั้น ถ้าได้ทำข้อบังคับของบริษัทไว้ประการใดบ้าง ต้องส่งสำเนาข้อบังคับนั้นๆ ไปด้วย กับทั้งสำเนารายงานการประชุมตั้งบริษัท หนังสือทั้งสองนี้กรรมการต้อง

ลงลายมือชื่อรับรองคนหนึ่งเป็นอย่างน้อย ให้พนักงานทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนส่งมอบให้แก่บริษัทฉบับหนึ่ง

2) กำหนดเวลาจดทะเบียน

จะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนบริษัทภายใน 3 เดือน นับแต่วันประชุมตั้งบริษัท มิเช่นนั้นให้ถือว่าบริษัทเป็นอันมิได้ตั้งขึ้นและต้องคืนเงินให้แก่ผู้เข้าชื่อชื้อหุ้นเต็มจำนวนจะหักไว้เป็นค่าอะไรมิได้เลย²⁵

3) ผลของการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท²⁶

เมื่อได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทตามมาตรา 1015 แล้วจะก่อให้เกิดผลโดยทั่วไปและผลเฉพาะ ดังต่อไปนี้

(1) ผลโดยทั่วไป

(1.1) ผลเกี่ยวกับสภาพบุคคลของบริษัท

เมื่อบริษัทได้จดทะเบียนแล้วก็จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล²⁷ กล่าวคือเป็นบุคคลประเภทหนึ่งที่กฎหมายรับรองมีสิทธิ หน้าที่²⁸ และความรับผิดชอบต่างจากผู้ถือหุ้น เช่นมีสิทธิในการใช้ชื่อบริษัทจำกัด มีอำนาจหน้าที่หรือเข้าทำนิติกรรมสัญญาต่างๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ตามที่ได้จดทะเบียนไว้ สามารถเป็นคู่ความในคดีโดยอาจฟ้องหรือถูกบุคคลอื่นฟ้องร้องได้ ตลอดจนมีหน้าที่จัดทำและยื่นงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนต่อกรมสรรพากรและกระทรวงพาณิชย์ และหน้าที่อื่นๆ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบริษัท

(1.2) ผลเกี่ยวกับเอกสารที่ได้จดทะเบียน

เมื่อได้มีการจดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิหรือการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท จะมีผลดังนี้

(1.2.1) เอกสารต่างๆ ที่ได้จดทะเบียนและส่งมอบให้นาย

ทะเบียนเก็บรักษาไว้ นั้นประชาชนทั่วไปสามารถขอตรวจดูได้หรือจะขอให้นายทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนหรือขอคัดสำเนาพร้อมด้วยคำรับรองว่าถูกต้องก็ได้ โดยเสียค่าธรรมเนียมตามระเบียบ²⁹

²⁵ โสภณ รัตนกร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 12, หน้า 248.

²⁶ จันตรี สินศุภฤกษ์, *เรื่องเดิม*, หน้า 137-142.

²⁷ มาตรา 1015 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

²⁸ มาตรา 66 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

²⁹ มาตรา 1020 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(1.2.2) นายทะเบียนต้องแต่งย่อรายการไปลงพิมพ์ในหนังสือราชกิจจานุเบกษา³⁰

(1.2.3) เมื่อมีการพิมพ์โฆษณาแล้วให้ถือว่า บรรดาเอกสารและข้อความซึ่งลงทะเบียนอันได้กล่าวถึงในย่อรายการนั้น เป็นอันรู้แก่บุคคลทั้งปวงไม่เลือกว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องด้วยบริษัทนั้นหรือไม่เกี่ยวข้อง³¹

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1021 และ 1022 เป็นบทสันนิษฐานเด็ดขาดว่าข้อความต่างๆ ที่บริษัทจดทะเบียนไว้และนายทะเบียนได้ย่อรายการไปลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือราชกิจจานุเบกษานั้น ถือว่าบุคคลทั่วไปต้องรับรู้ไม่ว่าจะเป็นบุคคลใดก็ตาม

คำพิพากษาฎีกาที่ 347/2506 ข้อบังคับจำกัดอำนาจกรรมการที่จะผูกพันบริษัทจำกัดนั้น เมื่อได้จดทะเบียนและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ย่อมเป็นอันรู้แก่บุคคลทั่วไปฉะนั้น การที่กรรมการผู้จัดการได้ลงนามในนามของบริษัทจำเลยทำสัญญากับโจทก์โดยไม่ประทับตราบริษัทอันเป็นการขัดกับข้อบังคับดังกล่าวแล้ว การนั้นย่อมไม่ผูกพันบริษัทจำเลยแต่อย่างใด

คำพิพากษาฎีกาที่ 1301/2522 โจทก์บรรยายฟ้องแล้วว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด จดทะเบียนเลขที่ 1430 ถึงแม้ว่าจะมิได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ แต่การจัดตั้งบริษัทจำกัด จะต้องนำหนังสือบริคณห์สนธิไปจดทะเบียนและนายทะเบียนต้องแต่งย่อรายการไปลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ซึ่งตามกฎหมายให้ถือว่าเป็นอันรู้แก่บุคคลทั่วไป จึงต้องถือว่าจำเลยทราบวัตถุประสงค์ของโจทก์ในหนังสือบริคณห์สนธิแล้ว โจทก์ไม่ต้องบรรยายวัตถุประสงค์มาในฟ้องอีก

(1.2.4) ผู้ถือหุ้นเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกเพราะเหตุที่มีสัญญาหรือเอกสารหรือข้อความอันบังคับให้จดทะเบียนยังไม่ได้ จนกว่าจะได้จดทะเบียนแล้วแต่บุคคลภายนอกจะถือเอาประโยชน์เช่นนั้นมิได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ถือหุ้นหรือบริษัทซึ่งได้รับชำระหนี้ก่อนจดทะเบียนย่อมไม่จำต้องคืน³²

คำพิพากษาฎีกาที่ 4949/2536 ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทโจทก์กับ ส. ผู้เป็นกรรมการนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1167 บัญญัติให้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยตัวแทน ดังนั้น ส. ย่อมจะบอกเลิกการเป็นผู้แทนของบริษัทโจทก์ในเวลา

³⁰ มาตรา 1021 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

³¹ มาตรา 1022 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

³² มาตรา 1023 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ใดๆ ก็ได้ และการบอกเลิกนั้นมีผลทันทีเมื่อได้แสดงเจตนาแก่บริษัทโจทก์ ตามมาตรา 826, 827 และ 386 หากใช้มีผลเมื่อนำความไปจดทะเบียนต่อสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแล้วไม่ การที่กฎหมายมาตรา 1023 บังคับให้นำไปจดทะเบียนนั้นก็เป็นเรื่องที่โจทก์จะถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกถึงการเปลี่ยนแปลงยังไม่ได้จนกว่าจะได้ลงพิมพ์โฆษณาในราชกิจจานุเบกษาแล้ว คดีนี้จำเลยถูกฟ้องในฐานะกู้ยืมเงินจากบริษัทโจทก์ มิใช่ในฐานะผู้ถือหุ้นของบริษัทโจทก์ จำเลยจึงเป็นบุคคลภายนอก

(1.2.5) บริษัท จะยกมาตรา 1023 ขึ้นสู้บุคคลภายนอกผู้สุจริตเพื่อไม่ให้ต้องรับผิดโดยอ้างว่าบริษัทหรือกรรมการไม่มีอำนาจกระทำการมิได้

(2) ผลโดยเฉพาะ

(2.1) เมื่อได้จดทะเบียนแล้ว ผู้เริ่มก่อการพ้นจากภาระรับผิดในบรรดาหนี้และการจ่ายเงินซึ่งที่ประชุมอนุมัติตามมาตรา 1113

(2.2) เมื่อได้จดทะเบียนแล้ว ผู้ถือหุ้นจะฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำขอเข้าซื้อหุ้นของตนโดยอ้างว่าสำคัญผิดถูกข่มขู่ หรือถูกกลั่นแกล้งไม่ได้ ตามมาตรา 1114

2.2 การเลิกและการสิ้นสุดสภาพนิติบุคคลของบริษัท

นิติบุคคลนั้นเมื่อตั้งขึ้นตามกฎหมายก็สิ้นสุดไปโดยกฎหมายที่ตั้งขึ้น ทั้งนี้สำหรับนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การสิ้นสุดสภาพนิติบุคคลย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยที่นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดนั้นมีเหตุในการเลิกบริษัทจำกัดไว้ในมาตรา 1236 และ 1237 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากกรณีเป็นไปตามตามกฎหมายมาตราดังกล่าว ก็เป็นอันว่าบริษัทจำกัดสิ้นสุดสภาพนิติบุคคลและต้องจัดการการเลิกบริษัทให้ถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติวิธีการไว้

2.2.1 ความหมายของคำว่า การเลิกบริษัท

คำว่า “เลิกบริษัท” นั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้กำหนดคำจำกัดความที่แน่ชัดไว้ แต่เมื่อพิจารณาจากความหมายโดยทั่วไปของคำดังกล่าวจะเห็นได้ว่า คำว่า “เลิก” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของคำดังกล่าวไว้คือ ถอนสิ่งซึ่งตั้งมันอยู่, ยกเลิกหรือเพิกถอนสิ่งที่เป็นประเพณีให้สิ้น, สิ้นสุดลงในการดำเนินงาน³³

ดังนั้นคำว่า “เลิกบริษัท” ในความหมายโดยทั่วไปจึงหมายถึง การสิ้นสุดลงในการดำเนินงานของบริษัท

³³ ราชบัณฑิตยสถาน, *เรื่องเดิม*, หน้า 745.

คำว่า “เลิกบริษัท” หรือ “Dissolution: Corporation” ในพจนานุกรมกฎหมายหมายถึง การเลิกการมีอยู่ขององค์กร โดยที่การเลิกอาจทำได้หลายทาง คือ โดยผลของกฎหมายซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญ โดยคืนหรือถูกยึดหนังสืออนุญาต โดยการสิ้นสุดลงของเงื่อนไขตามข้อบังคับ โดยการกำหนดเพื่อเวลาหนึ่งและครบกำหนดเวลานั้นแล้ว โดยการจดทะเบียนเลิกกิจการ โดยการที่จำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงกว่าที่กำหนด โดยการล้มละลาย

The dissolution of a corporation is the termination of its existence as a body politic. This may take place in several ways; as by act of the legislature, where that is constitutional; by surrender or forfeiture of its charter; by expiration of its charter by lapse of time; by proceedings for winding it up under the law; by loss of all its members or the reduction below the statutory limit; by bankruptcy.³⁴

ดังนั้น คำว่า “เลิกบริษัท” ตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงควรจะหมายถึงการหยุดซึ่งการประกอบกิจการที่บริษัทได้ดำเนินการตามปกติธุระ ทั้งนี้จะต้องเป็นการหยุดประกอบกิจการซึ่งมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้ด้วย

2.2.2 ความหมายของคำว่า สิ้นสภาพนิติบุคคล

กฎหมายไทยมิได้ให้คำนิยามของคำว่า “สิ้นสภาพนิติบุคคล” ไว้ ดังนั้นการที่จะทราบถึงความหมายของคำดังกล่าว จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจคำว่า “นิติบุคคล” เสียก่อนในเบื้องต้นว่ามีความหมายว่าอย่างไร และการได้มาซึ่งสภาพนิติบุคคลนั้นจะได้มาโดยทางใดบ้าง จึงจะสามารถเข้าใจการสิ้นสภาพของนิติบุคคลได้

คำว่า “นิติบุคคล” หรือ “Juristic Person” นั้น ได้มีนักนิติศาสตร์หลายท่านอธิบายความหมายไว้ เช่น

ศาสตราจารย์จิติ ติงศภัทย์ อธิบายว่า นิติบุคคล คือ บุคคลที่กฎหมายสมมติขึ้น ไม่ใช่บุคคลธรรมดาที่มีชีวิตจิตใจ กฎหมายเรียกว่า นิติบุคคลต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้จึงจะมีสภาพนิติบุคคลขึ้นได้

³⁴ Henry Campbell Black, *op.cit.*, p. 425.

แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นชนิดที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อาจก่อตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคลโดยกฎหมายอื่นก็ได้³⁵

เสด็จในกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ พระบิดาแห่งกฎหมายไทย ได้ทรงอธิบายถึงนิติบุคคลไว้ว่า ไม่ใช่เป็นคนจริงๆ ไม่มีสภาพเหมือนอย่างบุคคลธรรมดา ไม่มีตัวตน ไม่มีชีวิต-จิตใจ บุคคลในกฎหมายนั้นคือ คนๆเดียว ถ้าผู้คน ถ้าหมู่ทรัพย์ก็ได้ที่มีอำนาจอันชอบธรรมได้ ถ้าจะพูดห้วนๆ ก็ว่าที่มาเป็นโจทก์ได้ในศาล³⁶

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุวัติ ใจสมุทร ได้อธิบายโดยให้คำจำกัดความว่านิติบุคคลเป็นบุคคลที่มีขึ้นได้ก็ด้วยอาศัยอำนาจแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย ตามความประสงค์ของรัฐเพื่อประโยชน์ของบุคคลธรรมดา³⁷

ศาสตราจารย์ สมทบ สุวรรณสุทธิ ได้อธิบายถึงคำจำกัดความว่า นิติบุคคลคือคณะบุคคลหรือทรัพย์สิ่งซึ่งไม่ใช่มนุษย์ ไม่มีร่างกายชีวิตจิตใจอย่างมนุษย์หรือบุคคลธรรมดา แต่กฎหมายก็รับรองให้มีสภาพบุคคล มีสิทธิและหน้าที่ อาจถือกรรมสิทธิ์ ทำนิติกรรม รับผิดชอบที่มีผู้ยกให้ เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ ดำเนินคดีในศาล ฯลฯ ได้เช่นบุคคลเหมือนกัน³⁸

พจนานุกรมกฎหมาย Black's Law Dictionary ไม่มีคำว่า Juristic Person แต่ได้ให้ความหมายของคำว่าบุคคลว่า³⁹

In general usage, a human being, (i.e. natural person), though by statue term may include a firm, labor organization, partnerships, associations, corporations, legal representatives, trustees in bankruptcy or receivers.

³⁵ จิตติ ดิงศภัทย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530), หน้า 73.

³⁶ เลกเซอร์ของพระพี่ยาเธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ กรุงเทพบรรณาการรวบรวมพิมพ์ไว้เมื่อ พ.ศ. 2468 โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร หน้า 14; ประสิทธิ์ โสวิไลกุล, นิติบุคคลและความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล (กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2543), หน้า 15.

³⁷ อนุวัติ ใจสมุทร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ว่าด้วยบุคคล (กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2515), หน้า 700.

³⁸ สมทบ สุวรรณสุทธิ, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุคคล (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2514), หน้า 252.

³⁹ Henry Campbell Black, *op.cit.*, p. 1028.

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า นิติบุคคลจึงเป็นเพียงสิ่งซึ่งเกิดขึ้นโดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย มีสิทธิและหน้าที่เพียงเท่าที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้ และการได้มาซึ่งสภาพนิติบุคคลดังกล่าวนี้ ก็จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายได้บัญญัติไว้

เมื่อได้ทราบถึงความหมายของคำว่า “นิติบุคคล” แล้วว่า หมายความว่าอย่างไร และการที่จะได้มาซึ่งสภาพนิติบุคคลนั้นจะได้มาได้อย่างไรแล้ว ก็จะได้ทราบถึงความหมายของคำว่า “สิ้นสภาพนิติบุคคล” ด้วย กล่าวคือ คำว่า “สิ้น” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายว่าหมด, จบ⁴⁰

ดังนั้น คำว่า “สิ้นสภาพนิติบุคคล” จึงหมายความว่า การหมดหรือจบไปขององค์กรหรือคณะบุคคลซึ่งกฎหมายสมมติให้เป็นบุคคล รวมทั้งสิทธิและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

2.2.3 เหตุแห่งการเลิกและสิ้นสภาพนิติบุคคลของบริษัท⁴¹

การตั้งบริษัทหรือการเข้าเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทเป็นการทำสัญญากันชนิดหนึ่งแต่มีลักษณะพิเศษยิ่งกว่าสัญญาชนิดอื่น เนื่องจากกฎหมายได้บัญญัติหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการที่จะเลิกกิจการไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นการที่จะทำการเลิกบริษัทนั้น ต้องเป็นไปตามเหตุที่กข้อบังคับหรือกฎหมายกำหนดเท่านั้น

2.2.3.1 เลิกตามข้อบังคับบริษัท

มาตรา 1236 (1) บัญญัติไว้ว่า ถ้าในข้อบังคับของบริษัทมีกำหนดกรณีอันใดเป็นเหตุที่จะเลิกกัน เมื่อมีกรณีนั้นบริษัทก็ย่อมเลิกกัน

การเลิกบริษัทตามที่ข้อบังคับกำหนดกรณีที่จะเลิกไว้นี้ ก็เป็นการทำสัญญาโดยมีเงื่อนไขข้อบังคับหลังนั่นเอง เช่นบริษัท ก. อยู่ต่างประเทศได้มาตั้งบริษัท ข. ที่ประเทศไทยเพื่อขายสินค้าของบริษัท ก. บริษัท ข. อาจมีข้อบังคับกำหนดว่า เมื่อบริษัท ก. เลิก ให้บริษัท ข. เลิกตามไปด้วย ดังนี้ เมื่อบริษัท ก. เลิก บริษัท ข. ก็ย่อมต้องเลิกไปด้วยด้วยกัน

2.2.3.2 เลิกตามกำหนดเวลาที่จดทะเบียนไว้

มาตรา 1236 (2) บัญญัติไว้ว่า ถ้าบริษัทได้ตั้งขึ้นไว้เฉพาะกาลใด เมื่อสิ้นกาลนั้นบริษัทย่อมเลิกกัน

จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่าหากบริษัทใดตั้งขึ้นไว้ โดยมีการกำหนดเงื่อนไขเวลาไว้ เมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ระบุไว้ก็ให้ถือว่าบริษัทนั้นเป็นอันเลิกกัน ทั้งนี้ การกำหนด

⁴⁰ ราชบัณฑิตยสถาน, *เรื่องเดิม*, หน้า 839.

⁴¹ โสภณ รัตนากร, *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท*, พิมพ์ครั้งที่ 12, หน้า 526-529.

ระยะเวลาดังกล่าวจะต้องทำการจดทะเบียนไว้ในขณะที่ทำการจดทะเบียนตั้งบริษัท ตัวอย่างเช่น ในขณะที่บริษัท ก. ไปจดทะเบียนตั้ง บริษัท ได้ทำการระบุไว้ในคำขอจัดตั้งบริษัทว่า “บริษัท ก. ตั้งขึ้น มีกำหนดเวลา 5 ปี นับแต่วันที่จดทะเบียนตั้งบริษัท เมื่อครบกำหนดเวลา 5 ปี ให้ถือว่าบริษัทเป็นอัน เลิกกัน” ดังนี้ เมื่อบริษัท ก. ดำเนินการมาครบ 5 ปี นับแต่วันที่จดทะเบียนตั้งบริษัท ก็ถือว่าบริษัท ก. เป็นอันเลิกกัน เป็นต้น

2.2.3.3 เมื่อตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เดียวบริษัทย่อมเลิกกันเมื่อเสร็จการนั้น

โดยปกติบริษัทมักจะมีวัตถุประสงค์กว้างๆ และมีวัตถุประสงค์หลายอย่าง และ บริษัทมักจะต้องตั้งขึ้นเพื่อทำกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการยาวนาน มิใช่ตั้งขึ้นเพื่อทำกิจการอย่างใดอย่าง หนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว แต่บริษัทจะมีวัตถุประสงค์หรือข้อบังคับกำหนดว่าบริษัทตั้งขึ้นมาเพื่อทำ กิจการอย่างเดียวกันได้ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น เมื่อบริษัททำกิจการนั้นเสร็จแล้วบริษัทก็ย่อมเลิกกัน ตัวอย่างเช่น บริษัท ก. ตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขง เมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จ บริษัทก็ย่อมเลิกกัน

กรณีที่บริษัทมีวัตถุประสงค์ประการเดียว หากวัตถุประสงค์นั้นกลายเป็นพันธวิสัย หรือผิดกฎหมาย ก็อาจต้องเลิกกันโดยหลักทั่วไปด้วย เช่นบริษัทตั้งขึ้นเพื่อส่งออกน้ำตาลทรายแต่ อย่างเดียว เมื่อรัฐบาลไม่อนุญาตให้ส่งน้ำตาลออกนอกประเทศบริษัทก็ย่อมต้องเลิกไป เว้นแต่จะได้มี การแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของบริษัทเพื่อดำเนินธุรกิจอื่นต่อไป

2.2.3.4 เมื่อมีมติพิเศษให้เลิก

บริษัทเป็นของผู้ถือหุ้น เมื่อผู้ถือหุ้นประสงค์จะเลิกก็ย่อมทำได้ แต่เนื่องจากการเลิก บริษัทเป็นเรื่องสำคัญและกระทบกระเทือนถึงผู้ถือหุ้น กฎหมายจึงบังคับว่าตกลงเลิกกันได้เมื่อที่ ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นมีมติพิเศษให้เลิก เพราะฉะนั้นการที่ผู้ถือหุ้นกับกรรมการบริษัทตกลง ประนีประนอมยอมความกันในศาลให้เลิกบริษัทจึงใช้ไม่ได้ แม้ศาลจะได้มีคำพิพากษาตามสัญญา ดังกล่าว ผู้ถือหุ้นคนอื่นก็มาฟ้องขอให้ศาลแสดงว่าคำพิพากษาดังกล่าวไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของ ตนที่จะให้บริษัทยังคงอยู่ต่อไปได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 223/2506)

2.2.3.5 เมื่อบริษัทล้มละลาย

การที่บริษัทล้มละลายก็เสมือนบริษัทหมดสภาพการเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ต้อง ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้ามาจัดการทรัพย์สินของบริษัท เพื่อชำระหนี้ให้แก่บุคคลภายนอก การ ที่บริษัทล้มละลายนี้ก็เนื่องมาจากบริษัทไม่อาจชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ เจ้าหนี้จึงฟ้องให้บริษัท ล้มละลาย อย่างไรก็ตาม กรณีที่บริษัทเลิกกันแล้วอยู่ในระหว่างชำระบัญชี ผู้ชำระบัญชีเห็นว่าทรัพย์สิน ของบริษัทไม่พอชำระหนี้ ผู้ชำระบัญชีก็ต้องร้องขอให้ศาลสั่งว่าบริษัทล้มละลายเช่นกัน⁴²

⁴² มาตรา 1266 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2.2.3.6 เลิกโดยคำสั่งศาล

การเลิกบริษัทนั้น ในบางกรณีก็ไม่สามารถเลิกกันได้โดยความสมัครใจ ดังนั้นกฎหมายจึงได้กำหนดให้มีกระบวนการทางศาลเข้ามามีส่วนช่วยในการทำการเลิกบริษัทได้ โดยที่ให้อำนาจแก่กรรมการ ผู้ถือหุ้น หรือผู้มีส่วนได้เสียเป็นผู้ร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งเลิกบริษัทได้ ทั้งนี้ การเลิกบริษัทในกรณีดังกล่าวจะมีผลต่อเมื่อศาลได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เลิกแล้วเท่านั้น

2.3 ผลของการเลิกบริษัท

เมื่อมีการเลิกบริษัท ไม่ว่าจะเป็นการเลิกเองโดยสมัครใจหรือโดยคำสั่งศาลหรือโดยผลของกฎหมาย ก็ต้องมีการชำระบัญชีบริษัท หากเป็นการเลิกเพราะบริษัทประสบภาวะล้มละลายก็ต้องดำเนินการตามกฎหมายล้มละลายต่อไป

ทั้งนี้ การเลิกบริษัทมิได้มีผลให้บริษัทสิ้นสภาพนิติบุคคลไปในทันที มีผลเพียงแต่ให้บริษัทหยุดทำการประกอบธุรกิจตามปกติ และกรรมการของบริษัทหมดอำนาจในการบริหารงานของบริษัทต่อไป เพื่อให้ผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในกรณีบริษัทล้มละลายเข้ามาจัดการกิจการงานของบริษัท เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมทรัพย์สินและชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ของบริษัท แม้บริษัทจะหยุดประกอบกิจการตามปกติเมื่อเลิกแล้วก็ตาม ทั้งนี้ตามกฎหมายก็ยังถือว่าบริษัทยังคงตั้งอยู่ตราบเท่าที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี ผู้ชำระบัญชีของบริษัทจึงอาจประกอบกิจการงานของบริษัทต่อไปอีกระยะหนึ่งตราบเท่าที่จำเป็น⁴³

2.4 การชำระบัญชี

2.4.1 ความหมายของการชำระบัญชี

การชำระบัญชี หมายถึง การชำระสะสางบัญชีของบริษัทให้เรียบร้อย เพื่อจะดูว่าบริษัทมีสินทรัพย์เหลืออยู่มากน้อยเท่าไร ซึ่งต้องตรวจสอบดูว่าใครเป็นหนี้บริษัทอยู่บ้าง ก็ต้องเรียกให้มาชำระหนี้หรือหากบริษัทเป็นหนี้ใครก็ต้องใช้หนี้คืนไป ส่วนที่เหลือก็เอามาแบ่งคืนให้บรรดาผู้ถือหุ้นต่อไป

⁴³ โสภณ รัตนากร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 12, หน้า 530-531.

กล่าวโดยสรุป การชำระบัญชีหมายถึงการเคลียร์บัญชีและกิจการของบริษัทให้เรียบร้อยเพื่อ
 คว้าบริษัทเหลือสินทรัพย์หรือไม่เพียงใด หากมีเงินเหลือก็ให้คืนทุนหรือหากมีผลกำไรก็ให้แบ่งผลกำไร
 นั้นแก่ผู้ถือหุ้น⁴⁴

2.4.2 ผู้ชำระบัญชี

ตามระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท
 พ.ศ. 2554 ข้อ 97 วางข้อกำหนดให้บุคคลธรรมดาเท่านั้นเป็นผู้ชำระบัญชีและห้ามมิให้นายทะเบียน
 รับจดทะเบียนคำขอจดทะเบียนเลิกและชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนบริษัทที่มีนิติบุคคลเป็นผู้ชำระบัญชี

2.4.2.1 การเข้าสู่ตำแหน่งของผู้ชำระบัญชี อาจเกิดได้ 4 กรณี ดังนี้⁴⁵

- 1) ได้มีการกำหนดไว้ในสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือในข้อบังคับบริษัท
 (มาตรา 1251 วรรคแรก)
- 2) หุ้นส่วนผู้จัดการหรือกรรมการเป็นผู้ชำระบัญชี (มาตรา 1251 วรรค
 แรก)

คำพิพากษาฎีกาที่ 382/2538 การที่กรรมการบริษัทเป็นผู้ชำระบัญชีตาม
 บัญญัติแห่งกฎหมายนั้นเป็นการชั่วคราว เมื่อมีการประชุมใหญ่ก็ต้องมีการพิจารณาในที่ประชุมว่าเห็น
 ควรให้กรรมการบริษัทเป็นผู้ชำระบัญชีต่อไปหรือไม่ หรือจะมีการเลือกตั้งผู้อื่นขึ้นเป็นผู้ชำระบัญชี

3) ผู้ชำระบัญชีที่ศาลตั้ง

คำพิพากษาฎีกาที่ 2681/2534 เมื่อบริษัทเลิกกันแล้ว ผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่
 ตามกฎหมายที่จะนำความไปจดทะเบียน แต่บริษัทไม่มีผู้ชำระบัญชีเนื่องจากกรรมการของบริษัทมีข้อ
 โต้แย้งกันในเรื่องชำระบัญชี แม้จะมีคำขอตั้งให้โจทก์เป็นผู้ชำระบัญชี แต่ศาลเห็นว่าโจทก์ไม่สมควร
 เป็นผู้ชำระบัญชี ศาลก็มีอำนาจตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งเป็นคนกลางเข้าเป็นผู้ชำระบัญชีได้ ตาม
 มาตรา 1251 วรรคสอง

- 4) ผู้ชำระบัญชีซึ่งที่ประชุมเป็นหุ้นส่วนหรือที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นตั้งตาม
 มาตรา 1256 (1)

2.4.2.2 การถอดถอนผู้ชำระบัญชี

1) การถอดถอนผู้ชำระบัญชีที่มีใช้ศาลตั้ง

- (1) ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นลงมติให้ถอดถอน

⁴⁴ พินิจ ทิพย์มณี, *หลักกฎหมาย หุ้นส่วนและบริษัท*, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
 เดือนตุลา, 2555), หน้า 270.

⁴⁵ จันตรี สินศุภฤกษ์, *เรื่องเดิม*, หน้า 220-222.

(2) ผู้ถือหุ้นของบริษัทซึ่งมีหุ้นรวมกันนับได้ถึงหนึ่งในยี่สิบแห่งทุนของบริษัทร้องขอต่อศาลให้ถอดถอน

2) การถอดถอนผู้ชำระบัญชีผู้ชำระบัญชีที่ศาลตั้ง
ผู้ถือหุ้นของบริษัทซึ่งมีหุ้นรวมกันนับได้ถึงหนึ่งในยี่สิบแห่งทุนของบริษัท
ร้องขอต่อศาลให้ถอดถอน

2.4.2.3 อำนาจผู้ชำระบัญชี

- 1) อำนาจผู้ชำระบัญชี⁴⁶ ได้แก่
 - (1) แก่ต่างว่าต่างในนามของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทในอรรถคดีพิพาทอันเป็นแพ่งหรืออาญาทั้งปวง และทำประนีประนอมยอมความ
 - (2) ดำเนินกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามแต่จำเป็น เพื่อการชำระสะสางกิจการให้เสร็จไปด้วยดี
 - (3) ขายทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
 - (4) ทำการอย่างอื่น ๆ ตามแต่จำเป็น เพื่อชำระบัญชีให้เสร็จไปด้วยดี

2.4.2.4 หน้าที่ของผู้ชำระบัญชี

1) หน้าที่ทั่วไป ตามมาตรา 1250 คือ ชำระสะสางการงานของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นให้เสร็จไป กับการใช้หนี้เงินและจำหน่ายจ่ายแจกสินทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น

คำพิพากษาฎีกาที่ 6340-6345/2544 เมื่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทได้ขีดชื่อบริษัท อ. ออกจากทะเบียนเป็นบริษัทร้างและประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ต้องถือว่าบริษัทเลิกกันแล้วตั้งแต่วันที่ประกาศโฆษณา และมีผลให้กรรมการของบริษัทเป็นผู้รับบัญชีของบริษัท การโอนที่ดินพิพาทให้จำเลยเป็นการโอนตามข้อตกลงแบ่งมรดก ไม่มีลักษณะเป็นการชำระหนี้เพื่อเลิกบริษัท ไม่มีผลผูกพันบริษัทและเป็นการโอนโดยมิชอบจำเลยทั้งหกจึงต้องโอนที่ดินพิพาทคืนให้บริษัท

2) หน้าที่เฉพาะ หน้าที่เฉพาะของผู้ชำระบัญชีมี 2 ขั้นตอน คือ จดทะเบียนเลิกบริษัท และจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี

⁴⁶ มาตรา 1259 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2.5 การถอนทะเบียนบริษัทร้าง

มีบริษัทจำกัดจำนวนไม่น้อยที่ตั้งขึ้นมาแล้วต้องประสบกับความล้มเหลวไม่อาจดำเนินการต่อไปได้ หรืออาจต้องหยุดกิจการไปและอาจกลายเป็นบริษัทร้าง แต่ทางทะเบียนของทางการก็ยังมีชื่อของบริษัทนั้นๆอยู่ จึงอาจเกิดความเสียหายแก่ประชาชนได้ เช่น เป็นช่องทางให้บุคคลทุจริตถือโอกาสหลอกลวงและฉ้อโกงผู้อื่นซึ่งไม่ทราบสภาพอันแท้จริงของบริษัทนั้น กฎหมายจึงต้องบัญญัติให้ความคุ้มครองป้องกันบุคคลทั่วไปโดยบัญญัติให้มีการถอนทะเบียนร้างนั้นเสีย⁴⁷ โดยการให้อำนาจแก่นายทะเบียนที่จะถอนบริษัทร้างและหากนายทะเบียนได้ถอนทะเบียนบริษัทร้างก็จะมีผลเป็นการเลิกบริษัทอย่างหนึ่งเช่นกัน⁴⁸ โดยที่การถอนทะเบียนบริษัทร้างคือการที่นายทะเบียนขีดชื่อบริษัทออกจากทะเบียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการถอนทะเบียนบริษัทที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมวด 6 การถอนทะเบียนห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทร้าง มาตรา 1273/1-4⁴⁹

2.5.1 ความหมายบริษัทร้าง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของคำว่า ร้าง ไว้ว่า หมายถึง ทอดทิ้งไว้ ทอดทิ้งไป ไปจาก ว่างเปล่า ปราศจากผู้คน⁵⁰

ส่วนคำว่า บริษัทร้าง นั้น แม้จะไม่ปรากฏคำนิยามนี้ แต่เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าเป็นคำที่เกิดจากการนำเอาคำว่า บริษัท และ ร้าง มาทำการสมานกันและก่อให้เกิดเป็นคำที่มีความหมายตามรากศัพท์เดิมว่า บริษัทที่ถูกทอดทิ้งไว้ให้ว่างเปล่า ไม่มีการดำเนินกิจการงานอันเป็นปกติใดๆ ของบริษัทนั้นๆ อีกต่อไป

นอกจากนี้ ในทางกฎหมายก็เช่นกัน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้บัญญัติความหมายของคำว่า บริษัทร้าง ไว้แต่อย่างใด แต่หากพิจารณาจากบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับระเบียบของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. 2554 หมวด 6 การถอนทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัดร้าง จะเห็นว่าบริบทของ บริษัทร้างหมายถึง (1) บริษัทใดมิได้ส่งงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนติดต่อกัน 3 ปี นับแต่ปัจจุบัน

⁴⁷ อีระ สิงห์พันธุ์, คำอธิบายเรียงมาตรา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547), หน้า 235.

⁴⁸ ทิพย์ชนก รัตโนสถ, *เรื่องเดิม*, หน้า 558.

⁴⁹ พิณิจ ทิพย์มณี, *เรื่องเดิม*, หน้า 282-286.

⁵⁰ ราชบัณฑิตยสถาน, *เรื่องเดิม*, หน้า 698.

ย้อนหลังลงไป ทั้งนี้ไม่ว่าบริษัทนั้นจะได้มีการติดต่อทางทะเบียนในเรื่องอื่นใดหรือไม่ก็ตาม หรือ (2) บริษัทที่อยู่ระหว่างชำระบัญชี แต่ผู้ชำระบัญชีมิได้ทำรายงานการชำระบัญชี หรือมิได้ยื่นจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปีนับแต่วันรับจดทะเบียนเลิก และนายทะเบียนได้มีหนังสือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท และผู้ชำระบัญชีแจ้งให้ดำเนินการเพื่อให้มีตัวผู้ชำระบัญชี หรือยื่นรายงานการชำระบัญชี หรือจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีภายใน 180 วันนับแต่วันที่ส่งหนังสือแล้ว แต่ผู้ชำระบัญชีมิได้ปฏิบัติตาม หรือ (3) นายทะเบียนมีมูลเหตุอื่นที่เชื่อได้ว่าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทมิได้ประกอบกิจการนอกเหนือจากกรณีตาม (1) และ (2)⁵¹

เมื่อบริษัทที่นายทะเบียนขีดชื่อออกจากทะเบียนเป็นบริษัทร้างแล้ว ก็มีผลให้บริษัทเป็นอันเลิกกันตั้งแต่วันที่โฆษณาแจ้งความในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

2.5.2 ความหมายการไม่ดำเนินกิจการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของคำว่า ดำเนิน ไว้ว่า หมายถึง เดิน ไป ให้เป็นไป เช่นดำเนินงาน⁵² ส่วนคำว่า กิจการ นั้น ให้ความหมายว่า การงานที่ประกอบธุรกิจ⁵³

จากการศึกษาความหมายของทั้งสองคำ สามารถสรุปได้ว่า การไม่ดำเนินกิจการ หมายถึง การไม่ดำเนินงานที่ประกอบกิจการ หรือการไม่ประกอบกิจการอันเป็นกิจธุระนั่นเอง

2.5.3 เหตุแห่งการถอนทะเบียนร้าง

เหตุผลในการถอนทะเบียนบริษัทร้างมี 2 กรณี ดังต่อไปนี้

- 1) กรณีบริษัทใดไม่ทำการค้าขายหรือประกอบงานตามมาตรา 1273/1
- 2) กรณีบริษัทใดเลิกกันแล้วอยู่ระหว่างการชำระบัญชีตามมาตรา 1273/2

2.5.4 วิธีถอนทะเบียนร้าง

2.5.4.1 กรณีที่บริษัทใดไม่ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการ มีหลักเกณฑ์และวิธีการถอนทะเบียนบริษัทร้าง ดังต่อไปนี้⁵⁴

⁵¹ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, *ระเบียบว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. 2554*, ค้นวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=3912

⁵² ราชบัณฑิตยสถาน, *เรื่องเดิม*, หน้า 302.

⁵³ *เรื่องเดียวกัน*, หน้า 98.

⁵⁴ มาตรา 1273/1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

- 1) เมื่อใดนายทะเบียนมีมูลเหตุอันควรเชื่อว่าบริษัทจำกัดใด มิได้ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการแล้ว ให้นายทะเบียนมีหนังสือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังบริษัท เพื่อสอบถามว่ายังทำการค้าขายหรือประกอบกิจการอยู่หรือไม่
- 2) รายละเอียดในหนังสือของนายทะเบียนต้องแจ้งว่า หากมิได้รับคำตอบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ส่งหนังสือจะได้โฆษณาในหนังสือพิมพ์ เพื่อขิดชื่อบริษัทนั้นออกเสียจากทะเบียน
- 3) นับแต่เมื่อนายทะเบียนส่งหนังสือสอบถามไปแล้ว นายทะเบียนได้รับคำตอบจากบริษัทนั้นว่า บริษัทมิได้ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการแล้ว หรือมิได้รับคำตอบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ส่งหนังสือ
- 4) ให้นายทะเบียนโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และส่งหนังสือบอกกล่าวทางไปรษณีย์ตอบรับ ไปยังบริษัทว่า เมื่อพ้นเวลา 90 วันนับแต่วันที่ส่งหนังสือบอกกล่าวบริษัทนั้น จะถูกขิดชื่อออกจากทะเบียน เว้นแต่จะแสดงเหตุให้เห็นเป็นอย่างอื่น
- 5) เมื่อสิ้นกำหนดเวลาตามที่แจ้งในหนังสือบอกกล่าว แล้ว และบริษัทหรือผู้ชำระบัญชีมิได้แสดงเหตุให้เห็นเป็นอย่างอื่น นายทะเบียนจะขิดชื่อบริษัทนั้นออกเสียจากทะเบียนก็ได้ ในการนี้ให้บริษัทนั้นสิ้นสภาพนิติบุคคล ตั้งแต่เมื่อนายทะเบียนขิดชื่อบริษัทออกเสียจากทะเบียน⁵⁵

2.5.4.2 กรณีบริษัทใดเลิกกันแล้วอยู่ระหว่างการชำระบัญชี มีหลักเกณฑ์และวิธีการถอนทะเบียนบริษัทร้าง ดังต่อไปนี้⁵⁶

- 1) หากนายทะเบียนมีมูลเหตุอันควรเชื่อว่าไม่มีตัวผู้ชำระบัญชีทำการอยู่หรือกิจการของบริษัทได้ชำระสะสางตลอดแล้ว แต่ผู้ชำระบัญชีมิได้ทำรายงานการชำระบัญชี หรือมิได้ยื่นจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีต่อนายทะเบียน
- 2) ให้นายทะเบียนมีหนังสือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังบริษัท และผู้ชำระบัญชี ณ สถานที่อันปรากฏเป็นสำนักงานสุดท้าย แจ้งให้ดำเนินการเพื่อให้มีตัวผู้ชำระบัญชี หรือยื่นรายงานการชำระบัญชี หรือจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี แล้วแต่กรณี
- 3) รายละเอียดในหนังสือของนายทะเบียนต้องแจ้งว่า หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวภายในระยะเวลา 180 วัน นับแต่วันที่ส่งหนังสือนั้นแล้ว จะได้โฆษณาในหนังสือพิมพ์เพื่อขิดชื่อบริษัทนั้นออกเสียจากทะเบียน

⁵⁵ มาตรา 1273/3 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⁵⁶ มาตรา 1273/2 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

4) หากบริษัท หรือผู้ชำระบัญชีมิได้ดำเนินการภายในกำหนดเวลา ให้นายทะเบียนโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และส่งหนังสือบอกกล่าวทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังบริษัทและผู้ชำระบัญชีว่าเมื่อพ้นกำหนดเวลา 90 วันนับแต่วันที่ส่งหนังสือบอกกล่าวบริษัทนั้นจะถูกขิดซื้อออกจากทะเบียน เว้นแต่จะแสดงเหตุให้เห็นเป็นอย่างอื่น

5) เมื่อสิ้นกำหนดเวลาที่แจ้งในหนังสือบอกกล่าวแล้ว และบริษัท หรือผู้ชำระบัญชีมิได้แสดงเหตุให้เห็นเป็นอย่างอื่น นายทะเบียนจะขิดซื้อบริษัทนั้นออกเสียจากทะเบียนก็ได้ ในการนี้ให้บริษัทนั้นสิ้นสภาพนิติบุคคล ตั้งแต่เมื่อนายทะเบียนขิดซื้อบริษัทออกเสียจากทะเบียน⁵⁷

2.5.5 ผลการถอนทะเบียนร้าง

บริษัทที่ถูกขิดซื้อออกจากทะเบียนจะสิ้นสภาพนิติบุคคล แต่อย่างไรก็ดีความรับผิดชอบของกรรมการและผู้ถือหุ้นยังคงมีอยู่เสมอเหมือนบริษัทที่ยังไม่สิ้นสภาพนิติบุคคล⁵⁸ การขิดซื้อบริษัทไม่ทำให้ความรับผิดชอบของบริษัทตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องพ้นความรับผิดชอบแต่อย่างใด กล่าวคือความรับผิดชอบเท่าใดก็ให้คงมีอยู่อย่างนั้น เสมือนว่ายังมีได้สิ้นสภาพนิติบุคคล⁵⁹ โดยที่ได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 38/1 ของพระราชบัญญัติกำหนดความรับผิดชอบเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2551 ว่าผู้ใดใช้ชื่อห้างหรือบริษัทที่ถูกขิดซื้อออกจากทะเบียนในการประกอบกิจการค้าเพื่อให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าห้างหรือบริษัทยังมีถูกขิดซื้อ มีความผิดอาจถูกปรับไม่เกิน 50,000 บาท และปรับรายวันอีกไม่เกินหนึ่งพันบาทจนกว่าจะเลิกใช้⁶⁰

2.6 การจดทะเบียนคืนเข้าสู่ทะเบียน

การร้องขอให้บริษัทกลับคืนสู่ทะเบียนนั้น สามารถดำเนินการได้โดยวิธีร้องขอต่อศาลเท่านั้น และต้องร้องต่อศาลภายในกำหนด 10 ปีนับแต่วันที่นายทะเบียนขิดซื้อบริษัทออกจากทะเบียน⁶¹

⁵⁷ มาตรา 1273/3 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⁵⁸ มาตรา 1273/3 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⁵⁹ ทิพย์ชนก รัตโนสถ, *เรื่องเดิม*, หน้า 561.

⁶⁰ โสภณ รัตนากร, *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท*, พิมพ์ครั้งที่ 12, หน้า 555.

⁶¹ มาตรา 1273/4 วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2.6.1 หลักเกณฑ์

การจดทะเบียนกู้ยืมเงินมีหลักเกณฑ์ตามมาตรา 1273/4 กล่าวคือผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลได้คือ บริษัท ผู้ถือหุ้น หรือเจ้าหน้าที่ โดยมีเหตุในการร้องขอคือเพราะต้องเสียหายโดยไม่เป็นธรรมจากการที่บริษัทถูกขิดซื้อออกจากทะเบียน และท้ายสุดเหตุผลที่ศาลจะนำมาพิจารณาสั่งให้กลับเข้าสู่ทะเบียนคือ ขณะที่ขิดซื้อออกจากทะเบียนบริษัทยังคงทำการค้าขายและประกอบกิจการอยู่ และเป็นการยุติธรรมในการให้บริษัทได้กลับคืนสู่ทะเบียนอีกครั้ง

2.6.2 ผลการจดทะเบียน

เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้จดทะเบียนแล้ว ให้ถือว่าบริษัทนั้นยังคงอยู่ตลอดมาเสมือนไม่เคยถูกขิดซื้อออกจากทะเบียนเลย โดยศาลจะสั่งและวางข้อกำหนดไว้เป็นเป็นประการใดๆ ตามที่เห็นเป็นการยุติธรรมก็ได้ เพื่อให้บริษัทและบรรดาบุคคลอื่นๆ กลับคืนสู่ฐานะอันใกล้เคียงกับฐานะเดิมเสมือนบริษัทนั้นมิได้ถูกขิดซื้อออกจากทะเบียนเลย⁶²

คำพิพากษาฎีกาที่ 517/2545 การที่ศาลจะสั่งและวางข้อกำหนดตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1246 (มาตรา 11273/4) ต้องเพื่อความยุติธรรม และโดยจุดประสงค์เพื่อจัดให้บริษัทเข้าสู่ฐานะอันใกล้เคียงกับฐานะเดิมเสมือนตั้งว่า บริษัทนั้นมิได้ถูกขิดซื้อออกจากทะเบียนเลย มิใช่สั่งและวางข้อกำหนดให้บริษัทหลุดพ้นหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องปฏิบัติในการทำบัญชีบุคคลและตรวจสอบและประชุมผู้ถือหุ้น

จากคำพิพากษาฎีกาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้จดทะเบียนแล้ว จะถือว่าบริษัทนั้นยังคงอยู่ตลอดมาเสมือนไม่เคยถูกขิดซื้อออกจากทะเบียนเลย อีกทั้งยังมีผลให้บริษัทและบรรดาบุคคลอื่นๆ กลับคืนสู่ฐานะอันใกล้เคียงกับฐานะเดิมเสมือนมิได้ถูกขิดซื้อออกจากทะเบียน อย่างไรก็ตามบริษัทดังกล่าวก็ยังคงมีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องปฏิบัติในการทำบัญชีบุคคลและตรวจสอบและประชุมผู้ถือหุ้นอยู่เหมือนเดิม

ที่ได้กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดเป็นการแสดงให้เห็นวงจรชีวิตของนิติบุคคล ประเภทบริษัทจำกัด ภายใต้กฎหมายที่ใช้บังคับในประเทศไทย เริ่มตั้งแต่เกิดขึ้น มีอยู่และดับไปคล้ายกับวงจรชีวิตบุคคลธรรมดา เพียงแต่มีความพิเศษกว่าตรงที่กฎหมายให้สิทธิในการฟื้นกลับคืนชีพได้อีกแม้จะถูกขิดซื้อออกจากทะเบียนซึ่งเปรียบเสมือนว่าตายไปแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เว้นแต่บริษัทจะได้รับการจดทะเบียนเลิกและมีการชำระบัญชีตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด เช่นนั้นบริษัทจะไม่สามารถกลับฟื้นคืนมาได้ อีกทั้งในปี พ.ศ. 2557 มีนิติบุคคลจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์จำนวน

⁶² ทิพย์ชนก รัตโนสถ, *เรื่องเดิม*, หน้า 561.

ทั้งสิ้น 59,468 ราย จดทะเบียนเลิกกิจการ 18,968 ราย และถูกถอนทะเบียนร้างจำนวน 17,090 ราย⁶³

ในอันดับต่อไปจะกล่าวถึงกฎหมายต่างๆ ในปัจจุบันที่กำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทจำกัด โดยจะโฟกัสเฉพาะบริษัทที่ยังคงดำเนินกิจการอยู่

2.7 บรรดากฎหมายหลักๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบริษัท

ในการดำเนินธุรกิจหรือประกอบกิจการบริษัทจำกัดในประเทศไทยนั้นมีความหมายที่ควบคุมกำกับดูแลหลากหลายขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจนั้นๆ เช่น หากเป็นกิจการโรงงานผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายก็อาจต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายโรงงานอุตสาหกรรม หรือหากเป็นกิจการส่งออกก็อาจต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายและกฎเกณฑ์ในการส่งออกของกรมศุลกากร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ที่จะได้กล่าวต่อไปนี้เป็นกฎหมายเบื้องต้นที่ทุกบริษัทซึ่งดำเนินกิจการและอาจมีลูกจ้างต้องปฏิบัติตาม อย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

2.7.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์⁶⁴

มาตรา 1171 ให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นทั่วไปเป็นประชุมใหญ่ภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนบริษัท และต่อ่นั้นไปก็ให้มีการประชุมเช่นนี้ครั้งหนึ่งเป็นอย่างน้อยทุกระยะเวลา 12 เดือน การประชุมเช่นนี้ เรียกว่า “ประชุมสามัญ” ส่วนการประชุมใหญ่คราวอื่น เรียกว่า “ประชุมวิสามัญ”

มาตรา 1175 คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่าง น้อยหนึ่งคราวก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน และส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัท ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน เว้นแต่เป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษ ให้กระทำการตั้งว่านั้นก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 14 วัน คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่นั้น ให้ระบุสถานที่ วัน เวลา และสภาพแห่งกิจการที่จะได้ประชุมปรึกษากัน และในกรณีที่เป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้ระบุข้อความ ที่จะนำเสนอให้ลงมติด้วย

⁶³ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ข้อมูลการจดทะเบียนธุรกิจประจำปี 2557 (กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2557), หน้า 15, 22-24.

⁶⁴ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 หุ้่นส่วนและบริษัท (รวมล่าสุด), ค้นวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=951

มาตรา 1196 อันบัญญัติบังคับนั้น ท่านว่าต้องทำอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบ 12 เดือน คือ เมื่อเวลาสุรอบ 12 เดือนอันจัดว่าเป็นขวัปีในทางบัญชีเงินของบริษัทนั้น อนึ่งบังคับต้องมีรายการย่อแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทกับทั้งบัญชีกำไรและขาดทุน

มาตรา 1197 งบดุลนั้นต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายใน 4 เดือนนับแต่วันที่ลงในงบดุลนั้น

อนึ่งให้ส่งสำเนางบดุลไปยังบุคคลทุกคนบรรดามีชื่อในทะเบียนผู้ถือหุ้นของ บริษัทแต่ก่อนวันนัดประชุมใหญ่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วันนอกจากนั้นให้มีสำเนางบดุลเปิดเผยไว้ในสำนักงานของบริษัทในระหว่างเวลาเช่นนั้น เพื่อให้ผู้ทรงใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือหุ้นนั้นตรวจดูได้ด้วย

มาตรา 1198 ในเมื่อเสนองบดุล กรรมการต้องเสนอรายงานต่อที่ประชุมใหญ่ แสดงว่าภายในรอบปีซึ่งพิจารณากันอยู่นั้นการงานของบริษัทได้จัดทำไปเป็นประการใด

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตราที่ได้กล่าวมาข้างต้นบัญญัติให้บริษัทต้องมีการประชุมผู้ถือหุ้นหลักๆ 2 ครั้งคือครั้งแรกภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนและจากนั้น 1 ครั้งทุกระยะเวลา 12 เดือนซึ่งการประชุมดังกล่าวเรียกว่าการประชุมสามัญ ส่วนการประชุมใหญ่นอกจากนี้เรียกว่าการประชุมวิสามัญ นอกจากนี้ ในรอบปีบัญชีบริษัทยังต้องมีการจัดทำงบดุล จัดให้มีผู้สอบบัญชีแล้วนำเสนอที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติภายใน 4 เดือนนับแต่วันที่ลงในงบดุลนั้น

2.7.2 พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535⁶⁵

มาตรา 16 บริษัทจำกัดใด ไม่เรียกประชุมตามมาตรา 1171 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 17 บริษัทจำกัดใด ไม่ลงพิมพ์โฆษณาคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ไม่ส่งคำบอกกล่าวไปยังผู้ถือหุ้น หรือไม่ระบุสถานที่ วัน เวลา และสภาพแห่งกิจการที่จะได้ประชุมปรึกษากันในคำบอกกล่าวตามมาตรา 1175 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 18 บริษัทจำกัดใด

(1) ไม่ทำบัญชีงบดุลตามมาตรา 1196 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⁶⁵ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 (รวมล่าสุด), คำนวณที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=970&filename=law02

(2) ไม่จัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบงบดุล ไม่นำบัญชีงบดุลเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ไม่ส่งสำเนางบดุล หรือไม่มีสำเนางบดุล ตามมาตรา 1197 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(3) ไม่จำหน่ายสำเนางบดุลแก่ผู้ปรารถนาจะซื้อตามมาตรา 1199 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

เมื่อมีกฎเกณฑ์ก็ต้องมีบทบังคับ (Sanctions) โดยที่บทลงโทษที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลบริษัท ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นได้บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 โดยกำหนดค่าปรับแก่ผู้ไม่ดำเนินการเรียกประชุมผู้ถือหุ้น ไม่ลงพิมพ์โฆษณาคำบอกกล่าว (notice) ไม่ทำบัญชีงบดุล ไม่จัดให้มีผู้สอบบัญชีไว้ว่าต้องระวางโทษปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท

2.7.3 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543⁶⁶

มาตรา 8 ให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และต้องจัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจของตนโดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 10 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในสิบสองเดือนนับแต่วันเริ่มทำบัญชีที่กำหนดตามมาตรา 8 วรรคหก หรือวันเริ่มทำบัญชีตามมาตรา 9 แล้วแต่กรณี และปิดบัญชีทุกรอบ 12 เดือนนับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน เว้นแต่

(1) เมื่อได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีให้เปลี่ยนรอบปีบัญชี แล้วอาจปิดบัญชีก่อนครบรอบ 12 เดือนได้

(2) ในกรณีมีหน้าที่จัดทำบัญชีตามมาตรา 8 วรรคสอง ให้ปิดบัญชีพร้อมกับสำนักงานใหญ่

มาตรา 11 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศและกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ต้องจัดทำงบการเงินและยื่นงบการเงินดังกล่าวต่อสำนักงานกลางบัญชีหรือสำนัก งานบัญชีประจำท้องที่ภายในห้าเดือนนับแต่วันปิดบัญชีตามมาตรา 10 สำหรับกรณีของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ให้ยื่นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นทำให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่สามารถจะปฏิบัติตามกำหนด เวลาดังกล่าวได้

⁶⁶ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543, ค้นวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=1078&filename=law06

อธิบดีอาจพิจารณาสั่งให้ขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาออกไปอีกตามความจำเป็น ได้แก่ กรณีการยื่นงบการเงินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

งบการเงินต้องมีรายการย่อตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีที่ให้มีกฎหมายเฉพาะกำหนดเพิ่มเติมจากรายการย่อของงบการเงินที่ อธิบดีกำหนดไว้แล้วให้ใช้รายการย่อตามที่กำหนดในกฎหมายเฉพาะนั้น

งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เว้นแต่งบการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีทุนสินทรัพย์ หรือรายได้ รายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการ ไม่เกินที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 27 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่ออกตามมาตรา 7 (1) (2) (3) (4) หรือ (6) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท กรณีที่ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่ออกตามมาตรา 7 (1) (2) (3) หรือ (4) ให้ปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 28 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา 8 หรือมาตรา 9 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 29 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 10 มาตรา 12 หรือมาตรา 19 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 30 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 31 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 วรรคสาม มาตรา 13 มาตรา 14 มาตรา 15 หรือ มาตรา 17 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 32 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 จะเป็นกฎหมายที่กำหนดกฎเกณฑ์ หลักเกณฑ์ มาตรฐานในการทำบัญชี งบการเงิน ระยะเวลาการทำ ตลอดจนผู้รับผิดชอบ โดยกำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของบริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ให้ยื่นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็น อธิบดีอาจพิจารณาสั่งให้ขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาออกไปอีกตามความจำเป็นแก่กรณีได้ การฝ่าฝืนไม่ดำเนินการตามข้อบัญญัติของ พระราชบัญญัติการบัญชี มีอัตราโทษปรับตั้งแต่ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทในฐานความผิดบัญชีครั้งแรกภายในสิบสองเดือนนับแต่วันเริ่มทำบัญชี จนถึงไม่เกินห้าหมื่นบาทในฐานความผิด ไม่จัดทำงบการเงินและยื่นงบการเงินดังกล่าวต่อสำนักงานกลางบัญชีหรือสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ภายใน

หนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา 8 หรือมาตรา 9 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้องอีกด้วย

2.7.4 ประมวลรัษฎากร⁶⁷

มาตรา 68 ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบ วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ในการคำนวณภาษีในรอบระยะเวลาบัญชีตามแบบที่อธิบดีกำหนด พร้อมกับชำระภาษีต่ออำเภอ

มาตรา 69 ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการซึ่งจำเป็นต้องใช้ในการคำนวณภาษี ตามมาตรา 65 มาตรา 65 ทวิ มาตรา 66 และมาตรา 67 เกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย กำไรสุทธิและรายการอื่น ๆ ต่อเจ้าพนักงานประเมินตามแบบที่อธิบดีกำหนด พร้อมด้วยบัญชีงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุน บัญชีรายรับรายจ่าย หรือบัญชีรายรับก่อนหักรายจ่ายที่มีบุคคลตามมาตรา 3 สัตต ตรวจสอบและรับรองในรอบระยะเวลาบัญชีดังกล่าว แล้วแต่กรณี

ประมวลรัษฎากร มาตรา 68 และ 69 เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้นิติบุคคลรายปี หรือที่เรียกกันว่าแบบฟอร์ม ภงด. 50 โดยที่นิติบุคคลจะต้องเสียภาษีก็ต่อเมื่อประกอบกิจการมีกำไร ทั้งนี้บริษัทจะต้องยื่นแบบภงด. 50 ไม่ว่าบริษัทจะมีผลกำไรหรือไม่ก็ตาม โดยต้องยื่นภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

ภาษีเงินได้ ภงด. 51

มาตรา 67 ทวิ เพื่อประโยชน์ใน การจัดเก็บภาษีก่อนถึงกำหนดเวลาตามมาตรา 68 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดพร้อม กับชำระภาษีต่ออำเภอ ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ ภายในสองเดือนนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันแรกของรอบระยะเวลาบัญชี ดังนี้

(1) ในกรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนอกจากที่กล่าวไว้ใน (2) ให้จัดทำประมาณการกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ ซึ่งได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่ได้กระทำ หรือจะได้กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น แล้วให้คำนวณและชำระภาษีจากจำนวนกึ่งหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

⁶⁷ กรมสรรพากร, บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายรัษฎากร หมวด 3 ภาษีเงินได้ มาตรา 65-76, ค้นวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก <http://www.rd.go.th/publish/5939.0.html>

(2) ในกรณีบริษัทจดทะเบียน ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ให้คำนวณและชำระภาษีจากกำไรสุทธิของรอบระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันแรกของรอบ ระยะเวลาบัญชี ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี

ประมวลรัษฎากร มาตรา 67ทวิ เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้นิติบุคคลรายครึ่งปี หรือที่เรียกกันว่าแบบฟอร์ม ภงด. 51 โดยที่นิติบุคคลจะต้องเสียภาษีก็ต่อเมื่อประกอบกิจการมีกำไร ทั้งนี้บริษัทจะต้องยื่นแบบภงด. 51 ไม่ว่าจะบริษัทจะมีผลกำไรหรือไม่ก็ตาม โดยต้องยื่นภายในสองเดือนนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันแรกของรอบระยะเวลาบัญชี

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Valued Added Tax) ภ.พ 30

มาตรา 85 ผู้ประกอบการซึ่งจะเริ่มประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการให้มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่มก่อนวันเริ่มประกอบกิจการ

คำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด และให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

มาตรา 83 ภายใต้บังคับมาตรา 83/1 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยให้ยื่นเป็นรายเดือนภาษีพร้อมกับชำระภาษีถ้ามี ไม่ว่าจะได้ขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม การ ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีสำหรับเดือนภาษีใด ให้ยื่นภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป เว้นแต่อธิบดีจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษี ให้ยื่นและชำระ ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ทั้งนี้ เว้นแต่อธิบดีจะกำหนดสถานที่เป็นอย่างอื่น

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) คือ ภาษีที่จัดเก็บจากมูลค่าของสินค้าที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ โดยมูลค่าที่เพิ่มเป็นมูลค่าของส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนการผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือการให้บริการ ก็คือค่าของผลต่างระหว่างราคาของสินค้าหรือบริการ ผลิตหรือจำหน่ายกับราคาของสินค้าหรือบริการที่ซื้อมาเพื่อใช้ในการผลิตหรือในการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ทั้งนี้ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีอากรประเมิน⁶⁸

ผู้ประกอบการที่มีรายได้ 180,000 บาทขึ้นไปต้องจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยให้ยื่นเป็นรายเดือนภาษี ไม่ว่าจะได้ขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้น

⁶⁸ สมเดช โรจน์คุรีเสถียร และคณะ, Value Added Tax กลยุทธ์การจัดทำบัญชี ภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งระบบ, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: ธรรมนิติ, 2547), หน้า 12.

หรือไม่ก็ตาม พร้อมกับชำระภาษีถ้ามี โดยที่การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีสำหรับเดือนภาษีใด ให้ยื่นภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

2.7.5 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

มาตรา 6 คนต่างด้าวต่อไปนี้ ห้ามประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร

- (1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศหรือรอการเนรเทศตามกฎหมาย
- (2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้า

เมืองหรือกฎหมายอื่น

มาตรา 7 คนต่างด้าวต่อไปนี้ จะประกอบธุรกิจได้เมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี และจะประกอบธุรกิจได้เฉพาะประเภทธุรกิจและในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยการอนุมัติของคณะกรรมการโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศดังกล่าวรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

(1) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น

(2) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือตามกฎหมายอื่น

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และระยะเวลาการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่อธิบดีไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งประกอบธุรกิจ คนต่างด้าวนั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ และให้นำความในมาตรา 20 วรรคหนึ่ง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 8 ภายใต้บังคับมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 10 และมาตรา 12

(1) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษตามที่กำหนดไว้ในบัญชีหนึ่ง

(2) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยการอนุมัติของคณะกรรมการ

(3) ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันใน การประกอบกิจการกับคนต่างด้าว ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีสาม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 36 ผู้มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่มีใช้คนต่างด้าวตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุน หรือร่วมประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อันเป็นธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ โดยคนต่างด้าวนั้นมิได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจดังกล่าว หรือร่วมประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวโดยแสดงออกว่าเป็นธุรกิจของตนแต่ผู้เดียว หรือถือหุ้นแทนคนต่างด้าวในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลใดๆ เพื่อให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจโดยหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งคนต่างด้าวซึ่งยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่มีใช้คนต่างด้าวตามพระราชบัญญัตินี้กระทำการดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้เลิกการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุน หรือสั่งให้เลิกการร่วมประกอบธุรกิจ หรือสั่งให้เลิกการถือหุ้น หรือการเป็นหุ้นส่วนนั้นเสียแล้วแต่กรณี หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา 37 คนต่างด้าวผู้ใดประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนมาตรา 6 มาตรา 7 หรือมาตรา 8 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจ หรือเลิกกิจการ หรือสั่งเลิกการเป็นผู้ถือหุ้น หรือเป็นหุ้นส่วนแล้วแต่กรณี หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา 38 คนต่างด้าวผู้ใดประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนตามมาตรา 14 หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขตามมาตรา 18 (3) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาทและปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา 14 ทุนชั้นต่ำที่คนต่างด้าวใช้ในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศไทยต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่น้อยกว่าสองล้านบาท

ในกรณีการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในวรรคแรกเป็นธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาต ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทุนชั้นต่ำที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับแต่ละธุรกิจต้องไม่น้อยกว่าสามล้านบาท

กฎกระทรวงที่ออกตามบทบัญญัติมาตรานี้ อาจกำหนดระยะเวลาทุนชั้นต่ำที่ต้องนำหรือส่งเข้ามาในประเทศไทยไว้ด้วยก็ได้

ความ ในมาตรานี้มิใช่บังคับกับกรณีที่คนต่างด้าวนำเงินหรือทรัพย์สินอันเกิดจากรายได้ที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจเดิมที่เริ่มดำเนินการมาก่อนแล้วใน ประเทศไทยไปเริ่มประกอบธุรกิจรายอื่นหรือนำไปลงทุนหรือลงทุนในกิจการหรือใน นิติบุคคลอื่น

มาตรา 18 รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขหนึ่ง เงื่อนไขใดให้คนต่างด้าวผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) อัตราส่วนทุนกับเงินกู้ที่จะใช้ในการประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต
- (2) จำนวนกรรมการที่เป็นคนต่างด้าวซึ่งจะต้องมีภูมิลำเนาหรือที่อยู่ในราชอาณาจักร
- (3) จำนวนและระยะเวลาการดำรงไว้ซึ่งทุนขั้นต่ำภายในประเทศ
- (4) เทคโนโลยีหรือทรัพย์สิน
- (5) เงื่อนไขอื่นที่จำเป็น

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าวพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 จะมีบทบาทสำคัญในเรื่องสัญญาของนิติบุคคลว่านิติบุคคลที่จดทะเบียนต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้านั้นเป็นนิติบุคคลสัญชาติไทยหรือหรือต่างด้าว โดยที่สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นจะเป็นปัจจัยหลักในการระบุว่านิติบุคคลนั้น มีสัญชาติไทยหรือไม่ กรณีที่ไม่เป็นนิติบุคคลสัญชาติไทย ก็อาจต้องยื่นเรื่องขอใบอนุญาตก่อนดำเนินกิจการตามมาตรา 7 กรณีฝ่าฝืนมาตรา 6 มาตรา 7 หรือมาตรา 8 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจ หรือเลิกกิจการ หรือสั่งเลิกการเป็นผู้ถือหุ้น หรือเป็นหุ้นส่วน แล้วแต่กรณี หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

จากการที่บริษัทซึ่งมีสัญชาติต่างด้าวตามกฎหมายนี้ต้องขอรับใบอนุญาตก่อนดำเนินกิจการ จึงมีการใช้ชอมนิ หรือให้คนไทยเข้าถือหุ้นใหญ่ในบริษัทอย่างกว้างขวาง ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 36 ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้เลิกการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุน หรือสั่งให้เลิกการร่วมประกอบธุรกิจ หรือสั่งให้เลิกการถือหุ้น หรือการเป็นหุ้นส่วนนั้นเสีย แล้วแต่กรณี หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2558 กระทรวงพาณิชย์ได้ทำการสุ่มตรวจสอบธุรกิจที่เข้าข่าย 6 ธุรกิจ คือ จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม ท่องเที่ยว ซ็อ ขาย ให้เช่า อสังหาริมทรัพย์ นายหน้าค้าอสังหาริมทรัพย์ สปา จำนวน 6,175 ราย ในเขตพื้นที่กรุงเทพ ชลบุรี สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ เชียงใหม่และภูเก็ต พบว่ามีผู้ฝ่าฝืนมาตรา 36 เป็นชอมนิจำนวน 13 ราย และได้ส่งต่อให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) ดำเนินคดีและส่งกรมสรรพากรตรวจสอบภาษีแล้วอีกด้วย⁶⁹

⁶⁹ “พาณิชย์ลุยตรวจชอมนิต่างด้าวจับตาเข้ม 10 กลุ่มธุรกิจเป้าหมาย,” **กรุงเทพธุรกิจ** (12 ตุลาคม 2558): 6.

2.7.6 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 3) พ.ศ. 2542

มาตรา 33 ให้ลูกจ้างซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์เป็นผู้ประกันตน

ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนอยู่แล้วตามวรรคหนึ่งเมื่อมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ และยังเป็นลูกจ้างของนายจ้างซึ่งอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าลูกจ้างนั้นเป็นผู้ประกันตนต่อไป

มาตรา 34 ให้นายจ้างซึ่งมีลูกจ้างที่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ยื่นแบบรายการแสดงรายชื่อผู้ประกันตน อัตราค่าจ้าง และข้อความอื่นตามแบบที่เลขาธิการกำหนดต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ลูกจ้างนั้นเป็นผู้ประกันตน

มาตรา 36 เมื่อนายจ้างยื่นแบบรายการตามมาตรา 34 แล้วให้สำนักงานออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนประกันสังคมให้แก่ นายจ้าง และออกบัตรประกันสังคมให้แก่ลูกจ้าง ทั้งนี้ ตามแบบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 46 ให้รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ออกเงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย และกรณีคลอดบุตร ฝ่ายละเท่ากันตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราเงินสมทบท้ายพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ออกเงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ และกรณีว่างงานตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราเงินสมทบท้ายพระราชบัญญัตินี้ . .

มาตรา 96 นายจ้างผู้ใดโดยเจตนาไม่ยื่นแบบรายการต่อสำนักงานภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 34 หรือไม่แจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานขอเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 44 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดต่อเนื่อง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินห้าพันบาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม

การประกันสังคมคือการสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตในกลุ่มสมาชิกมีรายได้และจ่ายเงินสมทบที่เข้าร่วมโครงการเพื่อรับผิตชอบในการเฉลี่ยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ เสียชีวิต สงเคราะห์บุตร ชราภาพตลอดจนการว่างงาน เพื่อให้ได้รับการรักษาพยาบาลและมีรายได้อย่างต่อเนื่อง⁷⁰ โดยที่ พระราชบัญญัติประกันสังคม กำหนดให้ทั้งนายจ้าง

⁷⁰ สำนักงานประกันสังคม, ศูนย์สารนิเทศ, คู่มือนายจ้าง (กรุงเทพฯ: ศูนย์สารนิเทศ สำนักงานประกันสังคม, 2550), หน้า 1.

และลูกจ้างขึ้นทะเบียนประกันสังคม แม้จะมีลูกจ้างเพียงหนึ่งคนก็ต้องยื่นแบบขึ้นทะเบียนลูกจ้างภายใน 30 วันตามมาตรา 34 และส่งเงินสมทบตามที่กฎหมายกำหนดในมาตรา 46 ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า พ.ร.บ.ประกันสังคมมีโทษทางอาญาด้วย กล่าวคือมาตรา 96 กำหนดว่านายจ้างผู้ใดเจตนาไม่ยื่นแบบรายการต่อสำนักงานภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 34 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เนื้อหาในบทที่สองนี้ได้กล่าวถึงวงจรชีวิตนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดตั้งแต่เกิดขึ้น มีอยู่ และสิ้นไป หรืออีกนัยหนึ่งคือการจัดตั้งบริษัทไปจนตลอดไปถึงการเลิกบริษัทหรือการซื้อบริษัท รั้งออกจากทะเบียน ตลอดจนได้กล่าวถึงการประกอบกิจการงานบริษัทภายใต้กฎหมายหลักๆ ที่เกี่ยวข้องไปแล้ว ในบทต่อไปจะได้กล่าวถึงแนวคิดการพักการดำเนินกิจการชั่วคราวสำหรับบริษัทที่มีความประสงค์จะหยุดการดำเนินธุรกิจไว้ชั่วคราวแต่ไม่มีความประสงค์จะเลิกหรือทิ้งร้างกิจการ เนื่องจากในอนาคตอาจกลับมาดำเนินกิจการอีกครั้ง

บทที่ 3

การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด ตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ

3.1 ความหมาย การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย

ความหมาย

พจนานุกรมฉบับ Oxford Advance Learner's Dictionary of Current English ให้ความหมาย คำว่า Dormant ว่าเป็นคำคุณศัพท์หมายถึง ไม่มีการเคลื่อนไหวหรือเติบโตกระนั้นก็ดี สามารถที่จะเคลื่อนไหวหรือเติบโตได้ในเวลาต่อไปหลังจากนั้น เช่นพืชหลายชนิดที่หยุดการเติบโตในฤดูหนาว หรือเชื้อไวรัสที่สามารถหยุดอยู่ในสภาพที่ไม่มีการเคลื่อนไหวเป็นเวลาหลายปี⁷¹

Not active or growing thought able to become active or grow at a later time, many plant lies Dormant through winter, the virus can lie Dormant for many years.

พจนานุกรมฉบับ Webster's New World Dictionary ให้ความหมายว่า เป็นคำอังกฤษยุคกลางที่มีรากศัพท์มาจากคำว่า Dormir ในภาษาฝรั่งเศสมีความหมายว่าหลับใหล หยุดนิ่ง ไม่เคลื่อนไหว ไม่ดำเนินการ⁷² Sleeping, quite, still, inoperative, inactive

พจนานุกรมฉบับ Black's Law Dictionary ให้ความหมายคำว่า Dormant Corporation⁷³ ไว้ว่า บริษัทที่ไม่มีการดำเนินธุรกิจการแต่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งสามารถกลับมาดำเนินธุรกิจใหม่อีกได้ เพียงแต่ ณ ปัจจุบันไม่ได้ดำเนินการ

⁷¹ Oxford Advance Learner's Dictionary of current English, 5th ed. (Oxford: Oxford University Press, 2005), p. 346.

⁷² Simon & Schuster, Inc., Webster's New World Dictionary (Cleveland, OH: Prentice Hall Trade, 1988), p. 407.

⁷³ Henry Campbell Black, *op.cit.*, p. 439.

Dormant Corporation: An inactive but legal corporation which is capable of being activated, but is presently not operating

จากความหมายที่พจนานุกรมได้ให้ไว้ พอจะสรุปความได้ว่า Dormant Company หมายถึง บริษัทที่ขอด้วยกฎหมายซึ่ง ณ ปัจจุบันได้หยุดกิจการ ไม่มีการเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมหรือไม่มี การดำเนินการใดๆ และต่อไปในอนาคตหากมีความประสงค์ก็สามารถกลับมาดำเนินธุรกิจต่อไปอีกได้

ทั้งนี้สาเหตุหลักๆ ที่ผู้ประกอบการต้องการพักการดำเนินธุรกิจไว้ชั่วคราวโดยไม่ปิดกิจการ และชำระบัญชีก็เพราะว่า ผู้ประกอบการมีความประสงค์จะกลับมาประกอบกิจการค้าภายใต้ชื่อ บริษัทเดิมอีกในอนาคต ไม่ว่าจะเนื่องจากความมีกัฏวิสัย ของบริษัทเดิม หรือต้องการรักษาบริษัทไว้ เพื่อประโยชน์ด้านทรัพย์สินทางปัญญาหรือใบอนุญาตต่างๆ ที่ได้รับมาก่อนหน้านี้หรืออยู่ในช่วงรอผล การขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เช่นเครื่องหมายการค้าหรือสิทธิบัตร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมี ผู้ประกอบการที่มีความประสงค์ที่จะจัดตั้งบริษัทไว้ก่อนโดยไม่ต้องการประกอบกิจการในปัจจุบัน แต่ต้องการที่จะประกอบกิจการในอนาคตอันใกล้ แต่เนื่องจากข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายบางอย่างของ บริษัทจำกัด เช่น ค่าใช้จ่ายเรื่องการทำบัญชี การการปิดงบประจำปี ค่าสอบบัญชี ฯลฯ ทำให้ ผู้ประกอบการบางส่วนชะลอการจดทะเบียนบริษัทออกไป เช่นผู้ประกอบการรายหนึ่งต้องการจัด ตั้งบริษัทแต่ขณะนั้นเป็นเดือนตุลาคม ทั้งผู้ประกอบการต้องการให้รอบบัญชีบริษัทเป็นรอบ 1 มกราคม ถึง 30 ธันวาคม และเพื่อไม่ให้มีค่าใช้จ่ายในเรื่องบัญชี ปิดงบการเงิน ผู้สอบ ผู้ประกอบการรายนั้นก็ ต้องรอไปจดจัดตั้งบริษัทในปีถัดไป

3.1.1 การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย

ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของ บริษัทจำกัดอย่างเป็นทางการแต่ก็มีหน่วยงานภาคเอกชนและภาครัฐได้นำแนวคิดเรื่องนี้ไปปรับใช้ ดัง จะเห็นได้จากการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในธุรกิจธนาคารพาณิชย์

ลูกค้าธนาคารพาณิชย์ที่เปิดบัญชีเงินฝากไว้แต่บัญชีไม่มีความเคลื่อนไหวเป็น ระยะเวลาหนึ่งปี ธนาคารได้กำหนดเงื่อนไขไว้และจะเก็บค่าบริการตามที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้⁷⁴

⁷⁴ ธนาคารแห่งประเทศไทย, อัตราค่าธรรมเนียมเปรียบเทียบ, ค้นวันที่ 19 ธันวาคม 2557 จาก <http://www2.bot.or.th/feerate/internal.aspx?PageNo=1>

ตารางที่ 3.1 หลักเกณฑ์และค่าธรรมเนียมของธนาคารพาณิชย์ที่เปิดบัญชีเงินฝากไว้แต่บัญชีไม่มีความเคลื่อนไหวเป็นเวลา 1 ปี

ธนาคาร	หลักเกณฑ์และค่าธรรมเนียม
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	50 บาท/เดือน สำหรับบัญชีไม่เคลื่อนไหวตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และมียอดคงเหลือต่ำกว่า 2,000 บาท
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	50 บาท/เดือน กรณีบัญชีไม่เคลื่อนไหวเกินกว่า 12 เดือน และมียอดคงเหลือต่ำกว่า 2,000 บาท
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	50 บาท/เดือน มียอดคงเหลือในบัญชีไม่เกิน 2,000 บาทและไม่เคลื่อนไหวติดต่อกันไม่น้อยกว่า 12 เดือน
ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	เดือนละ 50 บาท เฉพาะกรณีไม่มีรายการเคลื่อนไหวติดต่อกันเกินกว่า 1 ปีขึ้นไป และมียอดคงเหลือต่ำกว่า 2,000 บาท
ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)	50 บาท/เดือน กรณีบัญชีไม่เคลื่อนไหวเกินกว่า 12 เดือน และมียอดคงเหลือต่ำกว่า 1,000 บาท บัญชีออมทรัพย์ เคเอสมาร์ท เกน ไม่มีค่าธรรมเนียม
ธนาคารทีสโก้ จำกัด (มหาชน)	50 บาท/เดือน กรณีบัญชีไม่เคลื่อนไหวเกินกว่า 24 เดือน และมียอดคงเหลือต่ำกว่า 5,000 บาท
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	บัญชีออมทรัพย์ 50 บาท ต่อ เดือน กรณีบัญชีไม่เคลื่อนไหวครบ 12เดือน และมียอดคงเหลือต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาท
ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)	ยอดเงินคงเหลือในบัญชีต่ำกว่า 500 บาทและไม่มีการเดินบัญชี เป็นระยะเวลาติดต่อกัน 12 เดือน ธนาคารจะคิดค่ารักษาบัญชี 50 บาทต่อเดือน ตั้งแต่เดือนที่ 13 เป็นต้นไป
ธนาคารเมกะ สากลพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	40 บาท/เดือน กรณีบัญชีไม่เคลื่อนไหวเกินกว่า 12 เดือน
ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)	50 บาท/เดือน กรณีบัญชีไม่เคลื่อนไหวเกินกว่า 12เดือน และมียอดคงเหลือต่ำกว่า 2,000 บาท
ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน)	100 บาท/เดือน กรณีบัญชีไม่เคลื่อนไหวเกินกว่า 12 เดือน และมียอดคงเหลือต่ำกว่า 5,000 บาท
ธนาคารแห่งประเทศจีน (ไทย) จำกัด (มหาชน)	100บาท/เดือน กรณีบัญชีไม่เคลื่อนไหวเกินกว่า 12 เดือน และมียอดคงเหลือต่ำกว่า 1,000 บาท

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ธนาคาร	หลักเกณฑ์และค่าธรรมเนียม
ธนาคารไอซีบีซี จำกัด (มหาชน)	100 บาท/เดือน บัญชีที่มียอดคงเหลือโดยเฉลี่ย แต่ละเดือนต่ำกว่าเงินฝากขั้นต่ำที่ธนาคารกำหนด
ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)	50 บาท/เดือน กรณีบัญชีไม่เคลื่อนไหวเกินกว่า 12 เดือน และมียอดคงเหลือต่ำกว่า 500 บาท

กล่าวคือ หากลูกค้าธนาคารหรือเจ้าของบัญชีเงินฝากไม่ทำธุรกรรมใดๆ กับธนาคารเลยเป็นระยะเวลาหนึ่งปีและมียอดเงินคงเหลืออยู่ในบัญชีบัญชีต่ำกว่าที่ธนาคารกำหนด เช่นธนาคารกรุงเทพ กำหนดไว้ที่ต่ำกว่า 2,000 บาท ธนาคารก็จะคิดค่าบริการรักษาบัญชีในอัตรา 50 บาท ต่อเดือน จนกว่ายอดคงเหลือในบัญชีจะมีเท่ากับหรือมากกว่า 2,000 บาท มิเช่นนั้นแล้วธนาคารก็จะตัดหักค่าธรรมเนียมการรักษาบัญชีจากยอดคงเหลือในบัญชีเดือนละ 50 บาทจนหมดและธนาคารก็จะปิดบัญชีดังกล่าวไปในที่สุด

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่จะยกเลิกสถานะ “ไม่มีความเคลื่อนไหว” ทันทีที่บัญชีเงินฝากของลูกค้ามีธุรกรรมเกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตามธนาคารบางแห่งอาจกำหนดให้เจ้าของบัญชีเงินฝากต้องดำเนินการยื่นเรื่องขอกลับคืนสู่สถานะปกติ (Reactivate) เสียก่อนมิฉะนั้นจะยังไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงินต่อบัญชีเงินฝากดังกล่าวได้ (Note: Standard Chartered Bank in Thailand Applies This Regulation, Please See The Attached Bank Form)

3.1.2 การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน

การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานนั้น แม้จะเป็นการหยุดพักเพียงชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ก็พอจะเป็นได้ว่ามีแนวคิดที่คล้ายคลึงกับการหยุดพักกิจการชั่วคราว (Dormant Company) มากทีเดียว โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 75 ใช้คำว่าหยุดกิจการเป็นการชั่วคราว

มาตรา 75 ในกรณีที่นายจ้างมีความจำเป็นโดยเหตุหนึ่งเหตุใดที่สำคัญอันมีผลกระทบต่อประกอบการกิจการของนายจ้าง จนทำให้นายจ้างไม่สามารถประกอบการกิจการได้ตามปกติ ซึ่งมีสาเหตุสุดวิสัยต้องหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของค่าจ้างในวันทำงานที่ลูกจ้างได้รับก่อนนายจ้างหยุดกิจการตลอดระยะเวลาที่นายจ้างไม่ได้ให้

ลูกจ้างทำงาน ให้นายจ้างแจ้งให้ลูกจ้างและพนักงานตรวจแรงงานทราบล่วงหน้า เป็นหนังสือก่อนวันเริ่มหยุดกิจการตามวรรค 1 ไม่น้อยกว่า 3 วันทำการ

พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 มาตรา 75 เป็นบทบัญญัติที่ต้องการคุ้มครองนายจ้างที่ประสบปัญหาในการดำเนินกิจการ มีความจำเป็นต้องหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว โดยนายจ้างยังมีความประสงค์จะประกอบกิจการของตนต่อไปอีก ดังนั้น เพื่อบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของนายจ้าง จึงให้นายจ้างรับภาระจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างในระหว่างการหยุดงานเพียงไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของค่าจ้าง แต่ก็ยังเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองประโยชน์ลูกจ้างด้วย ซึ่งหากไม่มีบทบัญญัติดังกล่าว นายจ้างอาจไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในด้าน แรงงานทั้งหมดได้ และในที่สุดอาจจำเป็นต้องเลิกจ้างลูกจ้าง ซึ่งก็จะทำให้ลูกจ้างไม่มีงานทำได้รับความเดือดร้อน ทั้งนี้ เหตุที่นายจ้างจะยกความจำเป็นขึ้นอ้างเพื่อหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวจะต้องเป็นความจำเป็นที่สำคัญอันจะมีผลกระทบต่อกิจการของนายจ้างอย่างมาก ทำให้นายจ้างไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ มิใช่เป็นแต่เพียงความจำเป็นทั่วไปซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อกิจการของนายจ้างมากนัก⁷⁵

1) เหตุแห่งการหยุดกิจการชั่วคราว

กฎหมายมิได้ให้คำนิยามเหตุแห่งการหยุดกิจการชั่วคราว เพียงแต่ระบุไว้กว้างๆว่า เหตุหนึ่งเหตุใดที่สำคัญอันมีผลกระทบต่อประกอบการกิจการของนายจ้างจนทำให้นายจ้างไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติซึ่งมิใช่เหตุสุดวิสัย อย่างไรก็ตาม มีตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาตั้งต่อไปนี้ที่ตัดสินว่าเหตุแห่งการหยุดกิจการนั้นชอบด้วยกฎหมายได้แก่สาเหตุ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6078-6199/2549⁷⁶

การที่กิจการของนายจ้าง(จำเลย) ซึ่งผลิตเครื่องหนังโดยมีเครื่องหมายการค้าของผู้สั่งซื้อจากต่างประเทศต้องผลิตตามคำสั่งซื้อตามความประสงค์ของผู้สั่งซื้อโดยไม่อาจเตรียมไว้ล่วงหน้า เมื่อมีคำสั่งซื้อสินค้าน้อยลงและขาดช่วงเพราะต้องรอวัตถุดิบจากต่างประเทศ ทำให้เกิดช่วงเวลาที่ต้องรอวัตถุดิบในการผลิต จำเลยจึงต้องปิดโรงงานผลิตไปบางส่วน และหยุดกิจการบางส่วนโดยไม่ได้เลือกปฏิบัติ อันเป็นความจำเป็นที่มีผลกระทบต่อประกอบการกิจการของจำเลยอย่างมาก จำเลยย่อมหยุดกิจการบางส่วนเป็นการชั่วคราวได้ตามมาตรา 75 นี้

⁷⁵ พรเทพ ทวีภาณูจน์, “ปิดกิจการชั่วคราวเพราะคำสั่งซื้อลดลง,” TPA News 174 (มิถุนายน 2554): 15.

⁷⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6078-6199/2549 (ศาลฎีกา).

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5949/2550⁷⁷

พ.ร.บ. คู่คุ้มครองแรงงานฯ มาตรา 75 วรรคหนึ่ง ให้สิทธิแก่นายจ้างที่ประสบวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจสามารถหยุดดำเนินกิจการไว้ชั่วคราวเพื่อให้โอกาสแก้ไขวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นให้หมดสิ้นไปหรือบรรเทาลงได้ ปรากฏข้อเท็จจริงตามที่คู่ความแถลงรับกันว่า ในระหว่างหยุดกิจการชั่วคราวโจทก์ผลิตสินค้าบางส่วนเพราะมีวัตถุดิบเหลือ อยู่ เมื่อวัตถุดิบหมดก็หยุดผลิต และปรากฏตามงบการเงินของโจทก์และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ที่ศาลแรงงานกลางนำมาประกอบการวินิจฉัย และคู่ความไม่โต้แย้งว่าโจทก์มีทุนจดทะเบียน 100,000,000 บาท มีวัตถุดิบคงเหลือ 30,800,000 บาท งานระหว่างทำ 16,700,000 บาท โจทก์เจรจากับเจ้าหนี้เงินกู้ระยะยาวเพื่อหาแนวทางการขายกิจการและจ่ายคืน เงินกู้ แสดงว่าแม้โจทก์จะมีการผลิตระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2546 ถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2546 แล้ว โจทก์ก็ยังคงมีวัตถุดิบคงเหลือและงานระหว่างทำ (สินค้าที่อยู่ระหว่างการผลิต) เหลืออยู่อีก การผลิตของโจทก์ในช่วงที่หยุดกิจการชั่วคราวจึงเป็นไปเพื่อไม่ให้วัตถุดิบ และงานระหว่างทำเสียเปล่าทั้งยังมีรายรับเข้าสู่กิจการ เป็นการบรรเทาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจทางหนึ่ง ส่วนที่โจทก์ส่งสินค้าจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมาจำหน่ายนั้น เป็นวิธีการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจไม่ใช่โจทก์เปลี่ยนประเภทกิจการ การพิจารณาว่าโจทก์จำเป็นต้องหยุดกิจการหรือไม่ต้องพิจารณาจากการประกอบ กิจการผลิตของโจทก์ เมื่อปรากฏว่าโจทก์ขาดทุนสะสมถึง 114,000,000 บาท เกินกว่าทุนจดทะเบียนที่มีเพียง 100,000,000 บาท ไม่มีคำสั่งซื้อและสินค้าที่ผลิตจำหน่ายไม่ได้จนโจทก์ต้องหาทางขายกิจการ เพื่อนำมาจ่ายคืนให้เจ้าหนี้ จึงเป็นกรณีโจทก์มีความจำเป็นต้องหยุดกิจการผลิตทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวโดยเหตุที่มีสาเหตุสุดวิสัยตามมาตรา 75 วรรคหนึ่ง โจทก์จึงชอบที่จะจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างร้อยละ 50 ของค่าจ้างในวันทำงานที่ลูกจ้างได้รับก่อนโจทก์หยุดกิจการตลอดระยะเวลาที่โจทก์ไม่ได้ให้ลูกจ้างทำงานได้

2) วิธีการหยุดกิจการชั่วคราว

มาตรา 75 วรรคสอง กำหนดว่า นายจ้างที่มีความจำเป็นและประสงค์จะหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ให้นายจ้างแจ้งให้ลูกจ้างและพนักงานตรวจแรงงานทราบล่วงหน้าเป็นหนังสือก่อนวันเริ่มหยุดกิจการไม่น้อยกว่า 3 วันทำการ

3) ผลของการหยุดกิจการชั่วคราว

ลูกจ้างไม่ต้องมาทำงานตลอดช่วงระยะเวลาการหยุดกิจการชั่วคราวของนายจ้าง แต่นายจ้างยังคงมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของค่าจ้างในวันทำงานที่ลูกจ้างได้รับก่อนนายจ้างหยุดกิจการตลอดระยะเวลาที่นายจ้างไม่ได้ให้ลูกจ้างทำงาน

⁷⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5949/2550 (ศาลฎีกา).

3.1.3 การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในกฎหมายประกันสังคม

กฎหมายประกันสังคมหรือ พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องการพักหรือการหยุดกิจการชั่วคราวไว้ อย่างไรก็ตาม มาตรา 44 กำหนดให้นายจ้างแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานประกันสังคมเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของนายจ้าง ดังนี้

มาตรา 44 ในกรณีที่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อความในแบบรายการที่ได้ยื่นไว้ต่อสำนักงานเปลี่ยนแปลงไปให้นายจ้างแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด เพื่อขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดจากเดือนที่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

กล่าวคือ เมื่อบริษัท หรือ นายจ้างไม่มีลูกจ้าง นายจ้างก็ไม่มีภาระหน้าที่ๆ จะต้องนำส่งเงินประกันสังคมในแต่ละเดือนอีกต่อไป และหากนายจ้างมีความประสงค์จะหยุดการประกอบกิจการชั่วคราว นายจ้างสามารถยื่นแบบฟอร์ม สปส. 6-15 ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปต่อสำนักงานประกันสังคม⁷⁸

1) เหตุการณ์พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

พระราชบัญญัติประกันสังคม ไม่ได้กำหนดเหตุการณ์พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวไว้แต่อย่างใด มาตรา 44 เพียงกำหนดว่า ในกรณีที่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อความในแบบรายการที่ได้ยื่นไว้ต่อสำนักงานเปลี่ยนแปลงไปให้นายจ้างแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานตามระเบียบฯ เพื่อขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดจากเดือนที่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

2) วิธีการขอจดทะเบียนการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

กรณีที่นายจ้างเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริง เช่น เปลี่ยนชื่อกิจการ เปลี่ยนแปลงที่อยู่ นายจ้างต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยใช้หนังสือแจ้งการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงนายจ้าง (ฟอร์ม สปส. 6-15) ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปต่อสำนักงานประกันสังคม หากนายจ้างผู้ใดมีเจตนาไม่แจ้งเป็นหนังสือขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในแบบรายการที่ได้ยื่นไว้ต่อสำนักงานฯ ให้ตรงกับข้อเท็จจริงภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปจากเดือนที่มีการเปลี่ยนแปลง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3) ผลของการจดทะเบียนพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

นายจ้างหรือผู้ประกอบการไม่มีภาระหน้าที่ที่ต้องยื่นแบบฟอร์มและนำส่งเงินประกันสังคมรายเดือนอีกต่อไป

⁷⁸ สำนักงานประกันสังคม, ศูนย์สารนิเทศ, *เรื่องเดิม*, หน้า 4.

4) วิธีการขอกลับสู่ทะเบียนบริษัทเนื่องมาจากยุติการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว กรณีผู้ประกอบการลูกจ้างเข้าทำงานและต้องการเริ่มประกอบกิจการอีกครั้ง ผู้ประกอบการก็ต้องแจ้งให้สำนักงานประกันสังคมในพื้นที่ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ โดยกรอกแบบฟอร์ม สปส. 6-15 เพื่อทำการแจ้งเปิดกิจการ และแจ้งขึ้นทะเบียนลูกจ้างภายใน 30 วันนับแต่รับลูกจ้างเข้าทำงาน พร้อมทั้งยื่นแบบฟอร์มทั้งกรณีลูกจ้างเคยมีประกันสังคมมาก่อนหรือกรณีไม่เคยมีประกันสังคมมาก่อนตามแบบฟอร์มที่กำหนด แล้วยื่นเรื่องให้กับสำนักงานประกันสังคมที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้⁷⁹

5) ผลของการกลับคืนสู่ทะเบียนของบริษัท นายจ้างหรือผู้ประกอบการมีภาระหน้าที่ต้องยื่นแบบฟอร์มและนำส่งเงินประกันสังคมรายเดือนในเดือนถัดไป

3.1.4 การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในประมวลรัษฎากร

ในประมวลรัษฎากร ในส่วนของภาษีมูลค่าเพิ่ม กำหนดว่า เมื่อผู้ประกอบการมีความประสงค์ จะหยุดประกอบกิจการชั่วคราวเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกิน 30 วัน ให้ผู้ประกอบการแจ้งการหยุดประกอบกิจการชั่วคราว ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ภายใน 15 วันนับจากวันที่หยุดประกอบกิจการชั่วคราว การดำเนินการตามมาตรานี้เป็นภาคบังคับและมีบทลงโทษหากฝ่าฝืนด้วย

มาตรา 85/12 ผู้ประกอบการจดทะเบียนใดประสงค์จะหยุดประกอบกิจการชั่วคราวเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าสาม สิบวัน ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้น แจ้งการหยุดประกอบกิจการชั่วคราว ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ภายใน 15 วันนับจากวันที่หยุดประกอบกิจการชั่วคราว

1) เหตุการณ์พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว
ประมวลรัษฎากรไม่ได้กำหนดเหตุการณ์พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวไว้แต่อย่างใด มาตรา 85/12 เพียงกำหนดว่า ผู้ประกอบการจดทะเบียนใดประสงค์จะหยุดประกอบกิจการชั่วคราว

⁷⁹ สำนักงานประกันสังคม, กระดานสนทนา: เกี่ยวกับประกันสังคมคำถามที่ถามบ่อย, ค้นวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก <http://www.sso.go.th/wpr/postAction.do?method=view&topicId=5758&webId=0>

เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 30 วัน ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นแจ้งการหยุดประกอบกิจการชั่วคราวภายใน 15 วันนับจากวันที่หยุดประกอบกิจการ

2) วิธีการขอจดทะเบียนการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

ผู้ประกอบการจดทะเบียน สามารถแจ้งการหยุดประกอบกิจการชั่วคราว ภายใน 15 วันนับจากวันที่หยุดประกอบกิจการชั่วคราว โดยยื่นคำขอแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภ.พ. 09 พร้อมด้วยสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ประกอบการและสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทไม่เกินหกเดือน⁸⁰ ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ แต่ในความเป็นจริงคือต้องยื่น ณ สำนักงานสรรพากรที่สถานประกอบการตั้งอยู่

3) ผลของการจดทะเบียนพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ๆ เกี่ยวข้อง พบว่าแม้ว่าจะได้แจ้งการหยุดประกอบกิจการชั่วคราวต่อเจ้าพนักงานแล้ว ผู้ประกอบการก็ยังคงมีภาระต้องยื่นแบบฟอร์ม ภ.พ. 30 รายเดือนต่อไปตามเดิม

4) วิธีการขอกลับสู่ทะเบียนบริษัทเนื่องจากยุติการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

ยื่นคำขอแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม แบบฟอร์ม ภ.พ. 09 ณ สำนักงานสรรพากรที่สถานประกอบการตั้งอยู่อีกครั้ง

5) ผลของการกลับคืนสู่ทะเบียนของบริษัท

มีภาระต้องยื่นแบบฟอร์ม ภ.พ.30 รายเดือนภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปทันทีไม่ว่าจะมีธุรกรรมในเดือนนั้นๆ หรือไม่ก็ตาม

3.1.5 การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้กำหนดมาตราใดที่เกี่ยวข้องหรือมีผลให้เกิดการพักการดำเนินธุรกิจไว้แต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติของมาตรา 1273/1-1273/4 ที่เกี่ยวกับการชื้อออกจากทะเบียนโดยนายทะเบียนพบว่า ในทางปฏิบัตินั้นคล้ายคลึงกันกับธรรมเนียมปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์ กล่าวคือ เมื่อบัญชีเงินฝากของลูกค้ารายใดไม่เคลื่อนไหวเป็นเวลาหนึ่งปี ธนาคารจะคิดค่าธรรมเนียมการรักษาบัญชีโดยจะหักเงินจากบัญชีเงินฝากของลูกค้ารายนั้นจนกว่าเงินในบัญชีจนหมด จากนั้นธนาคารจะทำการปิดบัญชีเงินฝากที่ไม่เคลื่อนไหวนั้นไปในที่สุด ในทางเดียวกันกับบริษัท หากนายทะเบียนพบว่านิติบุคคลบริษัทรายใดไม่ส่งงบการเงินเป็นเวลาสามปี

⁸⁰ กรมสรรพากร, เอกสารที่ใช้ยื่นแจ้งแก้ไขเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม, ค้นวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://download.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/vat/VAT09.pdf

ติดต่อกัน⁸¹ นายทะเบียนจะถือว่าบริษัทนั้นเป็นบริษัทร้างและมีอำนาจขีดชื่อบริษัทนั้นออกจากทะเบียนได้ สิ่งที่สำคัญอีกสิ่งก็คือ ขณะที่ยุติการใช้ระยะเวลาหนึ่งปีในการระบุสถานะบัญชีเป็นบัญชีไม่เคลื่อนไหว (Dormant Account) และมีบทลงโทษ (Sanction) ด้วยการคิดค่าธรรมเนียมรายเดือนจนกว่าเงินจะหมดบัญชีและปิดบัญชีของลูกค้ารายนั้นไป นายทะเบียนก็ให้เวลาแก่บริษัทที่ไม่ส่งงบการเงินเป็นเวลาสามปีและมีบทลงโทษคือการขีดชื่อบริษัทออกจากทะเบียน ทั้งนี้ จะต่างกันอย่างที่เห็นว่าเมื่อธนาคารปิดบัญชีของลูกค้าแล้ว ลูกค้าไม่สามารถกู้บัญชีที่ถูกปิดกลับมาได้ ต้องเปิดบัญชีใหม่เท่านั้น ขณะที่เมื่อนายทะเบียนได้ขีดชื่อบริษัทออกจากทะเบียนแล้ว ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ถูกขีดชื่อยังอาจร้องขอต่อศาลให้พิจารณาสั่งให้จดชื่อกลับคืนเข้าสู่ทะเบียนได้ภายในระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่ถูกนายทะเบียนขีดชื่อออกจากทะเบียนบริษัท

3.2 การรับรู้โดยทั่วไปเกี่ยวกับ Dormant Company ในประเทศไทยของผู้ให้บริการจดทะเบียนบริษัทและบริการทางด้านบัญชีและภาษี

แนวคิดเรื่องการพักการดำเนินธุรกิจ (Dormant Company) อาจเป็นเรื่องใหม่และเป็นที่ยอมรับกันในช่วงแคบอย่างไรก็ตาม มีการกล่าวถึง Dormant Company และให้คำนิยามของคำดังกล่าวในหมู่ผู้ให้บริการด้านการจดทะเบียนบริษัทแก่นักลงทุนต่างชาติ โดยให้คำนิยามกันไปตามความเข้าใจของตน ดังต่อไปนี้

3.2.1 บริษัท ก. ให้คำนิยามคำว่า Dormant Company ไว้ในเว็บไซต์ได้

Dormant Company คือบริษัทที่ได้จดทะเบียนซึ่งไม่ดำเนินการทางการค้าและไม่มีธุรกรรมทางบัญชีเป็นระยะเวลาหนึ่ง สามารถจดทะเบียนบริษัทและปล่อยให้ตั้งอยู่โดยไม่มีการเคลื่อนไหวใดๆ เนื่องจากไม่มีข้อกำหนดด้านเวลาสำหรับการปล่อยให้บริษัทอยู่ในสถานะ Dormant ดังนั้น ท่านจึงสามารถเลือกที่จะทำให้ บริษัทของคุณไม่ดำเนินการได้ตราบเท่าที่คุณปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และหน้าที่ต่อทางราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น จัดให้มีการบันทึกบัญชี ให้มีผู้สอบบัญชีโดยผู้สอบที่ได้รับอนุญาต

⁸¹ ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง ว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. 2554 ข้อ 105 กำหนดว่า เมื่อปรากฏกรณีดังต่อไปนี้ ให้สันนิษฐานว่าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทมิได้ทำการค้าหรือประกอบ การงานหรือไม่มีตัวผู้ชำระบัญชีทำการอยู่ แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา 1273/1 มาตรา 1273/2 และมาตรา 1273/3 เพื่อขีดชื่อห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นออกจากทะเบียน

(1) ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใดมิได้ส่งงบการเงินนับแต่ปีปัจจุบันย้อนหลังสามปีติดต่อกัน. . .

ยื่นภาษีรายได้นิติบุคคลภายใน 150 วันนับจากรอบปีบัญชีแม้จะไม่มีกิจการใดๆก็ตาม ฝ่าฝืนไม่ยื่นงบการเงินดังกล่าวมีโทษอาญาและโทษไม่เกิน 50,000 บาท สำหรับบริษัท และ 50,000 บาทสำหรับกรรมการ

หากบริษัทจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และต้องการอยู่ในสภาพ Dormant Company บริษัทยังมีภาระต้องยื่นแบบฟอร์มภ.พ. 30 รายเดือนภายในวันที่ 15 ของแต่ละเดือน อย่างไรก็ตามบริษัทสามารถยื่นเรื่องขอพักการดำเนินกิจการชั่วคราวต่อกรมสรรพากรได้ ทั้งนี้ หากพักนานเกินหนึ่งปีอาจเป็นเหตุผลให้กรมสรรพากรขีดชื่อออกจากทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้เช่นกัน⁸²

3.2.2 บริษัท ข. ให้คำนิยามคำว่า Dormant Company ไว้ในเว็บไซต์ไว้

คำว่า “Dormant Company” ใช้กันอย่างกว้างขวางในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพหุชาตินั้น บริษัทที่หยุดความเคลื่อนไหวไม่มีกิจกรรมทางธุรกิจ แต่จัดตั้งขึ้นเพื่อถือครองทรัพย์สิน หากคุณเป็นชาวต่างชาติที่เกษียณอายุการทำงานและมีความประสงค์ที่จะซื้อสังหาริมทรัพย์ ผู้ขายจะแนะนำให้คุณจดทะเบียนบริษัทเพื่อถือครองทรัพย์สิน ทั้งนี้การจดทะเบียนบริษัทไม่ใช่เรื่องยากแต่บริษัทก็จะเป็นภาระผูกพันในระยะยาว

เป็นที่เข้าใจว่า Dormant Company คือบริษัทที่อยู่ในสภาพหลับใหลไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆ โดยยังมีภาระในการการจัดทำงบดุลประจำปี แม้จะไม่มีภาษีต้องเสียแต่ก็ต้องยื่นแบบฟอร์มภาษีสิ้นปี

ภายใต้กฎหมายไทย ไม่มีคำนิยามของ “Dormant Company” จึงมักจะมีผู้สับสนกันกับบริษัทโฮลดิ้งที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเข้าไปถือหุ้นของบริษัทอื่น ทั้งนี้ Dormant Company นั้น แม้จะหยุดนิ่งไม่ดำเนินกิจการไม่มีธุรกรรมทางบัญชี แต่ก็ไม่ได้รับการยกเว้นภาษีจากการปฏิบัติตามความในประมวลรัษฎากร นั่นคือต้องจัดทำงบการเงินงบดุลภายใน 150 วันนับ นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีซึ่งเป็นปกติ คือ 31 ธันวาคมของทุกปีงบการเงินหรือ “งบดุล” ต้องได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ลงนามและมีความเห็นในรายงานการสอบบัญชีที่แนบมากับงบการเงินความคิดเห็นตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต⁸³

⁸² MSNA Group, **Dormant Company-How does it work in Thailand?**, Retrieved April 30, 2015 from <http://msna.biz/dormant-company-%E2%80%93-how-does-it-work-in-thailand>

⁸³ Werachon Law Office, **Dormant Companies**, Retrieved April 30, 2015 from <http://thaisolicitor.com/?p=93>

จากตัวอย่างของสองบริษัทข้างต้น จะพบว่าบริษัททั้งสองแห่งเพียงแต่ไม่ดำเนินกิจการค้าใดๆ แต่ยังคงสถานภาพบริษัทที่ดำเนินกิจการ (Active Company) ในระบบของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า อยู่ เนื่องจากบริษัทดังกล่าวยังคงดำเนินการตามข้อกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่น จัดให้มีการประชุมประจำปี จัดให้มีการทำบัญชีและแต่งตั้งผู้สอบบัญชี อีกทั้งบริษัทยังมีรายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารหรือมีค่าใช้จ่ายใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ตลอดจนอาจยื่นแบบฟอร์มภาษีใดๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ บริษัทที่อยู่ในสถานะ Dormant Company นั้นนอกจากจะต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้รองรับแล้ว ยังต้องเป็นบริษัทที่ไม่มีธุรกรรมใดๆ ที่เป็นรายการอันมีสาระสำคัญ (Significant Accounting Transactions) ซึ่งต้องนำไปลงบัญชีระหว่างรอบบัญชีของปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม รายการดังต่อไปนี้ไม่ถือว่าเป็นธุรกรรมทางบัญชีอันเป็นสาระสำคัญ⁸⁴

- 1) การชำระค่าหุ้นเมื่อจดทะเบียนบริษัท
- 2) การชำระค่าธรรมเนียมใดให้แก่หน่วยงานกำกับดูแลบริษัท เช่น ค่าธรรมเนียมรายปี ค่าธรรมเนียมเปลี่ยนแปลงชื่อบริษัท ฯลฯ

- 3) ค่าปรับต่างๆ ทางแพ่งเช่นค่าปรับยื่นเอกสารหรือแบบฟอร์มล่าช้า เป็นอาทิ

ดังนั้น หากบริษัทใดมีรายการทางบัญชี ไม่ว่าจะเป็นส่วนรายได้ เช่นรายได้จากดอกเบี้ยเงินฝาก หรือจากการขายสินค้าหรือบริการ หรือมีค่าใช้จ่าย เช่นค่าธรรมเนียมธนาคาร ค่าผู้สอบบัญชี บริษัทนั้นก็ไม่ใช่บริษัทที่จัดอยู่ในสถานะพักกิจการชั่วคราวหรือในสถานะ Dormant Company แต่อย่างใด และจะไม่ได้รับประโยชน์ของการคงสถานภาพ Dormant Company เช่น ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดให้มีการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเพื่อรับรองงบการเงิน ไม่ต้องยื่นงบการเงินที่ได้รับการสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชี เป็นต้น

พอจะกล่าวได้ว่า จากการที่กฎหมายบริษัทของไทยไม่มีบทบัญญัติใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง Dormant Company เช่นกฎหมายต่างประเทศ ดังนั้น บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจหรือมิได้ประกอบกิจการค้าใดๆ ก็ยังคงมีภาระหน้าที่ต้องดำเนินการไม่ต่างจากบริษัทที่ดำเนินการตามปกติ (Active Company) แต่อย่างใด

⁸⁴ Henry Catchpole, **What is a Dormant Company?**, Retrieved April 30, 2015 from <http://www.informdirect.co.uk/business-finance/dormant-company-definition-and-requirements/>

3.3 การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัดในต่างประเทศ

สาเหตุที่บริษัทที่จดทะเบียนแล้วยังไม่เริ่มดำเนินการหรือเลือกที่จะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว (Dormant Company) นั้นมีหลากหลาย เช่น จดทะเบียนบริษัทเพื่อเข้าถือสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อป้องกันชื่อทางการค้ามิให้ผู้อื่นนำไปใช้และตนจะได้ใช้ประโยชน์ในอนาคต เพื่อโครงการที่จะมีขึ้นในอนาคต⁸⁵ แม้จะไม่สามารถระบุที่แน่ชัดได้ว่าแนวคิดเรื่องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวนี้มีมานานเพียงใด แต่จากการศึกษาพบว่า ประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกๆ ที่นำแนวคิดนี้มาใช้ในกฎหมายบริษัทของตน โดยมีประเทศที่เคยอยู่ในอาณัตินำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ โดยที่เมื่อปี ค.ศ. 2013 ปรากฏว่ามีบริษัทที่อยู่ในสถานะพักการดำเนินธุรกิจในประเทศอินเดียถึง 150,000 บริษัท⁸⁶

3.3.1 การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด ตามกฎหมายอังกฤษ

ประเทศอังกฤษกฎหมายที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องบริษัทคือ พระราชบัญญัติบริษัท ค.ศ. 2006⁸⁷ โดยที่มาตรา 480 บัญญัติไว้ว่า ภายใต้กฎหมายฉบับนี้บริษัทใดๆ ได้รับการยกเว้นจากข้อบังคับต่างๆ

⁸⁵ Department for Business Enterprise & Regulatory Reform, **Dormant Accounts GDA10 May 2009 Version 19**, Retrieved April 30, 2015 from <http://www.jcmartinassociate.co.uk/pw-content/uploads/2014/02/compaines-house-dormant.pdf>

⁸⁶ **New Life for Dormant Companies under Companies Act, 2013.** Retrieved April 30, 2015 from <http://blog.iplayers.in/new-life-for-dormant-companies-under-companies-act-2013/>

⁸⁷ 480 Dormant companies: conditions for exemption from audit

(1) A company is exempt from the requirements of this Act relating to the audit of

accounts in respect of a financial year if—

(a) it has been dormant since its formation, or

(b) it has been dormant since the end of the previous financial year and the following conditions are met.

(2) The conditions are that the company—

(a) as regards its individual accounts for the financial year in question—

ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอบงบการเงินโดยผู้สอบบัญชี หากปรากฏว่า (ก) บริษัทนั้นไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆ เลยตั้งแต่วันที่จดทะเบียน หรือ (ข) บริษัทนั้นไม่มีความเคลื่อนไหวตั้งแต่สิ้นปีการเงินที่ผ่านมา (Previous Financial Year) และเป็นไปตามเงื่อนไขอื่น ดังต่อไปนี้

1) ในส่วนของบัญชีเดี่ยวแต่ละบัญชีสำหรับปีงบการเงินดังกล่าวนั้น

(1) มีสิทธิที่จะเตรียมบัญชีให้สอดคล้องกับระบอบการปกครองของ บริษัทขนาดเล็ก (ตามมาตรา 381-384) หรือ

(2) จะมีสิทธิได้รับเพื่อให้ แต่สำหรับการเป็น บริษัท มหาชนหรือสมาชิกของกลุ่มที่ไม่เหมาะสมและ

2) ไม่ต้องจัดทำบัญชีรวมสำหรับปีนั้น

3.3.1.1 เหตุการณ์พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด

บริษัทอาจได้รับสถานะ Dormant ได้ภายใต้พระราชบัญญัติบริษัท ค.ศ. 2006 (Company Act 2006) มาตรา 480 โดยผลของกฎหมาย กล่าวคือ หากปรากฏว่า บริษัทนั้นไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆเลยในทางบัญชีตั้งแต่วันที่จดทะเบียน หรือ บริษัทนั้นไม่มีความเคลื่อนไหวตั้งแต่สิ้นปีการเงินที่ผ่านมา (Previous Financial Year) โดยไม่มีธุรกรรมทางบัญชีที่เป็นสาระสำคัญ (Significant Accounting Transactions) บริษัทก็จะมีสภาพ Dormant Company จนกว่าจะมีธุรกรรมทางบัญชี หรือดำเนินการที่ทำให้สิ้นสภาพสถานะ Dormant Company โดยที่ธุรกรรมดังต่อไปนี้ไม่ถือว่าเป็นธุรกรรมทางบัญชีที่เป็นสาระสำคัญ

1) ชำระเงินค่าหุ้นเมื่อตอนจัดตั้งบริษัท

2) ชำระค่าธรรมเนียมให้แก่สำนักทะเบียนบริษัท Company House

3) ชำระค่าปรับยื่นงบบัญชีล่าช้า

3.3.1.2 วิธีการขอจดทะเบียนการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

บริษัทในอังกฤษไม่จำเป็นต้องยื่นคำร้องขอจดทะเบียนเพื่อเข้าสู่สถานภาพ Dormant Company เพราะสถานะดังกล่าวเป็นไปโดยผลของกฎหมาย อย่างไรก็ตามกรรมการของบริษัทต้องแจ้งให้สำนักงานศุลกากรและภาษี (Her Majesty Revenue & Customs HMRC) ทราบ

(i) is entitled to prepare accounts in accordance with the small companies regime (see sections 381 to 384), or

(ii) would be so entitled but for having been a public company or a member of an ineligible group, and

(b) is not required to prepare group accounts for that year.

(3) This section has effect subject to—

เพื่อประโยชน์ทางการยื่นแบบฟอร์มและการเสียภาษี โดยใช้แบบฟอร์ม CT41G-Dormant Company Insert ทั้งนี้ แบบฟอร์มดังกล่าวพร้อมทั้งแบบฟอร์ม CT41G-New Company Details จะถูกจัดส่งไปให้แก่บริษัทตามที่อยู่จดทะเบียนตั้งแต่เมื่อแรกจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท⁸⁸ กรณีบริษัทมีสถานะดำเนินการ (Active) ให้บริษัทกรอกแบบฟอร์ม GT41G-New Company Details, หากเป็นบริษัทที่มีสถานะ Dormant Company ก็ให้กรอกแบบฟอร์ม CT41G-Dormant Company insert แล้วส่งถึง HMRC ต่อไป

3.3.1.3 ผลของการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

บริษัทไม่มีภาระต้องจัดทำงบการเงินที่ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไม่ต้องยื่นแบบแสดงการเสียภาษี อย่างไรก็ตามบริษัทโดยกรรมการผู้มีอำนาจยังคงมีหน้าที่ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้⁸⁹

1) จัดทำและยื่นรายงานประจำปี (Form AR01 Annual Return) ต่อ Company House และชำระค่าธรรมเนียม จำนวน 13 ปอนด์สเตอร์ลิงหากยื่นแบบออนไลน์ หรือ 40 ปอนด์สเตอร์ลิงหากยื่นแบบฟอร์มกระดาษ โดยระบุรหัสหมายเลข 99999 ซึ่งเป็นรหัสของบริษัทที่อยู่ในสถานะ Dormant Company และยื่นต่อ HMRC

2) จัดทำและยื่นบัญชีโดยใช้แบบฟอร์ม AA02 Dormant Company Account สำหรับบริษัทที่ไม่เคยดำเนินกิจการเลยตั้งแต่จัดตั้งบริษัท หรือ จัดทำและยื่นบัญชีแบบไม่ต้องมีการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีต่อ Company House สำหรับบริษัทที่ดำเนินธุรกิจมาก่อนแล้วมาเปลี่ยนแปลงสถานะเป็น Dormant Company

3) แจ้ง Company House ทุกครั้งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน เช่น เปลี่ยนแปลงแก้ไขรายชื่อกรรมการ ผู้ถือหุ้น หรือที่อยู่บริษัท

3.3.1.4 วิธีการขอลับสู่ทะเบียนบริษัทเนื่องจากยุติการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

สำหรับการขอลับเข้าสู่สถานะปกติ Active นั้นแบ่งเป็นสองกรณี คือ⁹⁰

⁸⁸ Eunice Brain, *How do I Tell HMRC My New Company is Dormant?*, Retrieved April 30, 2015 from <http://www.informdirect.co.uk/company-formation/ct41g-form-for-dormant-company/>

⁸⁹ *Ibid.*

⁹⁰ FindLaw UK, *Deadlines for Telling HMRC Your Company or Organization is Active*, Retrieved April 30, 2015 from http://findlaw.co.uk/law/small_l_business/business_tax/corporation_tax/deadlines_and_requirements/2211.html

1) กรณีที่หนึ่ง บริษัทไม่เคยดำเนินกิจการใดๆเลยตั้งแต่เริ่มจดทะเบียนบริษัท กล่าวคืออยู่ในสถานะ Dormant Company มาตั้งแต่แรกเริ่ม กรณีนี้ บริษัทต้องยื่นแบบฟอร์ม CT41G New Company Details ต่อ HMRC

2) กรณีที่สอง บริษัทดำเนินกิจการมาแล้วระยะหนึ่งแล้วเข้าสู่สถานะ Dormant ในภายหลัง และต้องการกลับมาดำเนินธุรกิจอีก กรณีนี้ บริษัทต้องยื่นแบบฟอร์ม CT204 Active Company ต่อ HMRC

3.3.1.5 ผลของการกลับคืนสู่สถานะปกติ

บริษัทต้องจัดทำบัญชี งบการเงินจัดให้มีผู้สอบบัญชีและยื่นงบการเงินที่ได้รับการสอบแล้วตลอดจนยื่นแบบฟอร์มภาษี (Tax Return) ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3.1.6 กรณีมีการดำเนินธุรกิจขณะที่อยู่ในสถานการณพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

บริษัทสิ้นสภาพสถานะการเป็น Dormant Company บริษัทต้องดำเนินการไปตามลักษณะบริษัทสถานะปกติที่ไม่ได้อยู่ในสถานะ Dormant Company

สรุป

การเข้าสู่สถานะ Dormant Company ของกฎหมายอังกฤษเป็นไปโดยผลของกฎหมายเท่านั้น โดยพระราชบัญญัติบริษัท ค.ศ. 2006 มาตรา 480 กำหนดว่า บริษัทอาจได้รับสถานะ Dormant Company โดยผลของกฎหมาย กล่าวคือ หากปรากฏว่า บริษัทนั้นไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆเลยตั้งแต่วันที่จดทะเบียน หรือ บริษัทนั้นไม่มีความเคลื่อนไหวตั้งแต่สิ้นปีการเงินที่ผ่านมา (Previous Financial Year) และเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด บริษัทก็จะมีสภาพ Dormant Company จนกว่าจะมีธุรกรรมทางบัญชี หรือดำเนินการใดๆ ที่ทำให้สิ้นสภาพสถานะ Dormant Company อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ บริษัทในอังกฤษต้องยื่นแบบฟอร์มแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนี้

ในช่วงที่อยู่ในสถานะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว บริษัทได้รับการยกเว้นเฉพาะหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผู้สอบและการสอบบัญชีเท่านั้น โดยที่บริษัทโดยการการผู้มีอำนาจยังคงมีภาระหน้าที่ที่ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) จัดทำและยื่นรายงานประจำปี โดยใช้แบบฟอร์ม AR01 Annual Return ยื่นต่อ Company House และชำระค่าธรรมเนียม ตามที่กำหนด โดยระบุรหัสหมายเลข 99999 ซึ่งเป็นรหัสของบริษัทที่อยู่ในสถานะ Dormant Company

2) จัดทำและยื่นบัญชีโดยใช้แบบฟอร์ม AA02 Dormant Company Account สำหรับบริษัทที่ไม่เคยดำเนินกิจการเลยตั้งแต่จัดตั้งบริษัท หรือ จัดทำและยื่นบัญชีแบบไม่ต้องการสอบ

บัญชีโดยผู้สอบบัญชีต่อ Company House สำหรับบริษัทที่ดำเนินธุรกิจมาก่อนแล้วมาเปลี่ยนแปลงสถานะเป็น Dormant Company

3) แจ้ง Company House ทุกครั้งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน เช่น เปลี่ยนแปลงแก้ไขรายชื่อกรรมการ ผู้ถือหุ้น ที่อยู่บริษัท

ทั้งนี้การเข้าสู่สถานะ Dormant Company นั้นกฎหมายมิได้กำหนดระยะเวลาในการดำรงสถานะนี้ไว้แต่อย่างใดและไม่ปรากฏว่าบริษัทต้องเสียค่าธรรมเนียมใดๆ ในการเมื่อแรกเข้า คงอยู่และจนถึงเลิกสถานะ Dormant Company อย่างไรก็ตามหากบริษัทต้องการกลับสู่สถานะปกติ (Active Company) เพื่อประกอบกิจการบริษัทต้องยื่นแบบฟอร์มดังต่อไปนี้ต่อ HMRC

1) แบบฟอร์ม CT41 G (New Company Details) สำหรับบริษัทที่ไม่เคยดำเนินกิจการใดๆเลยตั้งแต่จดทะเบียนบริษัท หรือ

2) แบบฟอร์ม CT204 (Active Company Details) สำหรับบริษัทที่เคยดำเนินกิจการแล้วและต่อมาอยู่ในสถานะ Dormant Company

หากบริษัทที่อยู่ในสถานะ Dormant Company เข้าดำเนินการธุรกรรมทางบัญชีขณะที่ยังอยู่ในสถานะดังกล่าวจะทำให้ บริษัทนั้นสิ้นสถานะ Dormant Company และไม่ได้รับสิทธิพิเศษเรื่องการสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีอีกต่อไป

3.3.2 การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด ตามกฎหมายอินเดีย

ประเทศอินเดียมีกฎหมายที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องบริษัทคือ พระราชบัญญัติบริษัท ค.ศ. 2013⁹¹ ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่เพิ่งได้รับการแก้ไขล่าสุด โดยที่มาตรา 455 บัญญัติไว้ว่า บริษัทใดๆ ที่จัดตั้ง

⁹¹ 455.

(1) Where a company is formed and registered under this Act for a future project or to hold an asset or intellectual property and has no significant accounting transaction, such a company or an inactive company may make an application to the Registrar in such

manner as may be prescribed for obtaining the status of a dormant company.

Explanation.—For the purposes of this section,—

(i) “inactive company” means a company which has not been carrying on any business or operation, or has not made any significant accounting transaction during the last two financial years, or has not filed financial statements and annual returns during the last two financial years;

ขึ้นเพื่อการดำเนินการโครงการในอนาคต ถือครองทรัพย์สิน หรือถือครองทรัพย์สินทางปัญญาและไม่มีธุรกรรมทางบัญชีอันมีสาระสำคัญ (Significant Accounting Transaction) บริษัทดังกล่าวหรือบริษัทที่ไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆอาจยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อขอรับสถานะบริษัทหยุดดำเนินการชั่วคราว (Dormant Company) ได้ โดยกฎหมายกำหนดว่าธุรกรรมดังต่อไปนี้ไม่ให้ความหมายว่าเป็นธุรกรรมทางบัญชีอันมีสาระสำคัญ⁹²

(ii) “significant accounting transaction” means any transaction other than—

- (a) payment of fees by a company to the Registrar;
- (b) payments made by it to fulfill the requirements of this Act or any other law;
- (c) allotment of shares to fulfill the requirements of this Act; and
- (d) payments for maintenance of its office and records.

(2) The Registrar on consideration of the application shall allow the status of a dormant company to the applicant and issue a certificate in such form as may be prescribed to that effect.

(3) The Registrar shall maintain a register of dormant companies in such form as may be prescribed.

(4) In case of a company which has not filed financial statements or annual returns for two financial years consecutively, the Registrar shall issue a notice to that company and enter the name of such company in the register maintained for dormant companies.

(5) A dormant company shall have such minimum number of directors, file such documents and pay such annual fee as may be prescribed to the Registrar to retain its dormant status in the register and may become an active company on an application made in this behalf accompanied by such documents and fee as may be prescribed.

(6) The Registrar shall strike off the name of a dormant company from the register of dormant companies, which has failed to comply with the requirements of this section.

⁹² มาตรา 455 แห่งพระราชบัญญัติบริษัท ค.ศ. 2013

3.3.2.1 เหตุการณ์พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด

มาตรา 455 บัญญัติไว้ว่า บริษัทใดๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการดำเนินการโครงการในอนาคต ถือครองทรัพย์สิน หรือถือครองทรัพย์สินทางปัญญาและไม่มีธุรกรรมทางบัญชีอันเป็นสาระสำคัญ (Significant Accounting Transaction) บริษัทดังกล่าวหรือบริษัทที่ไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆ อาจยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อขอรับสถานะบริษัทหยุดดำเนินกิจการชั่วคราว (Dormant Company) ได้ ทั้งนี้กฎหมายมิได้ให้นิยามความหมายของคำว่า ธุรกรรมทางบัญชีอันเป็นสาระสำคัญไว้ว่าอย่างไรเพียงแต่ระบุไว้ว่าเป็นธุรกรรมใดๆ ที่มีใช้ธุรกรรมดังต่อไปนี้

- 1) ค่าธรรมเนียมต่างๆที่บริษัทชำระแก่นายทะเบียน
- 2) เงินที่บริษัทชำระตามข้อกำหนดของกฎหมายฉบับนี้และกฎหมายฉบับอื่น
- 3) เงินที่เรียกเก็บค่าหุ้นเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ และ
- 4) เงินที่บริษัทชำระเป็นค่าบำรุงรักษาบริษัทและบันทึกต่างๆ (Payments For Maintenance of Its Office and Records.)

3.3.2.2 วิธีการขอจดทะเบียนการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

ระเบียบบริษัททั่วไป⁹³ ค.ศ. 2014 ข้อ 3 ซึ่งออกตามความในมาตรา 455 กำหนดว่า บริษัทสามารถยื่นแบบฟอร์ม MSC-1 เพื่อขอให้สถานะบริษัทเป็น Dormant Company โดยเสีย

⁹³ 3. Application for obtaining status of dormant company.- For the purposes of sub-section (1) of section 455, a company may make an application in Form MSC-1 along with such fee as provided in the Companies (Registration Offices and Fees) Rules, 2014 to the Registrar for obtaining the status of a Dormant Company in accordance with the provisions of section 455 after passing a special resolution to this effect in the general meeting of the company or after issuing a notice to all the shareholders of the company for this purpose and obtaining consent of at least 3/4th shareholders (in value):

Provided that a company shall be eligible to apply under this rule only, if-

(i) no inspection, inquiry or investigation has been ordered or taken up or carried out against the company;

(ii) no prosecution has been initiated and pending against the company under any law;

ค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนด โดยที่ก่อนหน้านั้นต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นโดยส่งหนังสือเชิญประชุมถึงผู้ถือหุ้นและได้รับความยินยอมของผู้ถือหุ้นอย่างน้อยจำนวน 3 ใน 4 หรือร้อยละ 75% (ตามมูลค่าของหุ้นมิใช่ตัวผู้ถือหุ้น) และบริษัทต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ถูกตรวจสอบ สอบสวนหรือได้มีคำสั่งให้ดำเนินการดังกล่าวต่อบริษัท
- 2) ถูกดำเนินคดีและเรื่องยังไม่เสร็จสิ้นไม่ว่าภายใต้กฎหมายใด
- 3) บริษัทที่มีเงินฝากของสาธารณชนซึ่งยังไม่ได้ส่งคืนหรือบริษัทผิดนัด

ชำระหนี้ หรือดอกเบี้ย

- 4) ค้างชำระหนี้เงินกู้ทั้งมีและไม่มีประกันเว้นแต่เจ้าหนี้ยินยอม
- 5) มีข้อขัดแย้งระหว่างผู้บริหารหรือเจ้าของบริษัท
- 6) ค้างชำระภาษี อากร ฯลฯ ใดที่ต้องชำระให้แก่รัฐบาลกลาง รัฐบาล

แห่งรัฐ หรือหน่วยงานท้องถิ่น

- 7) ค้างชำระค่าจ้างแก่ลูกจ้าง
- 8) นำหุ้นของบริษัทออกจำหน่ายในตลาดหลักทรัพย์ไม่ว่าภายในประเทศ

หรือต่างประเทศ

(iii) the company is neither having any public deposits which are outstanding nor the company is in default in payment thereof or interest thereon;

(iv) the company is not having any outstanding loan, whether secured or unsecured:

Provided that if there is any outstanding unsecured loan, the company may apply under this rule after obtaining concurrence of the lender and enclosing the same with Form MSC-1;

(v) there is no dispute in the management or ownership of the company and a certificate in this regard is enclosed with Form MSC-1;

(vi) the company does not have any outstanding statutory taxes, dues, duties etc. payable to the Central Government or any State Government or local authorities etc.;

(vii) the company has not defaulted in the payment of workmen's dues;

(viii) the securities of the company are not listed on any stock exchange within or outside India.

3.3.2.3 ผลของการจดทะเบียนพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

เมื่อนายทะเบียนอนุมัติคำขอ นายทะเบียนจะออกหนังสือรับรองให้ ชื่อว่าแบบฟอร์ม MSC-2 (Certificate of Status of A Dormant Company) และประกาศให้สาธารณชนรับรู้ในเว็บไซต์ www.mca.gov.in หรือเว็บไซต์อื่นใดที่กำหนดโดยรัฐบาลกลาง⁹⁴ ว่าบริษัทดังกล่าวมีสถานะปัจจุบันเป็น Dormant Company

ในระหว่างพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว บริษัทยังคงมีหน้าที่ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการปีละสองครั้ง แต่แต่ละครั้งห่างกันไม่เกิน 90 วัน
- 2) ยื่นแบบฟอร์ม MSC-3 (Return of Dormant Company) พร้อมแนบบงบแสดงฐานะทางการเงินที่รับรองโดยผู้สอบบัญชี (Duly Audited Statement of Financial Position) และ
- 3) เสียค่าธรรมเนียมรายปีตามที่กำหนดภายใน 30 วันนับแต่ระยะเวลาสิ้นสุดของปีบัญชี

บริษัทไม่ต้องมีการยื่นงบการเงินที่ได้รับการสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีอีกต่อไป⁹⁵

ทั้งนี้ตามระเบียบบริษัททั่วไปข้อ 6 บริษัทต้องมีกรรมการอย่างน้อยสองคน⁹⁶ ข้อ 7 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกรรมการ ผู้ถือหุ้น หุ้นของบริษัท บริษัทต้องแจ้งให้สำนักงานพาณิชย์⁹⁷

⁹⁴ 5. Register of dormant companies.- The Register maintained under the portal maintained by the Ministry of Corporate Affairs on its web-site www.mca.gov.in or any other website notified by the Central Government, shall be the register for dormant companies.

⁹⁵ 7. Return of dormant companies.- A dormant company shall file a “Return of Dormant Company” annually, inter-alia, indicating financial position duly audited by a chartered accountant in practice in Form MSC-3 along with such annual fee as provided in the Companies (Registration Offices and Fees) Rules, 2014 within a period of thirty days from the end of each financial year.

⁹⁶ 6. Minimum number of directors for dormant company.- A dormant company shall have a minimum number of three directors in case of a public company, two directors in case of a private company and one director in case of a One Person Company.

และข้อ 8 วรรคสองกำหนดว่า Dormant Company สามารถพักการดำเนินธุรกิจได้เป็นเวลา 5 ปี ติดต่อกันเท่านั้น หากสิ้นปีที่ 5 แล้วบริษัทยังไม่ขอกลับสู่สถานะปกติ (Active Company) นายทะเบียนจะเริ่มดำเนินการขีดยี่ห้อออกจากทะเบียนบริษัท⁹⁸

3.3.2.4 วิธีการขอกลับสู่สถานะปกติหลังการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

บริษัทสามารถกรอกและยื่นแบบฟอร์ม MSC-4 ต่อนายทะเบียนพร้อมชำระค่าธรรมเนียมและคืนแบบฟอร์ม MSC-3 เพื่อขอกลับคืนสู่สถานะปกติ (Active Company) เพื่อดำเนินธุรกิจต่อไป

3.3.2.5 ผลของการกลับคืนสู่สถานะปกติหลังการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

เมื่อนายทะเบียนอนุมัติคำขอ นายทะเบียนจะออกหนังสือรับรองให้ ชื่อว่าแบบฟอร์ม MSC-5 (Certificate of Status of An Active Company) จากนั้นบริษัทก็จะมีสถานะปกติ (Active Company) มีภาระหน้าที่ตามที่บริษัทพึงมีตามกฎหมาย เช่น ตั้งจัดทำบัญชี งบการเงิน จัดการให้ผู้สอบตรวจสอบงบดุล งบการเงิน ฯลฯ

3.3.2.6 กรณีมีการดำเนินธุรกิจขณะที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

ข้อบังคับทั่วไปบริษัท ข้อ 8⁹⁹ กำหนดว่า หากบริษัทที่อยู่ในสถานะ Dormant Company ฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ระบุไว้ในแบบฟอร์ม MSC-1 กล่าวคือ บริษัทถูกตรวจสอบ สอบสวน

⁹⁷ 7. Return of dormant companies.- . . . Provided that the company shall continue to file the return or returns of allotment and change in directors in the manner and within the time specified in the Act, whenever the company allots any security to any person or there is any change in the directors of the company.

⁹⁸ Provided that the Registrar shall initiate the process of striking off the name of the company if the company remains as a dormant company for a period of consecutive five years.

⁹⁹ 8. Application for seeking status of an active company.-

(3) Where a dormant company does or omits to do any act mentioned in the Grounds of application in Form MSC-1 submitted to Registrar for obtaining the status of dormant company, affecting its status of dormant company, the directors shall within seven days from such event, file an application, under sub-rule (1) of this rule, for obtaining the status of an active company.

(4) Where the Registrar has reasonable cause to believe that any company registered as 'dormant company' under his jurisdiction has been functioning in any manner,

หรือได้มีคำสั่งให้ดำเนินการดังกล่าวต่อบริษัท ถูกดำเนินคดีและเรื่องยังไม่เสร็จสิ้นไม่ว่าภายใต้กฎหมายใด บริษัทที่มีเงินฝากของสาธารณชนผิวนัดชำระหนี้ หรือดอกเบี้ย ค้างชำระหนี้เงินกู้ทั้งมีและไม่มีประกันเว้นแต่เจ้าหนี้ยินยอม มีข้อขัดแย้งระหว่างผู้บริหารหรือเจ้าของบริษัท ค้างชำระภาษีอากร ฯลฯ ใดที่ต้องชำระให้แก่รัฐบาลกลาง รัฐบาลแห่งรัฐ หรือหน่วยงานท้องถิ่น, ค้างชำระค่าจ้างแก่ลูกจ้างหรือ เป็นบริษัทที่นำหุ้นจำหน่ายในตลาดหลักทรัพย์ กรรมการของบริษัทต้องดำเนินการยื่นเรื่องขอให้บริษัทคืนสู่สถานะปกติ (Active Company) ภายในเจ็ดวันนับแต่ได้มีการฝ่าฝืนนั้น หรือหากนายทะเบียนพบว่าการดำเนินกิจการใดๆ ระหว่างอยู่ในสถานะ Dormant Company นายทะเบียนจะมีหนังสือไปสอบถาม และหากพบว่าบริษัทได้มีการดำเนินกิจการดังกล่าวจริง นายทะเบียนจะขีดชื่อบริษัทออกจากทะเบียน Dormant Company

สรุป

การเข้าสู่สถานะ Dormant Company ของกฎหมายบริษัทอินเดียสามารถเข้าสู่ได้สองทางคือโดยสมัครใจและโดยผลของกฎหมาย โดยสมัครใจสามารถทำได้โดยการยื่นแบบฟอร์ม MSC-1 พร้อมเอกสารแนบและเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้าตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนโดยผลของกฎหมายคือ มาตรา 455 (4) กำหนดว่าบริษัทที่ขาดส่งงบการเงินเป็นเวลาสองปีติดต่อกัน นายทะเบียนจะส่งชื่อบริษัทดังกล่าวเข้าสู่ทะเบียนบริษัทที่อยู่ในสถานะ Dormant Company และหากบริษัทดังกล่าวไม่มีความเคลื่อนไหวเป็นเวลาห้าปีติดต่อกันนายทะเบียนก็จะเริ่มดำเนินการขีดชื่อบริษัทออกจากทะเบียนบริษัทเช่นเดียวกันกับการเข้าสู่สถานะ Dormant Company โดยสมัครใจ

ทั้งนี้การเข้าสู่สถานะ Dormant Company โดยสมัครใจนั้นกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในสถานะนี้ได้เพียงห้าปีติดต่อกันเท่านั้น บริษัทจะต้องเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าธรรมเนียมรายปี และค่าธรรมเนียมขอคืนสู่สถานะปกติ (Active Company) โดยที่หากนายทะเบียนพบว่าระหว่างการอยู่ในสถานะ Dormant Company นั้น หากบริษัทฝ่าฝืนข้อกำหนดหรือนายทะเบียนตรวจสอบแล้วพบว่าบริษัทมีการดำเนินกิจการในระหว่างพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว นายทะเบียนจะขีดชื่อออกจากทะเบียน Dormant Company บริษัทก็จะกลับคืนสู่สถานะปกติ

directly or indirectly, he may initiate the proceedings for enquiry under section 206 of the Act and if, after giving a reasonable opportunity of being heard to the company in this regard, it is found that the company has actually been functioning, the Registrar may remove the name of such company from register of dormant companies and treat it as an active company.

3.3.3 การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด ตามกฎหมายฮ่องกง¹⁰⁰

บริษัทเอกชนจำกัด (Private Company) ที่ไม่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษเช่นเพื่อดำเนินธุรกิจธนาคาร ประกัน หลักทรัพย์และสินค้าล่วงหน้า (Futures) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ฯลฯ อาจได้รับสถานะ Dormant Company ได้ภายใต้มาตรา 5 ของพระราชกฤษฎีกาบริษัท ค.ศ. 2014 (Company Ordinance 2014) โดยการออกมติพิเศษ (Special Resolution) ให้กรรมการมีอำนาจแจ้งต่อนายทะเบียนระบุมความประสงค์ของบริษัทต้องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว หรือต้องการจะอยู่ในสภาพ Dormant Company โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้นในอัตราส่วนร้อยละ 75¹⁰¹ บริษัทดังกล่าวก็จะมีสถานะเป็นบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว ทั้งนี้บริษัทสามารถกำหนดให้สถานะดังกล่าวเริ่มต้นในวันที่ยื่นเรื่องต่อนายทะเบียน (Registrar of Companies) หรือระบุในมติพิเศษให้เป็นวันอื่นใดก็ได้ อย่างไรก็ตามบริษัทดังต่อไปนี้ไม่ได้รับอนุญาตให้พักการดำเนินกิจการ¹⁰²

- 1) สถาบันการเงินตามกฎหมายธนาคาร
- 2) ผู้รับประกันภัยตามกฎหมายประกันภัย
- 3) นายหน้าจดทะเบียนภายใต้กฎหมายหลักทรัพย์
- 4) ผู้ให้คำปรึกษาด้านการลงทุนภายใต้กฎหมายการค้าสินค้าโภคภัณฑ์
- 5) ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการค้าแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- 6) ทรัستیที่ได้รับการอนุมัติแล้ว
- 7) บริษัทที่มีสาขาที่ดำเนินธุรกิจตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น
- 8) บริษัทใดๆ ที่ดำเนินธุรกิจตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นในช่วงห้าปีที่ผ่านมา

3.3.3.1 เหตุการณ์พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด

บริษัทอาจได้รับสถานะ Dormant Company ได้ภายใต้พระราชกฤษฎีกาบริษัท ค.ศ. 2014 (Company Ordinance 2014) มาตรา 5 โดยสมัครใจ บริษัทที่จัดตั้งขึ้นและไม่มีธุรกรรม

¹⁰⁰ Deloitte Touche Tohmatsu, **Financial Reporting in Hong Kong** (Hong Kong: Walters Kluwer Business, 2008), p. 16.

¹⁰¹ Eltoma Corporate Service Ltd., **When can a Company Be Classified as Dormant in Hong Kong**, Retrieved April 30, 2015 from <http://eltoma-global.com/en/knowledge-base/how-to-classify-a-dormant-company-in-hong-kong.html>

¹⁰² มาตรา 5 อนุมาตรา 7 แห่งพระราชกฤษฎีกาบริษัท ค.ศ. 2014 (Company Ordinance 2014)

ทางบัญชีอันเป็นสาระสำคัญ (Significant Accounting Transaction)¹⁰³ อาจจัดให้มีมติพิเศษและให้กรรมการบริษัทนำมติพิเศษยื่นต่อนายทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อขอรับสถานะพักการดำเนินกิจการชั่วคราว (Dormant Company)¹⁰⁴

3.3.3.2 วิธีการขอจดทะเบียนการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

บริษัทจัดให้มีมติพิเศษและยื่นต่อนายทะเบียนระบุความประสงค์ว่าบริษัทต้องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว หรือต้องการจะอยู่ในสภาพ Dormant Company โดยบริษัทสามารถกำหนดให้สถานะดังกล่าวเริ่มต้นในวันที่ยื่นเรื่องต่อนายทะเบียน (Registrar of Companies) หรือระบุในมติพิเศษให้เป็นวันใดก็ได้ เช่น กรณีบริษัทยื่นมติดังกล่าวในวันที่ 1 มิถุนายน 2558 ก็สามารถกำหนดให้วันที่ 1 มิถุนายน 2558 เป็นวันที่บริษัทเข้าสู่สถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้ หรือหากยื่นมติในวันที่ 1 มิถุนายน 2558 แต่ในมติกำหนดให้บริษัทเข้าสู่สถานะพักกิจการชั่วคราวในวันที่ 1 กรกฎาคม 2558 ก็สามารถทำได้เช่นกัน ดังนั้นกรณีที่สอง บริษัทก็จะเข้าสู่สถานะพักกิจการชั่วคราวในวันที่ 1 กรกฎาคม 2558 ไม่ใช่วันที่ยื่นมติดังกล่าว

3.3.3.3 ผลของการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

บริษัทที่มีสถานภาพ Dormant ในฮ่องกงได้รับการยกเว้นการดำเนินการหลายประการ อาทิเช่น ไม่ต้องจัดให้มีการประชุมสามัญประจำปี ไม่ต้องจัดทำงบการเงินรายปี ไม่ต้อง

¹⁰³ Kaizen Certified Public Accountants Limited, Hong Kong Company
Maintenance and Compliance Guide (13)-Application for Dormant Status,
Retrieved April 30, 2015 from <http://www.bycpa.com/html/news/20076/538.html>

¹⁰⁴ Section 5

(1) If a qualified private company passes a special resolution specified in subsection (2), and the resolution is delivered to the Registrar for registration, the company is a dormant company for the purposes of Parts 9, 10 and 12 as from the date mentioned in subsection (2)(a) as declared by the resolution.

(2) The special resolution specified for the purposes of subsection (1) is one—

(a) declaring that the qualified private company will become dormant as from—

(i) the date of delivery of that resolution to the Registrar; or

(ii) any later date that is specified in that resolution; and

(b) authorizing the directors to deliver that resolution to the Registrar for registration.

แต่งตั้งผู้สอบบัญชี อีกทั้งยังไม่ต้องยื่นรายงานประจำปีอีกด้วย (Annual Report) อย่างไรก็ตามบริษัทดังกล่าวยังมีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมบริษัทรายปี (Annual Business Registration Fee) ในอัตรา 2,600 เหรียญฮ่องกงและแจ้งให้นายทะเบียนทราบกรณีมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน เช่น การเปลี่ยนแปลงกรรมการ ผู้ถือหุ้น หรือที่ตั้งบริษัท ทั้งนี้บริษัทยังต้องมีกรรมการและผู้ถือหุ้นบริษัทอย่างน้อย 1 คน¹⁰⁵

3.3.3.4 วิธีการขอกลับสู่ทะเบียนบริษัทเนื่องมาจากยุติการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

กรณีบริษัทที่อยู่ในสถานะ Dormant Company มีความประสงค์จะเลิกสถานะ Dormant Company แล้วกลับมาเป็นสถานะปกติ (Active Company) ก็สามารถทำได้ด้วยการออกมติพิเศษระบุมความประสงค์ว่าต้องการให้บริษัทกลับมาเป็นธุรกิจทางบัญชีอีกครั้งและยื่นมติดังกล่าวแก่นายทะเบียน บริษัทก็จะฟื้นสภาพ Dormant กลับมาอยู่ในสถานะปกตินับแต่วันที่ได้อื่นเอกสารดังกล่าว

3.3.3.5 ผลของการกลับคืนสู่สถานะปกติ

เมื่อบริษัทนั้นสิ้นสถานะ Dormant Company และกลับคืนสู่สถานะบริษัทปกติ (Active Company) ไม่ได้รับสิทธิพิเศษที่ได้รับการยกเว้นอีกต่อไป มีหน้าที่ต่างๆตามปกติเช่นต้องยื่นงบการเงินที่ได้รับการสอบบัญชีจากผู้สอบเป็นต้น

3.3.3.6 กรณีมีการดำเนินกิจการขณะที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

หากบริษัทที่อยู่ในสถานะ Dormant เข้าดำเนินการธุรกิจทางบัญชีขณะที่ยังอยู่ในสถานะดังกล่าวจะทำให้

- 1) บริษัทนั้นสิ้นสถานะ Dormant Company และไม่ได้รับสิทธิพิเศษที่ได้รับการยกเว้นให้ และ
- 2) ผู้ถือหุ้นที่รับรู้หรือควรรู้ถึงธุรกรรมดังกล่าวและกรรมการทุกคนของบริษัทต้องรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมส่วนตัวต่อหนี้สินหรือภาระใดๆ ของบริษัทที่เกิดขึ้นจากธุรกรรมดังกล่าว

สรุป

การเข้าสู่สถานะ Dormant Company ของกฎหมายบริษัทฮ่องกงสามารถเข้าสู่ได้ทางเดียวคือโดยทางสมัครใจ กล่าวคือ คือมาตรา 5 ของพระราชกฤษฎีกาบริษัท ค.ศ. 2014 (Company Ordinance 2014) บัญญัติว่า บริษัทจะเป็นบริษัทที่มีสถานะภาพ Dormant หากในช่วงเวลาที่ผ่าน

¹⁰⁵ Kaizen Certified Public Accountants Limited, *op.cit.*

มาบริษัทไม่มีธุรกรรมใดๆทางบัญชีเกิดขึ้นเลย และสิ้นสุดจากสถานะภาพ Dormant เมื่อมีธุรกรรมทางบัญชีเกิดขึ้น โดยธุรกรรมที่ว่านั้นไม่ให้นำรวมธุรกรรมดังต่อไปนี้

- 1) ค่าหุ้นที่เรียกเก็บเมื่อเริ่มจัดตั้งบริษัท
- 2) ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายที่บริษัทมีหน้าที่ต้องชำระ

ในช่วงที่อยู่ในสถานะหยุดดำเนินการธุรกิจชั่วคราว บริษัทได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดให้มีการประชุมสามัญประจำปี ไม่ต้องจัดทำงบการเงินรายปี ไม่ต้องแต่งตั้งผู้สอบบัญชี อีกทั้งยังไม่ต้องยื่นรายงานประจำปี (Annual Report) อีกด้วย

ทั้งนี้การเข้าสู่สถานะ Dormant Company นั้นกฎหมายมิได้กำหนดระยะเวลาในการดำรงสถานะนี้ไว้แต่อย่างใด กล่าวคือสามารถดำรงสถานะ Dormant Company ไปได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา อย่างไรก็ตามบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจยังคงมีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีๆละ 2,600 ดอลลาร์ฮ่องกง¹⁰⁶ และแจ้งให้นายทะเบียนทราบในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน เช่น เปลี่ยนแปลงกรรมการ กรรมการ ผู้ถือหุ้น ที่ตั้งบริษัท โดยที่บริษัทที่อยู่ในสถานะพักกิจการต้องมีต้องมีกรรมการและผู้ถือหุ้นของบริษัทอย่างน้อย 1 คน

อนึ่งหากนายทะเบียนพบว่าระหว่างการอยู่ในสถานะ Dormant Company บริษัทเข้าดำเนินการธุรกรรมทางบัญชี เช่น มีรายได้ หรือชำระค่าใช้จ่าย จะทำให้บริษัทนั้นสิ้นสถานะ Dormant Company และไม่ได้รับสิทธิพิเศษที่ได้รับการยกอีกต่อไป และผู้ถือหุ้นที่รับรู้หรือควรรู้ถึงธุรกรรมดังกล่าวและกรรมการทุกคนของบริษัทต้องรับผิดชอบต่อการดำเนินการส่วนตัวต่อหนี้สินหรือภาระใดๆของบริษัทที่เกิดขึ้นจากธุรกรรมดังกล่าว

3.3.4 การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด ตามกฎหมายสิงคโปร์

สำหรับการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวนั้นพระราชบัญญัติบริษัท ค.ศ. 1994 มาตรา 205 (2)¹⁰⁷ ของประเทศสิงคโปร์บัญญัติไว้ว่า บริษัทใดๆ จะมีสถานะภาพ Dormant หากบริษัทไม่มีธุรกรรมทางบัญชี (Accounting Transaction) ตลอดช่วงปีที่ผ่านมาและบริษัทดังกล่าวจะสิ้นสถานะภาพการเป็น Dormant Company เมื่อปรากฏว่าบริษัทนั้นมีธุรกรรมใดๆ ทางบัญชี

¹⁰⁶ *Ibid.*

¹⁰⁷ (2) A company is dormant during a period in which no accounting transaction occurs; and the company ceases to be dormant on the occurrence of such a transaction.

3.3.4.1 เหตุการณ์พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด

การเข้าสู่สถานภาพ Dormant Company ของกฎหมายสิงคโปร์เป็นไปโดยผลของกฎหมาย กล่าวคือ มาตรา 205 ปี (2) บัญญัติว่า บริษัทอยู่ในสถานะ Dormant หากในช่วงเวลาที่ผ่านมานี้ไม่ปรากฏว่าบริษัทมีธุรกรรมใดๆทางบัญชีเกิดขึ้นเลย

3.3.4.2 วิธีการขอจดทะเบียนการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

บริษัทในสิงคโปร์ไม่จำเป็นต้องยื่นคำขอหรือดำเนินการขอจดทะเบียนใดๆ เนื่องจากการเข้าสู่สถานภาพ Dormant Company เป็นไปโดยผลของกฎหมายตามมาตรา 205 ปี (2)

3.3.4.3 ผลของการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

บริษัทได้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อบังคับทางการสอบบัญชี (Audit Requirements) กล่าวคือบริษัทมีภาระต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ไม่ต้องให้ผู้สอบบัญชีรับรอง สำเนาบกำไรขาดทุน และงบดุล หรืองบดุลรวมของบริษัทที่ต้องส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นตามมาตรา 203

2) มาตรา 203 มีผลต่อการงดเว้นการอ้างอิงต่อรายงานผู้สอบบัญชีหรือสำเนารายงานผู้สอบบัญชี (Section 203 Has Effect With The Omission of Any Reference to The Auditor's Report or a Copy Of The Report)

3) ไม่ต้องส่งสำเนารายงานผู้สอบบัญชีต่อที่ประชุมสามัญบริษัท

ทั้งนี้ ระหว่างอยู่ในสถานะ Dormant Company ทั้งนี้บริษัทยังคงมีหน้าที่ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้¹⁰⁸

1) สำหรับปีแรกของการอยู่ในสถานะ Dormant Company บริษัทต้องยื่นคำขอขอยกเว้นการยื่นแบบฟอร์ม ภาษี ซี (Corporate Tax Return) ต่อสำนักงานสรรพากรของสิงคโปร์ (Internal Revenue Authority of Singapore: IRAS) และในปีถัดไปบริษัทก็ไม่ต้องยื่นแบบฟอร์มภาษีต่อ IRAS เว้นแต่จะมีรายได้เข้ามาในบริษัท

2) จัดทำบัญชีที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ มาตรฐานการบัญชีของสิงคโปร์โดยไม่ต้องมีการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาต SFRS/IFRS (Prescribed Singapore Accounting Standards)

3) จัดให้มีการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้น และ

4) จัดทำและนำส่งรายงานประจำปี (Annual Return) ของบริษัทต่อนายทะเบียนโดยปรากฏข้อความตามที่กฎหมายกำหนด

¹⁰⁸ ECRA Pte Ltd., **Dormant Company Filing**, Retrieved April 30, 2015 from

3.3.4.4 วิธีการขอกลับสู่สถานะปกติจากการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

เนื่องจากการเข้าสู่สถานะภาพ Dormant Company ของบริษัทในสิงคโปร์เป็นไปโดยผลของกฎหมาย การออกจากสถานภาพดังกล่าวเข้าสู่สถานะภาพปกติก็เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมาย โดยไม่ต้องมีการยื่นแบบฟอร์มใดๆ กล่าวคือ มาตรา 205 ปี (2) บัญญัติว่า บริษัทจะเป็นบริษัทที่มีสถานะภาพ Dormant หากในช่วงเวลาที่ผ่านมามีบริษัทไม่มีธุรกรรมใดๆ ทางบัญชีเกิดขึ้นเลย และสิ้นสุดจากสถานภาพ Dormant เมื่อมีธุรกรรมทางบัญชีเกิดขึ้น โดยธุรกรรมที่ว่านั้นไม่ให้นำรวมธุรกรรมดังต่อไปนี้

- 1) การเข้าซื้อหุ้นของบริษัทโดยผู้ถือหุ้นในหนังสือบริคณห์ของบริษัท
- 2) การแต่งตั้งเลขานุการบริษัทภายใต้มาตรา 171
- 3) การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายใต้มาตรา 205
- 4) ค่าบำรุงรักษาสำนักงานที่ได้จดทะเบียนภายใต้มาตรา 142, 143 และ 144
- 5) ค่าเก็บรักษาทะเบียนหุ้น และสมุดทะเบียนหุ้นภายใต้มาตรา 88, 131, 173, 189 และ 191
- 6) การชำระค่าปรับให้แก่นายทะเบียนภายใต้มาตรา 409 (4)
- 7) เหตุอื่นที่ได้ระบุไว้

3.3.4.5 ผลของการกลับคืนสู่ทะเบียนของบริษัท

บริษัทมีหน้าที่ต้องจัดทำงบการเงินและจัดให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและส่งมอบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.3.4.6 กรณีมีการดำเนินกิจการขณะที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

กรณีไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใด บริษัทก็เพียงแค่ ดำเนินการไปตามลักษณะบริษัทสถานะปกติที่ไม่ได้อยู่ในสถานะ Dormant Company และแจ้งต่อสำนักงานสรรพากรของสิงคโปร์ (IRAS) ว่าบริษัทจะกลับมาดำเนินธุรกิจภายในหนึ่งเดือนนับจากที่มีรายได้หรือธุรกรรมเกิดขึ้น¹⁰⁹

สรุป

การเข้าสู่สถานะ Dormant Company ของกฎหมายบริษัทสิงคโปร์สามารถเข้าสู่ได้ทางเดียวคือโดยผลของกฎหมาย กล่าวคือมาตรา 205 ปี (2) บัญญัติว่า บริษัทใดจะเป็นบริษัทที่มี

¹⁰⁹ **Dormant Companies**, Retrieved April 30, 2015 from <https://www.iras.gov.sg/irashome/Businesses/Companies/Managing-Taxes-for-Dormant-Companies-or-Companies-Closing-Down/Dormant-Companies/>

สถานภาพ Dormant หากในช่วงเวลาที่ผ่านมามีบริษัทไม่มีธุรกรรมใดๆ ทางบัญชีเกิดขึ้นเลย และบริษัทจะสิ้นสุดจากสถานภาพ Dormant เมื่อมีธุรกรรมทางบัญชีเกิดขึ้น ทั้งนี้ ธุรกรรมที่เกิดขึ้นนั้นไม่ให้รวมธุรกรรมดังต่อไปนี้

- 1) การเข้าซื้อหุ้นของบริษัทโดยผู้ถือหุ้นในหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัท
- 2) การแต่งตั้งเลขานุการบริษัทภายใต้มาตรา 171
- 3) การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีภายใต้มาตรา 205
- 4) ค่าบำรุงรักษาสำนักงานที่ได้จดทะเบียนภายใต้มาตรา 142, 143 และ 144
- 5) ค่าเก็บรักษาทะเบียนหุ้น และสมุดทะเบียนหุ้นภายใต้มาตรา 88, 131, 173, 189 และ 191
- 6) การชำระค่าปรับให้แก่นายทะเบียนภายใต้มาตรา 409 (4)
- 7) เหตุอื่นที่ได้ระบุไว้

ในช่วงที่อยู่ในสถานะหยุดดำเนินธุรกิจชั่วคราว บริษัทยังมีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ มาตรฐานการบัญชีของสิงคโปร์ SFRS/IFRS (Prescribed Singapore Accounting Standards) จัดให้มีการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้น ตลอดจนจัดทำและนำเสนอรายงานประจำปี (Annual Return) ของบริษัทต่อนายทะเบียนโดยปรากฏข้อความตามที่กฎหมายกำหนด

การเข้าสู่สถานะ Dormant Company นั้นกฎหมายมิได้กำหนดระยะเวลาในการดำรงสถานะนี้ไว้แต่อย่างใดอีกทั้งไม่ปรากฏว่าบริษัทต้องเสียค่าธรรมเนียมใดๆในการคงอยู่ในสถานะ Dormant Company โดยที่หากนายทะเบียนพบว่าระหว่งการอยู่ในสถานะ Dormant Company นั้น หากบริษัทมีการดำเนินธุรกิจขณะที่อยู่ในสถานะ Dormant Company กรณีไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใด บริษัทก็เพียงแต่ ดำเนินการไปตามลักษณะบริษัทสถานะปกติที่ไม่ได้อยู่ในสถานะ Dormant Company เท่านั้น

3.4 ตารางเปรียบเทียบ

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของกฎหมายและหลักเกณฑ์ของประเทศต่างๆ จึงได้ทำตารางเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 ความแตกต่างของกฎหมายและหลักเกณฑ์ของประเทศต่างๆ

หลักการ	ประเทศ	รายละเอียด
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	อังกฤษ	พระราชบัญญัติบริษัท ค.ศ. 2006 มาตรา 480
	อินเดีย	พระราชบัญญัติบริษัท ค.ศ. 2013 มาตรา 455
	ฮ่องกง	พระราชกฤษฎีกาบริษัท ค.ศ. 2014 มาตรา 5
	สิงคโปร์	พระราชบัญญัติบริษัท ค.ศ. 1994 มาตรา 205 ปี
การเข้าสู่สถานะ Dormant Company	อังกฤษ	โดยผลของกฎหมาย
	อินเดีย	โดยสมัครใจและโดยผลของกฎหมาย
	ฮ่องกง	โดยสมัครใจ
	สิงคโปร์	โดยผลของกฎหมาย
เหตุการณ์พักการดำเนินธุรกิจ ชั่วคราวของบริษัทจำกัด	อังกฤษ	บริษัทไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆตั้งแต่วันที่จดทะเบียนหรือบริษัทไม่มีความเคลื่อนไหวตั้งแต่สิ้นปีการเงินที่ผ่านมา (Previous Financial Year) และเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด
	อินเดีย	บริษัทใดๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการดำเนินการโครงการในอนาคต ถือครองทรัพย์สิน หรือถือครองทรัพย์สินทางปัญญาและไม่มีธุรกรรมทางบัญชีอันเป็นสาระสำคัญ (Significant Accounting Transaction) หรือบริษัทที่ไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆ
	ฮ่องกง	บริษัทที่จัดตั้งขึ้นและไม่มีธุรกรรมทางบัญชีอันเป็นสาระสำคัญ
	สิงคโปร์	บริษัทที่ไม่มีธุรกรรมใดๆทางบัญชีในช่วงรอบปีที่ผ่านมา
วิธีการขอลดทะเบียนการพักการ ดำเนินธุรกิจชั่วคราว	อังกฤษ	ไม่ต้องยื่นแบบฟอร์ม
	อินเดีย	ยื่นแบบฟอร์ม
	ฮ่องกง	ยื่นมติพิเศษของบริษัท
	สิงคโปร์	ไม่ต้องยื่นแบบฟอร์ม
ผลของการพักการดำเนินธุรกิจ ชั่วคราว	อังกฤษ	ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจัดทำและยื่นงบการเงินที่ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
	อินเดีย	ได้รับการยกเว้นไม่ต้องยื่นงบการเงินที่ได้รับการสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หลักการ	ประเทศ	รายละเอียด
หน้าที่ต้องปฏิบัติระหว่างอยู่ในสถานะ Dormant Company	ฮ่องกง	ได้รับการยกเว้น ไม่ต้องจัดให้มีการประชุมสามัญประจำปี ไม่ต้องจัดทำงบการเงินรายปี ไม่ต้องแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และ ไม่ต้องยื่นรายงานประจำปี
	สิงคโปร์	ได้รับการยกเว้นไม่ต้องดำเนินการที่เกี่ยวกับข้อบังคับทางการสอบบัญชี (Audit Requirements) ดังต่อไปนี้ (ก) ไม่ต้องให้ผู้สอบบัญชีรับรอง สำเนางบกำไรขาดทุน และงบดุล หรืองบดุลรวมของบริษัทที่ต้องส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นตามมาตรา 203 (ข) มาตรา 203 มีผลต่อการงดเว้นการอ้างอิงต่อรายงานผู้สอบบัญชีหรือสำเนารายงานผู้สอบบัญชี (ค) ไม่ต้องส่งสำเนารายงานผู้สอบบัญชีต่อที่ประชุมสามัญบริษัท
	อังกฤษ	จัดทำและยื่นรายงานประจำปีพร้อมเสียดำเนินการจำนวน 13 ปอนด์สเตอร์ลิง จัดทำและยื่นบัญชีแบบไม่ต้องสอบบัญชีต่อ Company House แจ้งให้นายทะเบียนทราบกรณีมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน เช่นกรรมการ ผู้ถือหุ้น ที่ตั้งบริษัท
	อินเดีย	จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการปีละสองครั้ง จัดทำและยื่นแบบฟอร์ม MSC-3 พร้อมแนบรายละเอียดฐานะทางการเงินที่รับรองโดยผู้สอบบัญชีและเสียดำเนินการรายปีตามตารางที่กำหนด
	ฮ่องกง	ชำระค่าธรรมเนียมบริษัทรายปีในอัตรา 2,600 ดอลลาร์ฮ่องกง แจ้งให้นายทะเบียนทราบกรณีมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน เช่นกรรมการ ผู้ถือหุ้น ที่ตั้งบริษัท โดยต้องมีกรรมการและผู้ถือหุ้นบริษัทอย่างน้อย 1 คน
	สิงคโปร์	จัดให้มีการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้น จัดทำและนำส่งรายงานประจำปี (Annual Return) ของบริษัทต่อนายทะเบียนโดยปรากฏข้อความตามที่

หลักการ	ประเทศ	รายละเอียด
		กฎหมายกำหนดและชำระค่าธรรมเนียม 20 ดอลลาร์สิงคโปร์
		จัดทำและยื่นบัญชีที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของมาตรฐานการบัญชีของสิงคโปร์ Sfrs/lfrs (Prescribed Singapore Accounting Standards)
ระยะเวลาที่อนุญาตให้อยู่ในสถานะ Dormant Company	อังกฤษ	ไม่มีกำหนดระยะเวลา
	อินเดีย	ไม่เกิน 5 ปี
	ฮ่องกง	ไม่มีกำหนดระยะเวลา
	สิงคโปร์	ไม่มีกำหนดระยะเวลา
ระยะเวลาที่อนุญาตให้อยู่ในสถานะ Dormant Company	อังกฤษ	ไม่มีกำหนดระยะเวลา
	อินเดีย	ไม่เกิน 5 ปี
	ฮ่องกง	ไม่มีกำหนดระยะเวลา
	สิงคโปร์	ไม่มีกำหนดระยะเวลา
วิธีการขอลับสู่ทะเบียนบริษัทเนื่องมาจากยุติการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว	อังกฤษ	ไม่ต้องดำเนินการใดๆต่อนายทะเบียนบริษัทแต่ต้องแจ้งให้สำนักงานศุลกากรและภาษี (Her Majesty Revenue & Customs: HMRC) ทราบ ว่าบริษัทจะกลับมาดำเนินธุรกิจภายในหนึ่งเดือนนับจากที่มีรายได้หรือธุรกรรมเกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ทางการยื่นแบบฟอร์มและการเสียภาษี
	อินเดีย	ยื่นแบบฟอร์ม MSC-4 ต่อนายทะเบียนพร้อมชำระค่าธรรมเนียม ตามอัตราที่กำหนด
	ฮ่องกง	ยื่นมติพิเศษของบริษัทต่อนายทะเบียนว่าบริษัทจะกลับมาดำเนินกิจการ
	สิงคโปร์	ไม่ต้องดำเนินการใดๆต่อนายทะเบียนบริษัทแต่ต้องแจ้งต่อสำนักงานสรรพากรของสิงคโปร์ (IRAS) ว่าบริษัทจะกลับมาดำเนินธุรกิจภายในหนึ่งเดือนนับจากที่มีรายได้หรือธุรกรรมเกิดขึ้น
ผลของการกลับคืนสู่สถานะปกติ	อังกฤษ	บริษัทมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของบริษัทสถานะปกติทั่วไป
	อินเดีย	บริษัทมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของบริษัทสถานะปกติทั่วไป
	ฮ่องกง	บริษัทมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของบริษัทสถานะปกติทั่วไป
	สิงคโปร์	บริษัทมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของบริษัทสถานะปกติทั่วไป

หลักการ	ประเทศ	รายละเอียด
กรณีมีการดำเนินธุรกิจขณะที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว	อังกฤษ	บริษัทสิ้นสภาพสถานะการเป็น Dormant Company บริษัทต้องดำเนินการไปตามลักษณะบริษัทสถานะปกติที่ไม่ได้อยู่ในสถานะ Dormant Company
	อินเดีย	หากบริษัทที่อยู่ในสถานะ Dormant Company ฝ่าฝืนข้อกำหนด กรรมการของบริษัทต้องดำเนินการยื่นเรื่องขอให้บริษัทคืนสู่สถานะปกติ (Active Company) ภายใน 7 วันนับแต่ได้มีการฝ่าฝืนนั้น หรือหากนายทะเบียนพบว่าการดำเนินกิจการใดๆ ระหว่างอยู่ในสถานะ Dormant Company นายทะเบียนจะมีหนังสือไปสอบถาม และหากพบว่าบริษัทได้มีการดำเนินกิจการดังกล่าวจริง นายทะเบียนจะขีดชื่อบริษัทออกจากทะเบียน Dormant Company
	ฮ่องกง	หากบริษัทที่อยู่ในสถานะ Dormant Company เข้าดำเนินการธุรกรรมทางบัญชีขณะที่ยังอยู่ในสถานะดังกล่าวจะทำให้ (ก) บริษัทนั้นสิ้นสถานะ Dormant Company และ ไม่ได้รับสิทธิพิเศษที่ได้รับการยกเว้นให้ และ (ข) ผู้ถือหุ้นที่รับรู้หรือควรรู้ถึงธุรกรรมดังกล่าวและกรรมการทุกคนของบริษัทต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว ต่อหนี้สินหรือภาระใดๆ ของบริษัทที่เกิดขึ้นจากธุรกรรมดังกล่าว
	สิงคโปร์	ไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใด บริษัทเพียงแต่ดำเนินการไปตามลักษณะบริษัทสถานะปกติที่ไม่ได้อยู่ในสถานะ Dormant Company ไม่ต้องดำเนินการใดๆ ต่อนายทะเบียนบริษัทแต่ต้องแจ้งต่อสำนักงานสรรพากรของสิงคโปร์ (IRAS) ว่าบริษัทจะกลับมาดำเนินธุรกิจภายในหนึ่งเดือนนับจากวันที่มีรายได้หรือธุรกรรมเกิดขึ้น

3.5 ความหมายของคำว่า Dormant Company ในกฎหมายต่างประเทศ

กฎหมายอังกฤษกำหนดว่าบริษัทใดๆจะมีสถานะ Dormant Company หากบริษัทนั้นๆไม่มีธุรกรรมทางบัญชีอันมีสาระสำคัญ (Significant Account Transaction) เช่นรายได้ที่เกิดจากการขายสินค้าหรือบริการหรือรายได้จากดอกเบี้ยของบัญชีเงินฝากธนาคารตั้งแต่จัดตั้งบริษัทหรือในช่วงปีภาษีที่ผ่านมา

ประเทศอินเดียกำหนดว่าเงื่อนไขว่าบริษัทใดๆจะมีสถานะ Dormant Company หากบริษัทนั้นๆ ไม่มีธุรกรรมทางบัญชีที่มีสาระสำคัญ (Significant Account Transaction)

ฮ่องกงหรือเขตเศรษฐกิจพิเศษฮ่องกง ประเทศจีน กำหนดเงื่อนไขว่าบริษัทใดๆจะมีสถานะ Dormant Company หากบริษัทนั้นๆ ไม่มีธุรกรรมทางบัญชีที่มีสาระสำคัญ

ส่วนประเทศสิงคโปร์ กำหนดเงื่อนไขว่าบริษัทใดๆ จะมีสถานะ Dormant Company หากบริษัทนั้นๆไม่มีธุรกรรมทางบัญชีที่มีสาระสำคัญในรอบบัญชีที่ผ่านมาปีเช่นกัน

จะเห็นได้ว่ากฎหมายของทั้งสี่ประเทศมีความเหมือนกัน คือ การที่นิติบุคคลใดจะมีสถานะ Dormant Company ได้นั้น นอกจากนิติบุคคลบริษัทดังกล่าวต้องไม่มีธุรกรรมทางบัญชีอันมีสาระสำคัญแล้วยังต้องมีกฎหมายบัญญัติการมีขึ้นมารองรับสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวดังกล่าวด้วย

ส่วนประเทศไทยไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำกับดูแลนิติบุคคลรูปบริษัทจำกัด จึงมักมีผู้เข้าใจผิดเสมอว่าบริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการหรือไม่มีธุรกรรมในทางการค้าใดๆ คือบริษัทที่พักการดำเนินกิจการชั่วคราว ซึ่งความเข้าใจดังกล่าวไม่ใช่ความเข้าใจที่ถูกต้อง เนื่องจากแม้ว่าบริษัทดังกล่าวจะไม่ประกอบกิจการใดๆ แต่บริษัทนั้นก็ยังมีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด เช่นต้องจัดทำบัญชีและงบการเงิน แต่งตั้งผู้สอบบัญชี จัดให้มีการสอบบัญชีและนำส่งงบการเงินที่ผ่านการสอบบัญชีโดยผู้สอบแล้วต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และต่อหน่วยงานของกรมสรรพากร ซึ่งแท้ที่จริงแล้วหากตรวจสอบสถานะบริษัทดังกล่าวกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าก็ยังคงพบว่าบริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการหรือไม่ประกอบกิจการใดเลยดังกล่าวนั้นยังคงมีสถานะ “ยังดำเนินกิจการอยู่” และมีภาระหน้าที่ต้องปฏิบัติเยี่ยง บริษัทที่ประกอบกิจการทั่วไปซึ่งก็มีสถานะ “ยังดำเนินกิจการอยู่” เหมือนกัน โดยอาจไม่มีภาษีรายได้นิติบุคคลให้ต้องชำระเท่านั้น ในขณะที่บริษัทที่พักการดำเนินกิจการชั่วคราว หรืออยู่ในสถานะ Dormant Company นั้นนอกจากจะได้รับการยกเว้นให้ไม่ต้องดำเนินการดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีข้อกำหนดรับรองการมีอยู่ของสถานะดังกล่าวอีกด้วย มิฉะนั้นก็จะเป็นได้เพียงบริษัทที่ไม่ดำเนินธุรกิจแต่ยังคงดำเนินกิจการอยู่ (Non Trading Company But Still Being An Active Company.)

3.6 ความแตกต่างของบริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการ (Non-Trading Company) บริษัทที่ พักการดำเนินกิจการชั่วคราว Dormant Company และบริษัทร้าง (Defunct Company)

อังกฤษให้ความหมายของคำว่าบริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการว่า เป็นบริษัทที่แม้ไม่ได้ดำเนินธุรกิจหรือกิจการใดๆ แต่ก็ยังคงมีธุรกรรมทางบัญชีต่างๆที่ต้องจัดทำและบันทึกบัญชี หรือยังคงมีรายจ่ายทางธุรกิจซึ่งอาจเป็นค่าเช่า ค่าธรรมเนียมธนาคารหรือค่าบริการทางกฎหมายและต้องแสดงค่าใช้จ่ายดังกล่าวในบัญชีของบริษัท¹¹⁰ ส่วนประเทศอินเดียกำหนดนิยามของคำนี้ไว้ในกฎหมายมาตรา 455 ว่าหมายถึงบริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการทางการค้าหรือไม่มีธุรกรรมทางบัญชีที่สำคัญในช่วงสองปีที่ผ่านมา หรือยังไม่ได้ยื่นงบการเงินในช่วงสองปีที่ผ่านมา ในส่วนฮ่องกงระบุว่าความหมายของคำว่า Dormant Company และ Non-Trading Company นั้นไม่มีความละม้ายคล้ายคลึงกันเลย (Non-Synonymous)¹¹¹ เนื่องจากการที่จะเป็น Dormant Company ตามกฎหมายได้นั้น นอกจากจะไม่มีธุรกรรมทางบัญชีในรอบที่ผ่านมาแล้วบริษัทยังต้องมีมติพิเศษและยื่นคำร้องขออยู่ในสถานะ Dormant Company ด้วย บริษัทนั้นๆจึงจะมีสถานะเป็นบริษัทที่พักการดำเนินกิจการชั่วคราวได้ ประเทศสิงคโปร์

จากนิยามของกฎหมายต่างประเทศ อาจสรุปได้ว่า บริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการนั้นหมายถึงบริษัทโดยทั่วไปที่อาจไม่มีธุรกรรมการซื้อขาย และอาจมีหรือไม่มีรายได้จากแหล่งใดๆแต่ยังคงมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องดำเนินการเหมือนเช่นบริษัททั่วไปที่ดำเนินกิจการค้าตามปกติ (Active Company) เช่นต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้น หรือจัดทำบัญชีและให้มีการสอบบัญชีงบการเงินโดยผู้สอบบัญชีผู้ได้รับอนุญาต ในขณะที่บริษัทที่พักการดำเนินกิจการชั่วคราว (Dormant Company) หมายถึงบริษัทที่ไม่มีธุรกรรมทางบัญชีที่อาจเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดและอาจต้องยื่นคำร้องเพื่อเข้าสู่สถานะนี้เช่นบริษัทในประเทศอินเดีย ที่ต้องยื่นแบบฟอร์มตามที่กฎหมายกำหนดหรือในฮ่องกงที่ต้องยื่นคำร้องและมติพิเศษของบริษัท ซึ่งแม้กฎหมายอังกฤษและสิงคโปร์ไม่ได้กำหนดให้ต้องยื่นคำร้องใดๆ บริษัทที่อยู่ในสถานะ พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวก็ต้องมีหนังสือแจ้งแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน

¹¹⁰ Henry Catchpole, *op.cit.*

¹¹¹ **Hong Kong Dormant Company**, Retrieved April 30, 2015 from <https://books.google.co.th/books?id=Dqe1kVlo0a0C&pg=PA16&dq=hong+kong+dormant+company&hl=en&sa=X&ei=-3y4VLqPEJGHuATOWoKqAQ&ved=0CDEQ6wEwAA#v=onepage&q=hong%20kong%20dormant%20company&f=false>

ส่วนในกรณีของบริษัทร้างนั้น มีความหมายว่าบริษัทที่ถูกทอดทิ้งไว้ให้ว่างเปล่า ไม่มีการดำเนินกิจการงานอันเป็นปกติใดๆของบริษัทนั้นๆ อีกต่อไป และแม้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยมิได้บัญญัติความหมายของคำว่า บริษัทร้าง ไว้แต่อย่างใด แต่หากพิจารณาจากบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับระเบียบของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. 2554 จะเห็นว่าบริษัทร้างหมายถึง (1) บริษัทใดมิได้ส่งงบดุล และบัญชีกำไรขาดทุนติดต่อกัน 3 ปี นับแต่ปีปัจจุบันย้อนหลังลงไป ทั้งนี้ไม่ว่าบริษัทนั้นจะได้มีการติดต่อทางทะเบียนในเรื่องอื่นใดหรือไม่ก็ตาม หรือ (2) บริษัทที่อยู่ระหว่างชำระบัญชี แต่ผู้ชำระบัญชีมิได้ทำรายงานการชำระบัญชี หรือมิได้ยื่นจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปีนับแต่วันรับจดทะเบียนเลิก และนายทะเบียนได้มีหนังสือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท และผู้ชำระบัญชีแจ้งให้ดำเนินการเพื่อให้มีตัวผู้ชำระบัญชี หรือยื่นรายงานการชำระบัญชี หรือจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีภายใน 180 วันนับแต่วันที่ส่งหนังสือแล้ว แต่ผู้ชำระบัญชีมิได้ปฏิบัติตาม หรือ (3) นายทะเบียนมีมูลเหตุอื่นที่เชื่อได้ว่าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทมิได้ประกอบกิจการนอกเหนือจากกรณีตาม (1) และ (2)¹¹² ทั้งนี้เมื่อบริษัทที่นายทะเบียนขีดชื่อออกจากทะเบียนเป็นบริษัทร้างแล้ว ก็มีผลให้บริษัทเป็นอันเลิกกันตั้งแต่เมื่อโฆษณาแจ้งความในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า บริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการ บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว และบริษัทร้างนั้นไม่เหมือนกันและมีลักษณะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือบริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการนั้นยังต้องมีหน้าที่ดำเนินการตามข้อบังคับของกฎหมายและผู้ประกอบการมีความประสงค์จะคงสถานะของบริษัทนั้นๆ ไว้ ขณะที่บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวคือบริษัทที่ไม่มีธุรกรรมทางบัญชีอันมีนัยสำคัญในช่วงรอบปีบัญชีที่ผ่านมาและได้รับการยกเว้นข้อกำหนดตามกฎหมายบางประการโดยที่ผู้ประกอบการยังมีเจตนาจะกลับมาดำเนินธุรกิจอีกในอนาคต ส่วนบริษัทร้างนั้นคือบริษัทที่ผู้ประกอบการไม่สนใจใยดีอีกต่อไป ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากรและหน่วยงานอื่นที่อาจเกี่ยวข้องอีกทั้งอาจไม่มีความประสงค์ที่จะดำเนินการภายใต้ชื่อบริษัทร้างนี้อีกต่อไปและถูกนายทะเบียนขีดชื่อออกจากทะเบียนซึ่งมีผลให้บริษัทเป็นอันเลิกกัน

¹¹² กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ระเบียบว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ.

3.7 รายงานประจำปี (Annual Return)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นได้มีการอ้างอิงถึงแบบรายงานประจำปี (Annual Return) มาโดยตลอด จึงขออธิบายเพิ่มเติมว่า แบบรายงานประจำปีตามกฎหมายประเทศอังกฤษ อินเดีย และสิงคโปร์ นั้นหมายถึงแบบฟอร์มที่กำหนดให้บริษัทที่แม้จะอยู่ในสถานะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวจัดทำและยื่นต่อหน่วยงานทะเบียนบริษัทตามเวลาที่กำหนดพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมด้วย ซึ่งทั้งสามประเทศที่กล่าวมานั้นสามารถกรอกแบบฟอร์มและยื่นออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ตได้เลย ส่วนกฎหมายฮ่องกงมิได้กำหนดให้บริษัทที่อยู่ในสถานะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวต้องจัดทำและยื่นแบบรายงานประจำปี แต่กำหนดให้ชำระค่าธรรมเนียมทะเบียนธุรกิจแทน ซึ่งหากบริษัทใดในฮ่องกงที่อยู่ในสถานะยังดำเนินธุรกิจอยู่ บริษัทดังกล่าวก็มีหน้าที่ต้องจัดทำและยื่นแบบรายงานประจำปีเช่นกัน

ข้อมูลหลักๆ ที่แสดงในรายงานประจำปี

- 1) ชื่อบริษัทและหมายเลขทะเบียนบริษัท
- 2) ที่อยู่จดทะเบียน
- 3) รายชื่อกรรมการและผู้ถือหุ้น
- 4) รายละเอียดหุ้น เช่นจำนวนหุ้นที่ออกและประเภทหุ้น
- 5) รายละเอียดบันทึกการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน
- 6) สำหรับบริษัทในอังกฤษที่พักการดำเนินกิจการชั่วคราวต้องระบุรหัส Sic (Standard Industrial Classification) เป็น 99999 เพื่อบอกให้ทราบว่าบริษัทนี้ไม่ประกอบกิจการ ส่วนบริษัทที่ยังประกอบกิจการอยู่จะใส่รหัสตามประเภทของกิจการนั้นๆ นอกจากนี้ยังต้องระบุว่า “ไม่ดำเนินการ” ในช่อง ประกอบกิจการค้าในตลาด ส่วนบริษัทที่ยังดำเนินการอยู่ (Active Company) จะระบุว่า “ใช่ ดำเนินการ”¹¹³
- 7) ข้อมูลอื่นๆ ตามแบบฟอร์มของแต่ละประเทศ

ทั้งนี้ กฎหมายอินเดียกำหนดให้ยื่นแบบรายงานประจำปีทางอินเทอร์เน็ตพร้อมแนบเอกสารประกอบกล่าวคือ สำเนามติที่ประชุมกรรมการที่อนุญาตให้ยื่นแบบรายงานประจำปีนี้และงบแสดงสถานะทางการเงินที่ได้รับการสอบบัญชีแล้ว (Duly Audited Statement of Financial Position) โปรดสังเกตว่ากฎหมายอินเดียกำหนดให้ยื่นงบแสดงสถานะทางการเงินซึ่งบังคับกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของงบการเงิน (Financial Statements) เท่านั้น ขณะที่กฎหมายอังกฤษกำหนดให้ยื่นงบดุลและ

¹¹³ Rechel Craig, *Filing an Annual Return for a Dormant Company*, Retrieved April 30, 2015 from <https://www.rapidformations.co.uk/blog/dormant-companies-remember-to-file-an-annual-return/>

หมายเหตุประกอบงบอย่างย่อที่ไม่ต้องได้รับการสอบบัญชี (Unaudited Abbreviated Balance Sheet And Notes)¹¹⁴ และกฎหมายสิงคโปร์กำหนดให้จัดทำและยื่นบัญชีที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ มาตรฐานการบัญชีของสิงคโปร์ Sfrs/lfrs (Prescribed Singapore Accounting Standards) โดยไม่ต้องมีการสอบบัญชีโดยผู้สอบรับอนุญาต ส่วนกฎหมายฮ่องกงไม่กำหนดให้ยื่นงบทางบัญชีแต่อย่างใด เว้นแต่กรณีเป็นที่สงสัย นายทะเบียนอาจร้องขอให้บริษัทที่פקการดำเนินธุรกิจชั่วคราวจัดทำ และยื่นงบดังกล่าวเพิ่มเติมได้

รายงานประจำปีที่ได้กล่าวมานั้น หากจะเปรียบเทียบให้เข้าใจได้ง่ายก็คงพอจะเปรียบได้กับแบบนำส่งงบการเงิน ส.บช.3 ของไทย ที่บริษัทของไทยจัดทำและนำส่งพร้อมกับงบการเงินที่สอบบัญชีแล้วของบริษัท ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์นั่นเอง

3.8 ข้อดีข้อเสียของการפקการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

เป็นเรื่องธรรมดาที่ข้อกำหนดที่เกิดขึ้นอาจมีข้อดีและอาจมีข้อเสีย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า

3.8.1 ข้อดี

ในส่วนของข้อดีหรือการประโยชน์ของการפקการดำเนินธุรกิจชั่วคราวนั้นอาจแบ่งได้เป็นสองฝ่ายคือในส่วนของผู้ประกอบการและในส่วนของหน่วยงานรัฐ โดยที่ในส่วนของผู้ประกอบการนั้น ทำให้สามารถลดภาระและค่าใช้จ่ายลงได้อย่างมีนัยยะสำคัญ กล่าวคือ ผู้ประกอบการสามารถลดภาระและค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังนี้

- 1) การจัดประชุมประจำปีผู้ถือหุ้นเพื่อรับรองงบการเงิน
- 2) การจัดทำบัญชีและแต่งตั้งผู้สอบบัญชี
- 3) การยื่นงบการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- 4) การยื่นงบการเงินต่อหน่วยงานของกรมสรรพากร
- 5) ผู้ประกอบการสามารถรักษาบริษัทไว้ได้โดยไม่ต้องมีภาระและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่

ไม่จำเป็น

ในส่วนของหน่วยงานกำกับกิจการของรัฐนั้น อาจพอกล่าวได้ว่ากรณีมีบริษัทเลือกเข้ามาอยู่ในสถานะפקการดำเนินธุรกิจชั่วคราว หน่วยงานของรัฐอาจมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการפקการดำเนินธุรกิจเมื่อแรกเข้า ค่าธรรมเนียมรายปี ตลอดจนเมื่อค่าธรรมเนียมการขอคืนสถานะกลับเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการ ประกอบกับค่าปรับหากมีการชำระค่าธรรมเนียมล่าช้า

¹¹⁴ Department for Business Enterprise & Regulatory Reform, *op.cit.*

อีกทั้งยังสามารถลดงานบางส่วนในหน่วยงานของรัฐอีกด้วย นั่นคือลดงานในส่วนของการชื้อบริษัทร้างออกจากทะเบียน เนื่องจากก่อนที่จะชื้อบริษัทร้างออกจากทะเบียนได้นั้น นายทะเบียนต้องตรวจสอบว่ามีการขาดส่งงบการเงินติดต่อกันเป็นเวลาสามปีหรือไม่ จากนั้นจึงมีหนังสือถึงบริษัทนั้นๆ เมื่อไม่ได้รับการติดต่อกลับจึงจะได้ดำเนินการชื้อออกจากทะเบียนต่อไป ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ในส่วนของหน่วยงานกำกับดูแลของภาครัฐนั้น นอกจากจะได้รับรายได้ค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมแล้ว ยังอาจสามารถลดงานบางส่วนลงได้ด้วย

นอกจากนี้ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้บริษัทจำกัดสามารถพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้แล้ว อาจเป็นการปัจจัยสำคัญในการที่ผู้ประกอบการตัดสินใจจดทะเบียนบริษัทในช่วงท้ายๆ ของปี เช่นในเดือนพฤศจิกายน หรือในเดือนธันวาคมได้ เนื่องจาก จากประสบการณ์การทำงานด้านการจดทะเบียนบริษัท ผู้เขียนพบว่า ผู้ประกอบการหลายรายหลีกเลี่ยงที่จะจัดตั้งบริษัทในเดือนดังกล่าว เนื่องจากต้องการให้บริษัทมีรอบปีบัญชี 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม และไม่ต้องการปิดงบเปล่าในรอบปีที่มีเพียงเดือนสองเดือนดังกล่าวนั่นเอง ดังนั้น หากผู้ประกอบการไม่ต้องมีภาระต้องปิดบัญชีในช่วงดังกล่าว ก็อาจทำให้มีการจดทะเบียนบริษัทในช่วงดังกล่าว โดยไม่ต้องรอไปจดในปีถัดไป กรมพัฒนาธุรกิจการค้าก็จะได้รับค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนบริษัทด้วย

3.8.2 ข้อเสีย

การที่บริษัทยังคงอยู่โดยไม่ดำเนินกิจการใดๆ และถือครองทรัพย์สินเช่นอสังหาริมทรัพย์ อาจเป็นช่องทางให้ชาวต่างชาติเข้ามาถือครองอสังหาริมทรัพย์ได้ ซึ่งข้ออ้างดังกล่าวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงดังที่ทราบเป็นครั้งคราวตามข่าวหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งในปี พ.ศ. 2558 กระทรวงพาณิชย์ได้ทำการสุ่มตรวจสอบธุรกิจประเภทจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม ท่องเที่ยว ชื้อ ขาย ให้เช่า อสังหาริมทรัพย์ นายหน้าค้าอสังหาริมทรัพย์ สปา จำนวน 6,175 ราย ในเขตพื้นที่กรุงเทพ ชลบุรี สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ เชียงใหม่และภูเก็ต พบว่ามีผู้ฝ่าฝืนมาตรา 36 เป็นนอมินีจำนวน 13 ราย และได้ส่งต่อให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) ดำเนินคดีและส่งกรมสรรพากรตรวจสอบภาษีแล้วอีกด้วย¹¹⁵

อย่างไรก็ตาม ต่อปัญหานี้มีกฎหมายที่กำกับดูแลจัดการกับเรื่องนี้แล้ว กฎหมายดังกล่าวคือพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 36 ผู้มีสัญชาติไทยที่ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนหรือร่วมประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อันเป็นธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ โดยคนต่างด้าวนั้นมิได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจดังกล่าว หรือร่วมประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวโดยแสดงออกว่าเป็นธุรกิจของตนแต่ผู้เดียว หรือถือหุ้นแทนคนต่างด้าว

¹¹⁵ “พาณิชย์ลุยตรวจนอมินีต่างด้าวจับตาเข้ม 10 กลุ่มธุรกิจเป้าหมาย,” *กรุงเทพธุรกิจ*, *เรื่องเดิม*.

ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลใดๆ เพื่อให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจโดยหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งคนต่างด้าวซึ่งยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่มีใช้คน ต่างด้าวตามพระราชบัญญัตินี้กระทำการดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้เลิกการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุน หรือสั่งให้เลิกการร่วมประกอบธุรกิจ หรือสั่งให้เลิกการถือหุ้น หรือการเป็นหุ้นส่วนนั้นเสีย แล้วแต่กรณี หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

อีกทั้งมาตรา 37 ของกฎหมายดังกล่าวยังบัญญัติอีกว่า คนต่างด้าวผู้ใดประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนมาตรา 6 มาตรา 7 หรือมาตรา 8 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจ หรือเลิกกิจการ หรือสั่งเลิกการเป็นผู้ถือหุ้น หรือเป็นหุ้นส่วน แล้วแต่กรณี หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ ซึ่งมาตรา 6, 7, และ 8 คือข้อกำหนดห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจ ข้อกำหนดให้คนต่างด้าวขอหนังสืออนุญาต และข้อกำหนดห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจบางประเภท ดังนั้นกรณีจึงไม่จำเป็นต้องกังวลเกี่ยวกับประเด็นนี้แต่อย่างใดอีก

อีกประการที่อาจเป็นข้อเสียได้ก็คือการเสียรายได้ค่าสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีที่อาจจะพร่องไป เนื่องจากบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้รับการยกเว้นไม่ต้องแต่งตั้งผู้สอบบัญชีและไม่ต้องจัดให้มีการสอบบัญชีงบการเงินของบริษัท ตลอดจนรายได้ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและสำนักงานไปรษณีย์ที่จะขาดรายได้ไปเนื่องจากบริษัทไม่ต้องประกาศโฆษณาการประชุมประจำปีผู้ถือหุ้นอีกต่อไป

3.9 ธุรกิจทางทะเบียนที่อนุญาตให้บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวกระทำได้

จากข้อมูลที่สรุปในตารางกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านบนนี้แสดงให้เห็นว่าแม้บริษัทจะอยู่ในสถานะ Dormant Company หรือพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว แต่บริษัทก็ยังสามารถดำเนินการใดๆ ทางทะเบียนได้ ไม่ว่าจะเป็นเปลี่ยนแปลงกรรมการ ผู้ถือหุ้น ที่อยู่หรือแม้แต่เปลี่ยนชื่อบริษัท อย่างไรก็ตามในทางกลับกันข้อห้ามของบริษัทที่พักการดำเนินกิจการคือการมีธุรกรรมทางบัญชีที่มีนัยสำคัญ (Significant Accounting Transaction) เช่น การมีรายได้จากดอกเบี้ยเงินฝาก ขายสินค้าหรือบริการ หรือแม้แต่การมีรายจ่ายเพียงเล็กน้อยเช่นค่าธรรมเนียมธนาคาร เป็นต้น ในส่วนของบัญชีธนาคารนั้น เพื่อป้องกันความยุ่งยากและข้อผิดพลาด มีข้อเสนอแนะว่าให้บริษัทปิดบัญชีธนาคารทั้งหมดที่มีในช่วงก่อนการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว เพื่อไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องรายได้จากดอกเบี้ยหรือรายจ่ายค่าธรรมเนียมธนาคาร

3.10 บริษัทที่ไม่สามารถยื่นขอพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้

จากตารางสรุปด้านบนจะเห็นได้ว่าไม่ใช่ทุกประเภทบริษัทจะสามารถขอเข้ามาอยู่ในสถานะภาพพักการดำเนินกิจการชั่วคราวได้ ตัวอย่างเช่นตามกฎหมายอังกฤษบริษัทที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ กฎหมายไม่อนุญาตมีสถานะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้

- 1) บริษัทที่ดำเนินธุรกิจประกันภัย ธนาคาร ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือ
- 2) บริษัทที่ดำเนินธุรกรรมทางการตลาดทางการประกันภัย

ตามกฎหมายอินเดีย บริษัทที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ไม่สามารถยื่นเรื่องขอพักการดำเนินกิจการชั่วคราวได้

- 1) ถูกตรวจสอบ สอบสวนหรือได้มีคำสั่งให้ดำเนินการดังกล่าวต่อบริษัท
- 2) ถูกดำเนินคดีและเรื่องยังไม่เสร็จสิ้นไม่ว่าภายใต้กฎหมายใด
- 3) บริษัทที่มีเงินฝากของสาธารณชนซึ่งยังไม่ได้ส่งคืนหรือบริษัทผิคนัดชำระหนี้

หรือดอกเบี้ย

- 4) ค้างชำระหนี้เงินกู้ทั้งมีและไม่มีประกันเว้นแต่เจ้าหนี้ยินยอม
- 5) มีข้อขัดแย้งระหว่างผู้บริหารหรือเจ้าของบริษัท
- 6) ค้างชำระภาษี อากร ฯลฯ ใดที่ต้องชำระให้แก่รัฐบาลกลาง รัฐบาลของรัฐ หรือ

หน่วยงานท้องถิ่น

- 7) ค้างชำระค่าจ้างแก่ลูกจ้าง
- 8) นำหุ้นของบริษัทออกจำหน่ายในตลาดหลักทรัพย์ไม่ว่าภายในประเทศหรือ

ต่างประเทศ

ตามกฎหมายฮ่องกง บริษัทที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ กฎหมายก็ไม่อนุญาตให้ยื่นเรื่องขอพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้ เช่นกัน

- 1) สถาบันการเงินตามกฎหมายธนาคาร
- 2) ผู้รับประกันภัยตามกฎหมายประกันภัย
- 3) นายหน้าจดทะเบียนภายใต้กฎหมายหลักทรัพย์
- 4) ผู้ให้คำปรึกษาด้านการลงทุนภายใต้กฎหมายการค้าสินค้าโภคภัณฑ์
- 5) ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการค้าแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- 6) ทรัสต์ที่ได้รับการอนุมัติแล้ว
- 7) บริษัทที่มีสาขาที่ดำเนินธุรกิจตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น
- 8) บริษัทใดๆ ที่ดำเนินธุรกิจตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นในช่วงห้าปีที่ผ่านมา

ส่วนตามกฎหมายของสิงคโปร์ไม่พบว่ามียกเว้นข้อจำกัดในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด

ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าวางใจได้ระดับหนึ่งว่า กฎหมายส่วนใหญ่มีข้อกำหนดลักษณะของ บริษัทที่จะเข้าสู่สถานะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวอยู่ ไม่ใช่บริษัททุกประเภท ทุกชนิดจะสามารถ เข้ามาสู่สถานะนี้ได้

บทที่ 4

ปัญหาการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด

จากการศึกษาในบทที่ผ่านมา แม้จะพบว่ากฎหมายไทยหลายฉบับมีข้อกำหนดหรือข้อบัญญัติที่คล้ายคลึงกับแนวคิดเรื่องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของบริษัทจำกัด ดังเช่นในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน มาตรา 75 ที่กล่าวคือ นายจ้างไม่ต้องปิดกิจการแต่นายจ้างจะยังคงรักษากิจการเอาไว้ได้ด้วยการหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว หรือในพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 44 ที่ กำหนดว่า ให้นายจ้าง ที่มีความประสงค์จะหยุดการประกอบกิจการชั่วคราว แจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานประกันสังคมเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของนายจ้าง ด้วยการยื่นแบบฟอร์มสปส.6-15 ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปต่อสำนักงานประกันสังคม¹¹⁶ ให้นายจ้างหรือผู้ประกอบการไม่มีภาระหน้าที่ต้องยื่นแบบฟอร์มและนำส่งเงินประกันสังคมรายเดือนอีกต่อไป และหากผู้ประกอบการมีความประสงค์จะเริ่มประกอบกิจการอีกครั้ง ผู้ประกอบการก็ต้องแจ้งให้สำนักงานประกันสังคมในพื้นที่ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ทราบ เพื่อทำการแจ้งเปิดกิจการอีกครั้ง¹¹⁷ ขณะที่ประมวลรัษฎากรในส่วนของภาษีมูลค่าเพิ่มบัญญัติว่า เมื่อผู้ประกอบการมีความประสงค์จะหยุดประกอบกิจการชั่วคราวเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกิน 30 วัน ให้ผู้ประกอบการแจ้งการหยุดประกอบกิจการชั่วคราว ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ภายใน 15 วันนับจากวันที่หยุดประกอบกิจการชั่วคราว โดยยื่นคำขอแจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภ.พ. 09¹¹⁸ ณ สำนักงานสรรพากรที่สถานประกอบการตั้งอยู่ หรือแม้กระทั่งข้อกำหนดของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งแม้จะไม่ใช่มติกฎหมายแต่ก็เป็นข้อกำหนดที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการทั่วประเทศ นั่นคือ ธนาคารส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดจะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับบัญชีที่ไม่มีการเคลื่อนไหว (Dormant Account) ว่า หากลูกค้าธนาคารหรือเจ้าของบัญชีเงินฝากไม่ทำธุรกรรมใดๆกับธนาคารเลยเป็นระยะเวลา 1 ปีและมียอดเงินคงเหลืออยู่ในบัญชีบัญชีต่ำกว่าที่ธนาคารกำหนด ลูกค้าจะต้องเสียค่าบริการรายเดือนเพื่อรักษาบัญชีที่ไม่มีความเคลื่อนไหวนั้น จนกว่าบัญชีเงินฝากนั้นจะมีความเคลื่อนไหวหรือมียอดคงเหลือในบัญชีในจำนวนที่ธนาคารกำหนด มิฉะนั้นธนาคารจะคิด

¹¹⁶ สำนักงานประกันสังคม, ศูนย์สารนิเทศ, *เรื่องเดิม*, หน้า 4.

¹¹⁷ สำนักงานประกันสังคม, *เรื่องเดิม*.

¹¹⁸ กรมสรรพากร, *เอกสารที่ใช้ยื่นแจ้งแก้ไขเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม*.

ค่าบริการโดยการตัดยอดคงเหลือในบัญชีรายเดือนจนเงินหมดบัญชีและจะปิดบัญชีดังกล่าวไปในที่สุด และท้ายที่สุด ในส่วนของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้แม้ว่าบรรพที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนบริษัทมิได้กำหนดมาตราใดที่มีผลให้เกิดการพักการดำเนินธุรกิจไว้ แต่ว่าบทบัญญัติมาตรา 1273/1-1273/4 กำหนดให้นายทะเบียนสามารถซื้อบริษัทร้างออกจากทะเบียนบริษัทได้ และเมื่อนายทะเบียนจะได้ซื้อบริษัทร้างออกจากทะเบียนแล้ว บริษัทร้างดังกล่าวก็ยังสามารถกลับมาดำเนินธุรกิจได้อีกตามมาตรา 1273/4 กล่าวคือ หากผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ถูกซื้อชื่อร้องขอต่อศาลให้พิจารณาสั่งให้จดทะเบียนคืนเข้าสู่ทะเบียนได้ภายในระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่ถูกนายทะเบียนซื้อชื่อออกจากทะเบียนบริษัท มิเช่นนั้นแล้วนิติบุคคลดังกล่าวก็ไม่สามารถกลับเข้าสู่ทะเบียนบริษัทได้อีกเป็นการถาวร

อย่างไรก็ตาม ตัวบทกฎหมายและข้อกำหนดที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ไม่เพียงพอที่จะทำให้นิติบุคคลรูปแบบบริษัทจำกัดสามารถพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวอย่างสมบูรณ์ถูกต้องตามกฎหมายและเต็มรูปแบบเหมือนในต่างประเทศตามที่ผู้ประกอบการไทยประสงค์ได้ เนื่องจากกฎหมายไทยไม่ได้ตรากฎหมายให้นิติบุคคลสามารถพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้ อีกทั้ง ยังกำหนดให้นิติบุคคลบริษัทจำกัดมีหน้าต้องดำเนินการต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดแบบเดียวกันกับบริษัทที่ดำเนินธุรกิจและมีรายได้ทั่วไปตามปกติ

4.1. ปัญหาในทางกฎหมาย

เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายไทยยังไม่มีแนวคิดในเรื่องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว จึงทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมายต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยจะได้ทำการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

4.1.1 การประชุมใหญ่ประจำปีและการจัดทำบัญชีงบดุล

นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดเกิดขึ้นโดยอำนาจของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้นบริษัทจำกัดจึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องซึ่งกฎหมายกำหนดให้นิติบุคคลต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 1) จัดให้มีการประชุมใหญ่ครั้งหนึ่งเป็นอย่างน้อยทุกระยะเวลา 12 เดือน
- 2) กำหนดการเรียกประชุมใหญ่และให้ลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน และส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัท ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 โดยให้ระบุสถานที่ วัน เวลา และสภาพแห่งกิจการที่จะได้ประชุมปรึกษา

3) ทำบัญชีงบดุลนั้นอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบสิบสองเดือน คือเมื่อเวลาสุรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นขวบปีในทางบัญชีเงินของบริษัท โดยต้องมีรายการย่อแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทกับทั้งบัญชีกำไรและขาดทุน

4) งบดุลนั้นต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ลงนามในงบดุลนั้น

ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ข้อกำหนดในมาตราดังกล่าวทั้งหมดนั้นใช้บังคับกับบริษัททุกบริษัท ไม่ว่าจะเป็นบริษัทที่ยังดำเนินธุรกิจหรือไม่ก็ตาม ซึ่งในความเป็นจริงบริษัทที่ยังดำเนินธุรกิจหรือกิจการหรือยังประกอบกิจการค้าอยู่ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการตามปกติ แต่สำหรับบริษัทหรือผู้ประกอบการบางรายนั้นไม่ได้ดำเนินการค้าเพราะสาเหตุบางประการอาจจะเนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจหรือปัญหาทางสุขภาพของผู้ประกอบการหรือความพร้อมหรือประการใดก็แล้วแต่ และไม่ต้องการตั้งรับบริษัทหรือเลิกกิจการชำระบัญชีบริษัทแต่ประการใด แต่ก็ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายในการที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายไปไม่น้อย เนื่องจากหากไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดนอกจากอาจจะถูกชื้อบริษัททิ้งแล้วยังอาจถูกปรับเนื่องจากเป็นความผิดที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดการประชุมใหญ่ประจำปีและการจัดทำงบดุล ตามพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อกำหนดบทลงโทษนิติบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีบทลงโทษที่เกี่ยวกับบริษัทจำกัดที่ละเลยหรือฝ่าฝืน ดังนี้

1) ไม่เรียกประชุมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท

2) ไม่ลงพิมพ์โฆษณาคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ไม่ส่งคำบอกกล่าวไปยังผู้ถือหุ้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 หมีนบาท

3) ไม่ทำบัญชีงบดุลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่จัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบงบดุล ไม่นำบัญชีงบดุลเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท

ปัญหาที่เกิดขึ้นก็เป็นเช่นเดียวกันกับข้อกำหนดบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เนื่องจากมาตราดังกล่าวของพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 นั้นใช้บังคับกับบริษัททุกบริษัท ไม่ว่าจะเป็นบริษัทที่ยังดำเนินธุรกิจหรือไม่ก็ตาม จากข้อกำหนดข้างต้นจึงเกิดงานเอกสารหรือ Paper Work ขึ้น นั่นคือบริษัทที่แม้ไม่ได้ประกอบกิจการใดก็ยังคงมีหน้าที่ต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นเพื่อนำเสนองบการเงินของบริษัทต่อผู้ถือหุ้น ดำเนินการส่งหนังสือเชิญประชุมลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

4.1.2 การจัดทำบัญชี

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดให้นิติบุคคลบริษัทจำกัดต้องทำบัญชีงบดุลนั้นอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบระยะเวลา 12 เดือน โดยต้องมีรายการย่อแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทกับทั้งบัญชีกำไรและขาดทุน และงบดุลนั้นต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายใน 4 เดือนนับแต่วันที่ถึงในงบดุลนั้น อีกทั้งในส่วนของพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ได้กำหนดรายละเอียดการจัดทำบัญชีดังกล่าว ดังนี้

1) บริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และต้องจัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจของตนโดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการบัญชี

2) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายใน 12 เดือนนับแต่วันเริ่มทำบัญชีที่กำหนดและปิดบัญชีในรอบ 12 เดือนนับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน

3) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยให้ยื่นภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่

4) งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

หากนิติบุคคลไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น มีอัตราโทษปรับ ดังต่อไปนี้

1) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจของตนโดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 30,000 บาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละ 1,000 บาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

2) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่จัดทำบัญชีครั้งแรกภายในสิบสองเดือนนับแต่วันเริ่มทำบัญชี และปิดบัญชีในรอบสิบสองเดือนนับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

3) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ยื่นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท

4) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่จัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 เป็นกฎหมายที่กำหนดกฎเกณฑ์ หลักเกณฑ์มาตรฐานในการทำบัญชี งบการเงิน ระยะเวลา ตลอดจนผู้รับผิดชอบ โดยกำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยให้ยื่นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ กรณีฝ่าฝืนไม่ดำเนินการตามข้อบัญญัติของพระราชบัญญัติการบัญชี มีโทษปรับตามอัตราที่ได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามเพื่อความสะดวกและชัดเจน ค่าปรับกรณียื่นงบการเงินเกินกว่า

ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือยื่นล่าช้านั้น ตามตารางแนบท้ายระเบียบของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ว่าด้วยการเปรียบเทียบตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พ.ศ. 2555 ระบุไว้ ดังนี้

- 1) อัตราค่าปรับกรณียื่นงบการเงินล่าช้าไม่เกิน 2 เดือน ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี 1,000 บาท กรรมการผู้จัดการ/ผู้รับผิดชอบ 1,000 บาท รวม 2,000 บาท
- 2) อัตราค่าปรับกรณียื่นงบการเงินล่าช้าไม่เกิน 2 เดือน แต่ไม่เกิน 4 เดือน ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี 4,000 บาท กรรมการผู้จัดการ/ผู้รับผิดชอบ 4,000 บาท รวม 8,000 บาท
- 3) อัตราค่าปรับกรณียื่นงบการเงินล่าช้าเกินกว่า 4 เดือนขึ้นไป ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี 6,000 บาท กรรมการผู้จัดการ/ผู้รับผิดชอบ 6,000 บาท รวม 12,000 บาท

ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 นั้นใช้บังคับกับบริษัททุกบริษัท ไม่ว่าจะบริษัทที่ยังดำเนินธุรกิจหรือไม่ก็ตาม นั่นคือ บริษัทที่แม้ไม่ได้ประกอบกิจการใดก็ยังคงมีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชี หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนดำเนินการปิดบัญชี เสนองงบการเงินให้ที่ประชุมใหญ่นุมัติ และยื่นงบการเงินที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่และได้รับการสอบบัญชีแล้วต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและกรมสรรพากรในเวลาที่กำหนด จากข้อกฎหมายข้างต้นจึงทำให้เกิดภาระงานเอกสาร (Paper Work) ขึ้นทั้งๆ ที่งบบนนั้นเป็นที่รู้จักและเรียกกันว่างบเปล่าซึ่งหมายถึงงบการเงินที่ไม่มีรายได้จากการประกอบธุรกิจแต่อย่างใดเพียงแต่ก็จัดทำไปตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้นเพราะหากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามก็มีโทษปรับตามที่กฎหมายกำหนด

4.1.3 ภาษีอากรของนิติบุคคล

นิติบุคคลรูปแบบบริษัทจำกัดมีภาระหน้าที่ต้องเสียภาษีรายได้นิติบุคคลประจำปีตามอัตราส่วนหากมีผลกำไรจากการประกอบกิจการ ทั้งนี้ไม่ว่าบริษัทจะมีกำไรจากการประกอบกิจการหรือไม่ก็ตาม บริษัทจะต้องยื่นแบบ ภงด. 50 ต่อสรรพากรภายใน 150 วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี พร้อมแนบงบการเงินที่ได้รับการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแล้ว ซึ่งคนทั่วไปมักเรียกกันว่างบเปล่าหรืองบที่ยังไม่ได้ทำเนินธุรกิจ หรือไม่มีกิจกรรมการดำเนินงาน โดยที่ส่วนใหญ่จะมีรายการบัญชีที่เกี่ยวกับการรักษาสภาพธุรกิจ

นอกจากการยื่นแบบฟอร์มการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลรายปีแล้ว เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีก่อนถึงกำหนดเวลาหนึ่งปี ยังกำหนดให้นิติบุคคลบริษัทให้จัดทำประมาณการกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ ซึ่งได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่ได้กระทำ หรือจะได้กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น แล้วให้คำนวณและชำระภาษีจากจำนวนกึ่งหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น ภายใน 2 เดือนนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลา 6 เดือนนับแต่วันแรกของรอบระยะเวลาบัญชีอีกด้วย

กล่าวโดยสรุปคือ นิติบุคคลบริษัทจำกัดมีหน้าที่ต้องยื่นแบบฟอร์มภาษีเงินได้นิติบุคคลรายครึ่งปี งด. 51 ภายใน 2 เดือนนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลา 6 เดือนของรอบระยะเวลาบัญชี และยื่นแบบฟอร์มภาษีเงินได้นิติบุคคลรายปี หรือแบบฟอร์ม งด. 50 ต่อสรรพากรภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ไม่ว่าจะบริษัทนั้นจะมีการประกอบกิจการทางการค้าหรือไม่อย่างไรก็ตาม

ภาษีที่สำคัญในการประกอบธุรกิจการค้าอีกตัว คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งผู้ประกอบการได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและยังอยู่ในระบบยังคงมีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี หรือแบบฟอร์ม ภ.พ. 30 รายเดือนภาษีพร้อมกับชำระภาษีถ้ามี ไม่ว่าจะได้ขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม โดยให้ยื่นภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ในส่วนของประมวลรัษฎากรนั้นจะเชื่อมโยงกันกับปัญหาในส่วนของพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 เนื่องจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดให้นิติบุคคลบริษัททุกบริษัทที่ยังประกอบกิจการอยู่ มีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชีตามหลักเกณฑ์ฯ จากนั้นประมวลรัษฎากรก็กำหนดให้ นิติบุคคลบริษัทจำกัดมีหน้าที่ต้องยื่นแบบฟอร์มภาษีเงินได้นิติบุคคลรายครึ่งปี งด. 51 ภายใน 2 เดือนนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลา 6 เดือนของรอบระยะเวลาบัญชี และยื่นแบบฟอร์มภาษีเงินได้นิติบุคคลรายปี หรือ แบบฟอร์ม งด. 50 ไม่ว่าจะบริษัทนั้นจะมีการประกอบกิจการทางการค้าหรือไม่อย่างไรก็ตาม

นอกจากนี้ นิติบุคคลบริษัทจำกัดที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและยังอยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มก็ยังคงมีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีหรือแบบฟอร์ม ภ.พ. 30 รายเดือนภาษีไม่ว่าจะได้ขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วบริษัทที่ต้องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวนั้นไม่มีรายได้จากการประกอบกิจการค้าแต่อย่างใด แต่ทว่าก็ยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายด้วยการดำเนินการจัดทำและยื่นแบบฟอร์ม งด. 51 งด. 50 ตลอดจน ภ.พ. 30 รายเดือนตลอดไปโดยใช้เหตุ

4.2. ปัญหาในทางปฏิบัติ

ปัญหาในทางปฏิบัตินั้นเป็นผลพวงสืบเนื่องมาจากการที่กฎหมายไทย ไม่ว่าจะ เป็นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพที่เกี่ยวกับบริษัทจำกัด ตลอดจนกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลและการประกอบกิจการ การจัดทำบัญชีของบริษัท ยังไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องหรือว่าด้วยการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว ผู้วิจัยจึงขอวิเคราะห์ปัญหาในทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

4.2.1. วิเคราะห์สถานะทางกฎหมายของบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

จากการที่บริษัทที่มีความประสงค์จะเข้าอยู่ในสถานะหรือสภาวะพักการดำเนินกิจการชั่วคราวนั้น ไม่มีสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวหรือ Dormant Company ที่ถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายไทยยังไม่มีบทบัญญัติกฎหมายรองรับเรื่องนี้ จึงทำให้ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งต้องดำเนินการไปตามข้อบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยไม่มีทางเลือก กล่าวคือ ต้องจัดทำงบการเงินแม้จะไม่มีธุรกรรมทางบัญชีจากการประกอบกิจการหรือที่เรียกกันว่าบเปล่า จัดให้มีการประชุมใหญ่ประจำปี แต่งตั้งผู้สอบบัญชี จัดให้มีการสอบบัญชีงบการเงินของบริษัทและยื่นงบการเงินที่ได้รับการสอบบัญชีแล้วต่อกรมสรรพากรและกรมพัฒนาธุรกิจการค้า แม้ว่าในปัจจุบันกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการโดยการพัฒนาระบบให้ผู้ประกอบการสามารถนำส่งหรือยื่นงบการเงินออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ตได้ก็ตาม แต่นั่นก็ไม่ได้ทำให้หน้าที่หรือภาระทางกฎหมายที่ผู้ประกอบการแบกรับภาระอยู่น้อยลงเพราะเมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้วดูเหมือนการกำหนดให้ผู้ประกอบการยื่นงบการเงินทางอินเทอร์เน็ตได้จะเป็นการลดภาระงานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสแกนเอกสารของทางกรมเสียมากกว่า เพราะอย่างไรก็ตามผู้ประกอบการบริษัทที่ใช้บริการของสำนักงานบัญชีในการยื่นงบการเงินอยู่แล้วนั่นเอง ทางเลือกอื่นนอกจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด คือ การเลิกกิจการหรือปล่อยให้บริษัทเป็นบริษัทร้าง ทั้งนี้ จากสถิติของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ระบุว่า ในปี พ.ศ. 2556 มีนิติบุคคลจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ จำนวนทั้งสิ้น 67,302 ราย จดทะเบียนเลิกกิจการ 17,435 ราย และถูกถอนทะเบียนร้างจำนวน 17,030 ราย และในปี พ.ศ. 2557 มีนิติบุคคลจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ จำนวนทั้งสิ้น 59,468 ราย จดทะเบียนเลิกกิจการ 18,968 ราย และถูกถอนทะเบียนร้างจำนวน 17,090 ราย¹¹⁹

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2455 ถึง พ.ศ. 2557 ไทยมีนิติบุคคลจัดตั้งทั่วประเทศ จำนวน 1,235,874 ราย ทุนจดทะเบียนรวมทั้งสิ้น จำนวน 18.63 ล้านล้านบาท โดยมีนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการอยู่ 593,958 ราย ทุนจดทะเบียนรวม 14.60 ล้านล้านบาท แบ่งเป็นบริษัทจำกัด 413,793 ราย ห้างหุ้นส่วนจำกัดและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล 179,092 ราย บริษัทมหาชนจำกัดจำนวน 1,073 ราย คิดเป็นร้อยละ 48 ของจำนวนนิติบุคคลทั้งหมด และมีนิติบุคคลที่ไม่ดำเนินกิจการกิจการจำนวน 59,737 ราย ทุนจดทะเบียน 0.77 ล้านล้านบาท นิติบุคคลสิ้นสภาพ 582,179 ราย ทุนจดทะเบียน 3.26 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 52 ของนิติบุคคลทั้งหมดทั่วประเทศ

จะเห็นได้ว่าจำนวนของบริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการและนิติบุคคลสิ้นสภาพรวมกันมีจำนวนมากถึงร้อยละ 52 ของจำนวนนิติบุคคลทั้งสิ้น 1,235,874 รายและคิดมูลค่าทุนจดทะเบียนรวมเป็นเงินสูง

¹¹⁹ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ข้อมูลการจดทะเบียนธุรกิจประจำปี 2557, หน้า 15, 22-24.

ถึง 4.03 ล้านล้านบาทซึ่งแม้ว่า ณ จุดนี้จะไม่สามารถสกัดออกมาได้ว่าในจำนวนที่ว่ามีผู้ที่มีความประสงค์จะขอพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวอยู่น้อยเพียงใด แต่หากอนุมานว่ามีผู้ที่ต้องการขอพักการดำเนินธุรกิจเพียงแค่ร้อยละหนึ่งของจำนวนนิติบุคคลที่ไม่ดำเนินการและนิติบุคคลสิ้นสภาพดังกล่าวทั้งหมด ก็จะมียอดรวมจำนวน 6,419 ราย คิดมูลค่าทุนจดทะเบียนประมาณ 4 หมื่นล้านบาท นับเป็นตัวเลขที่มีนัยสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมได้เป็นอย่างดี เพราะหากนิติบุคคลดังกล่าวนี้สามารถกลับมาดำเนินกิจการต่อได้อีกในอนาคตหรือเมื่อใดก็ตามที่มีความพร้อม ก็จะส่งผลดีต่อตัวผู้ประกอบการเองและต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอย่างแน่นอน

4.2.1.1 การพักการดำเนินธุรกิจตามกฎหมายต่างประเทศ

ผลการศึกษากฎหมายและข้อบังคับของประเทศอังกฤษ อินเดีย ฮองกง และ สิงคโปร์ ผู้วิจัยพบว่า กฎหมายอังกฤษนั้นแม้จะเป็นประเทศต้นแบบในเรื่องกฎหมายบริษัท แต่กลับให้สิทธิประโยชน์และข้อยกเว้นแก่บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวน้อยมาก นั่นคือบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวตามกฎหมายของอังกฤษได้รับการยกเว้นในเรื่องของการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีเท่านั้น ส่วนข้อกำหนดอื่นก็ยังคงมีภาระต้องดำเนินการต่อไปไม่ว่าจะเป็นจัดทำและยื่นรายงานประจำปี (Annual Return) หรืองบการเงินอย่างย่อ ซึ่งเอกสารที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถยื่นทางอินเทอร์เน็ตได้ ทั้งนี้กฎหมายไม่กำหนดระยะเวลาในการอยู่ในสถานะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว บริษัทจึงสามารถอยู่ในสถานะนี้ได้ตราบเท่าที่ที่ต้องการและชำระค่าธรรมเนียมรายงานประจำปีทุกปี

ส่วนกฎหมายอินเดียให้สิทธิประโยชน์แก่บริษัทที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวคล้ายๆ กับกฎหมายอังกฤษ กล่าวคือ บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้รับการยกเว้นในเรื่องของการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีเท่านั้น ส่วนข้อกำหนดอื่นก็ยังคงมีภาระต้องดำเนินการต่อไปไม่ว่าจะเป็นจัดทำและยื่นรายงานประจำปี จัดทำงบแสดงสถานะทางการเงิน (Duly Audited Statement of Financial Position) ตลอดจนถึงการจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นปีละสองครั้ง แต่ที่แตกต่างกันคือกฎหมายอินเดียมีการกำหนดขั้นตอนไว้อย่างชัดเจนมากพร้อมทั้งมีการเก็บค่าธรรมเนียมจากบริษัทในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการยื่นแบบฟอร์มขอเข้าสู่สถานะพักการดำเนินธุรกิจ ยื่นรายงานประจำปีสำหรับบริษัทที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินกิจการชั่วคราว (Return of Dormant Companies) ตลอดจนถึงการยื่นแบบฟอร์มขอเลิกจากการอยู่ในสถานะ เพื่อกลับเข้าสู่สถานะประกอบกิจการ (Active Company) โดยกฎหมายอินเดียอนุญาตให้อยู่ในสถานะการพักการดำเนินกิจการชั่วคราวนี้ได้เพียง 5 ปีติดต่อกันเท่านั้น หากฝ่าฝืนจะถูกขีดชื่อบริษัททิ้ง และเอกสารทั้งหมดสามารถยื่นทางอินเทอร์เน็ตได้

ในขณะที่กฎหมายฮองกงนั้นให้สิทธิและข้อยกเว้นแก่บริษัทที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวอย่างเต็มที่ นั่นคือ บริษัทที่อยู่ในสถานะนี้แทบไม่ต้องดำเนินการใดๆ เลย นอกจากเสียค่าธรรมเนียมรายปีตามอัตราที่กำหนดและแจ้งให้หน่วยงานที่ดูแลทางทะเบียนทราบ

กรณีมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนเท่านั้น ภาระต่างๆ นอกจากนี้ได้รับการยกเว้นหมด ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำและยื่นรายงานประจำปี (Annual Return) การจัดทำงบการเงิน การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การจัดประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นประจำปี กล่าวได้ว่าแนวทางของกฎหมายฮ่องกงให้ความสะดวกแก่บริษัทที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินกิจการชั่วคราวมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศทั้งหมดที่ได้ทำการศึกษา นอกจากนี้ กฎหมายฮ่องกงยังอนุญาตให้บริษัทที่พักการดำเนินกิจการชั่วคราวสามารถอยู่ในสถานะนี้ได้โดยไม่มีระยะเวลาที่กำหนดซึ่งข้อนี้เหมือนกันกับกฎหมายอังกฤษ

ส่วนกฎหมายสิงคโปร์นั้น ให้สิทธิประโยชน์และข้อยกเว้นคล้ายกับกฎหมายอังกฤษและอินเดีย กล่าวคือบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้รับการยกเว้นในเรื่องการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี แต่ยังคงมีหน้าที่ต้องจัดทำและยื่นรายงานประจำปี (Annual Return) พร้อมชำระค่าธรรมเนียมจัดทำและยื่นบัญชีที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการบัญชีของสิงคโปร์ SFRS/IFRS (Prescribed Singapore Accounting Standards) ซึ่งสามารถยื่นทางอินเทอร์เน็ตได้ ตลอดจนจัดให้มีการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ กฎหมายสิงคโปร์อนุญาตให้บริษัทที่พักการดำเนินกิจการชั่วคราวสามารถอยู่ในสถานะนี้ได้โดยไม่มีระยะเวลาที่กำหนดซึ่งข้อนี้เหมือนกันกับกฎหมายอังกฤษและฮ่องกง

ทั้งนี้ กฎหมายอังกฤษ อินเดีย และสิงคโปร์ มีหลักเกณฑ์แตกต่างกันแต่สิทธิประโยชน์และข้อยกเว้นคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้รับการยกเว้นในเรื่องการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีแต่ภาระหน้าที่อื่นๆ ก็ยังคงต้องปฏิบัติตามไป เพียงแต่ลดระดับความเข้มข้นลง เช่น ลดระดับการจัดทำงบการเงินเต็มรูปแบบเป็นเพียงงบอย่างย่อในส่วนของกฎหมายอังกฤษ งบแสดงสถานะทางการเงินตามกฎหมายอินเดียและยื่นบัญชีที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการบัญชีของสิงคโปร์ตามกฎหมายสิงคโปร์ ในขณะที่กฎหมายฮ่องกงยกเว้นภาระที่กล่าวมาทั้งหมด ดังนั้น จึงสรุปได้ว่ากฎหมายฮ่องกงเป็นกฎหมายที่ยืดหยุ่นและมีข้อยกเว้นมากที่สุด

อย่างไรก็ดี แม้จะไม่ปรากฏหลักฐานอย่างแจ่มชัดในเรื่องที่มาที่ไปของแนวคิดเรื่องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว (Dormant Company) แต่ในปัจจุบันมีหลายประเทศที่นำแนวคิดการเก็บบริษัทไว้ชั่วคราวโดยไม่เลิกบริษัทเพื่อผลประโยชน์ต่างๆ เช่น เพื่อเอาไว้ถือครอบทรัพย์สินหรือเพื่อเตรียมไว้ดำเนินกิจการในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ. 2557 ประเทศอินเดียมีจำนวน บริษัทที่พักการดำเนินกิจการอยู่ประมาณ 150,000 โดยที่กฎหมายอินเดียกำหนดค่าธรรมเนียมในการเข้าสู่สถานะพักการดำเนินธุรกิจไว้ ดังนั้น โดยใช้วิธีการเก็บค่าธรรมเนียมตามขนาดของทุนจดทะเบียน เช่น ทุนจดทะเบียนบริษัทไม่เกิน 2,500,000 รูปี (ประมาณ 2,250,000 บาท) คิดค่าธรรมเนียม 2,000 รูปีสำหรับบริษัทปกติ (ประมาณ 1,000 บาท) และ 1,000 รูปี สำหรับ

บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นคนเดียว¹²⁰ (ประมาณ 500 บาท)¹²¹ ในส่วนของผู้ประกอบการก็ได้สมประโยชน์ในการรักษาบริษัทไว้ในขณะเดียวกันหน่วยงานของรัฐก็ได้รับค่าธรรมเนียมเป็นกอบเป็นกำ นับว่าได้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย

จากการศึกษากฎหมายบริษัทของทั้งสี่ประเทศ พอจะสรุปแนวทางที่คล้ายๆกันนี้ได้ดังต่อไปนี้

- 1) ต้องมีตัวบทกฎหมายรองรับสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว
- 2) บริษัทที่จะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวต้องไม่มีธุรกรรมทางบัญชีอันมีนัยสำคัญในช่วงรอบปีบัญชีที่ผ่านมา และอาจมีเงื่อนไขอื่น ๆ อีก เช่นต้องได้รับการเห็นชอบจากสมาชิกบริษัทหรือผู้ถือหุ้นในอัตราส่วนที่กฎหมายกำหนด
- 3) นิติบุคคลที่ประกอบกิจการบางประเภท อาจไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าสู่สถานะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว
- 4) อาจต้องยื่นคำร้องเพื่อเข้าสู่และออกจากสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว
- 5) อาจกำหนดให้ชำระค่าธรรมเนียมเข้า รายปี และขากออกจากการอยู่ในสถานะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว
- 6) ได้รับการยกเว้นในเรื่องการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี แต่ยังคงต้องจัดทำบัญชีและยื่นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.2.2 วิเคราะห์ปัญหาการประวิงเวลาในการจดทะเบียนบริษัท

ในทางปฏิบัติพบว่าผู้ประกอบการที่มีความประสงค์จะยื่นจดทะเบียนบริษัทราวๆ ปลายเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคมของแต่ละปีมักจะประวิงเวลาการจดทะเบียนบริษัทไปก่อน จนถึงปีรุ่งขึ้นเนื่องจากผู้ประกอบการไม่ต้องการมีภาระต้องดำเนินการต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติการบัญชี ตลอดจนบทบัญญัติของประมวลรัษฎากร และไม่

¹²⁰ Government of India Ministry of Corporate Affair, **Instruction Kit for eForm MSC-1**, Retrieved April 30, 2015 from [http://www.mca.gov.in/MCA21/dca/help/instruction kit/NCa/Form_MSC-1_help.pdf](http://www.mca.gov.in/MCA21/dca/help/instruction%20kit/NCa/Form_MSC-1_help.pdf)

¹²¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย, **ธนาคารแห่งประเทศไทย**, ค้นวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.bot.or.th/english/statistics/financialmarkets/exchangerate/_layouts/application/exchangerate/exchangerate.aspx

อย่างเสียงกับบทลงโทษของพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

ทั้งนี้ กอปรกับข้อมูลทางสถิติของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่มีแนวโน้มสนับสนุนประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้ นั่นคือ ข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าแสดงว่าในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2557 มีผู้ประกอบการธุรกิจยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัทจัดตั้งใหม่ทั่วประเทศ จำนวน 3,321 ราย เดือนธันวาคม พ.ศ. 2556 มีจำนวน 2,906¹²² ราย ขณะที่ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2557 มีจำนวน 5,317 รายและในเดือนมกราคม พ.ศ. 2558 มีผู้ประกอบการธุรกิจยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัทจัดตั้งใหม่ทั่วประเทศจำนวนสูงถึง 5,980 ราย¹²³ แสดงให้เห็นถึงยอดผู้ประกอบการที่ยื่นขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัทจัดตั้งใหม่ทั่วประเทศของเดือนธันวาคมและมกราคมปีรุ่งขึ้นที่ต่างกันมากอย่างมีนัยสำคัญ

ดังนั้น จากปัญหาที่กล่าวมาในประเด็นข้างต้น หากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย บัญญัติให้มีกฎหมายหรือมาตราที่เกี่ยวกับการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวกับนิติบุคคลบริษัทจำกัด ก็จะสามารถปลดล็อคข้อติดขัดทางกฎหมายและในทางปฏิบัติลงได้ ดังกรณีของบริษัทที่มีความประสงค์ที่จะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในต่างประเทศ

4.2.3 วิเคราะห์ปัญหาการกำกับดูแลบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

บริษัทที่อยู่ในสถานะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวนั้นยังคงมีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องปฏิบัติอยู่หาได้สิ้นหน้าที่ไปเสียเลยแต่อย่างใดไม่ กล่าวคือตามกฎหมายอังกฤษ อินเดีย สิงคโปร์ บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวยังคงมีหน้าที่ต้องจัดทำและยื่นรายงานประจำปี (Annual Return) ที่มีข้อมูลรายละเอียดที่สำคัญของบริษัท เช่น ชื่อบริษัท หมายเลขทะเบียนบริษัท ที่อยู่จดทะเบียน รายชื่อกรรมการและผู้ถือหุ้น ฯลฯ ต่อนายทะเบียนหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลตามระยะเวลาที่กำหนด โดยที่กฎหมายอังกฤษมีการลงโทษปรับในอัตราที่สูงมาก กรณีไม่ยื่นแบบรายงานประจำปีตามระยะเวลาที่กำหนด กล่าวคือ กรณีล่าช้าไม่เกินหนึ่งเดือนเปรียบเทียบปรับ 150 ปอนด์สเตอร์ลิง (หรือประมาณ 7,620 บาท) เกินหนึ่งเดือนแต่ไม่เกินสามเดือนปรับ 375 ปอนด์สเตอร์ลิง (หรือประมาณ 19,050 บาท) เกินสามเดือนแต่ไม่เกินหกเดือนปรับ 750 ปอนด์สเตอร์ลิง (หรือประมาณ 38,100

¹²² กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, การจดทะเบียนธุรกิจเดือนธันวาคม 2557 และปี 2557, ค้นวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=10601&filename=index

¹²³ *เรื่องเดียวกัน.*

บาท) และเกินหกเดือนขึ้นไป ปรับ 1,500 ปอนด์สเตอร์ลิง¹²⁴ (หรือประมาณ 76,200 บาท¹²⁵) ในขณะที่อัตราค่าปรับยื่นงบการเงินล่าช้าเกินสี่เดือนของไทยซึ่งเป็นอัตราสูงที่สุดอยู่ที่ 12,000 บาท (ผู้มีหน้าที่จัดทำ 6,000 บาท กรรมการผู้จัดการ 6,000 บาท)

ทั้งนี้ กฎหมายของทั้งสี่ประเทศที่ได้นำมาศึกษาายังกำหนดให้ผู้รับผิดชอบหรือกรรมการของบริษัทมีหน้าที่ต้องรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแลหากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางทะเบียน เช่นเปลี่ยนแปลงที่อยู่ รายชื่อผู้ถือหุ้นหรือรายชื่อกรรมการของบริษัท เป็นต้น โดยที่บริษัทที่ทำการดำเนินธุรกิจชั่วคราวยังคงมีสถานะสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายทุกประการ ดังนั้น ความรับผิดชอบบุคคลภายนอกยังคงมีอยู่เสมือนกับเป็นบริษัทที่ดำเนินกิจการตามปกติทุกประการ เพียงแต่ได้สิทธิ์ยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎหมายบางข้อเท่านั้น

นอกจากนี้ กฎหมายของอังกฤษ อินเดียและฮ่องกง ยังมีข้อจำกัดการเข้าสู่สถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวของธุรกิจบางประเภท กล่าวคือ มีข้อกำหนดว่าบริษัทที่ดำเนินกิจการบางประเภท เช่น กฎหมายอังกฤษไม่อนุญาตให้บริษัทที่ดำเนินธุรกิจประกันภัย ธนาคาร ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือบริษัทที่ดำเนินธุรกรรมทางการตลาดทางการประกันภัยเข้าสู่สถานะ Dormant Company ได้ นั้นหมายถึงสถานะ Dormant Company นั้นไม่ใช่สถานะที่เปิดเสรีให้บริษัทประเภทใดคิดจะเข้ามาอยู่ภายใต้สถานะนี้ก็จะสามารถเข้ามาได้

การเข้าสู่และการออกจากสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวนั้น กฎหมายอินเดียและฮ่องกงกำหนดให้ดำเนินการยื่นแบบฟอร์มคำร้องทั้งในขณะก่อนเข้าและเมื่อต้องการออกจากสถานภาพการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว โดยที่กฎหมายอินเดียกำหนดให้ยื่นแบบฟอร์มเอ็มเอชซี4 ส่วนกฎหมายฮ่องกงกำหนดให้ยื่นมติพิเศษต่อนายทะเบียนว่าจะกลับมาดำเนินกิจการตามปกติ (Reactivation to Trading Company) ในขณะที่กฎหมายอังกฤษและสิงคโปร์ไม่ได้กำหนดให้มีการยื่นแบบคำร้องไม่ว่าทั้งก่อนเข้าและเมื่อต้องการออกจากสถานการณพักการดำเนินธุรกิจเพื่อกลับสู่สถานะปกติ เนื่องจากการเข้าสู่หรือการสิ้นสุดสภาพจากการมีสถานการณพักนั้นเป็นไปโดยผลของ

¹²⁴ Company House, **Late Filing Penalties**, Retrieved April 30, 2015 from https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/422518/GP5_Late_filing_penalties_v2_9.pdf

¹²⁵ ธนาคารแห่งประเทศไทย, **อัตราแลกเปลี่ยนถั่วเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ซื้อขายกับลูกค้า ธนาคารแห่งประเทศไทย**, ค้นวันที่ 18 มีนาคม 2559 จาก https://www.bot.or.th/thai/statistics/financialmarkets/exchangerate/_layouts/application/exchangerate/exchangerate.aspx

กฎหมายทั้งสิ้น ดังนั้น เมื่อบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในอังกฤษหรือสิงคโปร์มีความเคลื่อนไหวทางบัญชี มีรายได้หรือมีธุรกรรมทางบัญชีที่มีนัยสำคัญ บริษัทนั้นก็จะต้องขาดคุณสมบัติและสิ้นสภาพการพักการดำเนินธุรกิจทันที และต้องกลับไปอยู่ในสถานะประกอบกิจการ (Active Company) มีหน้าที่ตามกฎหมายเหมือนบริษัทที่ยังประกอบธุรกิจอยู่ทุกประการ

อย่างไรก็ดีในส่วนของตัวเองบทกฎหมายนั้น กฎหมายของทุกประเทศที่ศึกษาจะไม่กำหนดนิยามความหมายของคำว่า Dormant Company หรือบริษัทที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินกิจการชั่วคราวไว้ในบทนิยามศัพท์ของตัวเองบทกฎหมายแต่อย่างใด แต่จะกำหนดไปในตัวเองบทกฎหมายเลยว่าบริษัทที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินกิจการชั่วคราว (Dormant Company) ได้รับการยกเว้นในเรื่องใดๆ บ้างเท่านั้น

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 5 นี้จะเป็นบทสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาต่างๆ รวมทั้งการวิเคราะห์ในประเด็นปัญหาในเรื่องดังกล่าวที่ได้ทำการศึกษาในบทที่ 2 ถึงบทที่ 4 ซึ่งเป็นการศึกษาถึงบทบัญญัติของกฎหมายในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวพร้อมทั้งนำเสนอความคิดเห็นและแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ทำได้ทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนให้บริษัทที่ดำเนินกิจการค้าตามปกติยื่นเรื่องขอเข้าสู่สถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวแต่อย่างใดไม่ ตรงกันข้ามวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ต้องการนำเสนอทางเลือกใหม่ที่นำเสนอให้แก่ผู้ที่มีความประสงค์จะหยุดพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวและไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะเลิกกิจการ เนื่องจากในปัจจุบันไม่มีกฎหมายให้สามารถกระทำสิ่งที่ผู้ประกอบการสามารถทำได้มีเพียง หยุดดำเนินกิจการค้า แต่ยังคงคงธุรกรรมต่างๆที่จำเป็นทางกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้นำเสนอและวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 3 และบทที่ 4 ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ในเรื่องการจัดให้มีการประชุมใหญ่ประจำปีของผู้ถือหุ้น การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การจัดทำและจัดให้มีการสอบบัญชีงบการเงินของบริษัท ฯลฯ ซึ่งหน้าที่ต่างๆที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นน่าจะสามารถยกเว้นให้แก่บริษัทที่มีความประสงค์จะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้ หากประเทศไทยมีหลักเกณฑ์การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวเหมือนในต่างประเทศที่ได้ทำการศึกษา มา และเมื่อใดที่พร้อมก็สามารถกลับมาดำเนินธุรกิจต่อได้โดยไม่ต้องเสียโอกาสในการดำเนินธุรกิจแต่อย่างใด

ทั้งนี้ ต่อกรณีความเห็นว่าการให้บริษัทเข้าสู่สถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวอาจเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการฉวยโอกาสจัดตั้งกิจการเพื่อถือครองทรัพย์สินโดยเฉพาะอสังหาริมทรัพย์ ความเห็นดังกล่าวอาจมีมูลความจริงอยู่บ้างเพราะหนึ่งในวัตถุประสงค์ของบริษัทที่อยู่ในสถานะ Dormant Company ในต่างประเทศหลายๆ ประเทศก็คือเพื่อถือครองทรัพย์สิน และต่อประเด็นที่ว่าชาวต่างชาติจะให้คนไทยถือหุ้นในบริษัทแทน (นอมินี) ในอัตราส่วนที่ทำให้บริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทสัญชาติไทยแล้วนำบริษัทนั้นไปถือครองอสังหาริมทรัพย์ เรื่องนี้ก็เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่แล้วไม่

ว่านิติบุคคลนั้นๆ จะอยู่ในสถานะ Active หรือสถานะ Dormant Company ซึ่งต่อประเด็นปัญหานี้ ประเทศไทยได้ตรากฎหมายเฉพาะซึ่งก็คือพระราชบัญญัติการดำเนินธุรกิจของคนต่างด้าว ไว้กำกับดูแลอยู่แล้วจึงอาจสามารถเบาใจในเรื่องนี้ได้ในระดับหนึ่ง

แม้ว่า แนวคิดการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวนั้น เมื่อฝังดูแบบผิวเผิน อาจเป็นเรื่องที่ไม่คุ้นเคยกับคนไทยเท่าใด แต่เมื่อได้มีการศึกษาตัวบทกฎหมายไทยหลายๆฉบับ กลับพบว่าได้มีการบัญญัติตัวบทมาตราทางกฎหมายที่มีแนวคิดในเรื่องการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวไว้บ้างแล้ว ไม่ว่าจะเป็นในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 หรือในประมวลรัษฎากร

โดยที่การพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว (Dormant Company) เป็นเพียงการหยุดการดำเนินธุรกิจลงเพียงชั่วคราวเท่านั้น มิได้เป็นการเลิกกิจการ ดังนั้นกรรมการและผู้ถือหุ้นของบริษัทยังคงมีส่วนรับผิดชอบต่อการดำเนินการหรือการเข้าทำธุรกรรมใดๆของบริษัทเสมือนบริษัทที่อยู่ในสถานะปกติ (Active Company) และหากฝ่าฝืนด้วยการเข้าทำธุรกรรมทางการเงินหรือทางบัญชีที่ห้ามมิให้กระทำ บริษัทดังกล่าวก็จะสิ้นสภาพจากสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวทันที

จากการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานมานานับสิบปีด้านการจดทะเบียนนิติบุคคล ผู้เขียนมีความเชื่อมั่นว่าผู้ประกอบการไทยพร้อมแล้วสำหรับแนวคิดการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว เนื่องจากในทางปฏิบัติมีการยื่นงบเปล่าที่ได้รับการสอบบัญชีต่อกรมสรรพากรและกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ดังที่เรามักได้ยินคำพูดที่ว่ายื่นงบเปล่ากันอยู่ตลอด และจากการเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศที่นำมาศึกษา ผู้เขียนเห็นว่ากฎหมายที่เหมาะสมกับบริบทของไทยคือกฎหมายฮ่องกงและกฎหมายอินเดีย เนื่องจากกฎหมายฮ่องกงเป็นกฎหมายที่มีความยืดหยุ่นสูงและให้ช้อยกเว้นแก่ผู้ประกอบการมากที่สุดตลอดจนอนุญาตให้อยู่ในสถานะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้โดยไม่จำกัดระยะเวลา ส่วนกฎหมายอินเดียมีจุดแข็งที่น่าสนใจคือ กำหนดให้มีการยื่นแบบฟอร์มในทุกๆขั้นตอน และกำหนดให้มีการชำระค่าธรรมเนียมในทุกขั้นตอนด้วยเช่นกัน โดยที่กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ผกผันตามทุนเรือนหุ้นที่จดทะเบียนของบริษัท เช่น สำหรับบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนเป็นหุ้นจำนวนไม่เกิน 2,500,000 รูปี กำหนดค่าธรรมเนียม 2,000 รูปีและ สำหรับบริษัทที่มีทุนจดทะเบียน 5,000,000 ถึง 50,000,000 รูปี กำหนดค่าธรรมเนียม 10,000 รูปี

ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่า การนำเอาข้อดีของกฎหมายฮ่องกงและกฎหมายอินเดียมาพิจารณาและประยุกต์กฎหมายของสองประเทศเข้าด้วยกัน จะสามารถนำมาซึ่งแนวคิดและข้อกฎหมายที่เหมาะสมกับบริบทของนิติบุคคลบริษัทของไทย

5.2 ข้อเสนอแนะ

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า เนื่องจากในปัจจุบันมีบริษัทจำนวนมากไม่น้อยที่ต้องการพักการดำเนินธุรกิจลงชั่วคราวสืบเนื่องจากปัญหาในการประกอบกิจการ หรือมีความประสงค์จะรอดูสถานการณ์ทางเศรษฐกิจก่อนว่าจะมีแนวโน้มอย่างไร หรืออาจต้องการจดทะเบียนบริษัทไว้ก่อนแต่ยังไม่มี ความประสงค์ในการประกอบกิจการในช่วงแรกๆ แต่ประเทศไทยยังไม่มีหลักเกณฑ์การพักการดำเนิน ธุรกิจชั่วคราว (Dormant Company) นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดจึงมีเพียงสองทางเลือกคือ ดำเนินธุรกิจและปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไปแม้จะไม่มีกิจการ อย่างเป็นจริง หรือยุติการดำเนินกิจการด้วยการเลิกบริษัทและชำระบัญชี หรือที่แย่ไปกว่านั้นคือปล่อยให้บริษัทให้เป็นบริษัทร้างโดยไม่ดำเนินการใดๆ ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่าเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะได้ มีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่ได้วิเคราะห์ไว้ในบทที่ 3 ตามประเด็นข้อ กฎหมายดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะตามกฎหมาย

5.2.1.1 การประชุมใหญ่ประจำปีและการจัดทำบัญชีงบดุล

นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดเกิดขึ้นโดยอำนาจของประมวลกฎหมายแพ่งและ พยานิชย์ ดังนั้นบริษัทจำกัดจึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพยานิชย์ในส่วนที่ เกี่ยวข้องซึ่งกฎหมายกำหนดให้นิติบุคคลต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) จัดให้มีการประชุมใหญ่ครั้งหนึ่งเป็นอย่างน้อยทุกระยะเวลาสิบสอง เดือน
- 2) กำหนดการเรียกประชุมใหญ่และให้ลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่ง ท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน และส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือ หุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัท ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 โดยให้ระบุสถานที่ วัน เวลา และสภาพแห่งกิจการที่จะได้ประชุมปรึกษา
- 3) ทำบัญชีงบดุลนั้นอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือน คือเมื่อเวลา สรุปรอบสิบสองเดือนอันจัดว่าเป็นขบปีในทางบัญชีเงินของบริษัท โดยต้องมีรายการย่อแสดงจำนวน สินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทกับทั้งบัญชีกำไรและขาดทุน
- 4) งบดุลนั้นต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้ว นำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ลงในงบดุลนั้น

จากการศึกษาพบว่า ภาระหน้าที่ต่างๆ ที่กำหนดในมาตราที่ระบุข้างต้นนั้น เป็นสาระสำคัญมากที่ทำให้พอที่จะสรุปได้ว่า นิติบุคคลบริษัทจำกัดนั้นแม้จะไม่ประกอบกิจการแต่หากต้องการให้ยังคงอยู่ในทะเบียนต่อไปจะต้องดำเนินการดังนี้

ผู้เขียนขอเสนอวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการกำหนดสถานะทางกฎหมายของบริษัทที่มีความประสงค์จะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวขึ้นมาและบัญญัติกฎหมายกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประชุมใหญ่ประจำปีตลอดจนการจัดทำงบการเงินและแต่งตั้งผู้สอบบัญชีให้แก่บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวหรือ Dormant Company อีกทั้งให้กำหนดระยะเวลาคงอยู่ภายใต้สถานะ Dormant Company เป็นเวลา 10 ปี กรณีอิงตามมาตรา 1273/4 วรรคสอง ที่กำหนดว่า การร้องขอให้บริษัทกลับคืนสู่ทะเบียน ห้ามมิให้ร้องขอเมื่อพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนขีดชื่อบริษัทออกจากทะเบียน เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องคล้ายคลึงกัน จึงควรใช้ระยะเวลาเหมือนกัน

โดยที่ผู้เขียนขอเสนอแนะให้เพิ่มบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนี้

มาตรา 1195/1 ให้บริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการและไม่มีธุรกรรมทางบัญชีอันมีสาระสำคัญเป็นบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว หากมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) ไม่ดำเนินกิจการและไม่มีธุรกรรมทางบัญชี ตั้งแต่วันจดทะเบียนบริษัท หรือ
- 2) ไม่ดำเนินกิจการและไม่มีธุรกรรมทางบัญชี ในช่วงรอบปีบัญชีที่ผ่านมา

การเข้าสู่สถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวนั้น การคงอยู่ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจ และการกลับสู่สถานะการดำเนินธุรกิจปกตินั้น ให้ยื่นคำร้องและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนด

มาตรา 1195/2 บทบัญญัติแห่งมาตรา 1171 มาตรา 1175 มาตรา 1196 และมาตรา 1197 เหล่านี้ มิให้ใช้บังคับต่อบริษัทที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1195/1 และให้บริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวสามารถพักการดำเนินธุรกิจได้ไม่เกินเวลา 10 ปีต่อเนื่องกัน หากเกินเวลาที่กำหนด ให้นำมาตรา 1273/1 (ถอนทะเบียนบริษัทร้าง) มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ตามพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อกำหนดบทลงโทษนิติบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีบทลงโทษที่เกี่ยวกับบริษัทจำกัดที่ละเลยหรือฝ่าฝืนดังนี้

- 1) ไม่เรียกประชุมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน

20,000 บาท

- 2) ไม่ลงพิมพ์โฆษณาคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ไม่ส่งคำบอกกล่าวไปยังผู้ถือหุ้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท
- 3) ไม่ทำบัญชีงบดุลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- 4) ไม่จัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบงบดุล ไม่นำบัญชีงบดุลเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท

ปัญหาที่เกิดขึ้นก็เป็นเช่นเดียวกันกับข้อกำหนดบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เนื่องจากมาตราดังกล่าวของพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 นั้นใช้บังคับกับบริษัททุกบริษัท ไม่ว่าจะเป็นบริษัทยังดำเนินธุรกิจหรือไม่ก็ตาม จากข้อกำหนดข้างต้นจึงเกิดงานเอกสารหรือ Paper Work ขึ้น นั่นคือบริษัทที่แม้ไม่ได้ประกอบกิจการใดก็ยังคงมีหน้าที่ต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นเพื่อนำเสนองบการเงินของบริษัทต่อผู้ถือหุ้น ดำเนินการส่งหนังสือเชิญประชุม ลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

จากข้อบทบัญญัติกฎหมายข้างต้นจึงเกิดงานเอกสารขึ้นโดยไม่จำเป็น นั่นคือบริษัทที่แม้ไม่ได้ประกอบกิจการใดก็ยังคงมีภาระหน้าที่ต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นเพื่อนำเสนองบการเงินของบริษัทต่อผู้ถือหุ้น ดำเนินการส่งหนังสือเชิญประชุม ลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เพื่อป้องกันมิให้ต้องเสียค่าปรับตาม พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

ผู้เขียนขอเสนอแนะว่า ให้เพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคมและมูลนิธิ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 กำหนดยกเว้นข้อบังคับดังกล่าวแก่บริษัทพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว โดยที่ผู้เขียนขอเสนอแนะให้เพิ่มบทบัญญัติดังนี้

มาตรา.....บทบัญญัติแห่งมาตรา 16, 17, 18 เหล่านี้ มิให้ใช้บังคับต่อบริษัทที่อยู่
ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1195/1

5.2.1.2 การจัดทำบัญชี

สืบเนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้กำหนดให้นิติบุคคลบริษัทจำกัดต้องทำบัญชีงบดุลนั้นอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบระยะเวลาสิบสองเดือน โดยต้องมีรายการย่อแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทกับทั้งบัญชีกำไรและขาดทุน และยังกำหนดอีกว่างบดุลนั้นต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ลงในงบดุลนั้น โดยมีข้อกำหนดมายตรา 8 ของพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มากำหนดรายละเอียดการจัดทำบัญชีดังกล่าว โดยที่รายละเอียดหลักๆ ที่บริษัทต้องปฏิบัติตามคือ

เรื่อง การเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี การปิดบัญชีครั้งแรกภายในสิบสองเดือนนับแต่วันเริ่มทำบัญชีและ
 ทุกรอบสิบสองเดือนนับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน การยื่นงบการเงินให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัติและการจัด
 ให้มีการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

- 1) บริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และ
 ต้องจัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจของตนโดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการ
 ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- 2) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในสิบสองเดือนนับแต่วัน
 เริ่มทำบัญชีที่กำหนดและปิดบัญชีทุกรอบสิบสองเดือนนับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน
- 3) ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยให้ยื่น
 ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุม ใหญ่
- 4) งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชี
 รับอนุญาต

จากการศึกษาพบว่าภาระหน้าที่ของบริษัทที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติการบัญชี
 พ.ศ. 2543 นี้เป็นสิ่งที่ล้ามาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบ
 คุลของบริษัทนั่นเอง ดังนั้น ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวว่าให้เพิ่มเติมบทบัญญัติใน
 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดยกเว้นข้อบังคับดังกล่าวแก่บริษัทพักการดำเนินธุรกิจ
 ชั่วคราว โดยผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมบทบัญญัติดังนี้

มาตรา.....บทบัญญัติแห่งมาตรา 8 มาตรา 10 มาตรา 11 ตลอดจนมาตรา 28 ถึง
 มาตรา 30 เหล่านี้ มิให้ใช้บังคับต่อบริษัทที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว ตามประมวล
 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1195/1

5.2.1.3 ภาษีอากรของนิติบุคคล

นิติบุคคลรูปแบบบริษัทจำกัดมีหน้าที่ต้องจัดทำและยื่นแบบฟอร์มภาษีเงินได้นิติ
 บุคคลรายครึ่งปี ภงด. 51 ภายใน 2 เดือนนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลา 6 เดือนของรอบ
 ระยะเวลาบัญชี และยื่นแบบฟอร์มภาษีเงินได้นิติบุคคลรายปี หรือแบบฟอร์ม ภงด. 50 ต่อสรรพากร
 ภายใน 150 วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ไม่ว่าจะบริษัทนั้นจะมีการประกอบกิจการ
 ทางการค้าหรือไม่อย่างไรก็ตาม

ดังนั้นผู้เขียนขอเสนอแนะว่า ให้เพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลรัษฎากร กำหนด
 ยกเว้นข้อบังคับดังกล่าวแก่บริษัทพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว โดยที่ผู้เขียนขอเสนอแนะให้เพิ่ม
 บทบัญญัติดังนี้

มาตรา.....บทบัญญัติแห่งมาตรา 67 ตรี มาตรา 68 และ มาตรา 69 เหล่านี้ มิให้ใช้บังคับต่อบริษัทที่อยู่ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1195/1.

5.2.2 ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

สำหรับข้อเสนอแนะในทางปฏิบัตินี้ ผู้เขียนขอเสนอแนะให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

5.2.2.1 ไม่มีสถานะทางกฎหมายเป็นบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

จากการที่บริษัทที่มีความประสงค์จะเข้าอยู่ในสถานะหรือสภาวะพักการดำเนินกิจการชั่วคราวนั้น ไม่มีสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวที่ถูกต้องตามกฎหมายเนื่องจากกฎหมายไทยยังไม่มีข้อบัญญัติรองรับเรื่องนี้ จึงทำให้ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งต้องดำเนินการไปตามข้อบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยไม่มีทางเลือก กล่าวคือต้องจัดทำงบการเงินแม้จะไม่มีธุรกรรมทางบัญชีจากการประกอบกิจการหรือที่เรียกกันว่าบเปล่า จัดให้มีการประชุมใหญ่ประจำปี แต่งตั้งผู้สอบบัญชี จัดให้มีการสอบบัญชีงบการเงินของบริษัทและยื่นงบการเงินที่ได้รับการสอบบัญชีแล้วต่อกรมสรรพากรและกรมพัฒนาธุรกิจ ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) กำหนดหรือระบุสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว ของบริษัทไว้ในหนังสือรับรองบริษัทที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ออกให้แก่ผู้ขอคัดหนังสือรับรองบริษัทหรือระบุไว้ในเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าสำหรับให้สามารถตรวจสอบได้อย่างเสรี เนื่องจากในปัจจุบันทางกรมได้มีการให้บริการข้อมูลบริษัทแก่สาธารณชนโดยไม่คิดค่าบริการอยู่แล้ว โดยที่สถานะที่แจ้งในหนังสือรับรองบริษัทในปัจจุบันที่ใช้อยู่คือ ยังประกอบธุรกิจอยู่, บริษัทร้าง, หรือ ชำระบัญชี

2) กำหนดแบบฟอร์มต่างๆ สำหรับไว้ใช้ในการยื่นในแต่ละช่วงเวลา เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลักซึ่งก็คือ กระทรวงพาณิชย์อาจกำหนดแบบฟอร์ม การยื่นก่อนเข้าสู่สถานะ Dormant Company การยื่นรายงานประจำปี และการยื่นแบบฟอร์มเมื่อต้องการกลับเข้าสู่สถานการณดำเนินงานตามปกติ (Active Company)

5.2.2.2 การประวิงเวลาในการจดทะเบียนบริษัท

ผู้ประกอบการที่มีความประสงค์จะยื่นจดทะเบียนบริษัทราวๆ ปลายเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคมของแต่ละปีมักจะประวิงเวลาการจดทะเบียนบริษัทไปก่อน จนถึงปีรุ่งขึ้น เนื่องจากไม่ต้องการมีภาระดำเนินการต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติ ตลอดจนพระราชบัญญัติการบัญชี กอปรกับข้อมูลทางสถิติของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าก็มีแนวโน้มสนับสนุนประเด็นปัญหาดังกล่าว

ดังนั้น จากปัญหาที่กล่าวมาในประเด็นข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่าหากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย บัญญัติให้มีกฎหมายหรือมาตราที่เกี่ยวกับการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวกับนิติบุคคลบริษัทจำกัด ก็จะสามารถปลดล็อกข้อติดขัดทางกฎหมายและในทางปฏิบัติลงได้ ดังกรณีของ บริษัทที่มีความประสงค์ที่จะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวในต่างประเทศ

5.2.2.3 การกำกับดูแลบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว

บริษัทที่อยู่ในสถานะพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวนั้นยังคงมีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องปฏิบัติต่อไป กล่าวคือ กรณีของกฎหมายอังกฤษ อินเดีย สิงคโปร์ ผู้รับผิดชอบหรือกรรมการของบริษัทยังคงมีหน้าที่ต้องจัดทำและยื่นรายงานประจำปีที่มีข้อมูลของบริษัทต่อหน่วยงานที่กำกับดูแลตามระยะเวลาที่กำหนด และยังมีหน้าที่ต้องแจ้งต่อหน่วยงานกำกับดูแลหากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางทะเบียน เช่นเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นหรือกรรมการของบริษัท เป็นต้น หากฝ่าฝืนอาจได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นเพื่อให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและเพื่อความเข้าใจของผู้ประกอบการไม่ให้เกิดปัญหาหรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดผู้เขียนขอเสนอแนะดังนี้

จัดทำคู่มือรายละเอียดหลักเกณฑ์และหน้าที่ของบริษัทที่พักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว หรือระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว บริษัท ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง ว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท พ.ศ. 2538 ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อให้เป็นไปในทางเดียวกันกับกฎหมายหลักในส่วนของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในบรรพที่เกี่ยวข้อง เพราะถึงแม้จะได้มีตัวบทกฎหมายแล้ว แต่เป็นไปเพื่อความชัดเจนและง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ นอกจากนี้ ระเบียบสำนักงานทะเบียนยังสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าการที่จะออกเป็นกฎกระทรวง หรือกฎหมายลูกตัวอื่น โดยกำหนดข้อมูลสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) ลักษณะของบริษัทที่ไม่ธุรกรรมทางบัญชีที่มีสาระสำคัญซึ่งสามารถเข้าสู่สถานภาพการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวได้และความแตกต่างกันกับบริษัทที่ไม่ดำเนินกิจการซึ่งอาจยังคงมีธุรกรรมทางบัญชีที่มีสาระสำคัญ ตลอดจนให้นิยามหรือข้อกำหนดธุรกรรมที่ไม่ถือเป็นธุรกรรมทางบัญชีที่มีสาระสำคัญ
- 2) หน้าที่ของบริษัท เช่นหน้าที่ในการยื่นรายงานประจำปี และแจ้งการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนด อาจจะเป็น 15 วัน หรือ 30 วัน แล้วแต่กรณี
- 3) ค่าธรรมเนียมและค่าปรับล่าช้า ในการยื่นรายงานประจำปี และการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน

- 4) ค่าธรรมเนียมการเข้าสู่สถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว โดยคำนวณจากทุนจดทะเบียนของบริษัทเหมือนตอนรับจดทะเบียนบริษัท หรืออาจกำหนดค่าธรรมเนียมตายตัว
- 5) ค่าธรรมเนียมรายปีในการคงอยู่ในสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราว
- 6) ค่าธรรมเนียมเมื่อต้องการออกจากสถานะการพักการดำเนินธุรกิจชั่วคราวเพื่อกลับเข้าสู่สถานะปกติ
- 7) กำหนดประเภทของบริษัทที่ไม่อาจเข้าสู่สถานภาพการพักการดำเนินธุรกิจได้ โดยอาจกำหนดเป็นข้อบังคับกว้างๆ ในเรื่องประเภทของบริษัท หรืออาจกำหนดรายละเอียดประเภทธุรกิจต้องห้ามไปเลย

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. การจดทะเบียนธุรกิจเดือนธันวาคม 2557 และปี 2557. คำนวณวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=10601&filename=index
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. ข้อมูลการจดทะเบียนธุรกิจประจำปี 2557. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2557.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 หุ้นส่วนและบริษัท (รวมล่าสุด). คำนวณวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=951
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543. คำนวณวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=1078&filename=law06
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 (รวมล่าสุด). คำนวณวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=970&filename=law02
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. ระเบียบว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. 2554. คำนวณวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=3912
- กรมสรรพากร. บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายรัษฎากร หมวด 3 ภาษีเงินได้ มาตรา 65-76. คำนวณวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก <http://www.rd.go.th/publish/5939.0.html>
- กรมสรรพากร. เอกสารที่ไฉ่ยื่นแจ้งแก้ไขเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม. คำนวณวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://download.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/vat/VAT09.pdf
- กรุงเทพธุรกิจ. พาณิชย์ลุยตรวจจรรยาบรรณต่างด้าวจับตาเข้ม 10 กลุ่มธุรกิจเป้าหมาย. (12 ตุลาคม 2558): 6.
- จันทร์ สิ้นศุภฤกษ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2555.
- จิตติ ติงศภัทย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

- ทวี เจริญพิทักษ์. คำอธิบายโดยพิสดารกฎหมายหุ้นส่วน-บริษัท. พระนคร: โรงพิมพ์แสงสว่าง, 2504 อ้างถึงใน ภาสกร ชุณหอุไร. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรียงมาตรา ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2553.
- ทิพย์ชนก รัตโนสถ. คำอธิบายเรียงมาตราประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยลักษณะหุ้นส่วนและบริษัท. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. ธนาคารแห่งประเทศไทย. ค้นวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก http://www.bot.or.th/english/statistics/financialmarkets/exchangerate/_layouts/application/exchangerate/exchangerate.aspx
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. อัตราค่าธรรมเนียมเปรียบเทียบ. ค้นวันที่ 19 ธันวาคม 2557 จาก <http://www2.bot.or.th/feerate/internal.aspx?PageNo=1>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. อัตราแลกเปลี่ยนถั่วเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ซื้อขายกับลูกค้า ธนาคารแห่งประเทศไทย. ค้นวันที่ 18 มีนาคม 2559 จาก https://www.bot.or.th/thai/statistics/financialmarkets/exchangerate/_layouts/application/exchangerate/exchangerate.aspx
- ธีระ สิงห์พันธุ์. คำอธิบายเรียงมาตราประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.
- ประสิทธิ์ ไชววิไลกุล. นิติบุคคลและความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2543.
- พรเทพ ทวีกาญจน์. ปิดกิจการชั่วคราวเพราะคำสั่งซื้อลดลง. TPA News. 174 (มิถุนายน 2554): 14-15.
- พินิจ ทิพย์มณี. หลักกฎหมายหุ้นส่วนและบริษัท. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2555.
- ภาสกร ชุณหอุไร. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรียงมาตรา ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2553.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2539.
- สมเดช โรจนศรีเสถียร และคณะ. Value Added Tax กลยุทธ์การจัดทำบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งระบบ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ธรรมนิติ, 2547.
- สมทบ สุวรรณสุทธิ. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2514.

- สำนักงานประกันสังคม. **กระดานสนทนา: เกี่ยวกับประกันสังคมคำถามที่ถามบ่อย.** ค้นวันที่ 30 เมษายน 2559 จาก <http://www.sso.go.th/wpr/postAction.do?method=view&topicId=5758&webId=0>
- สำนักงานประกันสังคม, ศูนย์สารนิเทศ. **คู่มือนายจ้าง.** กรุงเทพฯ: ศูนย์สารนิเทศ สำนักงานประกันสังคม, 2550.
- สิริธร มะระพุกษ์วรรณ. **การเลิกบริษัท: ศึกษากรณีการถอนทะเบียนบริษัทร้าง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- เสาวณีย์ อัครวิโรจน์. **เอกสารประกอบการบรรยายหลักกฎหมายธุรกิจเปรียบเทียบ.** กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530 อ้างถึงใน สิริธร มะระพุกษ์วรรณ. **การเลิกบริษัท: ศึกษากรณีการถอนทะเบียนบริษัทร้าง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- โสภณ รัตนการ. **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ, 2539 อ้างถึงใน สิริธร มะระพุกษ์วรรณ. **การเลิกบริษัท: ศึกษากรณีการถอนทะเบียนบริษัทร้าง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- โสภณ รัตนการ. **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท.** พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ, 2553.
- อนุมัติ ใจสมุทร. **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ว่าด้วยบุคคล.** กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2515.
- Black, Henry Campbell. **Black's Law Dictionary.** 5th ed. St. Paul, Minn: West, 1979.
- Brain, Eunice. **How do I Tell HMRC My New Company is Dormant?.** Retrieved April 30, 2015 from <http://www.informdirect.co.uk/company-formation/ct41g-form-for-dormant-company/>
- Catchpole, Henry. **What is a Dormant Company?.** Retrieved April 30, 2015 from <http://www.informdirect.co.uk/business-finance/dormant-company-definition-and-requirements/>
- Company House. **Late Filing Penalties,** Retrieved April 30, 2015 from https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/422518/GP5_Late_filing_penalties_v2_9.pdf

- Craig, Rechel. **Filing an Annual Return for a Dormant Company.** Retrieved April 30, 2015 from <https://www.rapidformations.co.uk/blog/dormant-companies-remember-to-file-an-annual-return/>
- Department for Business Enterprise & Regulatory Reform. **Dormant Accounts GDA10 May 2009 Version 19.** Retrieved April 30, 2015 from <http://www.jcmarti.nassociate.co.uk/pw-conten/uploads/2014/02/compaines-house-dormant.pdf>
- Dormant Companies.** Retrieved April 30, 2015 from <https://www.iras.gov.sg/irashome/Businesses/Companies/Managing-Taxes-for-Dormant-Companies-or-Companies-Closing-Down/Dormant-Companies/>
- ECRA Pte Ltd. **Dormant Company Filing.** Retrieved April 30, 2015 from <http://www.ecra.sg/dormant-company-filing>
- Eltoma Corporate Service Ltd. **When can a Company be Classified as Dormant in Hong Kong.** Retrieved April 30, 2015 from <http://eltoma-global.com/en/knowledge-base/how-to-classify-a-dormant-company-in-hong-kong.html>
- FindLaw UK. **Deadlines for Telling HMRC Your Company or Organization is Active.** Retrieved April 30, 2015 from http://findlaw.co.uk/law/small_business/business_tax/corporation_tax/deadlines_and_requirements/2211.html
- Government of India Ministry of Corporate Affair. **Instruction Kit for eForm MSC-1.** Retrieved April 30, 2015 from [http://www.mca.gov.in/MCA21/dca/help/instruction kit/NCa/Form_MSC-1_help.pdf](http://www.mca.gov.in/MCA21/dca/help/instruction%20kit/NCa/Form_MSC-1_help.pdf)
- Hong Kong Dormant Company.** Retrieved April 30, 2015 from <https://books.google.co.th/books?id=Dqe1kVlo0a0C&pg=PA16&dq=hong+kong+dormant+company&hl=en&sa=X&ei=-3y4VLqPEJGHuATOWoKgAQ&ved=0CDEQ6wEwAA#v=onepage&q=hong%20kong%20dormant%20company&f=false>
- Kaizen Certified Public Accountants Limited. **Hong Kong Company Maintenance and Compliance Guide (13)-Application for Dormant Status.** Retrieved April 30, 2015 from <http://www.bycpa.com/html/news/20076/538.html>

- MSNA Group. **Dormant Company-How does it work in Thailand?**. Retrieved April 30, 2015 from <http://msna.biz/dormant-company-%E2%80%93-how-does-it-work-in-thailand>
- New Life for Dormant Companies under Companies Act, 2013.** Retrieved April 30, 2015 from <http://blog.ipleaders.in/new-life-for-dormant-companies-under-companies-act-2013/>
- Oxford Advance Learner's Dictionary of Current English.** 5th ed. Oxford: Oxford University Press, 2005.
- Oxford University Press. **Oxford Advanced Learner's Dictionary.** 4th ed. Oxford: Oxford University Press, 1989.
- Oxford University Press. **Oxford Advanced Learner's Dictionary.** 5th ed. Oxford: Oxford University Press, 1995.
- Sharma, Ashok. **Company Law.** New Delhi: V. K. (India) Enterprise, 2011.
- Simon & Schuster, Inc. **Webster's New World Dictionary.** Cleveland, OH: Prentice Hall Trade, 1988.
- Solomon, Lewis D. and Palmiter, Allan R. **Corporations.** 2nd ed. Frederick, MD: Little, Brown and Company, 1994 อ้างถึงใน ทิพย์ชนก รัตโนสถ. คำอธิบายเรียงมาตรา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยลักษณะหุ้นส่วนและบริษัท. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.
- Tohmatsu, Deloitte Touche. **Financial Reporting in Hong Kong.** Hong Kong: Walters Kluver Business, 2008.
- Werachon Law Office. **Dormant Companies.** Retrieved April 30, 2015 from <http://thaisolicitor.com/?p=93>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

กฎหมายอังกฤษและแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

Companies Act 2006

CHAPTER 46

CONTENTS

PART 1

GENERAL INTRODUCTORY PROVISIONS

Companies and Companies Acts

- 1 Companies
- 2 The Companies Acts

Types of company

- 3 Limited and unlimited companies
- 4 Private and public companies
- 5 Companies limited by guarantee and having share capital
- 6 Community interest companies

PART 2

COMPANY FORMATION

General

- 7 Method of forming company
- 8 Memorandum of association

Requirements for registration

- 9 Registration documents
- 10 Statement of capital and initial shareholdings
- 11 Statement of guarantee
- 12 Statement of proposed officers
- 13 Statement of compliance

- (c) a group's aggregate turnover and aggregate balance sheet total shall be determined as for the purposes of section 383;
 - (d) "net" and "gross" have the same meaning as in that section;
 - (e) a company may meet any relevant requirement on the basis of either the gross or the net figure.
- (6) The provisions mentioned in subsection (5) apply for the purposes of this section as if all the bodies corporate in the group were companies.

Exemption from audit: dormant companies

480 Dormant companies: conditions for exemption from audit

- (1) A company is exempt from the requirements of this Act relating to the audit of accounts in respect of a financial year if –
 - (a) it has been dormant since its formation, or
 - (b) it has been dormant since the end of the previous financial year and the following conditions are met.
- (2) The conditions are that the company –
 - (a) as regards its individual accounts for the financial year in question –
 - (i) is entitled to prepare accounts in accordance with the small companies regime (see sections 381 to 384), or
 - (ii) would be so entitled but for having been a public company or a member of an ineligible group, and
 - (b) is not required to prepare group accounts for that year.
- (3) This section has effect subject to –
 - section 475(2) and (3) (requirements as to statements to be contained in balance sheet),
 - section 476 (right of members to require audit), and
 - section 481 (companies excluded from dormant companies exemption).

481 Companies excluded from dormant companies exemption

A company is not entitled to the exemption conferred by section 480 (dormant companies) if it was at any time within the financial year in question a company that –

- (a) is an authorised insurance company, a banking company, an e-money issuer, an ISD investment firm or a UCITS management company, or
- (b) carries on insurance market activity.

Companies subject to public sector audit

482 Non-profit-making companies subject to public sector audit

- (1) The requirements of this Part as to audit of accounts do not apply to a company for a financial year if it is non-profit-making and its accounts –
 - (a) are subject to audit –
 - (i) by the Comptroller and Auditor General by virtue of an order under section 25(6) of the Government Resources and Accounts Act 2000 (c. 20), or

In accordance with Section 854 of the Companies Act 2006.

AR01 2015

Annual Return

Go online to file this information
www.gov.uk/companieshouse

A fee is payable with this form
Please see 'How to pay' on the last page.

✓ **What this form is for**
You may use this form to confirm that the company information is correct as at the date of this return. You must file an Annual Return at least once every year.

✗ **What this form is NOT for**
You cannot use this form to give notice of changes to the company officers, registered office address, company type or information relating to the company records.

For further information, please refer to our guidance at www.gov.uk/companieshouse

Part 1 Company details

The section must be completed by all companies.

→ **Filling in this form**
Please complete in typescript or in bold black capitals.
All fields are mandatory unless specified or indicated by *

A1 Company details

Company number

Company name in full ¹

¹ **Company name change**
If your company has recently changed its name, please provide the company name as at the date of this return.

A2 Return date

Please give the annual return made up date. The return date must not be a future date. The annual return must be delivered within 28 days of the date given below.

Date of this return ²

² **Date of this return**
Your company's return date is usually the anniversary of incorporation or the anniversary of the last annual return filed at Companies House. You may choose an earlier return date but it must not be a later date.

A3 Principal business activity

Please show the trade classification code number(s) for the principal activity or activities. ³

Classification code 1

Classification code 2

Classification code 3

Classification code 4

If you cannot determine a code, please give a brief description of your business activity below:

Principal activity description

³ **Principal business activity**
You must provide a trade classification code (SIC code 2007) or a description of your company's main business in this section.

A full list of the trade classification codes are available on our website: www.gov.uk/companieshouse

AR01 2015 Annual Return

A4	Company type ¹	
<p>Please confirm your company type by ticking the appropriate box below (only one box must be ticked):</p> <p>☐ Public limited company</p> <p>☐ Private company limited by shares</p> <p>☐ Private company limited by guarantee</p> <p>☐ Private company limited by shares exempt under section 60</p> <p>☐ Private company limited by guarantee exempt under section 60</p> <p>☐ Private unlimited company with share capital</p> <p>☐ Private unlimited company without share capital</p>		<p>1 Company type If you are unsure of your company type, please check your latest certificate of incorporation or our website: www.gov.uk/companieshouse</p>
A5	Registered office address ²	
Building name/number		<p>2 Change of registered office This must agree with the address that is held on the Companies House record at the date of this return.</p> <p>If the registered office address has changed, you should complete form AD01 and submit it together with this annual return.</p>
Street		
Post town		
County/Region		
Postcode		
A6	Single alternative inspection location (SAIL) of the company records (if applicable) ³	
Building name/number		<p>3 SAIL address This must agree with the address that is held on the Companies House record at the date of this return.</p> <p>If the address has changed, you should complete form AD02 and submit it together with this annual return.</p>
Street		
Post town		
County/Region		
Postcode		
A7	Location of company records ⁴	
<p>Please tick the appropriate box to indicate which records are kept at the SAIL address in Section A6:</p> <p>☐ Register of people with significant control.</p> <p>☐ Register of members.</p> <p>☐ Register of directors.</p> <p>☐ Directors' service contracts.</p> <p>☐ Directors' indemnities.</p> <p>☐ Register of secretaries.</p> <p>☐ Records of resolutions etc.</p> <p>☐ Contracts relating to purchase of own shares.</p> <p>☐ Documents relating to redemption or purchase of own share out of capital by private company.</p> <p>☐ Register of debenture holders.</p> <p>☐ Report to members of outcome of investigation by public company into interests in its shares.</p> <p>☐ Register of interests in shares disclosed to public company.</p> <p>☐ Instruments creating charges and register of charges: England and Wales or Northern Ireland.</p> <p>☐ Instruments creating charges and register of charges: Scotland.</p>		<p>4 Location of company records If the company records are held at the registered office address, do not tick any of the boxes in this section.</p> <p>Certain records must be kept by every company while other records are only kept by certain company types where appropriate.</p> <p>If the records are not kept at the SAIL address, they must be available at the registered office.</p> <p>If any of the company records have moved from the registered office to the address in Section A6 since the last annual return, you must complete form AD03 and submit it together with this annual return.</p>

AR01 2015
Annual Return

Part 2 Officers of the company

This section should include details of the company as at the made up date of this annual return. All details must agree with those previously notified to Companies House.

Corporate officers

- For a **corporate secretary**, go to **Section B1**
- For a **corporate director**, go to **Section C1**

Individual officers

- For a **secretary** who is an individual, go to **Section D1**
- For a **director** who is an individual, go to **Section E1 and also complete Part 3**

New appointments

You cannot use this form to appoint new officers to the company. To do this, please complete the appropriate form and submit it together with this annual return:

- AP01 - for directors who are individuals
- AP02 - for a corporate director
- AP03 - for secretaries who are individuals
- AP04 - for a corporate secretary

Change to officer details

You cannot use this form to change any officer details. To do this, please complete the appropriate form and submit it together with this annual return:

- CH01 - for changes to details of directors who are individuals
- CH02 - for changes to details of a corporate director
- CH03 - for changes to details of secretary who are individuals
- CH04 - for changes to details of a corporate secretary

Continuation pages
Please use a continuation page if you need to enter more officer details.

AR01 2015
Annual Return

Corporate secretary

B1 Corporate secretary's details		<p>Corporate secretary appointments You cannot use this form to appoint a corporate secretary. To do this, please complete form AP04 and submit it together with this annual return.</p> <p>Corporate secretary details All details must agree with those previously notified to Companies House. If you have made changes since the last annual return and have not notified us, please complete form CH04.</p> <p>This information will appear on the public record.</p> <p>Continuation pages Please use a continuation page if you need to enter more officer details.</p>
Please use this section for corporate secretaries of the company. For a secretary who is an individual, complete Section D1-D2.		
Corporate body/firm name		
Building name/number		
Street		
Post town		
County/Region		
Postcode		
Country		
B2 Location of the registry of the corporate body or firm		
Is the corporate secretary registered within the European Economic Area (EEA)? → Yes Complete Section B3 only → No Complete Section B4 only		
B3 EEA companies		<p>EEA A full list of countries of the EEA can be found in our guidance: www.gov.uk/companieshouse</p> <p>1 This is the register mentioned in Article 3 of the First Company Law Directive (68/151/EEC).</p>
Please give details of the register where the company file is kept (including the relevant state) and the registration number in that register.		
Where the company/firm is registered		
Registration number		
B4 Non-EEA companies		<p>Non-EEA Where you have provided details of the register (including state) where the company or firm is registered, you must also provide its number in that register.</p>
Please give details of the legal form of the corporate body or firm and the law by which it is governed. If applicable, please also give details of the register in which it is entered (including the state) and its registration number in that register.		
Legal form of the corporate body or firm		
Governing law		
If applicable, where the company/firm is registered		
If applicable, the registration number		

AR01 2015
Annual Return

Corporate director

C1 Corporate director's details		<p>Corporate director appointments You cannot use this form to appoint a corporate director. To do this, please complete form AP02 and submit it together with this annual return.</p> <p>Corporate director details All details must agree with those previously notified to Companies House. If you have made changes since the last annual return and have not notified us, please complete form CH02.</p> <p>This information will appear on the public record.</p> <p>Continuation pages Please use a continuation page if you need to enter more officer details.</p>									
Please use this section for corporate directors of the company. For a director who is an individual, complete Section E1-E2 and Part 3.											
Corporate body/firm name											
Building name/number											
Street											
Post town											
County/Region											
Postcode	<table border="1"> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table>										
Country											
C2 Location of the registry of the corporate body or firm											
Is the corporate director registered within the European Economic Area (EEA)? → Yes Complete Section C3 only → No Complete Section C4 only											
C3 EEA companies		<p>EEA A full list of countries of the EEA can be found in our guidance: www.gov.uk/companieshouse</p> <p>This is the register mentioned in Article 3 of the First Company Law Directive (68/151/EEC).</p>									
Please give details of the register where the company file is kept (including the relevant state) and the registration number in that register.											
Where the company/firm is registered											
Registration number											
C4 Non-EEA companies		<p>Non-EEA Where you have provided details of the register (including state) where the company or firm is registered, you must also provide its number in that register</p>									
Please give details of the legal form of the corporate body or firm and the law by which it is governed. If applicable, please also give details of the register in which it is entered (including the state) and its registration number in that register.											
Legal form of the corporate body or firm											
Governing law											
If applicable, where the company/firm is registered											
If applicable, the registration number											

AR01 2015
Annual Return

Secretary

D1 Secretary's details ¹	
Please use this section for individual secretaries of the company. For a corporate secretary, complete Section B1-B4.	
Title*	
Full forename(s)	
Surname	
Former name(s) ²	

¹ Secretary appointments
You may not use this form to appoint a secretary. To do this, please complete form AP03 and submit it together with this annual return.

Corporate details
Please use Section B1-B4 to enter corporate secretary details.

Secretary details
All details must agree with those previously notified to Companies House. If you have made changes since the last annual return and have not notified us, please complete form CH03.

² Former name(s)
Please provide any previous names (including maiden or married names) which have been used for business purposes during the period of this return.

Continuation pages
Please use a continuation page if you need to enter more officer details.

D2 Secretary's service address ³									
Building name/number									
Street									
Post town									
County/Region									
Postcode	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>								
Country									

³ Service address
If you have previously notified Companies House that the service address is at 'The Company's Registered Office', please state 'The Company's Registered Office' in the address.

This information will appear on the public record.

AR01 2015 Annual Return

Director

E1		Director's details ¹	
Please use this section to list individual directors of the company. For a corporate director, complete Section C1-C4.			
Title*			
Full forename(s)			
Surname			
Former name(s) ²			
Country/State of residence			
Nationality			
Month/year of birth ³	X	X	m m y y y y
Business occupation (if any)			
<p>¹ Director appointments You cannot use this form to appoint a director. To do this, please complete form AP01 and submit it together with this annual return.</p> <p>Corporate details Please use Section C1-C4 to enter corporate director details.</p> <p>Director details All details must agree with those previously notified to Companies House. If you have made changes since the last annual return and have not notified us, please complete form CH01.</p> <p>² Former name(s) Please provide any previous names (including maiden or married names) which have been used for business purposes during the period of this return.</p> <p>³ Month and year of birth Please provide month and year only. Provide full date of birth in Part 3 only.</p> <p>Continuation pages Please use a continuation page if you need to enter more officer details.</p>			
E2		Director's service address ⁴	
Building name/number			
Street			
Post town			
County/Region			
Postcode			
Country			
<p>⁴ Service address If you have previously notified Companies House that the service address is at 'The Company's Registered Office', please state 'The Company's Registered Office' in the address.</p> <p>This information will appear on the public record.</p>			

AR01 2015 Annual Return

Director

E1 Director's details ¹							
Please use this section to list individual directors of the company. For a corporate director, complete Section C1-C4.							
Title*							
Full forename(s)							
Surname							
Former name(s) ²							
Country/State of residence							
Nationality							
Month/year of birth ³	☒ ☒ <table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td>m</td><td>m</td> <td>y</td><td>y</td><td>y</td><td>y</td> </tr> </table>	m	m	y	y	y	y
m	m	y	y	y	y		
Business occupation (if any)							
<p>1 Director appointments You cannot use this form to appoint a director. To do this, please complete form AP01 and submit it together with this annual return.</p> <p>Corporate details Please use Section C1-C4 to enter corporate director details.</p> <p>Director details All details must agree with those previously notified to Companies House. If you have made changes since the last annual return and have not notified us, please complete form CH01.</p> <p>2 Former name(s) Please provide any previous names (including maiden or married names) which have been used for business purposes during the period of this return.</p> <p>3 Month and year of birth Please provide month and year only. Provide full date of birth in Part 3 only.</p> <p>Continuation pages Please use a continuation page if you need to enter more officer details.</p>							
E2 Director's service address ⁴							
Building name/number							
Street							
Post town							
County/Region							
Postcode							
Country							
<p>4 Service address If you have previously notified Companies House that the service address is at 'The Company's Registered Office', please state 'The Company's Registered Office' in the address.</p> <p>This information will appear on the public record.</p>							

AR01 2015 Annual Return

Director

E1 Director's details ¹	
Please use this section to list individual directors of the company. For a corporate director, complete Section C1-C4.	
Title*	
Full forename(s)	
Surname	
Former name(s) ²	
Country/State of residence	
Nationality	
Month/year of birth ³	X X m m y y y y
Business occupation (if any)	
<p>1 Director appointments You cannot use this form to appoint a director. To do this, please complete form AP01 and submit it together with this annual return.</p> <p>Corporate details Please use Section C1-C4 to enter corporate director details.</p> <p>Director details All details must agree with those previously notified to Companies House. If you have made changes since the last annual return and have not notified us, please complete form CH01.</p> <p>2 Former name(s) Please provide any previous names (including maiden or married names) which have been used for business purposes during the period of this return.</p> <p>3 Month and year of birth Please provide month and year only. Provide full date of birth in Part 3 only.</p> <p>Continuation pages Please use a continuation page if you need to enter more officer details.</p>	
E2 Director's service address ⁴	
Building name/number	
Street	
Post town	
County/Region	
Postcode	
Country	
<p>4 Service address If you have previously notified Companies House that the service address is at 'The Company's Registered Office', please state 'The Company's Registered Office' in the address.</p> <p>This information will appear on the public record.</p>	

AR01 2015 Annual Return

Director

E1**Director's details**

Please use this section to list individual directors of the company.
For a corporate director, complete Section C1-C4.

Title*	
Full forename(s)	
Surname	
Former name(s)	
Country/State of residence	
Nationality	
Month/year of birth	X X m m y y y y
Business occupation (if any)	

1 Director appointments

You cannot use this form to appoint a director. To do this, please complete form AP01 and submit it together with this annual return.

Corporate details

Please use Section C1-C4 to enter corporate director details.

Director details

All details must agree with those previously notified to Companies House. If you have made changes since the last annual return and have not notified us, please complete form CH01.

2 Former name(s)

Please provide any previous names (including maiden or married names) which have been used for business purposes during the period of this return.

3 Month and year of birth

Please provide month and year only. Provide full date of birth in Part 3 only.

Continuation pages

Please use a continuation page if you need to enter more officer details.

E2**Director's service address**

Building name/number	
Street	
Post town	
County/Region	
Postcode	
Country	

1 Service address

If you have previously notified Companies House that the service address is at 'The Company's Registered Office', please state 'The Company's Registered Office' in the address.

This information will appear on the public record.

AR01 2015 Annual Return

Director

E1 Director's details ¹	
Please use this section to list individual directors of the company. For a corporate director, complete Section C1-C4.	
Title*	
Full forename(s)	
Surname	
Former name(s) ²	
Country/State of residence	
Nationality	
Month/year of birth ³	X X m m y y y y
Business occupation (if any)	
<p>1 Director appointments You cannot use this form to appoint a director. To do this, please complete form AP01 and submit it together with this annual return.</p> <p>Corporate details Please use Section C1-C4 to enter corporate director details.</p> <p>Director details All details must agree with those previously notified to Companies House. If you have made changes since the last annual return and have not notified us, please complete form CH01.</p> <p>2 Former name(s) Please provide any previous names (including maiden or married names) which have been used for business purposes during the period of this return.</p> <p>3 Month and year of birth Please provide month and year only. Provide full date of birth in Part 3 only.</p> <p>Continuation pages Please use a continuation page if you need to enter more officer details.</p>	
E2 Director's service address ⁴	
Building name/number	
Street	
Post town	
County/Region	
Postcode	
Country	
<p>4 Service address If you have previously notified Companies House that the service address is at 'The Company's Registered Office', please state 'The Company's Registered Office' in the address.</p> <p>This information will appear on the public record.</p>	

AR01 2015
Annual Return

Director

E1	Director's details ¹							
	Please use this section to list individual directors of the company. For a corporate director, complete Section C1-C4.							
Title*								
Full forename(s)								
Surname								
Former name(s) ²								
Country/State of residence								
Nationality								
Month/year of birth ³	X X	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; text-align: center;">m</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">m</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">y</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">y</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">y</td> <td style="width: 20px; text-align: center;">y</td> </tr> </table>	m	m	y	y	y	y
m	m	y	y	y	y			
Business occupation (if any)								

1 Director appointments
You cannot use this form to appoint a director. To do this, please complete form AP01 and submit it together with this annual return.

Corporate details
Please use Section C1-C4 to enter corporate director details.

Director details
All details must agree with those previously notified to Companies House. If you have made changes since the last annual return and have not notified us, please complete form CH01.

2 Former name(s)
Please provide any previous names (including maiden or married names) which have been used for business purposes during the period of this return.

3 Month and year of birth
Please provide month and year only. Provide full date of birth in Part 3 only.

Continuation pages
Please use a continuation page if you need to enter more officer details.

E2	Director's service address ⁴											
Building name/number												
Street												
Post town												
County/Region												
Postcode	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px;"></td> <td style="width: 20px;"></td> <td style="width: 20px;"></td> <td style="width: 20px;"></td> <td style="width: 20px;"></td> <td style="width: 20px;"></td> <td style="width: 20px;"></td> <td style="width: 20px;"></td> <td style="width: 20px;"></td> <td style="width: 20px;"></td> </tr> </table>											
Country												

4 Service address
If you have previously notified Companies House that the service address is at 'The Company's Registered Office', please state 'The Company's Registered Office' in the address.

This information will appear on the public record.

Part 3 Disclosure of director(s) date of birth

Do not cover this barcode

The next page must contain the name and full date of birth of all directors who are individuals. The day of birth will not appear on the public record.

Please show the name and full date of birth for all individual directors on the next page.

Do not remove this page

This page is not shown on the public record

Do not cover this barcode

Director's name and full date of birth ¹

Please complete the name and full date of birth for all individual directors.

Name												
Date of birth	d	d	m	m	y	y	y	y				
Name												
Date of birth	d	d	m	m	y	y	y	y				
Name												
Date of birth	d	d	m	m	y	y	y	y				
Name												
Date of birth	d	d	m	m	y	y	y	y				
Name												
Date of birth	d	d	m	m	y	y	y	y				
Name												
Date of birth	d	d	m	m	y	y	y	y				

¹Date of birth
You must give the full date of birth.

Continuation pages
Please use a continuation page if you need to enter more directors' dates of birth.

AR01 2015
Annual Return

Do not remove this page

This page is intentionally blank.

Do not remove this page

AR01 2015
Annual Return

Part 4 Statement of capital¹

Does your company have share capital?

- Yes Complete the sections below and the following Part 5.
→ No Go to Part 6 (Signature).

¹ This should reflect the company's capital status at the made up date of this annual return.

F1 Share capital in pound sterling (£)

Please complete the table below to show each class of shares held in pound sterling.
If all your issued capital is in sterling, only complete Section F1 and then go to Section F4.

Class of shares (E.g. Ordinary/Preference etc.)	Amount paid up on each share ²	Amount (if any) unpaid on each share ²	Number of shares ³	Aggregate nominal value ⁴
				£
				£
				£
				£
Totals				£

F2 Share capital in other currencies

Please complete the table below to show any class of shares held in other currencies.
Please complete a separate table for each currency.

Currency				
Class of shares (E.g. Ordinary/Preference etc.)	Amount paid up on each share ²	Amount (if any) unpaid on each share ²	Number of shares ³	Aggregate nominal value ⁴
Totals				

Currency				
Class of shares (E.g. Ordinary/Preference etc.)	Amount paid up on each share ²	Amount (if any) unpaid on each share ²	Number of shares ³	Aggregate nominal value ⁴
Totals				

F3 Totals

Please give the total number of shares and total aggregate nominal value of issued share capital.

Total number of shares	
Total aggregate nominal value ⁵	

⁵ Total aggregate nominal value
Please list total aggregate values in different currencies separately. For example: £100 + €100 + \$10 etc.

- ² Including both the nominal value and any share premium.
³ Total number of issued shares in this class.

- ⁴ Number of shares issued multiplied by nominal value of each share.

Continuation Pages
Please use a Statement of Capital continuation page if necessary.

AR01 2015
Annual Return

F4 **Statement of capital (Voting rights)**

Please give the prescribed particulars of rights attached to shares for each class of share shown in the statement of capital share tables in **Sections F1 and F2**.

Class of share	
Voting rights	
Class of share	
Voting rights	
Class of share	
Voting rights	
Class of share	
Voting rights	

AR01 2015
Annual Return

Part 5 Shareholders

Does your company have share capital?
 → Yes go to **Section G1** 'Companies with share capital'.
 → No Go to **Part 6 (Signature)**.

G1 Companies with share capital

Question 1	<p>Were any of the company's shares admitted to trading on a market at any time during this return period? Please tick the appropriate box below: ❶</p> <p>☐ No go to Section G2 'Past and present shareholders'.</p> <p>☐ Yes go to Question 2.</p>	<p>❶ A market is one established under the rules of a UK recognised investment exchange or any other regulated markets in or outside of the UK, or any other market outside of the UK. The current UK recognised investment exchanges and regulated markets can be found at: www.fsa.gov.uk/register/exchanges.do</p> <p>❷ DTR5 refers to the Vote Holder and Issuer Notification Rules contained in Chapter 5 of the Disclosure and Transparency Rules source book issued by the Financial Services Authority. Notification is required when the percentage acquisition of a shareholder in the company has reached a certain threshold (starting at 3%).</p>
Question 2	<p>Please only refer to Question 2 below if you have answered 'Yes' to Question 1. If you answered 'No', please go to Section G2 'Past and present shareholders'.</p> <p>Did the company, throughout the return period, have any shares admitted to trading on a relevant market and was it, throughout the return period, an issuer to which DTR5 applies? Please tick the appropriate box below: ❷</p> <p>☐ No go to Section G4 'Shareholders who hold at least 5% of any class of shares of the company as at the made up date of the return'.</p> <p>☐ Yes go to Part 6 'Signature'</p>	

G2 List of past and present shareholders ❸

The company is required to provide a full list of past and present shareholders if one was not included with either of the last two returns. Please tick the appropriate box below:

There were no shareholder changes in this period. Go to **Part 6 (Signature)**.

A full list of shareholders is enclosed.

A list of shareholder changes is enclosed.

How is the list of shareholders enclosed. Please tick the appropriate box below:

The list of shareholders is enclosed on paper. Go to **Section G3**. 'List of past and present shareholders'.

The list of shareholders is enclosed in another format. Go to **Part 6 (Signature)**.

❸ This section only applies to companies answering 'No' in Section G1.

AR01 2015
Annual Return

G3 **List of past and present shareholders¹**

Changes during this period to shareholders' particulars or details of the amount of stock or shares transferred must be completed each year.

- You must provide a 'full list' of all company shareholders on:
- The company's first annual return following incorporation;
 - Every third annual return after a full list has been provided.

¹ Please list the company shareholders in alphabetical order.

Joint shareholders should be listed consecutively.

Further shareholders
Please use a 'List of past and present shareholders' continuation page if necessary.

This section only applies to companies answering 'No' to Question 1 in Section G1.

Shareholder's Name (Address not required)	Class of share	Shares or stock currently held	Shares or stock transferred (if appropriate)	
		Number of shares or amount of stock	Number of shares or amount of stock	Date of registration of transfer
				/ /
				/ /
				/ /
				/ /
				/ /
				/ /
				/ /
				/ /
				/ /
				/ /
				/ /

AR01 2015
Annual Return

Part 6 Signature

	This must be completed by all companies.		
	I am signing this form on behalf of the company.		
Signature	Signature X	X	<p>❶ Societas Europaea If the form is being filed on behalf of a Societas Europaea (SE) please delete 'director' and insert details of which organ of the SE the person signing has membership.</p> <p>❷ Person authorised Under either section 270 or 274 of the Companies Act 2006.</p>
	This form may be signed by: Director ❶, Secretary, Person authorised ❷, Charity commission receiver and manager, CIC manager, Judicial factor.		

Do not cover this barcode

AR01 2015 Annual Return

Presenter information

You do not have to give any contact information, but if you do it will help Companies House if there is a query on the form. The contact information you give will be visible to searchers of the public record.

Contact name
Company name
Address
Post town
County/Region
Postcode
Country
DX
Telephone

Checklist

We may return forms completed incorrectly or with information missing.

Please make sure you have remembered the following:

- The company name and number match the information held on the public Register.
- You have completed your principal business activity.
- You have not used this form to make changes to the registered office address.
- You have not used this form to make changes to secretary and director details.
- You have provided the full date of birth for all individual directors in Part 3.
- You have fully completed the Statement of capital (if applicable).
- You have signed the form.
- You have enclosed the correct fee.

Important information

Please note that all information on this form will appear on the public record.

How to pay

A fee of £40 is payable to Companies House in respect of a paper Annual Return

Make cheques or postal orders payable to 'Companies House.'

Where to send

You may return this form to any Companies House address, however for expediency we advise you to return it to the appropriate address below:

For companies registered in England and Wales:
The Registrar of Companies, Companies House,
Crown Way, Cardiff, Wales, CF14 3UZ.
DX 33050 Cardiff.

For companies registered in Scotland:
The Registrar of Companies, Companies House,
Fourth floor, Edinburgh Quay 2,
139 Fountainbridge, Edinburgh, Scotland, EH3 9FF.
DX ED235 Edinburgh 1
or LP - 4 Edinburgh 2 (Legal Post).

For companies registered in Northern Ireland:
The Registrar of Companies, Companies House,
Second Floor, The Linenhall, 32-38 Linenhall Street,
Belfast, Northern Ireland, BT2 8BG.
DX 481 N.R. Belfast 1.

Further information

For further information, please see the guidance notes on the website at www.gov.uk/companieshouse or email enquiries@companieshouse.gov.uk

This form is available in an alternative format. Please visit the forms page on the website at www.gov.uk/companieshouse

In accordance with
Section 441 of the
Companies Act 2006.

AA02

Dormant company accounts (DCA)

Companies House

You can use the WebFiling service to file dormant company accounts online.
Please go to www.companieshouse.gov.uk

What this is for
You may use the AA02 'Dormant company accounts' (DCA) for accounting periods beginning on or after 6th April 2008. Please read the guidance in Section 6 before completion.

What this is NOT for
You cannot use the AA02 if the accounting period begins before 6th April 2008.

For further information, please refer to our guidance at www.companieshouse.gov.uk

1 Company details

Company number

Company name in full

→ **Filling in the DCA**
Please complete in typescript or in bold black capitals.

All fields are mandatory unless specified or indicated by *

2 Date of balance sheet

Date of balance sheet

3 Accounts

	Current Year	Previous Year
Called up share capital not paid	£ <input type="text"/>	£ <input type="text"/>
Cash at bank and in hand	£ <input type="text"/>	£ <input type="text"/>
Net assets	£ <input type="text"/>	£ <input type="text"/>
Issued share capital		
Number of shares	Class of shares <input type="text"/>	
<input type="text"/>	of £ <input type="text"/> each	
	Shareholders' fund	
	£ <input type="text"/>	£ <input type="text"/>

Statements

For the below year ending the company was entitled to exemption from audit under section 480 of the Companies Act 2006 relating to dormant companies.

For the year ending

Directors' statements:

- The members have not required the company to obtain an audit of its accounts for the year in question in accordance with section 476, and
- The directors acknowledge their responsibilities for complying with the requirements of the Act with respect to accounting records and the preparation of accounts.

These accounts have been prepared in accordance with the provisions applicable to companies subject to the small companies' regime

- Please tick the box if during the year the company acted as an agent for a person.

AA02

Dormant company accounts (DCA)

4	Date of approval of accounts ¹								
Approval of accounts	<table border="1"> <tr> <td>d</td><td>d</td><td>m</td><td>m</td><td>y</td><td>y</td><td>y</td><td>y</td> </tr> </table>	d	d	m	m	y	y	y	y
d	d	m	m	y	y	y	y		
<p>¹ Please insert the date the accounts were approved by the board of directors</p>									

5	Director's signature and name ²			
Signature	<table border="1"> <tr> <td>Signature</td> <td>X</td> <td>X</td> </tr> </table>	Signature	X	X
Signature	X	X		
Director's name				
<p>² Please insert the director's signature and director's name.</p>				

6	Guidance
<p>This guidance is on preparing dormant company accounts for a company limited by shares where its only transaction is the issue of subscriber shares and the company is not a subsidiary; for financial years beginning on or after 6th April 2008.</p>	
<p>a. The attached template for dormant company accounts is only suitable for those companies limited by shares which have never traded and where the only transaction entered into the accounting records of the company is the issue of subscriber shares.</p>	
<p>b. Shares may be fully paid, partly paid or unpaid: Any paid element should be shown as "Cash at Bank and in hand", Any unpaid element shown as "Called up share capital not paid".</p>	
<p>c. Dormant companies acting as an agent for any person must state that they have so acted in Section 3.</p>	
<p>d. A fee or penalty raised on the company for the payment of an annual return fee, change of name fee, reregistration fee, or late filing penalty may be omitted from the company records and this DCA—if the payment was made by a third party without any right of reimbursement.</p>	
<p>e. The company directors are responsible for preparing and filing accounts at Companies House that comply with the requirements of the Companies Act and failure to do so may result in prosecution. Should you have any doubt about the company's entitlement to file dormant accounts, or the preparation of those accounts, you should seek professional advice.</p>	
<p>f. This guidance only advises on the preparation of abbreviated dormant accounts which can be filed at Companies House. It does not advise on the preparation of full accounts for the members.</p>	
<p>Please Note: The total of Net Assets should equal the total of Shareholders' Funds.</p> <ul style="list-style-type: none"> - The DCA is only suitable for dormant companies where the company's only transaction is one mentioned in 'a' above and the company is not a subsidiary. - Do not use the DCA if your company is a charity or is limited by guarantee or has no shares. - Do not use the DCA if preparing accounts in accordance with International Accounting Standards (IAS). 	

AA02

Dormant company accounts (DCA)

 Presenter information

You do not have to give any contact information, but if you do it will help Companies House if there is a query. The contact information you give will be visible to searchers of the public record.

Contact name

Company name

Address

Post town

County/Region

Postcode

Country

DX

Telephone

 Checklist

We may return dormant company accounts completed incorrectly or with information missing.

Please make sure you have remembered the following:

- The company name and number match the information held on the public Register.
- You have entered the date of the balance sheet in Section 2.
- You have completed Section 3 correctly.
- You have entered the date of approval of the accounts in Section 4.
- A Director has signed the DCA and printed their name.
- You have read the guidance in Section 6.

 Important information

Please note that all this information will appear on the public record.

 Where to send

You may return the DCA to any Companies House address, however for expediency we advise you to return it to the appropriate address below:

For companies registered in England and Wales:

The Registrar of Companies, Companies House,
Crown Way, Cardiff, Wales, CF14 3UZ.
DX 33050 Cardiff.

For companies registered in Scotland:

The Registrar of Companies, Companies House,
Fourth floor, Edinburgh Quay 2,
139 Fountainbridge, Edinburgh, Scotland, EH3 9FF.
DX ED235 Edinburgh 1
or LP - 4 Edinburgh 2 (Legal Post).

For companies registered in Northern Ireland:

The Registrar of Companies, Companies House,
Second Floor, The Linenhall, 32-38 Linenhall Street,
Belfast, Northern Ireland, BT2 8BG.
DX 481 N.R. Belfast 1.

 Further information

For further information, please see the guidance notes on the website at www.companieshouse.gov.uk or email enquiries@companieshouse.gov.uk

Dormant company accounts are available in an alternative format. Please visit the forms page on the website at www.companieshouse.gov.uk

Who should use this form

Please read CT41G *Notes* before filling in this form. If the company is dormant, please complete this form and send it to us at the address you enter below.

We treat a company as dormant if it has not started, and is not about to start, any business activity. An accounting period will start when a company comes within the charge to Corporation Tax - that is, broadly, when it begins any business activity.

HMRC address shown on form CT41G <i>New Company Details</i> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> Postcode <input type="text"/>	Your company name <input type="text"/> Your company Unique Taxpayer Reference (UTR) - this is shown on form CT41G <i>New Company Details</i> <input type="text"/>
---	--

Please read the following statements and tick the one that applies to the company.

<p>The company is dormant. I have kept form CT41G <i>New Company Details</i> and will send it back when the company becomes active</p> ☐	<p>The company has never been active. The reason for its incorporation has been abandoned and the company will be struck off</p> ☐
<p>Date the company's first accounting period will start DD MM YYYY</p> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<p>The company was formed to protect a name etc., and does not intend to become active. If the company becomes active I will complete form CT41G <i>New Company Details</i></p> ☐
<p>I do not know when the company will become active</p> ☐	<p>If none of these statements apply, give details below</p> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
<p>The company is a shelf company. I will pass form CT41G <i>New Company Details</i> to the new owner when the company is sold</p> ☐	

Declaration

The information I have given in this form is correct and complete to the best of my knowledge.

Signature <input type="text"/> Date DD MM YYYY <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	Name in capital letters <input type="text"/> Status in which you have signed the form - for example, company secretary, treasurer, liquidator, administrator, authorised accountant <input type="text"/>
---	---

Who should use this form

If the company has started any business activity, please complete this form and send it to us together with the CT204 Review form. If the company is not active, send us the CT204 Review form and keep this form until you need it. Please read the CT204 Notes before you fill in this form.

Information about the company

You must give the information below.

- 1 The date on which the company's first accounting period (or a subsequent accounting period that does not immediately follow the end of a previous accounting period) began.

- 2 The company's full name, if different from that shown on the form CT204 Review.

- 3 Preferred abbreviation, if needed (no more than 56 characters including letters and spaces).

- 4 The company's registered number.

- 5 The company's registered office address, if different from that shown on the form CT204 Review.

Postcode

- 6 The address of the company's principal place of business.

Postcode

- 7 The nature of the business carried on by the company

- 8 The date to which the company intends to prepare its accounts.

- 9 If the company has taken over any business, including any trade, profession or vocation, formerly carried on by another, then supply the name and address of that former business.

Postcode

Please give the name and address of the person from whom the business was acquired.

Postcode

- 10 If at the time you are completing this form, the company has been obliged to comply with the requirements of the Income Tax (Pay As You Earn) Regulations (2003), enter the date on which that obligation first arose.

- 11 If the company is a member of a group for loss and group relief purposes, enter the name of the parent company and its registered office address.

Postcode

Please enter the name of the group of companies, and the HMRC office and tax reference number of the parent company, if you know the details.

Group name

HMRC office

Reference

12 The full name and home address of each of the directors of the company. Please enter the National Insurance number, HMRC office and reference for each director, if you know the details. If there are more than 2 directors please give the information for the others on a separate sheet.

Postcode

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

National Insurance number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

HMRC office

--

Reference

			/											
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Postcode

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

National Insurance number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

HMRC office

--

Reference

			/											
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Additional information

13 If you have appointed an agent to act in relation to the company's corporation tax affairs please attach the completed authority (form 64-8)

tick if attached

Declaration

The information I have given on this form is correct and complete to the best of my knowledge and belief.

Signature

--

Capacity in which you have signed the form

14 Please enter the name and full telephone number of the person we should contact about the company's corporation tax affairs.

Name

Phone number

--

15 Please enter the name of the HMRC office dealing with the company's PAYE and the reference number

HMRC office

Reference

			/											
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

16 Please tick each box that applies if the company makes any payments, including benefits, to any of the following

Directors and / or Shareholders tick if yes

Employees tick if yes

Subcontractors tick if yes

17 Please enter the name and full telephone number of the person we should contact about the company's PAYE responsibilities

Name

Phone number

--

18 Please attach copy of the company's Articles of Association

tick if attached

19 Is the company likely to pay interest or royalties or any other annually recurring payment for which the company has to make a return on form CT61?

tick if yes

20 Is the company a charity?

tick if yes

21 If the charity already has a taxpayer reference, enter it here

			/											
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Date

--	--	--	--	--	--	--	--

Except where a liquidator or administrator has been appointed, any person who is authorised to do so may sign on behalf of the company. A photocopy of a signature is not acceptable.

ภาคผนวก ข

กฎหมายอินเดียและแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

भारत का राजपत्र The Gazette of India

असाधारण

EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 1

PART II—Section 1

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

सं० 27] नई दिल्ली, शुक्रवार, अगस्त 30, 2013/भाद्रपद 8, 1935 (शक)
No. 27] NEW DELHI, FRIDAY, AUGUST 30, 2013/BHADRAPADA 8, 1935 (SAKA)

इस भाग में भिन्न पृष्ठ संख्या दी जाती है जिससे कि यह अलग संकलन के रूप में रखा जा सके।
Separate paging is given to this Part in order that it may be filed as a separate compilation.

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE (Legislative Department)

New Delhi, the 30th August, 2013/Bhadrapada 8, 1935 (Saka).

The following Act of Parliament received the assent of the President on the 29th August, 2013, and is hereby published for general information:—

THE COMPANIES ACT, 2013

(No. 18 OF 2013)

[29th August, 2013.]

An Act to consolidate and amend the law relating to companies.

BE it enacted by Parliament in the Sixty-fourth Year of the Republic of India as follows:—

CHAPTER I

PRELIMINARY

1. (1) This Act may be called the Companies Act, 2013.

(2) It extends to the whole of India.

(3) This section shall come into force at once and the remaining provisions of this Act shall come into force on such date as the Central Government may, by notification in the Official Gazette, appoint and different dates may be appointed for different provisions of this

Short title,
extent,
commence-
ment and
application.

he shall, on the complaint of the company or of any member or creditor or contributory thereof, be punishable with fine which shall not be less than one lakh rupees but which may extend to five lakh rupees.

(2) The Court trying an offence under sub-section (1) may also order such officer or employee to deliver up or refund, within a time to be fixed by it, any such property or cash wrongfully obtained or wrongfully withheld or knowingly misapplied, the benefits that have been derived from such property or cash or in default, to undergo imprisonment for a term which may extend to two years.

Punishment
for improper
use of
“Limited” or
“Private
Limited”.

453. If any person or persons trade or carry on business under any name or title, of which the word “Limited” or the words “Private Limited” or any contraction or imitation thereof is or are the last word or words, that person or each of those persons shall, unless duly incorporated with limited liability, or unless duly incorporated as a private company with limited liability, as the case may be, punishable with fine which shall not be less than five hundred rupees but may extend to two thousand rupees for every day for which that name or title has been used.

Adjudication
of penalties.

454. (1) The Central Government may, by an order published in the Official Gazette, appoint as many officers of the Central Government, not below the rank of Registrar, as adjudicating officers for adjudging penalty under the provisions of this Act in the manner as may be prescribed.

(2) The Central Government shall while appointing adjudicating officers, specify their jurisdiction in the order under sub-section (1).

(3) The adjudicating officer may, by an order impose the penalty on the company and the officer who is in default stating any non-compliance or default under the relevant provision of the Act.

(4) The adjudicating officer shall, before imposing any penalty, give a reasonable opportunity of being heard to such company and the officer who is in default.

(5) Any person aggrieved by an order made by the adjudicating officer under sub-section (3) may prefer an appeal to the Regional Director having jurisdiction in the matter.

(6) Every appeal under sub-section (5) shall be filed within sixty days from the date on which the copy of the order made by the adjudicating officer is received by the aggrieved person and shall be in such form, manner and be accompanied by such fees as may be prescribed.

(7) The Regional Director may, after giving the parties to the appeal an opportunity of being heard, pass such order as he thinks fit, confirming, modifying or setting aside the order appealed against.

(8) (i) Where company does not pay the penalty imposed by the adjudicating officer or the Regional Director within a period of ninety days from the date of the receipt of the copy of the order, the company shall be punishable with fine which shall not be less than twenty-five thousand rupees but which may extend to five lakh rupees.

(ii) Where an officer of a company who is in default does not pay the penalty within a period of ninety days from the date of the receipt of the copy of the order, such officer shall be punishable with imprisonment which may extend to six months or with fine which shall not be less than twenty-five thousand rupees but which may extend to one lakh rupees, or with both.

Dormant
company.

455. (1) Where a company is formed and registered under this Act for a future project or to hold an asset or intellectual property and has no significant accounting transaction, such a company or an inactive company may make an application to the Registrar in such manner as may be prescribed for obtaining the status of a dormant company.

Explanation.—For the purposes of this section,—

(i) “inactive company” means a company which has not been carrying on any business or operation, or has not made any significant accounting transaction during the last two financial years, or has not filed financial statements and annual returns during the last two financial years;

(ii) “significant accounting transaction” means any transaction other than—

- (a) payment of fees by a company to the Registrar;
- (b) payments made by it to fulfil the requirements of this Act or any other law;
- (c) allotment of shares to fulfil the requirements of this Act; and
- (d) payments for maintenance of its office and records.

(2) The Registrar on consideration of the application shall allow the status of a dormant company to the applicant and issue a certificate in such form as may be prescribed to that effect.

(3) The Registrar shall maintain a register of dormant companies in such form as may be prescribed.

(4) In case of a company which has not filed financial statements or annual returns for two financial years consecutively, the Registrar shall issue a notice to that company and enter the name of such company in the register maintained for dormant companies.

(5) A dormant company shall have such minimum number of directors, file such documents and pay such annual fee as may be prescribed to the Registrar to retain its dormant status in the register and may become an active company on an application made in this behalf accompanied by such documents and fee as may be prescribed.

(6) The Registrar shall strike off the name of a dormant company from the register of dormant companies, which has failed to comply with the requirements of this section.

456. No suit, prosecution or other legal proceeding shall lie against the Government or any officer of the Government or any other person in respect of anything which is in good faith done or intended to be done in pursuance of this Act or of any rules or orders made thereunder, or in respect of the publication by or under the authority of the Government or such officer, of any report, paper or proceedings.

Protection of action taken in good faith.

457. Notwithstanding anything contained in any other law for the time being in force, the Registrar, any officer of the Government or any other person shall not be compelled to disclose to any court, Tribunal or other authority, the source from where he got any information which—

Non-disclosure of information in certain cases.

(a) has led the Central Government to order an investigation under section 210;

or

(b) is or has been material or relevant in connection with such investigation.

458. (1) The Central Government may, by notification, and subject to such conditions, limitations and restrictions as may be specified therein, delegate any of its powers or functions under this Act other than the power to make rules to such authority or officer as may be specified in the notification:

Delegation by Central Government of its powers and functions.

Provided that the powers to enforce the provisions contained in section 194 and section 195 relating to forward dealing and insider trading shall be delegated to Securities and Exchange Board for listed companies or the companies which intend to get their securities listed and in such case, any officer authorised by the Securities and Exchange Board shall have the power to file a complaint in the court of competent jurisdiction.

(2) A copy of every notification issued under sub-section (1) shall, as soon as may be after it is issued, be laid before each House of Parliament.

FORM NO. MSC-1

[Pursuant to sub-section (1) of section 455 of The Companies Act, 2013 read with rule 3 of The Companies (Miscellaneous) Rules, 2014]

Application to ROC for obtaining the status of dormant company

सत्यमेव जयते

Form Language English [HNDI]

Refer the instruction kit for filing the form.

1. * Whether the company is incorporated under

Companies Act 2013 Any previous Companies Act

2. (a) *CIN

Pre-fill

(b) GLN

3. (a) Name of the company

(b) Registered office address

(c) email Id

4. Type of company

5. Date of incorporation of the company

6. Object of the company as per Memorandum of Association (MOA)

7. (a) *Date of passing board resolution

(DD/MM/YYYY)

(b) *Date of passing special resolution

(DD/MM/YYYY)

(c) *SRN of Form filed for special resolution

8. (a) *Whether the objects of the company are being regulated under any special Act

Yes No

9. (a) *Number of directors

(b) Particulars in respect of each director

(i) * Director identification number (DIN)	<input type="text"/>	Pre-fill
(ii) Name	<input type="text"/>	
(iii) *Designation	<input type="text"/>	
(iv) *Category	<input type="text"/>	

10. *Grounds of application

The Company has not been carrying on any business or operation since (DD/MM/YYYY)

The company has not made any significant accounting transaction during the last two or more financial years.

The company has not filed financial statements and annual returns during the last two or more financial years.

11. (a) *Whether the company have any assets or liabilities Yes No

Attachments

1. *Copy of board resolution authorizing making of this application;
2. *Copy of special resolution;
3. *Auditor's certificate;
4. *Statement of affairs duly certified Chartered Accountant or Auditor(s) of the company;
6. Consent of the lender if any loan is subsisting;
8. Certificate regarding no dispute in the management or ownership;
9. Optional attachment(s), if any.

- Attachment
- Attachment
- Attachment
- Attachment
- Attachment
- Attachment
- Attachment

List of attachments

Remove Attachment

Declaration

I *

hereby confirm that

- i) no inspection, inquiry or investigation has been ordered or taken up or carried out against the company;
- ii) no prosecution has been initiated or pending against the company under any law;
- iii) the company is neither having any public deposits which are outstanding nor the company is in default in payment thereof or interest thereon;
- iv) the company is not having any outstanding loan or if there is any, the concurrence of the lender has been obtained and is enclosed herewith this application;
- v) there is no dispute in the management or ownership of the company;
- vi) the company does not have any outstanding statutory taxes, dues, duties etc. payable to the Central Government or any State Government or local authorities etc.;
- vii) the company has not defaulted in the payment of workmen's dues;
- viii) the securities of the company are not listed on any stock exchange within or outside India;
- ix) this application has not been made with an objective to deceive the creditors or to defraud any other person.
- x) I am authorized by the Board of Directors of the company vide resolution number * dated * (DD/MM/YYYY) to sign this form and declare that all the requirements of The Companies Act, 2013 and the rules made thereunder in respect of the subject matter of this form and matters incidental thereto have been complied with. I further declare that
 - a. Whatever is stated in this form and in the attachments thereto is true, correct and complete and no information material to the subject matter of this form has been suppressed or concealed and is as per the original records maintained by the company.
 - b. All the required attachments have been completely and legibly attached to this form all the information given herein above is true, correct and complete including the attachments to this form and nothing material has been suppressed.
- xi) I understand that furnishing any false or incorrect particulars of any information or Suppression of any material information shall attract punishment under section 447, 448 and 449.

Certificate by practicing professional

I declare that I have been duly engaged for the purpose of certification of this form. It is hereby certified that I have gone through the provisions of the Companies Act, 2013 and rules thereunder for the subject matter of this form and matters incidental thereto and I have verified the above particulars (including attachment(s)) from the original/certified records maintained by the Company/applicant which is subject matter of this form and found them to be true, correct and complete and no information material to this form has been suppressed.

I further certify that:

- i. The said records have been properly prepared, signed by the required officers of the Company and maintained as per the relevant provisions of the Companies Act, 2013 and were found to be in order;
- ii. All the required attachments have been completely and legibly attached to this form.

* Chartered accountant (in whole-time practice) or Cost accountant (in whole-time practice) or Company secretary (in whole-time practice)

* Whether associate or fellow Associate Fellow

* Membership number

* Certificate of practice number

* To be digitally signed by

* Designation

* DIN of the director; DIN or Income Tax PAN of the manager or CEO or CFO; or membership number of company secretary

Note: Attention is drawn to provisions of section 448 and 449 of the Companies Act, 2013 which provide for punishment for false statement and punishment for false evidence respectively.

This eform has been taken on file maintained by the registrar of companies through electronic mode and on the basis of statement of correctness given by the company.

Form No. MSC-2

Certificate of status of a Dormant Company

*[Pursuant to sub-section (2) of section 455 read with rule 4 of Companies
(Miscellaneous) Rules, 2014]*

Corporate Identity Number: -----

Date of issue of certificate of incorporation:

Name of the company:

I hereby certify that the above named company has this day been declared as Dormant Company as per the provisions of Section 455(2) of the Companies Act, 2013 on the basis of the application filed by the Company under Section 455(1).

Given under my hand at ----- this ---- day of -----two thousand---

Sd/-

ROC/DROC/AROC

State

Note: This certificate declaring the dormant status of the Company is being issued on the basis of the application filed by the Company only. The Company may get its status revived to 'Active' on compliance of the provisions of Section 455(5) of the Act. The name of the Company can also be struck off under Section 455(6) of the Act. The stakeholders are advised to check the latest status of the Company on www.mca.gov.in/MCA21/.

Form No. MSC-3

Return of dormant companies

[Pursuant to Section 455(5) of The
Companies Act, 2013 and Rule 7 and 8 of
the Companies(Miscellaneous) Rules, 2014]

Form language English Hindi

Refer the instruction kit for filing the form.

1.* (a) CIN

(b) GLN

2.(a) Name of the company

(b) Registered office address

(c) email id

3. Date of issue of certificate of dormant company

4.* Brief particulars of the principal business activities of the company

5.* Financial year end date to which this return relates

6.* Number of directors

7. Particulars of the Board meeting(s) held

S. No.	Date of meeting	Total number of directors as on the Date of Meeting	Total number of Directors present in the Date of Meeting
1	<input type="text"/>		

8. Change in the management of the company

Date of Change	Names of the key persons in the new Management	Reason(s) of change
<input type="text"/>		

9. Statement of transactions other than significant accounting transactions; if any

Particulars	Amount (in Rupees)
Payments for maintenance of its office and records	<input type="text"/>
Payments made to fulfill the requirements of the Act	<input type="text"/>
Payment of fees to Registrar	<input type="text"/>

10. Particulars of allotment of shares, if any

- (a) Date of allotting the shares (latest date in the current year)
- (b) Purpose of allotment
- (c) Number of shares allotted
- (d) Face value per share (e) Paid up value of such shares
- (f) Consideration received in

11.* Particulars of the annual fee (Amount in Rupees)
(Enter the amount to be paid along with this form)

12.* Whether any significant transaction is carried out during the year Yes No

13. Shareholding pattern of the company

S. No.	Category of share holders	Percentage as on <input type="text"/>	Percentage as on <input type="text"/>
1.	Government(Central and State)		
2.	Government Companies		
3.	Public financial institutions		
4.	Nationalized or other bank(s)		
5.	Mutual Funds		
6.	Venture Capital		
7.	Foreign holdings (Foreign Institutional Investors, Foreign companies, Non-resident Indians, Foreign financial institutions or Overseas corporate bodies)		
8.	Bodies Corporate (not mentioned above)		
9.	Directors or relatives of directors		
10.	Other top fifty shareholders (other than mentioned above)		
11.	Others		
12.	Total		
	Total number of shareholders		

Attachments

- 1.* Copy of Board resolution showing authorization given for filing this declaration;
- 2.* Duly audited statement of financial position;
3. Optional attachment(s), if any.

Attach
Attach
Attach

List of Attachments

Remove attachment

Declaration

I am authorized by the Board of Directors of the Company vide resolution number * dated * to sign this form and declare that all the requirements of Companies Act, 2013 and the rules made thereunder in respect of the subject matter of this form and matters incidental thereto have been complied with. It is further declared that all the required attachments have been completely,correctly and legibly attached to this form.

The status of the Company continues to be a Dormant Company under Section 455(1) of the Act as on date.

*To be digitally signed by

*Designation

*DIN of the director; or DIN or PAN of the manager or CEO or CFO; or Membership number of the secretary

Certificate by practicing professional

I declare that I have been duly engaged for the purpose of certification of this form. It is hereby certified that I have gone through the provisions of the Companies Act, 2013 and rules thereunder for the subject matter of this form and matters incidental thereto and I have verified the above particulars (including attachment(s)) from the original/certified records maintained by the Company/applicant which is subject matter of this form and found them to be true, correct and complete and no information material to this form has been suppressed.

I further certify that:

- i. The said records have been properly prepared, signed by the required officers of the Company and maintained as per the relevant provisions of the Companies Act, 2013 and were found to be in order;
- ii. All the required attachments have been completely and legibly attached to this form.

* Chartered accountant (in whole-time practice) or Cost accountant (in whole-time practice) or Company secretary (in whole-time practice)

* Whether associate or fellow Associate Fellow

* Membership number

* Certificate of practice number

Note: Attention is also drawn to the provisions of section 448 of the Companies Act, 2013 which provides for punishment for false statements.

*To be digitally signed by

*Designation

*DIN of the director; or DIN or PAN of the manager or CEO
or CFO; or Membership number of the company secretary

Certificate by practicing professional

I declare that I have been duly engaged for the purpose of certification of this form. It is hereby certified that I have gone through the provisions of the Companies Act, 2013 and rules thereunder for the subject matter of this form and matters incidental thereto and I have verified the above particulars (including attachment(s)) from the original/certified records maintained by the Company/applicant which is subject matter of this form and found them to be true, correct and complete and no information material to this form has been suppressed. I further certify that:

- i. The said records have been properly prepared, signed by the required officers of the Company and maintained as per the relevant provisions of the Companies Act, 2013 and were found to be in order;
- ii. All the required attachments have been completely and legibly attached to this form.

* To be digitally signed by

- Chartered accountant (in whole-time practice) or Cost accountant (in whole-time practice) or
- Company secretary (in whole-time practice)

* Whether associate or fellow Associate Fellow

* Membership number

* Certificate of practice number

Note: Attention is also drawn to the provisions of section 448 of the Companies Act, 2013 which provides for punishment for false statements.

For office use only:

Affix filing details

eForm Service request number (SRN)

eForm filing date

(DD/MM/YYYY)

Digital signature of the authorising officer

This e-Form is hereby approved

This e-Form is hereby rejected

Confirm submission

Date of signing

(DD/MM/YYYY)

For office use only:

Affix filing details

eForm Service request number (SRN) eForm filing date (DD/MM/YYYY)

This e-Form is hereby registered

Digital signature of the authorising officer

Confirm submission

Date of signing (DD/MM/YYYY)

<h2 style="margin: 0;">FORM NO. MSC-4</h2> <p style="margin: 0; font-size: small;">[Pursuant to Section 455(5) of the Companies Act, 2013 and rule 8 of the Companies (Miscellaneous) Rules, 2014]</p>	 <small>सत्यमेव जयते</small>	<p style="margin: 0;">Application for seeking status of active company</p>
--	--	--

English Hindi

Refer the instruction kit for filing the details.

1. (a) *Corporate identity number (CIN) of company Pre-fill
- (b) Global location number (GLN) of company
2. (a) Name of the company
- (b) Registered office address
- (c) email Id
3. *Service request number (SRN) of Form No. MSC-1 filed form seeking status of dormant company
4. Service request number (SRN) of latest declaration filed in Form No. MSC-3
5. *Company remained in dormant status since
6. *Reasons of dormant status (whether for future project or due to failure to respond to notice under sub-section (4) of section 455 or for any other reason)

I * , do hereby apply for changing the status of the Company from Dormant to Active as per the provisions of sub-section (5) of section 455 of the Companies Act, 2013.

Attachments

1. *Copy of Board resolution authorizing the filing of this application;
2. Optional attachment(s), if any

List of Attachments

Declaration

I am authorized by the Board of Directors of the Company vide resolution number * dated * sign this form and declare that all the requirements of Companies Act, 2013 and the rules made thereunder in respect of the subject matter of this form and matters incidental thereto have been complied with. It is further declared that all the required attachments have been completely, correctly and legibly attached to this form.

Form No. MSC-5**Certificate of status of an active Company**

*[Pursuant to sub-section (5) of section 455 read with rule 8(2) of Companies
(Miscellaneous) Rules, 2014]*

Corporate Identity Number: -----

Date of issue of certificate of incorporation:

Date of issue of certificate of status as dormant company:

Name of the company:

I hereby certify that the above named company has this day been declared as Active Company as per the provisions of Section 455(5) of the Companies Act, 2013 on the basis of the application filed by the Company under Section 455(5).

Given under my hand at ----- this ---- day of -----two thousand---

Sd/-

ROC/DROC/AROC

State

Note: This certificate declaring the active status of the Company is being issued on the basis of the application filed by the Company only. The stakeholders are advised to check the latest status of the Company on www.mca.gov.in/MCA21/.

F. No. 1/25/2013-CL-V

(Renuka Kumar)

Joint Secretary to the Government of India

ภาคผนวก ค

กฎหมายฮ่องกงและแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

Companies Ordinance

A3363

Part 1—Division 1
Section 1

Ord. No. 28 of 2012

HONG KONG SPECIAL ADMINISTRATIVE REGION

ORDINANCE NO. 28 OF 2012

Carrie LAM
Acting Chief Executive
9 August 2012

An Ordinance to reform and modernize Hong Kong company law, to restate part of the enactments relating to companies, to make other provision relating to companies, and to provide for incidental and connected matters.

[]

Enacted by the Legislative Council.

Part 1

Preliminary

Division 1

Short Title and Commencement

1. Short title and commencement

- (1) This Ordinance may be cited as the Companies Ordinance.
- (2) This Ordinance comes into operation on a day to be appointed by the Secretary for Financial Services and the Treasury by notice published in the Gazette.

5. Dormant company

- (1) If a qualified private company passes a special resolution specified in subsection (2), and the resolution is delivered to the Registrar for registration, the company is a dormant company for the purposes of Parts 9, 10 and 12 as from the date mentioned in subsection (2)(a) as declared by the resolution.
- (2) The special resolution specified for the purposes of subsection (1) is one—
 - (a) declaring that the qualified private company will become dormant as from—
 - (i) the date of delivery of that resolution to the Registrar; or
 - (ii) any later date that is specified in that resolution; and
 - (b) authorizing the directors to deliver that resolution to the Registrar for registration.
- (3) If—
 - (a) before the repeal of section 344A of the predecessor Ordinance by section 912, a company passed a special resolution under subsection (1) of that section, and the resolution has not been delivered to the Registrar; and
 - (b) the resolution is delivered to the Registrar for registration after the repeal,

the company is also a dormant company for the purposes of Parts 9, 10 and 12 as from the date of delivery of the resolution to the Registrar or as from a later date as is specified in the resolution.

- (4) If, immediately before the repeal of section 344A of the predecessor Ordinance by section 912, a company was a dormant company for the purposes of that section, the company continues to be a dormant company for the purposes of Parts 9, 10 and 12 as from the commencement date of this section.
- (5) A company that is a dormant company for the purposes of Parts 9, 10 and 12 ceases to be such dormant company if—
- (a) the company passes a special resolution declaring that the company intends to enter into an accounting transaction, and the resolution is delivered to the Registrar for registration; or
 - (b) there is an accounting transaction in relation to the company.
- (6) In this section—
- qualified private company* (合資格私人公司) means a private company that is not a company specified in subsection (7).
- (7) A company specified for the purposes of the definition of *qualified private company* in subsection (6) is—
- (a) an authorized institution as defined by section 2(1) of the Banking Ordinance (Cap. 155);
 - (b) an insurer as defined by section 2(1) and (2) of the Insurance Companies Ordinance (Cap. 41);
 - (c) a corporation licensed under Part V of the Securities and Futures Ordinance (Cap. 571) to carry on a business in any regulated activity as defined by section 1 of Part 1 of Schedule 1 to that Ordinance;
 - (d) an associated entity, within the meaning of Part VI of the Securities and Futures Ordinance (Cap. 571), of a corporation mentioned in paragraph (c);

- (e) an approved trustee as defined by section 2(1) of the Mandatory Provident Fund Schemes Ordinance (Cap. 485);
 - (f) a company having a subsidiary that falls within paragraph (a), (b), (c), (d) or (e); or
 - (g) a company that fell within paragraph (a), (b), (c), (d), (e) or (f) at any time during the 5 years immediately before the special resolution is passed.
- (8) The Financial Secretary may, by notice published in the Gazette, amend subsection (7).

6. Offering shares or debentures to public, etc.

- (1) In this Ordinance, a reference to offering shares or debentures of a company to the public includes offering them to a section of the public, whether selected—
- (a) as members or debenture holders of the company;
 - (b) as clients of the person making the offer; or
 - (c) in any other manner.
- (2) In this Ordinance and in a company's articles, a reference to an invitation to the public to subscribe for shares or debentures of a company includes an invitation to a section of the public, whether selected—
- (a) as members or debenture holders of the company;
 - (b) as clients of the person making the invitation; or
 - (c) in any other manner.
- (3) Neither subsection (1) nor subsection (2) operates to treat a private offer of shares or debentures, or a private invitation to subscribe for shares or debentures, as an offer or invitation made to the public.

Specimen A1 - Special resolution in writing signed by all members

*Please note that section 5 of the Companies Ordinance (Cap. 622) ("CO") only applies to a qualified private company. It does **NOT** apply to:*

- (i) a company that is not a private company; or*
- (ii) a private company that is specified in section 5(7) of the CO*

Company No.:

THE COMPANIES ORDINANCE
(CHAPTER 622)
SPECIAL RESOLUTION
OF
(Company Name)
Passed on (Date)

By a written resolution signed by all the Members of the Company pursuant to section 548 of the Companies Ordinance, the following Special Resolution was duly passed :-

- (a) the company will become dormant * as from the date of delivery of this special resolution to the Registrar of Companies ("the Registrar")/as from (date) (Note); and
- (b) the directors of the company are authorized to deliver this special resolution to the Registrar for registration.

(Signature)
(Name)
Shareholder

(Signature)
(Name)
Shareholder

* Please delete as appropriate

Note : If a date is specified, the date should be later than the date of delivery of this special resolution to the Registrar for registration.

Specimen A2 - Special resolution passed at a general meeting

*Please note that section 5 of the Companies Ordinance (Cap. 622) ("CO") only applies to a qualified private company. It does **NOT** apply to:*

- (i) a company that is not a private company; or*
- (ii) a private company that is specified in section 5(7) of the CO*

Company No.:

THE COMPANIES ORDINANCE
(CHAPTER 622)
SPECIAL RESOLUTION
OF
(Company Name)
Passed on (Date)

At a General Meeting of *(Company Name)* duly convened and held at *(address)* on *(date)*, the following Special Resolution was duly passed :-

- (a) the company will become dormant * as from the date of delivery of this special resolution to the Registrar of Companies ("the Registrar")/as from *(date)* (Note); and
- (b) the directors of the company are authorized to deliver this special resolution to the Registrar for registration.

(Signature)

(Name)
Chairman[#]

* Please delete as appropriate

Note : If a date is specified, the date should be later than the date of delivery of this special resolution to the Registrar for registration.

Chairman presiding at the meeting

Specimen B1 - Special resolution in writing signed by all members

Company No.:

THE COMPANIES ORDINANCE
(CHAPTER 622)
SPECIAL RESOLUTION
OF
(*Company Name*)
Passed on (*Date*)

By a written resolution signed by all the Members of the Company pursuant to section 548 of the Companies Ordinance, the following Special Resolution was duly passed :-

- (a) the Company intends to enter into an accounting transaction; and
- (b) the Company will cease to be a dormant company upon the delivery of this Special Resolution to the Registrar of Companies for registration.

(Signature)

(Name)
Shareholder

(Signature)

(Name)
Shareholder

Specimen B2 - Special resolution passed at a general meeting

Company No.:

THE COMPANIES ORDINANCE
(CHAPTER 622)
SPECIAL RESOLUTION
OF
(Company Name)
Passed on (Date)

At a General Meeting of *(Company Name)* duly convened and held at *(address)* on *(date)*, the following Special Resolution was duly passed :-

- (a) the Company intends to enter into an accounting transaction; and
- (b) the Company will cease to be a dormant company upon the delivery of this Special Resolution to the Registrar of Companies for registration.

(Signature)

(Name)
Chairman[#]

[#] *Chairman presiding at the meeting*

ภาคผนวก ง

กฎหมายลิขสิทธิ์และแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

COMPANIES ACT

(CHAPTER 50)

PART I

PRELIMINARY

Short title.

1. This Act may be cited as the Companies Act.*

*Notes:—The abbreviations used in the marginal references to other Acts are references to the following Acts as amended: U.K.: U.K. 1948 c. 38. Aust.: Victoria No. 6839/1961.

Division into Parts.

2. This Act is divided into Parts, Divisions and Subdivisions as follows:

Part I	...	Preliminary sections 1-7.
Part II	...	Administration of this Act sections 8-16.
Part III	...	Division 1 — Incorporation sections 17-22.
Constitution of Companies sections 17-42A	...	Division 2 — Powers sections 23-42A.
Part IV	...	Division 1 — Prospectuses sections 43-56.
Shares, Debentures and Charges sections 43-141	...	Division 2 — Restrictions on allotment and commencement of business sections 57-62.
		Division 3 — Shares sections 63-78.
		Division 4 — Substantial shareholdings sections 79-92.
		Division 5 — Debentures sections 93-106.
		Division 6 — Interests other than shares, debentures, etc., sections 107-120.
		Division 7 — Title and transfers sections 121-130.
		Division 7A — Central Depository System — a book entry or scripless system for the transfer of listed securities sections 130A-130P.
		Division 8 — Registration of charges sections 131-141.
Part V	...	Division 1 — Office and name sections 142-144.
Management and Administration sections 142-198		Division 2 — Directors and Officers sections 145-173.
		Division 3 — Meetings and proceedings sections 174-189.
		Division 4 — Register of members sections 190-

(12) Where notice of nomination of a person as an auditor of a company is received by the company whether for appointment at an adjourned meeting under subsection (7) or at an annual general meeting, the company shall, not less than 7 days before the adjourned meeting or the annual general meeting, send a copy of the notice to the person nominated, to each auditor, if any, of the company and to each person entitled to receive notice of general meetings of the company.

(12A) Where a resolution under section 175A is in force and the auditor or auditors of the company is or are to be appointed by a resolution by written means under section 184A by virtue of section 175A (10), references in subsections (11) and (12) to the date of an annual general meeting shall be read as references to the time —

(a) agreement to that resolution is sought in accordance with section 184C; or

(b) documents referred to in section 183 (3A) in respect of the resolution are served or made accessible in accordance with section 183 (3A), as the case may be.

(13) If, after notice of nomination of a person as an auditor of a company has been given to the company, the annual general meeting of the company is called for a date 21 days or less after the notice has been given, subsection (11) shall not apply in relation to the person and, if the annual general meeting is called for a date not more than 7 days after the notice has been given and a copy of the notice is, at the time notice of the meeting is given, sent to each person to whom, under subsection (12), it is required to be sent, the company shall be deemed to have complied with that subsection in relation to the notice.

(14) An auditor of a company may resign —

(a) if he is not the sole auditor of the company; or

(b) at a general meeting of the company, but not otherwise.

(15) If an auditor gives notice in writing to the directors of the company that he desires to resign, the directors shall call a general meeting of the company as soon as is practicable for the purpose of appointing an auditor in place of the auditor who desires to resign and on the appointment of another auditor the resignation shall take effect.

(16) The fees and expenses of an auditor of a company —

(a) in the case of an auditor appointed by the company at a general meeting — shall be fixed by the company in general meeting or, if so authorised by the members at the last preceding annual general meeting, by the directors; and

(b) in the case of an auditor appointed by the directors or by the Registrar — may be fixed by the directors or by the Registrar, as the case may be, and, if not so fixed, shall be fixed as provided in paragraph (a) as if the auditor had been appointed by the company.

(17) If default is made in complying with this section, the company and every director of the company who is in default shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine not exceeding \$5,000.

15/84.
U.K.ss.159-161.
Aust. s. 165.
15/84.

Certain companies exempt from obligation to appoint auditors

205A. —(1) Notwithstanding section 205, a company which is exempt from audit requirements under section 205B or 205C, and its directors shall be exempt from section 205 (1) or (2), as the case may be.

(2) Where a company ceases to be so exempt, the company shall appoint a person or persons to be auditor or auditors of the company at any time before the next annual general meeting; and the auditors so appointed shall hold office until the conclusion of that meeting.

(3) If default is made in complying with subsection (2), the company and every director of the company who is in default shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine not exceeding \$5,000.

Dormant company exempt from audit requirements

205B. —(1) A company shall be exempt from audit requirements if —

(a) it has been dormant from the time of its formation; or

(b) it has been dormant since the end of the previous financial year.

(2) A company is dormant during a period in which no accounting transaction occurs; and the company ceases to be dormant on the occurrence of such a transaction.

(3) For the purpose of subsection (2), there shall be disregarded transactions of a company arising from any of the following:

- (a) the taking of shares in the company by a subscriber to the memorandum in pursuance of an undertaking of his in the memorandum;
- (b) the appointment of a secretary of the company under section 171;
- (c) the appointment of an auditor under section 205;
- (d) the maintenance of a registered office under sections 142, 143 and 144;
- (e) the keeping of registers and books under sections 88, 131, 173, 189 and 191;
- (f) the payment of any fee specified in the Second Schedule or an amount of any fine or default penalty paid to the Registrar under section 409 (4);
- (g) such other matter as may be prescribed.

(4) Where a company is, at the end of a financial year, exempt from audit requirements under subsection (1) —

- (a) the copies of the profit and loss accounts and balance-sheet, or consolidated accounts and balance-sheet of the company to be sent under section 203 need not be audited;
- (b) section 203 has effect with the omission of any reference to the auditor's report or a copy of the report;
- (c) copies of an auditor's report need not be laid before the company in a general meeting; and
- (d) the annual return of the company to be lodged with the Registrar shall be accompanied by a statement by the directors —
 - (i) that the company is a company referred to in subsection (1) (a) or (b) as at the end of the financial year;
 - (ii) that no notice has been received under subsection (6) in relation to that financial year; and
 - (iii) as to whether the accounting and other records required by this Act to be kept by the company have been kept in accordance with section 199.

(5) Where a company which is exempt from audit requirements under subsection (1) ceases to be dormant, it shall thereupon cease to be so exempt; but it shall remain so exempt in relation to accounts for the financial year in which it was dormant throughout.

(6) Any member or members holding in the aggregate not less than 5% in nominal value of a company's issued share capital or any class of it or, if the company does not have a share capital, not less than 5% in number of the members of the company may, by notice in writing to the company during a financial year but not later than one month before the end of that year, require the company to obtain an audit of its accounts for that year.

(7) Where a notice is given under subsection (6), the company is not entitled to the exemption under subsection (1) in respect of the financial year to which the notice relates.

(8) In this section, "accounting transaction" means a transaction the accounting or other record of which is required to be kept under section 199 (1).

Exempt private company exempt from audit requirements

205C. —(1) An exempt private company shall be exempt from audit requirements in respect of a financial year if its revenue in that year does not exceed the prescribed amount.

(2) For a period which is an exempt private company's financial year but is less than 12 calendar months, the prescribed amount shall be proportionately adjusted.

(3) Section 205B (4), (6) and (7) shall apply, with the necessary modifications, to an exempt private company so exempt.

(4) In this section —

"prescribed amount" means the amount prescribed by the Minister for the purposes of this section; "revenue" has the meaning given to that word in the Accounting Standards, subject to such modifications as the Minister may prescribe.

Registrar may require company exempt from audit requirements to lodge audited accounts

205D. Notwithstanding sections 205B and 205C, the Registrar may, if he is satisfied that there has been a breach of any provision of section 199 or 201 or that it is otherwise in the public interest to do so, by notice in writing to a company exempt under either of those sections, require that company to lodge with him, within such time as may be specified in that notice —

- (a) its accounts duly audited by the auditor or auditors of the company or, where none has been appointed, an auditor or auditors to be appointed by the directors of the company for this purpose; and
- (b) an auditor's report referred to in section 207 in relation to those accounts prepared by the auditor or auditors of the company.

Auditors' remuneration.

206. —(1) If a company is served with a notice sent by or on behalf of —

- (a) at least 5% of the total number of members of the company; or

Filing of Annual Return (Office, Officers and Charges Details)

- View the Office, Officers and Charges Details to check the accuracy of information

LOCAL COMPANY TRANSACTIONS Home Logout

Filing of Annual Return Print this page Next >>

Please fill in the following information.

NOTE: Before filing the Annual Return, please obtain the confirmation from the company director(s)/secretary **not more than 14 days** prior to the filing of this return, that the information contained in this return is correct.

Office, Officers and Charges Details

Name of Company : [Redacted]

Registration No : [Redacted]

Registered Office Address
[Click here to change if the Registered Office Address is different](#)

Address where Register of Members kept if other than the Registered Office
[Click here to change if the address where Register of Members kept is different](#)

Particulars of Directors, Managers, Secretaries, Auditors, Shareholders as at: [Redacted]
[Click here to change if the addresses are different](#)

Director(s):

S/No.	Name Address	Identification No.	Date of Appointment Nationality
1	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
2	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
3	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

Shareholder(s):

S/No.	Name Address	Identification No. Nationality	Number of shares held
1	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

List of Registered Charges
[Click here to change if the Registered Charge\(s\) is different](#)
 --- Nil ---

Print this page Next >>

- Click "Next"

Filing of Annual Return (Share Capital Details)

- View the Share Capital Details and update the other information on shares, where applicable

bizFILE

LEGAL ENTITY TRANSACTION Home | About

Filing of Annual Return Print this page <<Back Save Next>>

Please fill in the following information:
[Click here to download the form](#)

Name of Company: _____

Registration No: _____

Summary of Share Capital and Shares
(Click here to change if it is different)

Currency: _____

Class of Shares:	Ordinary	Preference	Others
Number of Shares:			
Issued Share Capital:			
Paid-up Share Capital:			

Other Information on Shares (to be updated prior to filing of Annual Return)
Please fill in the information where available

	Ordinary	Preference	Others
(i) Shares paid in cash:			
(a) Number of shares issued subject to payment wholly in cash:			
(b) Shares paid otherwise than in cash (i.e. non-cash):			
(a) Number of shares issued as fully paid up otherwise than in cash:			
(b) Total amount, if any, agreed to be considered as paid on those (i.e. the above) shares which have been deemed issued as fully paid up otherwise than in cash:			
(ii) Partly paid otherwise than in cash (i.e. non-cash):			
(a) Number of shares issued as partly paid up to the extent of SINGAPORE DOLLARS per share (otherwise than in cash):			
(b) Total amount, if any, agreed to be considered as paid on those (i.e. the above) shares which have been issued as partly paid up by that extent:			
(c) Total amount, if any, agreed to be considered as unpaid on those shares:			
(iii) Forfeited shares:			
(a) Total number of shares forfeited since the date of the last summary of return or if none had been filed previously, the date of incorporation:			
(iv) Treasury Shares <small>(Click here to change if it is different)</small>			
(a) Total Number of ordinary shares held as treasury shares:			
(v) Calls:			
(a) Additional calls paid since the date of the last return (Amount will be added to the paid up capital upon successful judgement):			
(b) Additional calls for unpaid premium for shares issued before 30 Jan 2006 (Amount will be added to the issued and paid up capital upon successful judgement):			
(c) Total amount of calls unpaid:			
(*Note: Upon submitting the AR, "Paid-up Share Capital" will include the additional calls paid)			
(vi) Commissions (debentures):			
(a) Total amount of the sums, if any, paid by way of commission in respect of any debentures since the date of the last return or if none had been filed previously, since the date of incorporation:			
Explanatory notes (if any): <small>(max 2000 characters)</small>			

Print this page << Back Save Next >>

- Click "Next"

Filing of Annual Return (AGM and Financial Details)

- Enter all the mandatory fields marked by *
- Enter the date of Annual General Meeting (or the date of resolution to dispense with the AGM)
- Provide SSIC Code and SSIC description as at Financial Period End, if the principal activity(ies) as at Financial Period End is different from the principal activity(ies) as at Date of AR
- Solvent EPCs are exempted from filing financial statements, but are encouraged to file with the following options:
 - Full set of XBRL financial statements; or
(Please select "Voluntary Filing of Accounts" at the Enter Company Registration No. page)
 - Financial statements highlights (FSH) (XBRL) + PDF copy of financial statements
(For guidance on filing of AR in Full set of XBRL financial statements/FSH, refer to e-guide on filing of AR in Full set of XBRL financial statements/FSH respectively)

bizFILE

LOCAL COMPANY TRANSACTIONS [Home] [Logout]

Filing of Annual Return

Please fill in the following information. Fields marked * must be completed. [<< Back] [Save] [Next >>]

AGM and Financial Details

Name of Company : [Text Field]

Registration No : [Text Field]

Date of Annual Return : [dd/mm/yyyy]

Date of Annual General Meeting : [dd/mm/yyyy]

Date Financial Statements made up to (Financial Period End) : [dd/mm/yyyy] [Click here to change if the Financial Period End is different](#)

Principal Activity(ies)

SSIC Code and SSIC Description as at Annual Return : [Dropdown]

(Subject to choice if the Financial Period End is different)

SSIC Code(I) : [Text Field]

SSIC Description(I) : [Text Field]

SSIC Code(II) : [Text Field]

SSIC Description(II) : [Text Field]

Is the principal activity(ies) as at Financial Period End different from the principal activity(ies) as at Date of Annual Return? * Yes No

SSIC Code and SSIC Description as at Financial Period End :

SSIC Code (I) : [Text Field] (provide the exact code here)

OR select code : [Dropdown]

Description : [Text Field]

SSIC Code (II) : [Text Field] (provide the exact code here)

OR select code : [Dropdown]

Description : [Text Field]

Order for Relief from Compliance with requirements of form and content granted under section 292

Date of Order : [dd/mm/yyyy]

Description of Order : [Text Field]

Documents other than financial statements

Attach other documents, if required by any other law to be filed with the Annual Return (apart from the financial statements).

Attachment 1 : [Text Field]

(must be in pdf format, max 2 MB size)

Financial Information in XBRL (Select one of the following)

Financial Statements Highlights (voluntary filing)

Not filing financial information in XBRL

AGM copy of financial statements in PDF (Optional)

Upload full set of financial statements as filed at the AGM (or sent to shareholders), in the case of a private company which has dispensed with holding an AGM. (If document size does not exceed 2 MB, please attach it in Attachment 1. If a excessive DMB, the file must be split into two attachments of maximum 2MB each.)

Attachment 1 : [Text Field]

Continuation of Attachment : [Text Field]

Mandatory Information

The Director's Report and Statement by Directors have been signed by :

(1) [Text Field]

(2) [Text Field]

Audit Status

- Are the financial statements required to be audited (i.e. the company is not exempted from audit)? * Yes No SSIC 2910..
- Name of Public Accounting Entity that audited the financial statements : [Text Field]
- Name of Auditor who audited and signed off the financial statements : [Text Field]
- Date of independent auditors' report : [dd/mm/yyyy]
- Whether there is emphasis of matter in audit opinion * : Yes No
- Whether there is modified opinion in independent auditors' report (i.e. qualified opinion, disclaimer of opinion or adverse opinion) ^ : Yes No

^ An emphasis of matter is one where:
1) an emphasis of matter paragraph is added to highlight a matter affecting the financial statements which is included in a note to the financial statements that more extensively discusses the matter.
- A modified opinion is one where:
1) the auditor concludes that account for the effects of the matter is which the qualification makes the accounts not true and fair (qualified opinion); or
2) the auditor expresses the possible effect of a limitation on scope to be material and pervasive that the auditor has not been able to obtain sufficient appropriate audit evidence and accordingly is unable to express an opinion on the financial statements (disclaimer of opinion); or
3) the auditor states that effect of a disagreement is so material and pervasive to the financial statements that the auditor concludes that a qualification of the report is not adequate to disclose the misleading or incomplete nature of the financial statements (adverse opinion).

[<< Back] [Save] [Next >>]

- Click "Next"

Filing of Annual Return (Declaration Page)

- Select the applicable options in the Declaration page

bizFILE

LOCAL COMPANY TRANSACTIONS HOME | LOGOUT

Annual Filing
Please fill in the following information. Fields marked * must be completed.

<< Back Save Submit

Declaration

Name of Company : _____

Registration No : _____

Please click applicable option:

I, _____, director/secretary of the company, hereby declare that:-

I, _____, hereby declare that I have verified from _____, director/secretary of the company that:-

(i) the particulars of the above company in this Annual Return are accurate and up to date as at _____ dd/mm/yyyy (date verified by above director/secretary must not be more than 14 days prior to the date of lodgement);

(ii) _____ made an inspection of the share register and confirmed that transfers _____ since the date of _____; and

(iii) **Please click applicable option:**

For the entire financial year concerned, the company had been an exempt private company at all relevant times as defined under section 4(1) of the Companies Act by virtue of its being a private company of which no beneficial interest in its shares is held, directly or indirectly, by any corporation and having not more than 20 members;

the company is deemed to be a private exempt company for the purpose of the Companies Act (i.e. any private company that is gazetted by the Minister to be exempt private company);

(iv) as at the end of the financial year concerned, the company has been dormant _____.

(v) **Please click only if applicable:**

no notice has been received from any member under Section 205B(6) (read with Section 205C(3)) requiring the company to obtain an audit of its financial statements in relation to the year; and

(vi) no notice has been received from any member under Section 199 of the Companies Act requiring the company to obtain an audit of its financial statements in relation to the year; and the accounting and other records required to be kept by the company in accordance with Section 199 of the Companies Act have been so kept.

Click to confirm the above declaration.

<< Back Save Submit

- Click "Submit"

Filing of Annual Return (Review Page)

- Preview the information in the AR to ensure the accuracy of details before submission
- Click on "Print This Page" to print out a copy of the preview page for your reference

LOCAL COMPANY TRANSACTIONS**Preview Page for Filing of Annual Return**

Name of Company :	
Registration No :	
Company Type during Financial Period Concerned :	
Please select applicable option:	☐ Normal EPC [?] ☐ Small EPC [?] ☒ Dormant EPC [?] ☐ EPC required by law to file accounts [?] ☐ Voluntary filing of accounts [?] ☒ Solvent [?] ☐ Insolvent [?]

Registered Office Address [to change if the Registered Office Address is different]	
Address where Register of Members kept if other than the Registered Office [to change if the Address where Register of Members kept is different]	

Particulars of Directors, Managers, Secretaries, Auditors, Shareholders as at: [REDACTED]			
[to change if the particulars are different]			
Director(s):			
S/No.	Name Address	Identification No.	Date of Appointment Nationality
1	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
2	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
3	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

Filing of Annual Return (Review Page)

Shareholder(s):			
S/No.	Name Address	Identification No. Nationality	Number of shares held
1			

List of Registered Charges
[to change if the Registered Charge(s) is different]

--- NIL ---

Summary of Share Capital and Shares [to change if it is different]			
Currency :	SINGAPORE, DOLLARS		
Class of Shares :	Ordinary	Preference	Others
Number of Shares :			
Issued Share Capital :			
Paid-up Share Capital :			

Other Information on Shares (to be updated prior to filing of Annual Return)			
Please fill in the information where applicable.	Ordinary	Preference	Others
(i) Shares paid in cash :			
(a) Number of shares issued subject to payment wholly in cash :			
(ii) Shares paid otherwise than in cash (i.e. non-cash):			
(a) Number of shares issued as fully paid up otherwise than in cash :			
(b) Total amount, if any, agreed to be considered as paid on those (i.e. the above) shares which have been deemed issued as fully paid up otherwise than in cash:			
(iii) Partly paid otherwise than in cash (i.e. non-cash):			
(a) Number of shares issued as partly paid up to the extent of SINGAPORE, DOLLARS per share otherwise than in cash :			
(b) Total amount, if any, agreed to be considered as paid on those (i.e. the above) shares which have been issued as partly paid up to that extent :			
(c) Total amount, if any, agreed to be considered as unpaid on those shares:			

Filing of Annual Return (Review Page)

(iv) Forfeited shares:			
(a) Total number of shares forfeited since the date of the last summary of return or if none had been filed previously, the date of incorporation :			
(v) Treasury Shares [to change if it is different]			
(a) Total Number of ordinary shares held as treasury shares :			
(vi) Calls:			
(a) Additional calls paid since the date of the last return (Amount will be added to the paid up capital upon successful lodgement) :			
(b) Additional calls for unpaid premium for shares issued before 30 Jan 2006 (Amount will be added to the issued and paid up capital upon successful lodgement) :			
(c) Total amount of calls unpaid :			
(*Note : Upon submitting the AR, 'Paid-up Share Capital' will include the additional calls paid)			
(vii) Commissions (debentures):			
(a) Total amount of the sums, if any, paid by way of commission in respect of any debentures since the date of the last return or if none had been filed previously, since the date of incorporation:			
Explanatory notes (if any) : (max 2000 characters)			

AGM and Financial Details	
Date of Annual Return :	(dd/mm/yyyy)
Date of Annual General Meeting: * [2]	(dd/mm/yyyy)
Date Financial Statements made up to (Financia Period End) : *	(dd/mm/yyyy) [Click Here to change if the Financial Period End is different]
Principal Activity(ies)	
SSIC Code and SSIC Description as at Annual Return : [to change if the Principal Activity is different]	
SSIC Code(I) :	
SSIC Description(I) :	
SSIC Code(II) :	
SSIC Description(II) :	

Filing of Annual Return (Review Page)

Is the principal activity(ies) as at Financial Period End different from the principal activity(ies) as at Date of Annual Return? *	
☒ Yes ☐ No	
SSIC Code and SSIC Description as at Financial Period End: [REDACTED]	
SSIC Code (I) : *	[REDACTED]
OR select code :	[REDACTED]
Description :	[REDACTED]
SSIC Code (II) :	[REDACTED]
OR select code :	[REDACTED]
Description :	[REDACTED]
Order for Relief from Compliance with requirements of form and content granted under section 202	
Date of Order :	--NIL--
Description of Order :	--NIL--
Documents other than financial statements	
Attach other document(s) if required by any other law to be filed with this Annual Return	
Attachment : (must be in pdf format, max 2 MB size)	[REDACTED]
Financial Information in XBRL (Select one of the following): *	
☐ Financial Statements Highlights (voluntary filing)	
☒ Not filing Financial Information in XBRL	
AGM copy of Financial Statements in PDF (Optional) :	
Attachment 1:	[REDACTED]
Continuation of Attachment:	[REDACTED]
Mandatory Information: *	
<ul style="list-style-type: none"> The Director's Report and Statement By Directors have been signed by: 	
(i)	[REDACTED]
(ii)	[REDACTED]
Audit Status: *	
<ul style="list-style-type: none"> Are the financial statements required to be audited (i.e. the company is not exempted from audit)?* 	☒ Yes ☐ No
<ul style="list-style-type: none"> Name of Public Accounting Entity that audited the financial statements: 	[REDACTED]
<ul style="list-style-type: none"> Name of Auditor who audited and signed off the financial statements: 	[REDACTED]
<ul style="list-style-type: none"> Date of independent auditors' report: 	[REDACTED]
<ul style="list-style-type: none"> Whether there is emphasis of matter in audit opinion # : 	☐ Yes ☒ No
<ul style="list-style-type: none"> Whether there is modified opinion in independent auditors' report (i.e. qualified opinion, disclaimer of opinion or adverse opinion) ^ : 	☐ Yes ☒ No

Filing of Annual Return (Review Page)

#An emphasis of matter is one where:
 1) an emphasis of matter paragraph is added to highlight a matter affecting the financial statements which is included in a note to the financial statements that more extensively discusses the matter.

^ A modified opinion is one where:
 1) the auditor concludes that except for the effects of the matter to which the qualification relates the accounts is true and fair (qualified opinion); or
 2) the auditor express the possible effect of a limitation on scope is so material and pervasive that the auditor has not been able to obtain sufficient appropriate audit evidence and accordingly is unable to express an opinion on the financial statements (disclaimer of opinion); or
 3) the auditor states that effect of a disagreement is so material and pervasive to the financial statements that the auditor concludes that a qualification of the report is not adequate to disclose the misleading or incomplete nature of the financial statements (adverse opinion).

Please click applicable option:

I, [REDACTED], director/secretary of the company, hereby declare that:-

I, [REDACTED], hereby declare that I have verified from [REDACTED], director/secretary of the company that:-

the particulars of the above company in this Annual Return are accurate and up to date as at

(i) [REDACTED] dd/mm/yyyy (date verified by above director/secretary must not be more than 14 days prior to the date of lodgement);

(ii) [REDACTED] made an inspection of the share register and confirmed that transfers [REDACTED] since the date of [REDACTED]; and

(iii) **Please click applicable option:**

For the entire financial year concerned, the company had been an exempt private company at all relevant times as defined under section 4(1) of the Companies Act by virtue of its being a private company of which no beneficial interest in its shares is held, directly or indirectly, by any corporation and having not more than 20 members;

The company is deemed to be a private exempt company for the purpose of the Companies Act (i.e. any private company that is gazetted by the Minister to be exempt private company);

(iv) as at the end of the financial year [REDACTED], the company has been dormant [REDACTED];

(v) **Please click only if applicable:**

no notice has been received from any member under Section 205B(6) (read with Section 205C(3)) requiring the company to obtain an audit of its financial statements in relation to the year; and

(vi) the accounting and other records required to be kept by the company in accordance with Section 199 of the Companies Act have been so kept.

Click to confirm the above declaration.

<<Back

Print This Page

Submit

- Click "Submit"

Filing of Annual Return (Make Payment)

- Make payment for the transaction
- Fee payable is S\$20
- Payment modes
 - E-Nets Debit (Internet Banking)
 - CashCard
 - Credit Card (Visa/Mastercard/AMEX)

PAYMENT

Payment Application
 If for any reason you do not see the "Payment Acknowledgement" screen or if your screen hangs, please check the status of your transaction and your payment from the "Enquiry On Transaction Lodgement" service available on the BizFile Homepage.

Payment Details	
Registration No :	
Registered Name :	
Transaction Type :	Lodgement of Annual Return of Company
Filing Fee (S\$) :	20.00
Late Lodgement Fee - S197, CA (S\$):	
Composition Amount - S175, CA (S\$):	
Composition Amount - S201, CA (S\$):	
Composition Amount (S\$) :	
Service Charge (S\$) :	
GST (if any) :	
Total Amount (S\$) :	
Payment Mode :	☐ Deposit Account Service ☒ Others (Credit Card, Internet Banking, etc)
Deposit Service Account No :	
Payment Date :	
Contact Details(Please provide us with your contact number and/or email address to enable us contact you for any transaction-related matters.)	
Contact No. :	
Email Address :	

Notice : ACRA will only accept payment for BizFile transactions via credit card (AMEX, Master and Visa), NetCash, eNets Debit and ACRA Deposit Service.

- Click "Submit"

Filing of Annual Return (Acknowledgement)

- Click on "View Receipt" to view the payment receipt details

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล

นายธานี มะลูลิ้ม

ประวัติการศึกษา

นิติศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ปีสำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2553

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ. 2543-ปัจจุบัน

หัวหน้าฝ่ายต่างประเทศ

บริษัท สำนักงานกฎหมายและบัญชี

อินเทอร์เน็ตคอนซัลแตนท์ จำกัด